

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANJE

**PROSTORNI PLAN UREĐENJA
OPĆINE KAMANJE
SA SMANJENIM SADRŽAJEM**

KNJIGA II

prosinac 2008.

ELABORAT: **PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KAMANJE
sa smanjenim sadržajem**

NOSITELJ IZRADE: **KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANJE**

IZRAĐIVAČ: **A P E d.o.o.**
Zagreb, Dinarska 39
tel: 01/3011 427
01/3097 572
fax: 01/3011 417
Web: www.ape.hr

BROJ UGOVORA: **10/2005**

KOORDINATOR:
od strane izrađivača: **Sandra Jakopec, dipl.ing.arh.**
od strane naručitelja: **Damir Mateljan, prof., načelnik Općine**

STRUČNI TIM :
Mirela Ćordaš, dipl.ing.arh.
Sandra Jakopec, dipl.ing.arh.
Ester Gobic Trninić, dipl.ing. biol.
Ivana Pancirov, dipl.ing.arh.
Antica Gurdulić, ing.arh.
Ivan Zupanc, dipl.geog.
Branka Križanić, dipl.ing.arh.
Tatjana Horvatić, dipl.pov.umjet.
Loredana Franković, dipl.ing.građ.
Julika Bjelobaba, dipl.iur.

U okviru izrade Plana ostvarena je suradnja i konzultirane su slijedeće institucije:

1. Županijski zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije
2. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu
3. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode, Zagreb
4. Hrvatske vode; VGI "Kupa" Karlovac
5. Hrvatske šume, Uprava šuma Karlovac
6. T-com, TK centar Karlovac
7. HEP Prijenos, Zagreb
8. DP Elektra – Karlovac, Pogon Ozalj,
9. Komunalno Ozalj d.o.o.
10. Lovačko društvo;

SUBJEKT UPISA

MBS:

080328334

OIB:

69581576028

TVRTKA/NAZIV:

2 APE d.o.o. za arhitekturu, planiranje i ostale poslovne
djelatnosti

SKRAĆENA TVRTKA/NAZIV:

1 APE d.o.o.

SJEDIŠTE:

1 Zagreb, Dinarska 39

PREDMET POSLOVANJA - DJELATNOSTI:

1 02.01 - Šumarstvo
1 74.8 - Ostale poslovne djelatnosti, d. n.
1 * - Inženjering, izrada nacрта (projektiranje)
zgrada, strojeva, investicijske dokumentacije,
tehničke dokumentacije i tehnički nadzor
2 70 - POSLOVANJE NEKRETNINAMA
2 72 - RAČUNALNE I SRODNE DJELATNOSTI
2 * - stručni poslovi prostornog uređenja u svezi s
izradom detaljnih planova uređenja i stručnih
podloga za izdavanje lokacijskih dozvola
2 * - građenje, projektiranje i nadzor
2 * - usluge dizajna
2 * - kupnja i prodaja robe
2 * - obavljanje trgovačkog posredovanja u domaćem i
inozemnom tržištu
3 * - Stručni poslovi prostornog uređenja u svezi s
izradom svih stručnih poslova prostornog
uređenja

ČLANOVI UPRAVE / LIKVIDATORI:

3 dipl.ing.arh. Mirela Ćordaš, rođen/a 11.07.1965
Zagreb, Dinarska 39
1 - direktor
3 - zastupa društvo pojedinačno i samostalno
2 Sandra Jakopec, rođen/a 09.05.1974
Zagreb, Antuna Stipančića 16
2 - direktor
3 - zastupa društvo skupno s jednim članom uprave

TEMELJNI KAPITAL:

1 20,000.00 kuna

SUBJEKT UPISA

PRAVNI ODNOSI:

Pravni oblik:

1. društvo s ograničenom odgovornošću

Temeljni akt:

1. Akt o osnivanju usklađen sa ZTD-om 02.12.1995.god. i sastavljen u novom obliku kao Izjava.
2. Odlukom od 26.08.2002. izmijenjena je Izjava o usklađenju sa ZTD-om i to čl. 1. odredba o članovima društva, čl. 2. odredba o nazivu tvrtke, čl. 6. odredba o predmetu poslovanja. Izjava promijenila oblik u Društveni ugovor.
3. Odlukom od 03.11.2004. godine izmijenjen je pročišćeni tekst Društvenog ugovora i to članak 5. odredbe o predmetu poslovanja.

OSTALI PODACI:

1. Subjekt je bio upisan kod Trgovačkog suda u Zagrebu na reg.ulošku broj 1-56902.

Upise u glavnu knjigu proveli su:

RBU Tt	Datum	Naziv suda
0001 Tt-95/25636-4	23.08.2000	Trgovački sud u Zagrebu
0002 Tt-02/7419-4	13.11.2002	Trgovački sud u Zagrebu
0003 Tt-04/10862-4	16.12.2004	Trgovački sud u Zagrebu

U Zagrebu, 17. veljače 2009.

Ovlaštena osoba:

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA,
PROSTORNOG UREĐENJA I
GRADITELJSTVA

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/37 82-444 Fax: 01/37 72-822

Uprava za prostorno uređenje

Klasa: UP/I-350-02/08-07/21
Ur.br.: 531-06-08-3
Zagreb, 25. srpnja 2008.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, povodom zahtjeva tvrtke „APE“ d.o.o. iz Zagreba, Dinarska br. 39, zastupane po direktoru: Mirela Ćordaš, dipl.ing.arh., za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, na temelju odredbe članka 8.a stavka 1. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), a u svezi s odredbom članka 353. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine", br. 76/07), donosi

RJEŠENJE

I. „APE“ d.o.o. – u iz Zagreba, Dinarska br. 39, daje se suglasnost za obavljanje svih **stručnih poslova prostornog uređenja** iz čl. 1. i 2. Pravilnika o davanju i oduzimanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja („Narodne novine“ br. 24/08).

II. Pravna osoba iz točke I. izreke ovoga rješenja dužna je Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dostaviti obavijest i dokumentaciju o naknadnoj promjeni uvjeta značajnih za davanje ove suglasnosti najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

III. Suglasnost iz točke I. izreke ovoga rješenja oduzet će se ako pravna osoba prestane ispunjavati uvjete propisane za davanje suglasnosti ili ako poslove navedene u suglasnosti obavlja protivno propisima koji uređuju prostorno uređenje.

Obrazloženje

„APE“ d.o.o. iz Zagreba, Dinarska br. 39, podnio je ovom Ministarstvu zahtjev za davanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

Uz zahtjev je priložio sve dokaze propisane člankom 5. navedenog Pravilnika o davanju i oduzimanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, i to za sljedeće zaposlenike:

- Mirela Ćordaš, dipl.ing.arh., ovlaštenu arhitekt, br. ovl. 1860,
- Sandra Jakopec, dipl.ing.arh., ovlaštenu arhitekt, br. ovl. 2754,
- Loredana Franković, dipl.ing. građ

Uvidom u navedenu dokumentaciju utvrđeno je da podnositelj zahtjeva ispunjava sve uvjete za izdavanje zatražene suglasnosti, propisane odredbama članka 2. navedenog Pravilnika.

Slijedom izloženog, a na temelju odredbe članka 202. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br. 53/91 i 103/96 – Presuda Ustavnog suda), riješeno je kao u točki I. izreke ovog rješenja.

U točki II. izreke ovoga rješenja odlučeno je u skladu s člankom 9. stavkom 3. Pravilnika o davanju i oduzimanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

Upozorenje iz točke III. izreke ovog rješenja u skladu je s člankom 39. Zakona o prostornom uređenju i gradnji.

Upravna pristojba u državnim biljezima u iznosu od 70 kn po TAR. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“ br. 8/96 i 110/04) naljepljena je na zahtjevu i poništena je.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku, te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja i predaje se neposredno ili preporučeno poštom Upravnom sudu Republike Hrvatske.

Dostaviti:

1. „APE“ d.o.o. iz Zagreba, Dinarska br. 39,
2. Evidencija suglasnosti, ovdje
3. Spis, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA
I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

Klasa: UP/I-350-07/01-01/ 2754
Urbroj: 314-01-01-1
Zagreb, 16. studenog 2001.

Na temelju članka 24. i članka 26. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine", br. 47/98), Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine", br. 40/99 i 112/99) i Pravilnika o upisima u strukovne razrede Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, a na temelju Odluke Odbora za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata od 15.11.2001. godine, koji je rješavao po Zahtjevu za upis JAKOPEC SANDRE, dipl.ing.arh., ZAGREB, ANTUNA STIPANČIĆA 16, predsjednik Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu donosi

RJEŠENJE

1. U Imenik ovlaštenih arhitekata upisuje se **JAKOPEC SANDRA**, (JMBG 0905974367702), dipl.ing.arh., ZAGREB, u stručni smjer **ovlašteni arhitekt**, pod rednim brojem **2754**, s danom upisa **15.11.2001.** godine.
2. Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata, JAKOPEC SANDRA, dipl.ing.arh., stječe pravo na uporabu strukovnog naziva "**ovlašteni arhitekt**" i pravo na obavljanje poslova temeljem članka 25. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu, a u svezi s člankom 4. stavkom 1. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, te ostala prava i dužnosti sukladno posebnim propisima.
3. Ovlašteni arhitekt stječe pravo na "**arhitektonsku iskaznicu**" i "**pečat**".
4. Ovlašteni arhitekt poslove iz točke 2. ovoga rješenja dužan je obavljati stvarno i stalno.
5. Ovlašteni arhitekt dužan je plaćati Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu članarinu i ostala davanja koja utvrde tijela Komore i Razreda.

Obrazloženje

JAKOPEC SANDRA, dipl.ing.arh., podnijela je Zahtjev za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata.

Odbor za upise razreda arhitekata proveo je na sjednici održanoj 15.11.2001. godine postupak u povodu dostavljenog Zahtjeva, te je temeljem članka 24. stavka 2. i članka 26. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine", br. 47/98), a u svezi s člankom 5. stavkom 4. i člankom 18. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine", br. 40/99 i 112/99), donio Odluku o upisu imenovanog u Imenik ovlaštenih arhitekata. Predmetna Odluka dostavljena je stručnoj službi Komore na dovršetak postupka i na potpis predsjedniku Komore.

Ovlašteni arhitekt može obavljati poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora u samostalnom uredu ili u projektantskom društvu, odnosno u drugoj pravnoj osobi registriranoj za poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora.

Ovlašteni arhitekt dužan je poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora obavljati stvarno i stalno sukladno članku 25. stavku 2. Zakona o gradnji "Narodne novine", br. 52/99).

Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata imenovana je stekla pravo na "pečat" i "arhitektonsku iskaznicu" koje mu izdaje Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

Na temelju članka 141. stavka 1. točke 1. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91), predmet je riješen po skraćenom postupku.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske, u roku od 30 dana od primitka ovog Rješenja.

Dostaviti:

1. SANDRA JAKOPEC, 10000 ZAGREB, ANTUNA STIPANČIĆA 16
2. U Zbirku isprava Komore
3. Pismohrana Komore

Županija: KARLOVAČKA	Općina: KAMANJE
Naziv prostornog plana: Prostorni plan uređenja Općine KAMANJE sa smanjenim sadržajem	
KNJIGA II	
Program mjera za unapređenje stanja u prostoru: Glasnik Općine Kamanje 09/06	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana: Glasnik Općine Kamanje 04/09
Javna rasprava (datum objave): 06. svibnja 2006. Ponovna javna rasprava (datum objave): 21. veljače 2008.	Javna rasprava održana: od 13.05.2006. do 13.06.2006. Ponovna javna rasprava održana: od 14.03.2008. do 21.03.2008.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave: M.P.	Odgovorna osoba: _____ DAMIR MATELJAN, prof.
Suglasnosti na plan: KARLOVAČKA ŽUPANIJA, Upravni odjel za prostorno uređenje, gređenje i zaštitu okoliša KLASA: 3520-02/08-02/35; URBROJ: 2133/1-07-01-09-04 od 18. kolovoza 2009.	
Pravna osoba koja je izradila plan: APE d.o.o. za arhitekturu, planiranje i ostale poslovne djelatnosti, Zagreb	
Pečat pravne osobe koja je izradila plan: M.P.	Odgovorna osoba: _____ MIRELA ĆORDAŠ, dipl.ing.arh.
Kordinator plana: Sandra Jakopec, dipl.ing.arh.	
Stručni tim u izradi plana: Mirela Ćordaš, dipl.ing.arh. Sandra Jakopec, dipl.ing.arh. Estera Gobac – Trninić, dipl.ing.biol. Ivana Pancirov, dipl.ing.arh. Antica Gurdulić, ing.arh. Ivan Zupanc, demograf	Branka Križanić, dipl.ing.arh. Tatjana Horvatić, dipl.pov.umjet. Loredana Franković, dipl.ing.građ. Julika Bjelobaba, dipl.iur.
Pečat predstavničkog tijela: M.P.	Predsjednik predstavničkog tijela: _____ IVAN LUKUNIĆ, predsjednik Općinskog vijeća
Istovjetnost ovog prostornog plana s izvornikom ovjerava: _____	Pečat nadležnog tijela: M.P.

SADRŽAJ:

KNJIGA I

UVOD	
A	Razlozi za izradu plana
B	Zakonski okviri
C	Metodološka polazišta izrade plana
A. TEKSTUALNI DIO	
I. ODREDBE ZA PROVOĐENJE	
1.	OPĆE ODREDBE A-1
2.	UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE A-2
3.	UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA A-3
3.1.	Građevine od važnosti za Državu i Karlovačku županiju A-3
3.2.	Građevinska područja naselja A-4
3.2.1.	Opće odredbe A-4
3.2.2.	Stambene građevine namijenjene za individualno stanovanje A-9
3.2.3.	Obiteljski pansioni i pansioni seoskog turizma A-11
3.2.4.	Pomoćne građevine i manje građevine gospodarske namjene A-11
3.2.5.	Višestambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine A-14
3.2.6.	Građevine javne i društvene namjene A-15
3.2.7.	Građevine sporta i rekreacije A-16
3.2.8.	Građevine infrastrukture i komunalne namjene A-16
3.2.9.	Kiosci i pokretne naprave A-17
3.3.	Izgrađene strukture izvan naselja A-17
3.3.1.	Gospodarska namjena A-17
3.3.2.	Sportsko-rekreacijska namjena (R) A-20
3.3.3.	Groblje (G) A-20
3.3.4.	Građevine izvan građevnog područja A-21
4.	UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI A-27
4.1.	Šumarstvo A-28
4.2.	Poljoprivreda, stočarstvo i peradarstvo A-28
4.3.	Ugostiteljstvo i turizam, sport i rekreacija A-28
4.4.	Proizvodne, zanatske i poslovne djelatnosti A-29
5.	UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI A-29
6.	UVJETI ZA UTVRĐIVANJE KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA A-29
6.1.	Prometni sustav A-30
6.1.1.	Cestovni promet A-30
6.1.2.	Željeznički promet A-32
6.2.	Pošta i telekomunikacije A-33
6.2.1.	Pošta A-33
6.2.2.	Telekomunikacije A-33
6.3.	Energetski sustav A-33
6.3.1.	Elektroopskrba A-33
6.4.	Sustav vodoopskrbe i odvodnje A-34
6.4.1.	Vodoopskrba A-34
6.4.2.	Odvodnja A-34

7.	MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNIH DOBARA	A-35
7.1.	Opća načela zaštite	A-35
7.2.	Zaštita krajobraznih i prirodni vrijednosti	A-36
7.3.	Zaštita kulturnih dobara (povijesnih cjelina i lokaliteta)	A-38
7.3.1.	Upravni postupakpri zaštiti nepokretnih kulturnih dobara	A-38
7.3.2.	Pravni status zaštite kulturnioh dobara	A-39
7.3.3.	Uvjeti i mjere zaštite povijesnih naselja	A-40
7.3.4.	Mjere zaštite povijesnih građevina i komunikacija	A-41
7.3.5.	Mjere zaštite arheoloških lokaliteta	A-41
7.3.6.	Načelne propozicije za izgradnju u seoskim naseljima	A-42
8.	POSTUPANJE S OTPADOM	A-42
9.	MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ	A-42
9.1.	Zaštita voda	A-42
9.1.1.	Zaštita površinskih i podzemnih voda	A-42
9.1.2.	Zaštita od utjecaja voda	A-43
9.2.	Zaštita tla	A-43
9.3.	Zaštita zraka	A-43
9.4.	Zaštita od buke	A-44
9.5.	Zaštita i sanacija ugroženih dijelova okoliša	A-44
9.6.	Mjere posebne zaštite	A-44
9.6.1.	Sklanjanje ljudi	A-44
9.6.2.	Zaštita od potresa	A-45
9.6.3.	Zaštita od rušenja	A-45
9.6.4.	Zaštita od požara	A-45
10.	MJERE PROVEDBE PLANA	A-45
10.1.	Obveza izrade prostornih planova	A-46
10.2.	Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera	A-46
10.3.	Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni	A-47
11.	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	A-48

C. GRAFIČKI DIO

KARTOGRAMI:

IZVODI IZ PP KARLOVAČKE ŽUPANIJE

(Službeni glasnik Karlovačke županije 26/01, 33/01 i 16/02, 36/08)

KARTOGRAM 1.0.	Teritorijalno-politički ustroj – Sustav središnjih naselja i razvojnih središta	1:100.000
KARTOGRAM 1.1.	Administrativna sjedišta i razvrstaj državnih i županijskih cesta	1:100.000
KARTOGRAM 1.2.	Korištenje i namjena prostora – Prostor za razvoj i uređenje	1:100.000
KARTOGRAM 1.3.	Korištenje i namjena prostora – Promet, pošta i telekomunikacije	1:100.000
KARTOGRAM 2.1.	Infrastrukturni sustavi i mreže – Energetski sustavi	1:100.000
KARTOGRAM 2.2.	Infrastrukturni sustavi i mreže – Vodnogospodarski sustav	1:100.000
KARTOGRAM 3.1.	Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Uvjeti korištenja	1:100.000
KARTOGRAM 3.2.	Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja posebnih ograničenja u korištenju	1:100.000
KARTOGRAM 3.3.	Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	1:100.000

KARTOGRAFSKI PRIKAZI:

1.	Korištenje i namjena površina – Površine za razvoj i uređenje	1:25.000
2A.	Infrastrukturni sustavi i mreže - Promet	1:25.000
2B.	Infrastrukturni sustavi i mreže - Pošta i telekomunikacije	1:25.000
2C.	Infrastrukturni sustavi i mreže - Vodnogospodarski sustav i odlaganje otpada	1:25.000
3A.	Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Područja posebnih uvjeta korištenja	1:25.000
3B.	Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Područja posebnih ograničenja u korištenju	1:25.000
3C.	Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	1:25.000
4A.	Građevinska područja naselja - k.o. Ozaljski Brlog D.L. 1, 3 i 6	1:5.000
4B.	Građevinska područja naselja -k.o. Ozaljski Brlog D.L. 2, 4 i 7, k.o. Police Pirišće D.L. AD 1	1:5.000
4C.	Građevinska područja naselja - k.o. Police Pirišće D.L. AD 1, 2 i 5, k.o. Bratovanci D.L. 2	1:5.000

KNJIGA II**D. OBVEZATNI PRILOZI****1. OBRAZLOŽENJE PLANA**

1.	POLAZIŠTA	C-1
1.1.	Položaj, značaj i posebnosti područja općine u odnosu na prostor i sustav	C-1
1.1.1.	Osnovni podaci o stanju u prostoru	C-1
1.1.2.	Prostorno – razvojne i resursne značajke	C-7
1.1.3.	Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	C-10
1.1.4.	Ocjena stanja, mogućnosti ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje	C-13
2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	C-35
2.1.	Ciljevi prostornog razvoja	C-35
2.1.1.	Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	C-37
2.1.2.	Racionalno korištenje prirodnih izvora	C-39
2.2.	Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja	C-44
2.2.1.	Demografski i gospodarski razvoj	C-46
2.2.2.	Odabir prostorno-razvojne strukture	C-50
2.2.3.	Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	C-51
2.2.4.	Zaštita krajobraznih prirodnih vrijednosti i posebnosti kulturno-povijesnih cjelina	C-52
2.3.	Ciljevi prostornog uređenje naselja na području općine	C-54
2.3.1.	Racionalno korištenje i zaštita prostora	C-54
2.3.2.	Utvrdjivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina	C-55
2.3.3.	Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	C-57
3.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	C-59
3.1.	Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije	C-59
3.2.	Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina	C-60
3.2.1.	Organizacija prostora, osnovna namjena i korištenja površina	C-60

3.2.2.	Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina	C-62
3.3.	Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti	C-63
3.3.1.	Prikaz gospodarskih djelatnosti	C-63
3.3.2.	Prikaz društvenih djelatnosti (mreža javnih sadržaja)	C-64
3.4.	Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	C-64
3.4.1.	Uvjeti korištenja i uređenja prostora	C-64
3.4.2.	Zaštita prirodnog naslijeđa	C-66
3.4.3.	Zaštita kulturnog naslijeđa	C-68
3.5.	Razvoj infrastrukturnih sustava	C-79
3.5.1.	Prometni infrastrukturni sustav	C-79
3.5.2.	Energetski sustav	C-80
3.5.3.	Vodnogospodarski sustav	C-81
3.6.	Postupanje s otpadom	C-84
3.7.	Sprečavanje nepovoljna utjecaja na okoliš	C-85
3.7.1.	Mjere zaštite okoliša	C-85
3.7.2.	Mjere posebne zaštite	C-87

2. STRUČNE PODLOGE

Demografska studija

Konzervatorska podloga za potrebe izrade Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem

3. LITERATURA I IZVORI

4. ZAHTJEVI I MIŠLJENJA

5. IZVJEŠĆE O PRETHODNOJ RASPRAVI

6. IZVJEŠĆE O JAVNOJ RASPRAVI I IZVJEŠĆE O PONOVOJ JAVNOJ RASPRAVI

7. EVIDENCIJA O POSTUPKU IZRADE I DONOŠENJA

8. SAŽETAK ZA JAVNOST ZA PONOVDNU JAVNU RASPRAVU

C. OBVEZATNI PRILOZI

1. OBRAZLOŽENJE PLANA

1. POLAZIŠTA

Polazišta, temeljna načela i principe uređenja prostora, koji trebaju biti osnova izrade dokumenata prostornog uređenja sustavno navode Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (Sabor Republike Hrvatske, prosinac 1997.) i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN br. 50/99) kao krovni dokumenti prostornog uređenja Republike Hrvatske.

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV ŽUPANIJE I DRŽAVE

1.1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Općina je smještena u zapadnom dijelu Karlovačke županije. Na zapadu i na jugu graniči sa općinom Žakanje, na istoku graniči sa Gradom Ozljem, a na sjeveru međunarodnu granicu sa Republikom Slovenijom čini rijeka Kupa.

Općina Kamanje zauzima 14,81 km² ili 0,4 % površine Karlovačke županije, a u svom sastavu ima 7 naselja:

1. Brlog Ozaljski
2. Kamanje
3. Mali vrh Kamanjski
4. Orljakovo
5. Preseka Ozaljska
6. Reštovo
7. Veliki Vrh Kamanjski

Općina Kamanje je najmanja općina u Županiji. Područje Općine obuhvaća prostor dvije katastarske općine, i to Ozaljski Brlog i Police – Pirišće. Prema službenim podacima i popisu stanovništva 2001. g. u 7 naselja na području općine živjelo je 1018 stanovnika ili 0,7% broja stanovnika županije.

1.1.1.1. Smještaj veličina i geoprometni položaj

Općina Kamanje zauzima položaj u zapadnom dijelu županije uz rijeku Kupu, koja je ujedno i državna granica sa Republikom Slovenijom.

Cijela Općina Kamanje ima ruralni karakter. Naselja su smještena na vapnenačkoj zaravni prema rijeci Kupi, okružena prirodnim obraštajem šumaraka i livada, te kultiviranim površinama pod vinogradima, vrtovima i voćnjacima. Uočljivo je da se veći broj naselja razvio na blagim padinama orijentiranim prema koritu Kupe, na približno 145 m.n.v. (Orljakovo) – 290 m.n.v. (Veliki Vrh Kamanjski). Na tom prostoru nalaze se i sva veća naselja u Općini (Kamanje, Orljakovo i Reštovo). Središnji prostor Općine sa glavnim naseljem Kamanjem (244 m.n.v.) nalazi se na nešto povišenijem terenu koji se uzdiže prema jugu, pa se tako Ribareva ravan nalazi na 461 m.n.v.

Cijela Karlovačka županija, pa tako i Općina Kamanje, ima u prometnom smislu izuzetno važan položaj u Republici Hrvatskoj obzirom da sve veze sjevernog i južnog (kontinentalnog i priobalnog) dijela Hrvatske prolaze njezinim područjem. Geografski, to je najpovoljniji prostor povezivanja srednjeg podunavlja i panonske nizine s Jadranom, zbog najmanjeg broja prirodnih zapreka.

Područjem Općine Kamanje prolazi županijska cesta (Ž3098)– Jurovski Brod – Ozalj.

Posebna pogodnost u prometnoj povezanosti Općine je pruga drugog reda MP 213 Karlovac – Ozalj – državna granica sa R. Slovenijom.

1.1.1.2. Prirodne svojstvenosti kraja

Prostor općine Kamanje spada u krajobraznu jedinicu Kordunska zaravan. (Biološka i krajobrazna raznolikost Hrvatske, Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša, Zagreb, prosinac 1999.). Prostor je brežuljkast i u južnom dijelu brdovit. Kupa na ovom dijelu još uvijek ima obilježja planinske rijeke, sa uskim obalnim dijelom koji prelazi u strme obronke. Samo mjestimično postoje dijelovi sa nešto širim obalnim pojasom, uglavnom obraslim travom, šašem i vrbama.

Veći dio općinskog prostora spada u viši dio Kordunske zaravni. To je prostrana vapnenačka zaravan koja se prostire na području između Petrove gore, Žumberka i podnožja ličkih planina na potezu Zdihovo – Ogulin – Plaški – Rakovica – Ličko Petrovo selo. Apsolutna visina ove valovite zaravni iznosi u prosjeku 300 – 400 m.n.v., s tim da su kanjoni Kupe, Dobre, Mrežnice i Korane dublje usječeni, a rjeđa izolirana brda dosižu oko 500 m.n.v. Općenito se zaravan uzdiže od sjeveroistoka prema jugozapadu. Glavnu krajobraznu karakteristiku ovoj zaravni daju bezbrojne ponikve koje su u dolomitima šireg dna i blažih strana, a u vapnencima dobivaju oblik lijevka, čija dubina u prosjeku iznosi 10 m. Česta pojava na nižem dijelu (cca 150 m.n.v.) valovitog dijela zaravni su bujadnice (vrištine), ili kako ih ovdje nazivaju "stejniki" - prostor na kojem se kosi paprat kao stelja za stoku. Obronci i padine zasađeni su vinogradima i voćnjacima, dok se na ravnijim površinama uzgaja uglavnom kukuruz te povrtne kulture. Sa kultiviranim površinama izmjenjuju se šume i šumarci, koji se vrlo razlikuju po svom sastavu, ovisno o dijelu Općine na kojem se nalaze.

Geološka obilježja

Na području Karlovačke županije osnovni pečat daje jedinica karbonatnih naslaga, koju u osnovi čine vapnenci i dolomiti mezozojske starosti. Prema dubini erozivne baze, odnosno dubini do koje je doprla karstifikacija, unutar ove jedinice izdvajaju se dvije zone. To su:

- zona visokog krša – zapadno od Ogulina, Josipdola i Plaškog
- zona plitkog krša ili fluvio krša – istočno od Ogulina do pravca koji ide od Ozlja preko Karlovca do Duge Rese i Slunja.

U zoni visokog krša došlo je do razvoja krških fenomena kao što su krška polja, rijeke ponornice, škrape, vrtače ponikve itd. Gotovo sva površinska voda gubi se u podzemlju stvarajući podzemne tokove voda. To je jedan od razloga zašto Kupa i ostale rijeke županije imaju relativno mali broj pritoka iako je količina padalina na tom prostoru znatna. Jedan od fenomena visokog krša je i pojava podzemnih pećinskih sustava izuzetne ljepote i biološki neprocjenjivog biotopa bogatog endemičnim i rijetkim vrstama prvenstveno životinjskog, ali i biljnog svijeta.

Geološka podloga ravničarskog područja sačinjena je pretežito od krupnozrnih kvartarnih slabo propusnih taložina koje postupno prelaze u bazensko područje klastičnih naslaga iz tercijara.

Veći dio područja Općine pokriven je zonom VIII stupnja intenziteta potresa, a manji (sjeveroistočni dio uz Kupu) nalazi se unutar zone VII stupnja intenziteta potresa. U sjeveroistočnom dijelu nalazi se područje pojačane zaštite od erozije i bujica.

Reljef

U reljefu Općine prevladava naplavna ravnica uz rijeku Kupu, te pobrđa (brežuljkasti predjeli) u zaleđu.

Brežuljkasti predjeli pokriveni su šumama, livadama i oranicama te vinogradima voćnjacima.

Teren se diže od cca 145 m.n.v. (Vrlovka) preko 177 m.n.v. (Kamanje) pa do 461 m.n.v. (Ribarova ravan).

Središnji dio Općine ima tipičan izgled vrtačama prošaranog krškog platoa, slabije naseljenog i na slobodnim površinama obraslog šumama, šumarcima i bujadištima. Ponegdje je pokrovni sloj tla toliko plitak da iz njega slobodno strše stijene.

Klima

Područje općine Kamanje ima obilježja umjerene kontinentalne klime bez jače izraženih nepovoljnosti. Na samom području nema meteoroloških stanica, pa se podaci o klimi dobivaju od meteoroloških stanica u Karlovcu i Žumberku (Lipovec, Rude).

Klimu karakteriziraju umjereno topla i kišovita ljeta i hladne zime. Srednja godišnja temperatura zraka, varira od 7-8⁰ C u najvišim predjelima do oko 10⁰ C u najnižim. Najviše temperature koje prelaze 30⁰ C zabilježene su u lipnju, srpnju i kolovozu. Najniže temperature zabilježene su u siječnju (-20⁰ C), ožujku (-15,5⁰ C) i prosincu (-17,2⁰ C). Dodatne promjene u raspodjeli temperature zraka unosi reljef, pa se na relativno malom prostoru mogu susresti velike temperaturne razlike između nizinskog dijela općine uz rijeku Kupu i visinskog središnjeg dijela.

Karlovačka županija je područje kontinentalnog oborinskog režima sa čestim i obilnim kišama u svibnju, lipnju i srpnju, tj. u vegetacijskom periodu. Drugi oborinski maksimum je u studenom, a minimum u veljači, siječnju i ožujku. Godišnji broj dana s padalinama kreće se od 100 do 120. Godišnji prosjek je oko 1100 mm.

Magla je moguća tijekom cijele godine.

Snježnih padavina ima prosječno 23 dana u godini, a moguće je da ih bude i preko 40. Najviše ih ima u veljači (6), zatim u prosincu i siječnju (5) te ožujku (4). Godišnji broj dana pod snježnim pokrivačem iznosi oko 52, a maksimalna visina snijega je 97 cm.

Reljef u Kamanju bitno utječe na smjer vjetrova.

Vode

Cijelu Karlovačku županiju karakterizira sliv rijeke Kupe, koji obuhvaća područje ukupne površine od 6.400 km². Prostor koji obuhvaća prostire se južno i jugozapadno od Karlovca do masiva Velike i Male Kapele i Ličke Plješevice na jugu, Zrinjske Gore na istoku, Risnjaka na zapadu te Žumberačke i Samoborske gore na sjeveru i sjeverozapadu. Južna i zapadna granica sliva ujedno je i vododjelnica crnomorskog i jadranskog sliva.

Za sliv Kupe je karakteristično da je nesimetričan jer 70% pritoka dobiva sa desne obale, tj. u području Karlovačke županije. Na području općine Kamanje nalazi se potok Kamenica.

Rijeka Kupa izvire pod zapadnim pristrancima Risnjaka na 313 m.n.v. To je jedno od najjačih, najprostranijih i najdubljih hrvatskih vrela. Istraživanja su pokazala da Kupa u svom izvorišnom dijelu nastaje skupljanjem podzemnih voda s područja risnjačkog masiva. Budući da je Risnjak prostor s najviše oborina u Hrvatskoj, protok vode na vrelu je ogroman – minimalna protoka iznosi 1200 litara u sekundi. Do danas je istraženo 82 m dubine "cijevi" vrela, ali nije dosegnuto dno.

Na područje Općine Kamanje Kupa dolazi ispred Orljakova. Na tom dijelu svog toka ona i dalje ima karakteristike krške, planinske rijeke. Većim dijelom svoga toka kroz Općinu Kamanje, Kupa je granična rijeka sa R. Slovenijom.

Do sada na području Općine nisu zabilježene poplave većih razmjera, izuzev izlivanja Kupe na livade u SI dijelu Općine. Jedan od razloga je svakako i taj što najveće pritoke Mrežnica, Dobra i Korana uviru u Kupu nizvodno u blizini Karlovca. Usprkos tome, potencijalna opasnost od poplava ne smije se zanemariti i potrebno je predvidjeti mjere zaštite od poplava. Zanimljivo je da na području Općine, osim Kupe, i potoka Kamenica, nema ni jednog većeg stalnog vodotoka. Postoji nekoliko izvora pitke vode koji nisu u eksploataciji. Najpoznatiji izvori nalaze se u Preseki Ozaljskoj i Velikom Vrhu Kamanjskom.

Podzemne vode

U hidrogeološkom smislu područje Županije podijeljeno je na dvije osnovne hidrogeološke jedinice:

1. jedinica mezozojskih karbonatnih naslaga

2. jedinica mlađih kenozojskih naslaga

Zona plitkog krša karakterizirana je manjom debljinom karbonatnih naslaga, krške pojave su relativno plitke, pa unatoč brzom poniranju voda ne dolazi do njihova gubitka iz slivova. Vodeni tokovi su uglavnom površinski, a razvodnice slijede morfologiju terena.

Prema podacima iz Prostornog plana Karlovačke županije u hidrološkoj jedinici kenozojskih naslaga istočno od Ozlja, Karlovca, Duge Rese i Slunja, geološku podlogu formiraju terciarni i kvartarni sedimenti (lapor, pješčenjaci, konglomerati, vapnenci, gline, šljunci, pijesci) koji su u hidrogeološkom pogledu u pravilu slabo vodopropusni. Lokalno se ipak pojavljuju područja dobre vodopropusnosti, što se posebno odnosi na miocenske vapnence i konglomerate s nešto lapora i glina. Ovdje su moguće i pojave mjestimičnih akumulacija većih količina podzemnih voda u višim nivoima, pri čemu gornji horizont vode temeljnice dopire mjestimično do same površine terena. Ovakve akumulacije izuzetno su podložne zagađenjima s površine.

Za razliku od jedinice karbonatnih naslaga gdje lokalno zagađenje može biti pogubno, u zoni kenozojskih naslaga opasnost od širih posljedica zagađivanja je zbog velike dubine horizonata, daleko manja. To, naravno, ne znači da se nad područjima potencijalnih akumulacija pitke vode prostor može koristiti bez ograničenja.

Prema Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, cjelokupno zapadno i jugozapadno područje Županije nalazi se na području potencijalnih rezervi podzemnih voda prve razine.

Južni dio Općine Kamanje nalazi se u vodozaštitnom području.

Tla (pedološke značajke)

Tla na području Općine uglavnom se mogu svrstati u:

Tla brežuljkasto-brdovitog reljefa na diluvijalnim i neopliocenskim ilovačama, ponegdje pijescima. Brežuljkasto-brdoviti reljef ovog područja zastupljen je znatnim dijelom s diluvijalnim terasnim zaravnima i vrlo blagim padinama, ponajviše umjereno blagim, a najmanje strmim padinama. Ova tla razvila su se na neopliocenskim i pliocenskim padinama. To su tla vrlo kisele reakcije i pripadaju najviše tipu podzolasto lesiviranom vrištinsko bujadičnom (ilimeriziranom akričnom). Najveći dio ovih tala iskorištava se za šume, oranice i pašnjake. Uz povoljnu lokalnu klimu postoje uvjeti za razvoj voćarstva. Tla ovog tipa zauzimaju dijelove na sjeveru Općine Kamanje.

Tla krša na tvrdim vapnencima, dolomitima, koluvijalnim i reliktnim crvenicama. Krš je geomorfološki pojam s osobitim oblicima površine, gdje se vodena cirkulacija odvija u mreži većih ili manjih podzemnih kanala. Uglavnom je izgrađen od tvrdih vapnenaca i dolomita. Reljef je vrlo raznolik, planinski, brežuljkasto-brdovit, a zastupljene su i kraške površine. Velike količine padalina i jaki vjetrovi uzrokuju eroziju i onih malih količina tla, tako da je lako razumljivo nastajanje krša. Budući da se krš prostire na velikom dijelu Hrvatske, uz geomorfološke i pedološke raznolikosti, ovdje odražava i utjecaj izrazitih klimatskih područja. Na području Općine zastupljena su tla koja su se razvila na geološkim supstratima tvrdih vapnenaca i dolomita, plitkog pokrivenog krša (Kordun, Žumberak). Ovdje prevladavaju lesivirane crvenice i podzolasto smeđa vrištinsko bujadična tla, manje smeđa vapnenačka, a najmanje plitke rendzine.

Reljef ovog područja je brežuljkasto brdovit s umjereno blagim i umjereno strmim padinama, manjim zaravnima, s brojnim vrtačama, što sve otežava primjenu poljoprivrednih strojeva. Zbog toga su na ovim površinama velikim dijelom zastupljeni prirodni travnjaci, od kojih su dijelom i neobrađene bujadnice. Zaravnjen teren i blage padine iskorištavaju se za oranice (kukuruz, strne žitarice, krumpir). Uz povoljnu lokalnu klimu i na blagim padinama bez vrtača postoje uvjeti za voćarstvo. Predjele s strmim padinama i većom krševitosti treba pošumljavati.

Ovo su samo osnovni tipovi tala koja se javljaju na području Općine Kamanje.

Prema podacima iz PP Karlovačke županije rasprostranjenost pojedinih kategorija tla na području Općine je:

- 7** eutrično smeđe na flišu – rendzina na laporu – lesivirano na laporu
Klasa 52, kategorija P3 (Malo područje na sjeveroistoku, oko Preseke Ozaljske)
- 10** distrično smeđe na reliktnoj crvenici – lesivirano na vapnencu i dolomitu, akrično – crvenica lesivirana i tipična – smeđe na dolomitu i vapnencu
Klasa 42, kategorija P3 (Veliki dio središnjeg i cijeli južni dio Općine)
- 9** distrično smeđe na klastitima – lesivirano pseudoglejno i tipično – pseudoglej obrončani
Klasa 61, kategorija PŠ (Malo područje na sjeverozapadu oko Orljakova, i mali dio na istoku oko Brloga Ozaljskog i Velikog vrha Kamanjskog)
- 18** lesivirano na vapnencu i dolomitu – vapneno dolomitna crnica – smeđe na vapnencu i dolomitu
klasa 71, kategorija PŠ (Malo područje na jugoistoku)
- 19** lesivirano na vapnencu i dolomitu, akrično – distrično smeđe na reliktnoj crvenici – crvenica lesivirana, duboka
Klasa 51, kategorija P3 (Pretežiti dio sjevernog dijela Općine uz tok Kupe, pa do središnjeg pravca istok zapad).

Vegetacija

Na području Općine zastupljene su šume Europsko – sjevernoameričke šumske regije, Europske subregije.

Veći dio prostora Općine obrastao je u Medioeuropske, brežuljkaste mezofilne i acidofilne šume hrasta kitnjaka. Na ovom području javljaju se dvije njene zajednice:

- c) šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena (*Quercus – Castanetum sativae*)
- d) ilirska šuma hrasta kitnjaka i običnoga graba (*Epimedio – Carpinetum betuli*)

Šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena je česta u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Razvija se na visini od 250 – 550 m.n.v. na blažim distričnim kambisolima, tipičnim, manje dubokim do dubokim, povrh glinenih škrljevaca, brusilovaca i filita. Puni razvoj postiže na nešto toplijim lokalitetima, platoima, sedlima ili blažim padinama koje omogućuju dublje naslage tla.

Sloj drveća čine pitomi kesten i hrast kitnjak, a česti su i obični grab i bukva. Sloj grmlja i prizemnog rašća grade acidofilne vrste kao *Genista germanica*, *Hieracium sylvaticum*, *Lathyrus montanus*, *Polytrichum commune* i druge.

Ilirska šuma hrasta kitnjaka i običnog graba je široko rasprostranjena zajednica koja u Hrvatskoj raste na brdskim terenima, nižim gorjima i podnožjima većih masiva do 500 m.n.v., u humidnim klimatskim uvjetima, na eutričnim kambisolima, luvisolima i obrončanom pseudogleju na različitim supstratima. Karakteriziraju je brojne vrste sa ilirskim flornim elementom. Uz hrast kitnjak najznačajnije su vrste obični grab, trešnja, klen, gorski javor, i bukva. U sloju grmlja prevladavaju glogovi (*Crataegus monogyna* i *C. Oxyacantha*), kurika (*Euonymus europaea*), ruža (*Rosa arvensis*), kozokrvina (*Lonicera caprifolium*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), a u sloju prizemnog rašća mezofilne vrste kao što su: *Carex pilosa*, *Galium odoratum*, *Vicia oroboides* i mnoge druge.

Zajednica ima veliko gospodarsko i opće značenje, no spada u ugroženije jer joj se areal poklapa sa širenjem naselja, poljoprivrednog zemljišta i prosijecanjem prometnica.

Dio šumske vegetacije i ovdje je potisnut krčenjem i pretvaranjem u oranice, građevno područje ili košanice. Močvarne livade su kisele i ne koriste se za poljodjelstvo. Od livadnih zajednica ovdje nalazimo zajednicu busike (*Deschampsietum ceasptosae* H-ić).

Budući da podnose dugotrajne poplave, ekološki i biološki su iznimno vrijedne. Kako ih je sve manje, nastoji ih se zaštititi u svim područjima gdje postoje.

Najbolje su livade ovsenice pahovke koje se razvijaju na boljim tlima pogodnim za obradu, a takva su nažalost najvećim dijelom preorana.

Na povišenijim dijelovima ravnica rastu hrast lužnjak, obični grab, klen, malolisna lipa, srebrnolisna lipa, divlja kruška i poljski jasen, dok se uz potoke razvijaju manji jošici, vrbici i topolici.

Posebnu zanimljivost predstavljaju dvije izuzetno rijetke biljke stijena – kamenike (*Saxifraga petraea* i *S. Cuneifolia*). Obje su pronađene na stijeni pored spilje Vrlovke. (LJ. Ilijanić, Po dragome kraju, Ozalj, 1976.)

Područje Općine Kamanje u cijelosti ima dobro očuvan prirodni obraštaj. Ponegdje su vidljivi tragovi devastacije i prekomjerne sječe visokih šuma, kao i širenje korovnih zajednica (posebno uz naselja i slabo obrađena polja), ali veći dio, posebice središnjeg i južnog (visinskog) dijela općine je sačuvao svoje prirodne karakteristike.

Životinjski svijet

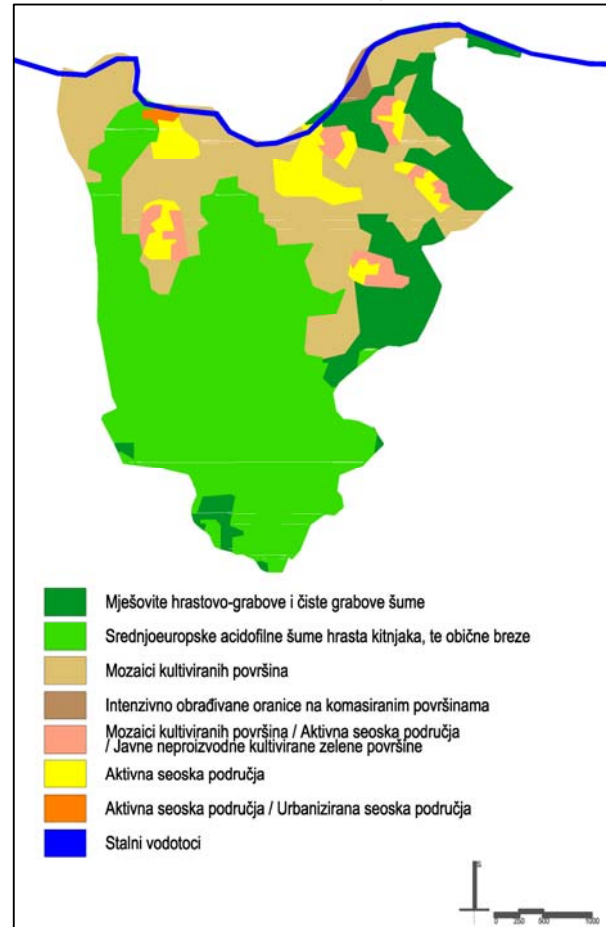
Sukladno očuvanosti biljnog pokrova u općini Kamanje, razvijen je i prirodni životinjski svijet. Od sisavaca (Mammalia) ovdje obitavaju mnoge vrste: lisica (*Vulpes vulpes*), zec (*Lepus europaeus*), lasica (*Mustela nivalis*), jazavac (*Meles meles*), vjeverica (*Scirius vulgaris* L.), puh (*Myoxus glis*), tvor (*Putorius putorius*), rovke (*Soracidae*), voluharice (*Microtus arvalis*), miševi (*Apodemus sylvaticus*, *A. Agrarius*) ježevi itd. Od lovne divljači značajne su srne (*Capreolus capreolus*) i divlje svinje (*Sus scropha*).

Prema podacima Lovačkog društva "Fazan" iz Ozlja, lovište obuhvaća 4611 ha, od čega se jedna trećina nalazi na području Kamanja, a ostali dio u općini Ozalj. U posljednjim godinama primijećen je pad broja trčki, fazana i zečeva, te se čine koraci kako bi se broj vratio na optimum za lovno područje. Jelenske divljači ima malo i uglavnom je u prolazu. Povremeno se na ovom prostoru zadržavaju i medvjedi.

Od ptica susrećemo grabljivice (*Accipitridae*, *Falconidae*), kokoške (*Phasianidae*), golubovi (*Columbidae*), kukavice (*Cuculidae*), sove (*Strigidae*), djetlići i žune (*Strigidae*), ševe (*Alaudidae*), lastavice (*Hirundinidae*), svračci (*Lanidae*), crvendaći (*Erithacus rubecula*), slavujji (*Luscinia megarhynchos*), kosovi (*Turdus merula*), sjenice (*Paridae*), vrapci (*Ploceidae*), čvorci (*Sturnidae*), vrane (*Corvidae*), crna liska (*Fulica atra*) i mnoge druge. Na prostorima uz rijeku Kupu, na močvarnim predjelima uočene su veće skupine roda (*Ciconia ciconia*), koje su ovdje gnjezdarice.

Napomenimo ovom prilikom da su na području Hrvatske zakonom zaštićene gotovo sve vrste pjevice i grabljivica.

Slika: Karta kopnenih staništa RH

Među zaštićenim vrstama svakako treba spomenuti šišmiše (Chiroptera) koji su u cijeloj Europi vrlo prorijeđeni, a na ovom prostoru ih još uvijek ima mnogo i zastupljene su gotovo sve njihove vrste. Jedno od većih staništa šišmiša, spilja Vrlovka nalazi se na području Općine.

Uz vodotoke i na vlažnim tlima obitavaju mnoge vrste žaba: zelena žaba (*Rana viridis*), gubavica/ krastača (*Bufo bufo*), crveni mukač (*Bombina bomba*), žuti mukač (*Bombina veriegata*), gatalinka (*Hyla arborea*), močvarna smeđa žaba (*Rana arvalis*), šumska smeđa žaba (*Rana dalmatina*) livadna smeđa žaba (*Rana temporaria*) i rijetka "cretna" žaba (*Rana arvalis wolterstorffi*), daždevnjaci (*Salamandra*), mali vodenjak (*Triturus vulgaris*), planinski vodenjak (*Triturus alpestris*), a posvuda ima guštera (*Sauria*). Mjestimično su se zadržale i kornjače (*Testudines*). Od zmija (*Ophidia*) ovdje su česte bjelouške (*Natrix natrix*) bjelice, ribarica (*Natrix tessellata*), ričovke (*Vipera berus*) te poskoci.

Svakako najbrojniju skupinu životinjskog svijeta čine insekti, pa su u velikom broju vrsta zastupljeni: leptiri, opnokrilci, tvrdokrilci, kornjaši, beskrilci, mravi, skakavci i nebrojeni drugi.

Ribe zauzimaju posebno mjesto u životinjskom svijetu područja. U području bliže izvoru, gdje su vode bogate kisikom i s malo otpadnih tvari zadržavaju se: potočna pastrva (*Salmo trutta m. Fario*), peš (*Cottus gobio*), pijor (*Phoxinus phoxinus*), brkica (*Nemachilus barbatulus*), lipljan (*Thymallus thymallus*), mladica glavatica (*Hucho hucho*) i mnoge druge. U nizinskim vodama obitavaju: deverika (*Abramis brama*), šaran (*Cyprinus caprio*), štika (*Esox lucius*), mrena (*Barbus barbus*).

Kao što je spomenuto mnoge životinjske vrste su ugrožene, nekima prijete izumiranje, a nekima je broj ozbiljno smanjen. Organi lokalne uprave i Lovačka društva trebaju poduzeti sve mjere na lokalnoj razini kako bi se te vrste na njihovu području zaštitile¹.

Štete u krajoliku

Prekomjerno smanjenje šumskog pokrova, skidanje biljnog pokrova sa strmih zemljišta, te način obrade tla dovode do poremećaja biološke ravnoteže što izaziva negativne promjene u ekološkom sustavu. Do neke mjere se ove pojave mogu primijetiti i na području općine Kamanje, ali kako se radi o maloj općini u kojoj su sve manje površina obrađuje, možemo reći da je za sada stanje prilično zadovoljavajuće.

1.1.2. PROSTORNO – RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

Potencijal skoro svakog prostora, pa tako i prostora Općine Kamanje, za ukupni gospodarski, društveni i kulturni razvoj ogleda se u nekoliko povoljnih, odnosno nepovoljnih čimbenika. Načelno bi to ponajprije trebalo biti:

- Prostor i okoliš sa svojim resursima i elementima koji se u njemu pojavljuju i koji predstavljaju prirodni temelj svakog života i razvitka. Prostor i okoliš su ograničeni i neponovljivi.
- Stanovništvo – broj struktura, teritorijalna raspodjela, osobine, način života i njegove potrebe.
- Sustav zajedničkog života stanovništva, mreža naselja.
- Povezanost pojedinih područja općine međusobno i sa širim državnim prostorom cestovnim, željezničkim i drugim infrastrukturnim sustavima.
- Postojeće gospodarske jedinice razmještene u prostoru, njihova proizvodna i uslužna funkcija.

¹ Pri tome se valja rukovoditi odredbama i naptcima danima u Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN br. 07/06).

- Sustav društvenih službi i njihove građevine – obrazovanje, kultura, zdravstvo, socijalna skrb i dr.
- Organizacija od Države do sustava lokalne uprave i samouprave, koja funkcionalno i hijerarhijski sudjeluje u procesu donošenja odluka važnih za tijek zajedničkoga života i razvitka.
- geopolitički položaj, gospodarsko i strateško okruženje.

1.1.2.1. Prostorno – razvojne značajke

Društvene djelatnosti

Sustav društvenih djelatnosti razvijen je sukladno razini razvijenosti općine. Postojeća mreža društvenih djelatnosti smještena je uglavnom u središnjem naselju Kamanje a bazira se na aktivnostima lokalne uprave te djelovanju raznih udruga (KUD, DVD, lovačko društvo itd.).

Gospodarske djelatnosti

Na području Općine prevladavaju "miješana domaćinstva", tj. domaćinstva u kojima barem jedan član zarađuje izvan domaćinstva. Registrirana su samo dva veća poljoprivredna gospodarstva (uzgoj svinja i mliječnih krava). Na poljoprivrednim površinama prevladava uzgoj kukuruza, zatim povrtne kulture. Voćnjaka i vinograda ima sve manje. Najviše vinograda zadržalo se oko Velikog Vrha Kamanjskog, Brloga Ozaljskog i Preseke Ozaljske. Ostale poljoprivredne površine koriste se uglavnom za uzgoj raznih kultura za vlastite potrebe.

Gospodarstvo je u Općini vrlo dobro razvijeno, a bazira se pretežito na malom i srednjem poduzetništvu. U tri tvrtke zaposleno je 250 osoba, a u općini djeluje još tridesetak malih pogona.

1.1.2.2. Resursne značajke

Prirodni resursi

Od svih čimbenika prostor i okoliš predstavljaju najosjetljiviji dio, jer se lako mogu dogoditi propusti koji mogu uzrokovati nepopravljive štete, ili bi njihovo saniranje zahtijevalo mnogo vremena i novca. Općina Kamanje ne raspolaže rudnim bogatstvima. Velika je prednost što se Općina nalazi na obali rijeke Kupe, dok brežuljkasto zaleđe čini vrlo atraktivan vizualni prostor i stabilan ekološki sustav, što je danas sve veća rijetkost.

Šumama na području Općine Kamanje gospodari JP Hrvatske šume putem Uprave šuma Karlovac, šumarija Ozalj.

Na području Općine Kamanje utvrđena su ugrožena i rijetka staništa (mješovite hrastovo grabove i čiste grabove šume te Srednjeeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze).

Prostor uz rijeku Kupu je zaštićeni obalni pojas. Rijeka Kupa i područje uz rijeku Kupu uključeno je u koridor preliminarne nacionalne ekološke mreže (NEN), a neposredno uz njenu sjevernu granicu ali izvan obuhvata plana nalazi se jezgra preliminarne nacionalne ekološke mreže Žumberak – Samoborsko gorje.

Prirodna i krajobrazna baština

Prilikom planiranja i uređivanja prostora valjalo bi se voditi slijedećim načelima:

- Na području Općine nalazi se "Spilja Vrlovka" koja je zbog svojih prirodnih vrijednosti zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08) u kategoriji spomenik prirode – geomorfološki.
- Planiranje i uređenje prostora mora obuhvatiti ne samo prostor i njegovo funkcionalno uređenje, već i sve pojave koje se javljaju u tom prostoru.

- Temeljni cilj takvog planiranja prostora je postizanje održivog razvoja (trajnog i postojanog), koji će koristiti sadašnji prostor i okoliš tako da ne dođe do njegovog nepovratnog uništenja.
- Jedno od osnovnih polazišta suvremenog pristupa prostornom uređenju jest ravnopravno vrednovanje ciljeva zaštite prostora (prirodnih kulturnih dobara) i okoliša s ciljevima razvitka već u prvoj fazi planskog procesa.
- Do sada se ova načela nisu primjenjivala i na mnogim dijelovima prostora uočene su slijedeće opasnosti:
- Opasnost neracionalnog korištenja prostora,
- Opasnosti koje izviru iz želje da se u građevna područja uključe općinska zemljišta, čak i ako su nepodesna za izgradnju.
- Opasnosti povećanog interesa za izgradnjom na slikovitim i vizualno izloženim prostorima, kao i na plodnim tlima.

Kulturno – povijesna baština

Život i prisustvo čovjeka na ovim prostorima datira sve od neolitika, o čemu svjedoče arheološki nalazi kao što su kameni predmeti, ulomci glinenih posuda sa ornamentikom karakterističnom za neolitik, ali i stakleni i metalni predmeti te novac iz rimskog doba.

Prema povijesnim saznanjima, na tom su prostoru obitavala ilirska stočarsko-ratnička plemena, a nešto kasnije i keltska plemena. Na području oko Ozlja tada su najvjerojatnije živjeli Japodi, ili pleme Kolapini, koji su naseljavali kraj uz rijeku Kupu.

Nakon propasti Zapadnog rimskog carstva, ovo područje naseljavaju slavenska plemena današnjih Hrvata koja žive u sastavu tadašnje Panonske ili Posavske Hrvatske. U srednjem vijeku, svaka veća plemenska općina u svom središtu ima utvrđeni grad, koji služi kao zbjeg u slučaju opasnosti, a inače je sjedište suca, odnosno župana . Mnogi od tih gradova i danas su sačuvani, dok su neki u vrlo ruševnom stanju.

Krševit kraj pogodio je stvaranju mnogih spilja na ovom području, od kojih je najljepša i najpoznatija spilja VRLOVKA.

Otvor spilje smješten je na samoj obali Kupe, a na otvoru je sagrađen obrambeni zid, pa se pretpostavlja da je spilja kroz stoljeća bila korištena kao zbjeg od mnogih osvajača koji su prošli ovim krajevima. Pećina se prvi put spominje 1511. g. u pismu ozaljskog kneza Bernardina Frankopana markgrofu Brandenburškom. Na ovom prostoru izmijenilo se mnogo vlasnika i namjesnika, a svaki je na neki način ostavio traga.

Općenito, na cijelom prostoru Karlovačke županije, pa tako i u Kamanju kulturno-povijesne, arheološke i graditeljske vrijednosti nedostatno su obrađene. Tijekom izrade Prostornog plana Karlovačke županije, postojeća evidencija je tijekom obilaska terena ažurirana i korigirana, no ni sada nije u potpunosti zadovoljavajuća. Mnogi evidentirani lokaliteti i građevine nisu adekvatno pravno zaštićeni. Posebno se uočava nedostatna istraženost arheoloških lokaliteta i povijesnih naselja, čija je pravna zaštićenost zanemariva.

Graditeljska je baština nešto bolje obrađena (povijesni sklopovi i građevine) no ta se evidencija odnosi na najznačajnije povijesne građevine (stari gradovi, dvorci i kurije i sakralna arhitektura). Mnogi primjerci graditeljske baštine regionalnoga i lokalnog značenja koji su često glavna sastavnica identiteta mjesta ili su jedine sačuvane povijesne građevine danas sa simboličnim značenjem, nisu nigdje evidentirani.

1.1.3. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

1.1.3.1. Obveze iz planova šireg područja

PROSTORNI PLAN KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Prostorni plan Karlovačke županije donesen je u srpnju 2001. godine. (Glasnik Karlovačke županije 26/01, 33/01 i 16/02). Mjere, smjernice i odredbe iz tog plana do sada su utjecale na uređenje prostora općine Kamanje samo djelomično.

Područje Općine Kamanje u Prostornom planu Karlovačke županije nije posebno obrađivano jer se u doba izrade Prostornog plana županije još nalazilo u sastavu Općine Žakanje.

Kao pogranično područje sa Republikom Slovenijom ovaj prostor predstavlja izravnu vezu sa zapadnom Europom, pa je time strateški važan kao područje ostvarivanja najintenzivnije prometne i gospodarske aktivnosti.

U prometnom smislu važno je jer njegovim područjem prolazi županijska cesta Ž3098 Karlovac – Ozalj – Jurovski Brod te željeznička pruga Karlovac – Ozalj - Državna granica, (pruga drugog reda MP 213).

Pretvaranjem republičke u državnu granicu ovo je cjelokupno područje zauzelo potencijalno kvalitetnu razvojnu poziciju, koja će se valorizirati kroz razvitak pogranične ekonomije uz državne prometne pravce, a posebice za promet na relaciji Slovenija – Bosna i Hercegovina; te uključivanje područja u međunarodne projekte koji valoriziraju vrijednosti doline rijeke Kupe i daju prijedloge turističkog razvoja prostora (seljački turizam, izletnički turizam i dr.). Za područja uz rijeke i u lovištima predlažu se, uz klasični, i alternativni oblici lova kao npr. fotosafari na divlje zvijeri, te promatranje ptica (birdwatch).

Poljoprivredne površine Općine Kamanje treba zaštititi od širenja građevnih područja. Razlozi za to su, osim poboljšanja i unapređenja postojeće poljoprivredne proizvodnje, i to što se regionalizacijom vinogradarskih područja Karlovačka županija nalazi u vinogradarskoj regiji kontinentalne Hrvatske, čiju jednu podregiju čini i prostor Općine Kamanje.

Općina Kamanje pokrivena je vodovodnim sustavom "Ozalj" i ima 100%-tnu opskrbljenost potrošača vodom.

Navodnjavanje zemljišta – ne postoji dokumentacija za navodnjavanje većih poljoprivrednih kompleksa). Obzirom na blizinu tržišta (Karlovac, Zagreb), trebalo bi istražiti mogućnost primjene sustava navodnjavanja prvenstveno na područjima uz nizvodne dijelove rijeke Kupe, koja su pogodna za uzgoj povrtlarskih kultura.

Za razvoj sustava odvodnje dane su zajedničke smjernice. Svako mjesto nastajanja otpadnih voda zahtijeva tehničko rješenje odvodnje koje se svodi na kanalizacijski sustav odvodnje do lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. U Karlovačkoj županiji prihvatljiva su tri tipa kanalizacijskih sustava za odvodnju otpadnih voda: mješoviti, razdjelni i modificirani mješoviti sustav. Za mala naselja do 500 stanovnika, u koja spadaju sva naselja na području Općine Kamanje, preporučuje se separatan sustav kanalizacije. Tim konceptom rješenja, oborinske vode, kao relativno čiste, odvođe se prirodnim sustavima kanala ili u teren. Sanitarne otpadne vode odvođe se sanitarnom kanalizacijom do uređaja za pročišćavanje. Kanalizacija se izvodi od PVC cijevi Ø 110 – 250 mm.

Zaštićeni krajolici – Županijskim planom predviđena je zaštita dijela obalnog pojasa Kupe koji se nalazi na području Kamanja. Ovaj prostor, kao ni ostali evidentirani prostori u Županiji do danas nisu u cijelosti valorizirani i stoga nije za njih detaljnije određena granica područja zaštite. Njih je potrebno štititi kao posebne dijelove krajobraza, kroz uvjete uređenja i korištenja prostora planova nižeg reda.

Vrlovka – geomorfološki spomenik prirode – spilja – Zaštita postavljena 1962. g. rješenjem Zavoda za zaštitu prirode. Ulaz u spilju nalazi se na području naselja Kamanje, u katastarskoj općini Ozaljski Brlog, a zaštita je postavljena za cijelu katastarsku česticu na kojoj se nalazi ulaz.

Radi očuvanja krajobraznih vrijednosti osobito osjetljivih područja značajnoga krajolika, treba smanjivati građevinska područja uz aktiviranje i revitalizaciju zapuštene graditeljske baštine (osobito područje ruralnih i poluurbanih cjelina naselja u zoni integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti). Do donošenja zaštite, potrebno je planovima nižeg reda regulirati izgradnju u tim područjima, a posebice sprečavanje izgradnje tzv. vikend naselja.

Postojeće, legalno izgrađene, kroz postupak rekonstrukcije i sanacije obnoviti u tradicionalnom stilu.

Vizualne kvalitete prostora treba očuvati kroz zaštitu postojećih šumskih površina, njegovanje livada i pašnjaka, odnosno tradicionalnog načina korištenja prostora.

Evidentirane povijesne spomenike koji se nalaze u okviru predloženih zaštićenih krajolika posebno štiti od bilo koje vrste nove izgradnje.

Vidikovci – Reštovo, okolica crkve Sv. Filipa.

Zbog velike devastacije povijesnih graditeljskih cjelina u prošlosti, Županijskim je planom određena obveza izrade konzervatorskih podloga prilikom izrade prostorno planske dokumentacije. Za memorijalnu baštinu, koja se uglavnom odnosi na razdoblje II svjetskog rata, potrebno je provesti povijesnu i umjetničku valorizaciju.

Županija je donijela Program mjera zaštite okoliša, u kojem su određeni nositelji aktivnosti, planirane potrebe financijskih sredstava i (ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima) rokovi provođenja, iz kojih su izdvojeni prioriteti:

- cjelovita inventarizacija dijelova biološke i krajobrazne raznolikosti sa izradom odgovarajućih karata
- izrada popisa svih prirodnih i umjetnih močvara, akumulacija, šljunčara i cretova, njihovo vrednovanje te izrada plana mjera zaštite i upravljanja zaštićenim močvarama i cretovima
- popisivanje svih aktivnih i napuštenih kamenoloma, s podacima o korisnicima, ocjenjivanje njihovog utjecaja na biološku i krajobraznu raznolikost i propisivanje mjera sanacije
- izrada županijskog plana intervencija u zaštiti okoliša te općinskih planova u skladu sa državnim planom
- izrada operativnih planova intervencija u zaštiti okoliša subjekata koji su ih dužni izraditi prema državnom planu
- osnivanje savjeta za ekološku poljoprivredu na području Županije.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta provodi se prvenstveno prostornim planovima:

- zabranjeno je korištenje poljoprivrednog zemljišta od I do V razreda u nepoljoprivredne svrhe (osim izuzetno, kad nema zemljišta nižih bonitetnih klasa, kad je utvrđen interes za izgradnju objekata koji se prema posebnim propisima grade izvan građevinskog područja te kada se grade objekti koji služe neposredno poljoprivrednoj proizvodnji);
- za izradu tehničke dokumentacije prilikom izgradnje građevina za koje je obvezna izrada studije o utjecaju na okoliš (prema propisima o zaštiti okoliša i uređenja prostora), Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva utvrđuje posebne uvjete uređenja prostora i daje prethodnu suglasnost;
- vrsta korištenja poljoprivrednog zemljišta utvrđuje se prema podacima iz katastra nekretnina dok se ne dokaže suprotno.

Krš i podzemlje, kao prostor globalne razine vrijednosti biološke i krajobrazne raznolikosti (ali zbog hidrogeoloških i geomorfoloških svojstava prostor izuzetne osjetljivosti), valja posebno štiti. Za sve prostorne planove uređenja općina koje se nalaze na području krša, važno je utvrditi kvalitetan set mjera zaštite okoliša, a vezano na državne mjere zaštite krškog prostora. Stoga se za njih određuje obveza pribavljanja suglasnosti u vezi s mjerama zaštite okoliša.

PROSTORNI PLAN (BIVŠE) OPĆINE OZALJ

Razvojni plan, relevantan za općinu Kamanje, svakako je Prostorni plan (bivše) općine Ozalj, te se ovdje daju ocjene i nedostaci važnijih segmenata ovog prostorno-planskog dokumenta, kao i planovi prostornog uređenja koji se, u cjelini ili djelomično, odnose na prostor Općine Kamanje.

Prostorni plan (bivše) općine Ozalj izrađen je 1982. g. (UIH, Zagreb), ("Službeni glasnik" br. 4/82) no tijekom vremena je redovito ažuriran i usklađivan sa zakonskim obvezama (definiranje granice građevinskog područja i zaštitnog obalnog pojasa 1983.g. ažuriranje provedbenih odredbi 1987. g.). Prostor obuhvaćen Prostornim planom bivše Općine Ozalj danas obuhvaća područje na kojemu se novim teritorijalnim ustrojem Republike Hrvatske (NN 90/92) nalaze četiri nove jedinice lokalne uprave. To su: Grad Ozalj, Općine Kamanje i Žakanje u sastavu Karlovačke Županije i dio Općine Sošice u sastavu Zagrebačke Županije.

Temeljni elementi u postavljenom konceptu prostornog razvoja bivše Općine Ozalj, prema prostornom planu općine Ozalj iz 1982. g. su u formiranju razvojnih pravaca koji su grupirani u dva nivoa i to:

A. GLAVNI RAZVOJNI PRAVAC – veza Karlovca sa Slovenijom grana se na ovom prostoru na dva kraka:

- zapadni razvojni pravac s glavnim žarištima urbanog razvoja: Gornje Pokuplje, Mali Erjavec, Ozalj, Kamanje
- istočni razvojni pravac s glavnim žarištima urbanog razvoja: Ribnik, Žakanje, Jurovski Brod.

B. SEKUNDARNI RAZVOJNI PRAVAC koji povezuju žarišta urbanog razvoja na glavnim razvojnim pravcima poprečno i to:

- sjeverni koji povezuje Kamanje, Vivodinu preko Krašića s Ozljem.

Prema planiranoj kategorizaciji naselja istog plana, Kamanje je svrstano u kategoriju – lokalni centri, kao i Mali Erjavec, Jurovski Brod, Ribnik, Vivodina, Vrhovac i Radatovići.

Zbog raznolikosti prostora, razvoj bivše Općine Ozalj temelji se na pretpostavkama razvoja pojedinih djelatnosti što je u prostornom planu određeno na način kako slijedi:

(Izvod iz PPO Ozalj, UIH Zagreb, 1982)

POLJODJELSTVO

- Iskorištavanje prirodnih resursa prvenstveno u proizvodnji hrane
- Udruživanje individualnih proizvođača u orijentaciji na krupniju društveno poljoprivrednu proizvodnju
- Iskorištavanje potencijala za proizvodnju poljoproizvoda i njihovog konfekcioniranja

ŠUMARSTVO

- Očuvanje šumskog fonda uz pravilno gospodarenje u privrednom smislu
- Korištenje šumskog fonda u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima uz istovremeno obnavljanje, unapređivanje i zaštitu

INDUSTRIJA I OBRT

- Razvoj industrije unošenjem propulzivnijih i složenijih tehnologija sa akumulativnim i izvozno sposobnim programima
- Razmještaj industrijskih kapaciteta uz selekciju nezagađujućih tehnologija, na način da se ne bi ugrozio potencijal razvoja turističko-ugostiteljskih djelatnosti i kvaliteta življenja
- Korištenje individualne i društvene inicijative za iniciranje male privrede i zapošljavanje povratnika iz inozemstva

PROMET

- Razvoj postojeće prometne mreže
- Razvoj pratećih djelatnosti uz cestovni promet

TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

- Korištenje i očuvanje šuma, vodenih tokova i površina uz kontinuirano obnavljanje i unapređivanje
- Razvoj trgovine, ugostiteljstva i turizma mobilizacijom znatnijih privrednih i ljudskih rezervi, a uz osiguravanje, njegovanje i čuvanje prirode te prirodnih i kulturnih atrakcija

MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

- poduzimanje posebnih mjera da bi se očuvalo stanje zatečenih vrijednosti (šume, divljač, ribe)
- utvrđivanje zone pogodne za razvoj turizma i rekreacije i definiranje načina njihovog korištenja i oblikovanja
- poduzimanje mjera za sprječavanje propadanja spomenika kulture
- zaštita vodotoka mjerama sanacije i mjerama ograničenja za zagađivače uz određivanje koncepcije rješenja vodoopskrbe i odvodnje
- zaštita poljoprivrednih površina
- mjere za sprječavanje svih vrsta onečišćenja i devastacije tla u urbanoj zoni
- kompleksne mjere za zaštitu zraka od onečišćavanja (tehničke, tehnološke, urbanističke, ekonomske, zdravstvene,...)
- urbanističke mjere za smanjenje buke i mjere zaštite od prekomjerne buke
- mjere za zaštitu od daljnjeg narušavanja stečenih estetskih vrijednosti okoliša (oblikovanje objekata, naselja i krajolika).

1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKÉ PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE

1.1.4.1. Ocjena demografskog stanja

Broj stanovnika temeljni je pokazatelj popisa stanovništva. Tijekom prošlosti primjenjivale su se uglavnom dvije osnovne definicije ukupnog stanovništva nekog područja: koncepcija tzv. stalnog (rezidencijalnog) stanovništva ili de iure koncepcija i koncepcija tzv. prisutnog stanovništva ili de facto. Stalnim stanovništvom nekog naselja smatraju se sve osobe koje su na tom području imale mjesto stalnog boravišta, bez obzira na to jesu li u trenutku popisa bile prisutne ili ne. Prisutnim stanovništvom u nekom naselju smatraju se sve osobe koje su u

trenutku popisa bile prisutne na tom području, bez obzira na to imaju li tamo stalan boravak ili ne.

Valja napomenuti da je promijenjena definicija ukupnog stanovništva u popisu iz 2001. godine. Osnovna razlika definicije stanovništva, u odnosu na popis iz 1991., kao i u odnosu na popise koji su provedeni poslije Drugoga svjetskog rata jest da u ukupan broj stanovnika 2001. nisu uključene osobe koje su imale prijavljeno prebivalište na području Republike Hrvatske, a boravile su u inozemstvu godinu dana i duže i nisu imale tijesnu ekonomsku vezu s kućanstvom u zemlji. U popisu iz 2001. prvi put u ukupno stanovništvo uključene su osobe koje su boravile godinu dana i duže u Republici Hrvatskoj bez obzira na to jesu li imale prijavljeno prebivalište.

Na opće ili ukupno kretanje stanovništva utječu prirodno i mehaničko/migracijsko kretanje stanovništva. Utjecaj i djelovanje ekonomskih, društvenih, političkih i socio-psiholoških čimbenika na prirodno i mehaničko kretanje indirektno se reflektira na ukupno kretanje stanovništva. Ukupno kretanje stanovništva na nekom području može rezultirati porastom broja stanovnika, stagnacijom broja stanovnika ili smanjenjem (depopulacijom).

Općina Kamanje ima 7 samostalnih statističkih naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali Vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Reštovo i Veliki Vrh Kamanjski. Prema posljednjem popisu pučanstva iz 2001. godine na tom području živjelo je 1008 stanovnika što čini 0,71% stanovništva Karlovačke županije. U Karlovačkoj županiji, od ukupno 5 gradova i 17 općina, samo su dvije općine manje brojem stanovnika: Ribnik (583 st.) i Saborsko (860 st.). Na državnoj razini, prema veličini iskazanoj brojem stanovnika, samo je 30 općina manje, od ukupno 550 općina i gradova. Prema tome, Općinu Kamanje svrstavamo u male općine Republike Hrvatske jer je 5,5% općina manje, a 94,4% veće brojem stanovnika. Prosječna veličina naselja iznosi 144 stanovnika, dok je županijski prosjek 224 stanovnika. Najveće naselje je Kamanje sa 423 žitelja ili 42% stanovništva cijele općine, a najmanje Preseka Ozaljska u kojoj je popisano 19 stanovnika. Za naše prilike, Kamanje i Orljakovo (220 st.) su mala naselja (to su naselja veličine 200-499 st.), a sva ostala pripadaju grupi sitnih naselja (naselja veličine 0-199 st.). Veličinu naselja treba sagledavati u svjetlu činjenice da je određena veličina naselja pretpostavka punijeg života, osobito društvenog. Takva naseljska struktura nepovoljno djeluje na suvremena demografska zbivanja i procese. Naime, što je naselje manje to je veća vjerojatnost da će postati još manje.

Razvoj stanovništva i naseljenosti od 1857. do 1948. godine

Razumijevanje suvremenih demografskih stanja i procesa nije moguće bez razmatranja razvojnih demografskih tokova u prošlosti radi rekonstrukcije pojedinih indikatora (npr. za determiniranje procesa depopulacije). Prema rezultatima prvog službenog, sveobuhvatnog popisa pučanstva provedenog 1857. godine u općini Kamanje živjelo je 1100 stanovnika (tab.1). Prosječna veličina naselja iznosila je 157 stanovnika. Najveće naselje bilo je Brlog Ozaljski sa 296 stanovnika, a najmanje Mali Vrh Kamanjski (86 stanovnika). Do popisne godine 1921. broj stanovnika općine uglavnom stagnira, da bi 1931. porastao na 1273 što čini povećanje od 15,2% ili prosječno godišnje 1,4% u odnosu na 1921. godinu (tab. 2-4). Prvim popisom nakon Drugog svjetskog rata iz 1948. ustanovljeno je da u općini živi 1336 stanovnika što čini porast u odnosu na prethodni popis iz 1931. od 4,9%. U čitavom razmatranom periodu 1857.-1948. najveće naselje bilo je Brlog Ozaljski u godinama 1857., 1869., 1890.; a Reštovo u 1880., 1900., 1910., 1921., 1931. i 1948. godini (tab. 1).

Tablica 1. Kretanje broja stanovnika općine Kamanje 1857.-1948. po naseljima

Naselje	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.
Brllog Ozaljski	288	291	258	275	244	249	235	266	296
Kamanje	132	140	160	204	163	166	197	221	240
Mali Vrh Kamanjski	98	98	103	120	102	97	82	88	86
Orljakovo	136	147	149	109	130	115	123	148	156
Preseka Ozaljska	103	98	95	80	102	112	101	114	120
Reštovo	250	257	287	262	269	266	257	312	318
Veliki Vrh Kamanjski	93	91	103	105	118	122	110	124	120
Općina Kamanje	1100	1122	1155	1155	1128	1127	1105	1273	1336

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Tablica 2. Indeks promjene broja stanovnika općine Kamanje 1857.-1948. po naseljima

Naselje	1869/1857.	1880/1869.	1890/1880.	1900/1890.	1910/1900.	1921/1910.	1931/1921.	1948/1931.
Brllog Ozaljski	101,0	88,7	106,6	88,7	102,0	94,4	113,2	111,3
Kamanje	106,1	114,3	127,5	79,9	101,8	118,7	112,2	108,6
Mali Vrh Kamanjski	100,0	105,1	116,5	85,0	95,1	84,5	107,3	97,7
Orljakovo	108,1	101,4	73,2	119,3	88,5	107,0	120,3	105,4
Preseka Ozaljska	95,1	96,9	84,2	127,5	109,8	90,2	112,9	105,3
Reštovo	102,8	111,7	91,3	102,7	98,9	96,6	121,4	101,9
Veliki Vrh Kamanjski	97,8	113,2	101,9	112,4	103,4	90,2	112,7	96,8
Općina Kamanje	102,0	102,9	100,0	97,7	99,9	98,0	115,2	104,9

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Tablica 3. Stopa prosječne godišnje promjene broja stanovnika općine Kamanje 1857.-1948.

1857.-1869.	1869.-1880.	1880.-1890.	1890.-1900.	1900.-1910.	1910.-1921.	1921.-1931.	1931.-1948.
0,2	0,3	0,0	-0,2	0,0	-0,2	1,4	0,3

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Demografski razvoj od 1948. do 2001. godine

U čitavom promatranom razdoblju od prvog poslijeratnog popisa iz 1948. pa do posljednjeg 2001. općina je «izgubila» 328 stanovnika (sa 1336 st. na 1008 tj. za 24,6%) (tab. 4). Najintenzivnija depopulacija je u posljednjem desetljeću od 1991. do 2001. kada je broj stanovnika smanjen za 14,5% tj. po prosječnoj godišnjoj stopi od 1,6% (tab. 5 i 6). Od šest poslijeratnih međupopisnih perioda, u dva je zabilježen porast broja stanovnika: 1948.-1953. porast od 1% i 1981.-1991. od 7% (tab. 4-6, sl. 1).

Tablica 4. Kretanje broja stanovnika općine Kamanje 1948.-2001. po naseljima

Naselje	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
Brllog Ozaljski	296	305	277	197	164	142	93
Kamanje	240	230	233	295	365	450	423
Mali Vrh Kamanjski	86	93	88	84	76	74	60
Orljakovo	156	195	179	194	189	219	220
Preseka Ozaljska	120	123	115	75	53	51	19
Reštovo	318	297	271	234	153	165	112
Veliki Vrh Kamanjski	120	106	115	144	102	78	81
Općina Kamanje	1336	1349	1278	1223	1102	1179	1008

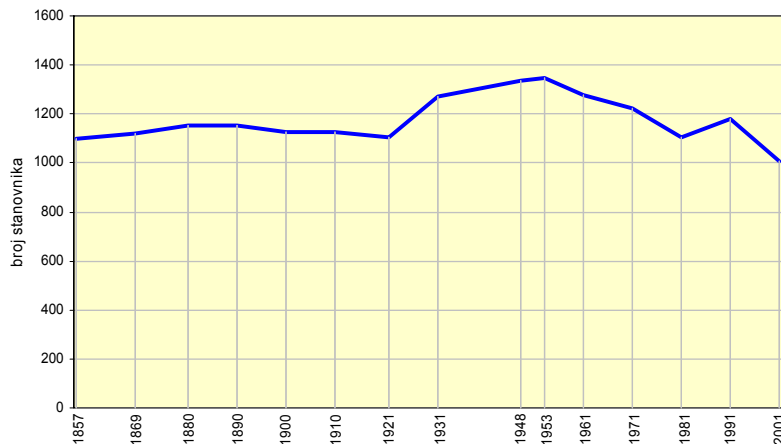
Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Tablica 5. Indeks promjene broja stanovnika općine Kamanje 1948.-2001. po naseljima

Naselje	1953/1948.	1961/1953.	1971/1961.	1981/1971.	1991/1981.	2001/1991.
Brlog Ozaljski	103,0	90,8	71,1	83,2	86,6	65,5
Kamanje	95,8	101,3	126,6	123,7	123,3	94,0
Mali Vrh Kamanjski	108,1	94,6	95,5	90,5	97,4	81,1
Orljakovo	125,0	91,8	108,4	97,4	115,9	100,5
Preseka Ozaljska	102,5	93,5	65,2	70,7	96,2	37,3
Reštovo	93,4	91,2	86,3	65,4	107,8	67,9
Veliki Vrh Kamanjski	88,3	108,5	125,2	70,8	76,5	103,8
Općina Kamanje	101,0	94,7	95,7	90,1	107,0	85,5

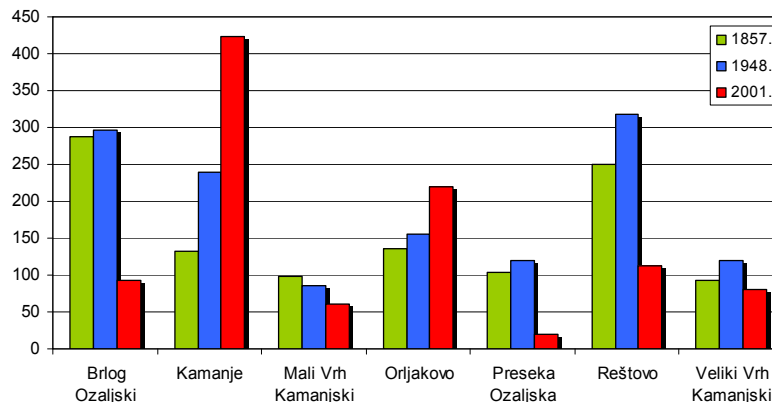
Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Sl. 1. Kretanje broja stanovnika Općine Kamanje 1857.-2001.

Na naseljskoj razini depopulacijom se ističu Brlog Ozaljski, Mali Vrh Kamanjski i Preseka Ozaljska u kojima se broj stanovnika smanjuje od popisa 1953. godine. Najsnažnije je depopulacijom pogođeno naselje Preseka Ozaljska u kojem je od 1953. do 2001. broj stanovnika smanjen za 84,6% (sa 123 na 19 stanovnika) i Brlog Ozaljski gdje je u istom razdoblju broj žitelja smanjen za 69,5% (sa 305 na 93 st.). Također, negativnim demografskim trendom ističe se i naselje Reštovo u kojem depopulacija djeluje nakon popisa 1948. s izuzetkom perioda 1981.-1991. kada je zabilježen porast (tab. 4-6). S druge pak strane, porastom broja stanovnika ističe se samo naselje Kamanje iako je u razdobljima 1948.-1953. i 1991.-2001. i u njemu je na djelu depopulacija (tab. 4-6). U čitavom razmatranom periodu 1948.-2001. najveće naselje bilo je Reštovo 1948.; Brlog Ozaljski u godinama 1953. i 1961. te Kamanje u posljednje četiri popisne godine (1971., 1981., 1991. i 2001.) (tab. 4, sl. 2).

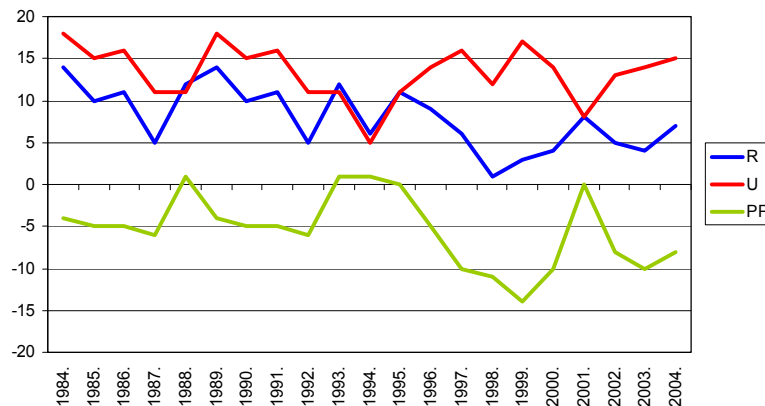
Sl. 2. Naselja Općine Kamanje 1857., 1948. i 2001. prema broju stanovnika

Prirodno kretanje stanovništva

Uz migraciju ili mehaničko kretanje stanovništva, temeljna odrednica ukupnog kretanja stanovništva, jest prirodno kretanje stanovništva. Osnovne sastavnice prirodnog kretanja stanovništva su natalitet (rodnost) i mortalitet (smrtnost) stanovništva, a njihova je rezultanta prirodni prirast (višak broja rođenih nad brojem umrlih), prirodno smanjenje (prirodna depopulacija ili prirodni pad stanovništva) i rjeđe nulti prirodni prirast (ili prirodna stagnacija) kada je broj rođenih jednak broju umrlih. Prirodan pad najčešće je uzrokovan iseljavanjem mladog stanovništva (uglavnom se radi o tzv. ruralnom egzodusu). Polarizacijski razvoj i migracija usmjerena prema gradovima uzrokovali su smanjenje rodnosti. Iako je kretanje skokovito (pulsiranje), što je karakteristično za male populacije, tendencija smanjenja je očigledna (tab. 7, sl. 3). U razmatranom višegodišnjem retrospektu, od 1984. do 2004., prevladava pojava negativnog prirodnog prirasta s izuzetkom u godinama 1985., 1986., 1987., 1993. i 1994. kada je broj rođenih premašivao broj umrlih te 1995. i 2001. kada je zabilježen nulti prirodni prirast ili prirodna stagnacija jer je broj umrlih i rođenih bio izjednačen (tab. 7, sl. 3). Najveći mortalitet bio je 1984. godine, kada je općinu «napustilo» 24 stanovnika, a najmanji broj umrlih zabilježen je prethodne, 1994. godine (5) (tab. 7). Najveći broj rođenih bio je 1985. kada se rodilo 28, a najmanji 1998. kada se rodilo samo jedno dijete. Najnegativniji prirodni pad bio je u godinama: 1999. (-14), i 1998. (-11) (tab. 7). Prirodni pad iznosio je u dekadi 1991.-2000. -57 (68 živorođenih i 127 umrlih).

Sl.3. Prirodno kretanje stanovništva Općine Kamanje 1989.-2004.

Tablica 7. Prirodno kretanje stanovništva općine Kamanje 1984.-2004. po naseljima

Naselje	1984.			1985.			1986.			1987.			1988.		
	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP
Brllog Ozaljski		2	-2	2		2		2	-2	1	3	-2	2	4	-2
Kamanje	7	8	-1	13	3	10	10	5	5	9	4	5	9	3	6
Mali Vrh Kamanjski		2	-2		1	-1			0	2	1		1	1	
Orljakovo	4	3	1	5	1	4	7			4	2		2	1	1
Preseka Ozaljska		1				2		2							1
Reštovo	2	5	-3	7	3	4	6	3	3	5	1	4	1	7	-6
Veliki Vrh Kamanjski	1	3	-2	1	1	0		1	-1		2	-2	2	1	
Općina Kamanje	14	24	-10	28	11	17	23	13	10	21	13	8	17	18	-1

Naselje	1989.			1990.			1991.			1992.			1993.			1994.			1995.			1996.		
	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP
Brllog Ozaljski	1	2	-1		5	-5		3	-3		2	-2	1	1	0				3	3			2	-2
Kamanje	6	7	-1	6	1	5	6	4	2	3	7	-4	8	7	1	4	3	1	4	5	-1	8	9	-1
Mali Vrh Kamanjski	3	1	2		1	-1	1	1	1														1	-1
Orljakovo		1	-1	3	2	1	1	1					1	1	0	1		1	2	1	1	1	1	1
Preseka Ozaljska					1	-1																	1	-1
Reštovo	2	3	-1	1	5	-4	3	5	-2	1		1	2	2	0	1	2	-1	2	2	0			
Veliki Vrh Kamanjski	2	4	-2					3	-3	1	2	-1											1	-1
Općina Kamanje	14	18	-4	10	15	-5	11	16	-5	5	11	-6	12	11	1	6	5	1	11	11	0	9	14	-5

Naselje	1997.			1998.			1999.			2000.			2001.			2002.			2003.			2004.		
	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP
Brllog Ozaljski		2	-2		2	-2		1	-1		4	-4	3	2	1	1	2	-1		3	-3		3	-3
Kamanje	3	7	-4	1	4	-3	1	5	-4	2	3	-1	3	3	0	3	3	0	1	4	-3	6	5	1
Mali Vrh Kamanjski		2	-2				1	3	-2	1	1	0	1		1				3	1	2	1	1	0
Orljakovo	1	2	-1		2	-2		2	-2	1	2	-1		3	-3	1	4	-3		3	-3		2	-2
Preseka Ozaljska		1	-1								2	-2				1	-1			1	-1		2	-2
Reštovo		2	-2		4	-4	1	5	-4				1		1					1	-1		2	-2
Veliki Vrh Kamanjski	2		2					1	-1		2	-2				3	-3		1	-1				0
Općina Kamanje	6	16	-10	1	12	-11	3	17	-14	4	14	-10	8	8	0	5	13	-8	4	14	-10	7	15	-8

Napomena: Rođeni u inozemstvu 1993.=5, 1994.=4, 1995.=4, 1996.=5, 1997.=3

Izvor: Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS, Zagreb.

Migracijska kretanja i tip općeg kretanja stanovništva

Druga sastavnica općeg ili ukupnog kretanja stanovništva, uz prirodno kretanje jest migracija ili mehaničko kretanje, koje predstavlja najkompleksniju komponentu kretanja stanovništva. Njihov utjecaj i djelovanje na opće kretanje međusobno je povezano i često u uzročno-posljedičnom odnosu. Pojam migracija ili mehaničko kretanje stanovništva označava prostornu pokretljivost, odnosno prostornu mobilnost stanovništva. Migracija je samo jedan od oblika ukupne mobilnosti stanovništva. Najvažniji kriterij pri definiranju migracije jest promjena mjesta stalnog boravka. Ako se radi o prelasku državne granice prilikom preseljavanja govorimo o vanjskoj migraciji. Prelazak «granice» manje administrativno-teritorijalne jedinice (županija, općina, naselje) predstavlja unutarnju migraciju. Osoba koja definitivno mijenja mjesto stalnog prebivališta (bilo u unutarnjoj ili vanjskoj migraciji) zove se migrant.

Migracija ili mehaničko kretanje stanovništva djeluje na sve agregatne i strukturne značajke stanovništva. Migracija stanovništva djeluje:

1. na veličinu ukupnog stanovništva i njegovu prostornu distribuciju
2. na natalitet i mortalitet
3. na strukture stanovništva (demografsku, ekonomsko-socijalnu, narodnosnu i dr.)

Na navedene značajke migracija utječe istodobno u dva različita područja: u polazištu i odredištu migracije. Zato za nju kažemo da ima dvostruki (dvojni) učinak.

Vremenski učinak svake migracije je dvostruk. Ona ima: a) trenutačni i b) dugoročni učinak. Trenutačni učinak očituje se u tome što migracija kao događaj odmah mijenja ukupan broj stanovnika i njegovu strukturu, kako u mjestu podrijetla tako i u mjestu odredišta migracije.

Osim trenutnog gubitka mlađeg stanovništva koje najčešće sudjeluje u emigraciji, to isto stanovništvo «odnosi» sa sobom i buduća rođenja, smrti, sklapanja i razvode brakova. Otuda njezin dugoročni (odgođeni) učinak.

Za posljednji desetljetni period 1991.-2001., neto migracijski saldo općine Kamanje je negativan i iznosi –112 (tab. 8). To znači da se toliko više stanovnika iselilo nego što se doselilo. Time je općina «izgubila» 9,5% stanovništva iz 1991. godine. Predznak i veličina migracijskog salda vjerni su indikatori atraktivnosti nekog područja. Pozitivni migracijski saldo pretpostavlja kvalitetnije područje (gospodarski, socijalno-politički i sl.) nego što je ono s negativnim migracijskim saldonom. Samo u dva naselja: Orljakovo (+4) i Veliki Vrh Kamanjski (+9) migracijski saldo je pozitivan. Najnegativniji je pak u naseljima Reštovo (-41), Brlog Ozaljski (-33) i Preseka Ozaljska (-28) (tab. 8).

Tablica 8. Migracijski saldo i tip općeg kretanja stanovništva općine Kamanje 1991.-2001. po naseljima

Naselje	Popisna promjena	Prirodni pad	Migracijski saldo	Relativni neto migracijski saldo	Tip OKS-a	Trend
Brlog Ozaljski	-49	-16	-33	-28,1	E ₄	Izumiranje
Kamanje	-27	-14	-13	-3,0	E ₄	Izumiranje
Mali Vrh Kamanjski	-14	-4	-10	-14,9	E ₄	Izumiranje
Orljakovo	1	-3	4	1,8	I ₃	Slaba regeneracija imigracijom
Preseka Ozaljska	-32	-4	-28	-80,0	E ₄	Izumiranje
Reštovo	-53	-12	-41	-29,6	E ₄	Izumiranje
Veliki Vrh Kamanjski	3	-6	9	11,3	I ₃	Slaba regeneracija imigracijom
Općina Kamanje	-171	-59	-112	-10,2	E₄	Izumiranje

$RMS = MS / ((P1 + P2) / 2) \times 100$. Prirodni prirast = 1991.-2000. g.

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb;

Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS, Zagreb.

Tip općeg (ukupnog) kretanja stanovništva određujemo usporedbom međupopisne promjene broja stanovnika i prirodnoga priraštaja. Ti su tipovi dobar sintetički pokazatelj odnosa i utjecaja prirodne promjene (priraštaja ili pada) i prostorne pokretljivosti u određenom razdoblju. Mogu biti svrstani u dvije osnovne skupine:

1. emigracijsku ili egzodusnu (E – negativna migracijska bilanca) i
2. imigracijsku (I – pozitivna migracijska bilanca).

Svaka se skupina dijeli na četiri tipa, ovisno o modifikaciji prirodnog kretanja i migracijske bilance.

Skupina E dijeli se na:

- E₁ – emigracija
- E₂ – depopulacija
- E₃ – izrazita depopulacija i
- E₄ – izumiranje.

Skupina I dijeli se na:

- I₁ – ekspanzija imigracijom
- I₂ – regeneracija imigracijom
- I₃ – slaba regeneracija imigracijom
- I₄ – vrlo slaba regeneracija imigracijom.

Za analizu je uzet najbliži međupopisni period, desetljeće od 1991. do 2001. godine. Najrašireniji tip općeg kretanja stanovništva, prisutan u pet naselja kao i u općini u cjelini, je tip E₄. Obilježje takvog tipa jest negativna međupopisna promjena broja stanovnika i prirodan pad

stanovništva (višak umrlih nad rođenima), a pritom je popisna promjena negativnija. Trend je izumiranje (tab. 8). Dakle, glavni generator depopulacije kako svojim intenzitetom tako i raširenošću pojave jest emigracija/iseljavanje stanovništva. Preostala dva naselja: Orljakovo i Veliki Vrh Kamanjski imala su imigracijski tip s trendom slabe regeneracije imigracije (I₃) (tab. 8). Obilježja tog tipa su pozitivna međupopisna promjena broja stanovnika i prirodan pad stanovništva (višak umrlih nad rođenima) čija je brojčana vrijednost veća, a «manjak» stanovništva se nadoknađuje imigracijom.

Prema migracijskim obilježjima, stanovništvo općine Kamanje možemo ubrojiti u umjereno migrantibilno. Prema rezultatima popisa 2001. 58,6% stanovništva živi od rođenja u istom mjestu stanovanja (tab. 9) što gotovo odgovara županijskom prosjeku koji iznosi 58,3%. Doseljenici su uglavnom iz bližeg okruženja, odnosno iz Karlovačke županije (81,5% doseljenih). Najviše doseljenih «inozemaca» je iz Republike Slovenije (7,4% svih doseljenih tj. 75,6% doseljenih iz inozemstva), u čemu se jasno odražava pogranični karakter općine (tab. 9).

Tablica 9. Stanovništvo općine Kamanje prema migracijskim obilježjima 2001. godine

Naselje	Ukupno	Od rođenja stanuje u istom naselju	%	Doseljeno						
				svoga	%	iz iste županije	iz druge županije	iz inozemstva		
								svoga	iz BiH	iz Slovenije
Brllog Ozaljski	93	72	77,4	21	22,6	17	2	2	-	2
Kamanje	423	206	48,7	217	51,3	182	16	19	4	12
Mali Vrh Kamanjski	60	38	63,3	22	36,7	19	-	3	2	1
Orljakovo	220	131	59,5	89	40,5	69	10	10	-	10
Preseka Ozaljska	19	14	73,7	5	26,3	4	1	-	-	-
Reštovo	112	79	70,5	33	29,5	22	7	4	-	4
Veliki Vrh Kamanjski	81	51	63,0	30	37,0	27	0	3	-	2
Općina Kamanje	1008	591	58,6	417	41,4	340	36	41	6	31

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001.:

Tabele 1.1.9. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima, DZS, Zagreb.

Struktura stanovništva prema spolu i dobi

Struktura ili sastav stanovništva predstavlja različita obilježja jedinica koje čine ukupno stanovništvo nekog područja. Ti se pojedinci međusobno razlikuju prema raznim obilježjima: prema spolu, dobi, bračnom stanju, djelatnosti i zanimanju, školskoj spremi i brojnim drugim osobnim odlikama. Prema tome, stanovništvo u svojoj ukupnosti nije jednostavan zbroj individua koje ga tvore, nego specifičan skup pojedinaca s mnogo osobnih odlika. Svaka osobna karakteristika pojedinca utječe na strukturu stanovništva. Najčešća je klasifikacija tzv. parcijalnih struktura – struktura stanovništva prema pojedinim obilježjima, na tri skupine:

1. biološka (demografska) struktura u kojoj su najznačajnije: struktura prema spolu i dobi, ali u ovu skupinu još ulaze struktura prema plodnosti, bračnom stanju i dr.;
2. ekonomsko-socijalna struktura u kojoj su najvažnije: struktura prema ekonomskoj aktivnosti, prema djelatnosti, zanimanju, položaju u zanimanju, etnička struktura itd.;
3. obrazovna struktura koja obuhvaća strukturu stanovništva prema pismenosti, školskoj spremi i ostalim prosvjetnim obilježjima.

Struktura stanovništva prema spolu i dobi izvorno je biološka struktura, koja se nalazi u zoni utjecaja društveno-gospodarskih čimbenika. Ona je izvorno biološka struktura jer je uvjetovana sastavnicama prirodnog kretanja stanovništva. Za razliku od dobi koja se kao biološka karakteristika konstantno mijenja, spol je biološka značajka koja ne doživljava promjene. Dobno-spolna struktura važna je za sadašnji i budući razvoj stanovništva i gospodarski razvoj nekog područja jer iz nje proizlaze ključni kontingenti stanovništva za biološku reprodukciju (fertilni kontingent) i za formiranje radne snage (radni kontingent). U spolnoj i dobnoj strukturi stanovništva ogledaju se društvena i gospodarska zbivanja. Struktura stanovništva po spolu i dobi uglavnom se predočuje zajednički (kao dobno-spolna struktura).

Sastav stanovništva prema spolu

Struktura ili sastav stanovništva prema spolu pokazuje brojčani odnos muškog i ženskog stanovništva. Njome je u znatnoj mjeri određena karakteristika fiziološkog okvira demografske mase. Ako je razlika velika u jednom ili u drugom smislu, može doći do bitnih kvalitativnih promjena u reprodukciji i u dobnoj strukturi stanovništva. Neujednačenost spolne strukture nepovoljno utječe na sklapanje brakova (nupcijalitet), a time i na fertilitet i natalitet i u krajnjoj liniji na prirodni prirast. Neravnoteža spolne strukture može biti posljedica nepovoljnih društvenih zbivanja, rata, iseljavanja muške ili ženske radne snage. Ukoliko je proces dugotrajniji, nepovoljno se odražava i na dobnu strukturu stanovništva.

Struktura stanovništva prema spolu rezultat je dugoročnog djelovanja:

1. nataliteta (strukture živorođenih prema spolu);
2. mortaliteta (strukture umrlih prema spolu);
3. migracije (selektivne s obzirom na spol) i
4. ostalih, «eksternih» čimbenika (posebno rata).

Zbog činjenice da žene prosječno duže žive od muškaraca, opća je tendencija povećavanje koeficijenta feminiteta usporedno s porastom životne dobi. Značenje strukture prema spolu i njezinog utjecaja na razvoj stanovništva nekog područja očituju se u broju sklopljenih brakova, a preko toga i na razinu fertiliteta (plodnosti) i mortaliteta.

Temeljni demografski pokazatelj strukture prema spolu jest koeficijent feminiteta (k_f) koji označava broj žena na 100 (ili 1.000) muškaraca. Iako se u prosjeku rađa više muške negoli ženske djece (oko 5%), u stabilnim populacijama ipak nešto više prevladava žensko stanovništvo. Prevlad ženske populacije u starijim dobnim skupinama učestala je pojava zbog zakonitosti da žene duže žive (uz posljedice Drugog svjetskog rata). Neravnoteža prema spolu u ukupnoj populaciji Općine Kamanje je neznatna (508 žena i 500 muškaraca, $k_f=100,6$), dok je u županiji ona izražena ($k_f=107,8$) (tab. 10). Promatrajući spolnu strukturu po pojedinim

naseljima uočavamo da ženska populacija prevladava u pet naselja (tab. 10). Izuzeci su Kamanje i Orljakovo.

Tablica 10. Stanovništvo općine Kamanje prema spolu 2001. godine

Naselje	Ukupno	M	%	Ž	%	Koeficijent feminiteta (k_f)
Brlag Ozaljski	93	45	48,4	48	51,6	106,7
Kamanje	423	214	50,6	209	49,4	97,7
Mali Vrh Kamanjski	60	26	43,3	34	56,7	130,8
Orljakovo	220	114	51,8	106	48,2	93,0
Preseka Ozaljska	19	6	31,6	13	68,4	216,7
Reštovo	112	56	50,0	56	50,0	100,0
Veliki Vrh Kamanjski	81	39	48,1	42	51,9	107,7
Općina Kamanje	1008	500	49,6	508	50,4	101,6

$$k_f = P_z / P_m \times 100$$

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

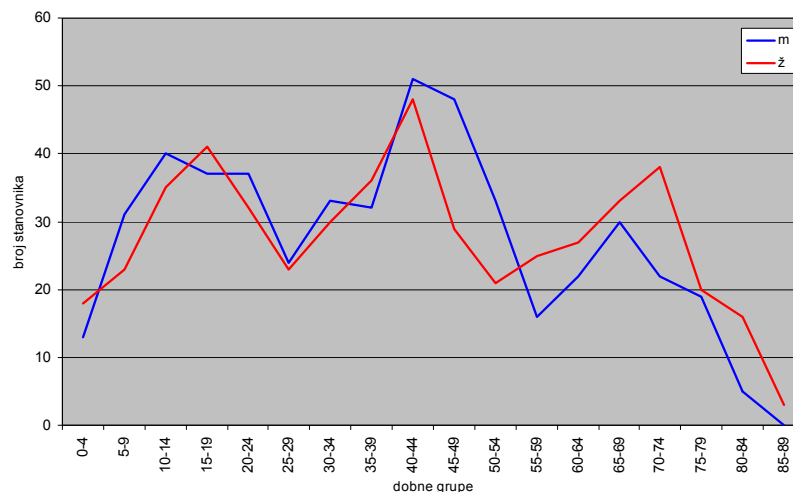
Analiza spolne strukture stanovništva po dobnim skupinama otkriva izrazitiju neravnotežu kod starog stanovništva (60 i više, a na razini općine već od dobne skupine 55-59) gdje udio žena u općini kao i u svim naseljima premašuje udio muškaraca (tab. 11, sl. 4-5).

Tablica 11. Struktura stanovništva općine Kamanje prema spolu po velikim dobnim skupinama 2001. godine

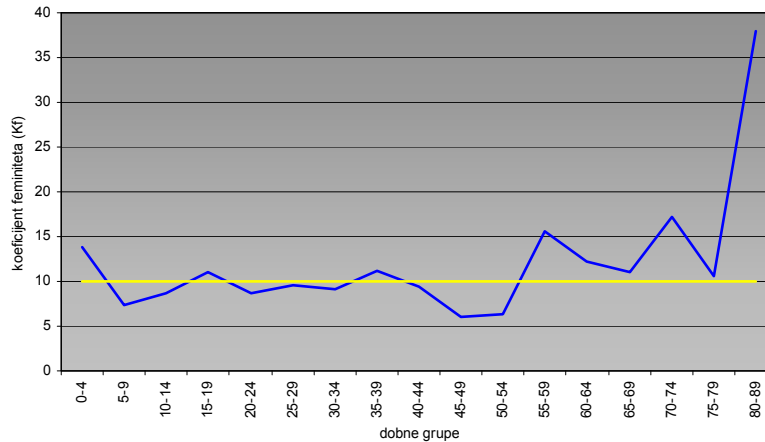
Naselje	0-19				20-59				60 i više			
	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%
Brlag Ozaljski	4	44,4	5	55,6	24	54,5	20	45,5	17	42,5	23	57,5
Kamanje	61	55,0	50	45,0	117	51,3	111	48,7	30	44,1	38	55,9
Mali Vrh Kamanjski	6	50,0	6	50,0	17	44,7	21	55,3	3	30,0	7	70,0
Orljakovo	27	50,0	27	50,0	59	56,2	46	43,8	27	45,0	33	55,0
Preseka Ozaljska		0,0	3	100,0	4	44,4	5	55,6	2	28,6	5	71,4
Reštovo	17	54,8	14	45,2	30	54,5	25	45,5	9	34,6	17	65,4
Veliki Vrh Kamanjski	6	33,3	12	66,7	23	59,0	16	41,0	10	41,7	14	58,3
Općina Kamanje	121	50,8	117	49,2	274	52,9	244	47,1	98	41,7	137	58,3

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Sl. 4. Dobno-spolna struktura stanovništva Općine Kamanje 2001.

Sl. 5. Koeficijent feminiteta (broj žena na 10 muških) Općine Kamanje 2001.

Povezanost fekunditeta tj. fiziološke plodnosti i dobne strukture ženske populacije zbog potencijalnog budućeg sudjelovanja u reprodukciji nameće nužnost i te analize. Sastav stanovništva prema reproduktivnim skupinama pokazuje veći udio žena u fertilnoj dobi (15-49 godina) (47,0%) u odnosu na udio u županiji (44,0%) (tab. 12). U najvitalnijim dobnim skupinama, 20-29 godina, što je tzv. udajna kohorta, populacija pokazuje, višak muškaraca (55 žena na 61 muškarca) što se odražava na sklapanje brakova (nupcijalitet) i dugoročno na prirodnu dinamiku stanovništva (razinu rodnosti).

Tablica 12. Žensko stanovništvo općine Kamanje prema reproduktivnim skupinama 2001. godine

Naselje	Ukupno	predfertilna dob		fertilna dob		postfertilna dob	
		0-14	%	15-49	%	50 i više	%
Brlog Ozaljski	48	4	8,3	13	27,1	31	64,6
Kamanje	209	36	17,2	102	48,8	61	29,2
Mali Vrh Kamanjski	34	5	14,7	21	61,8	8	23,5
Orljakovo	106	13	12,3	55	51,9	38	35,8
Preseka Ozaljska	13	1	7,7	6	46,2	6	46,2
Reštovo	56	8	14,3	27	48,2	21	37,5
Veliki Vrh Kamanjski	42	9	21,4	15	35,7	18	42,9
Općina Kamanje	508	76	15,0	239	47,0	183	36,0

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Struktura stanovništva prema dobi

Strukturu stanovništva po dobi nazivamo još i starosnom strukturom. Sastav stanovništva prema dobi, kao dio bioloških (demografskih) struktura, u analizi neke populacije predstavlja najvažnije strukturalno obilježje jer pokazuje potencijalnu vitalnost i biodinamiku stanovništva nekog prostora. Dobna struktura slika je povijesnog razvoja stanovništva tijekom duljeg vremenskog razdoblja jer u njoj dolaze do izražaja ranije razvojne tendencije neke populacije. Osim toga, ona je i izraz zajedničkog dugoročnog djelovanja svih onih čimbenika koji određuju ukupno kretanje stanovništva, ali istodobno i ona sama određuje natalitet, mortalitet i stopu rasta stanovništva. Odrednice dobne strukture stanovništva su kao i kod strukture prema spolu, tendencija i razina: nataliteta, mortaliteta, migracije te vanjski čimbenici. Analiza dobnog sastava stanovništva omogućuje i spoznaju o naravi i funkcioniranju društva/zajednice. Utjecaj dobne strukture na budući razvoj stanovništva proizlazi iz njezine uzročno-posljedične veze s komponentama prirodnog kretanja i iz njezine povezanosti s migracijskim kretanjima te ostalim strukturama stanovništva.

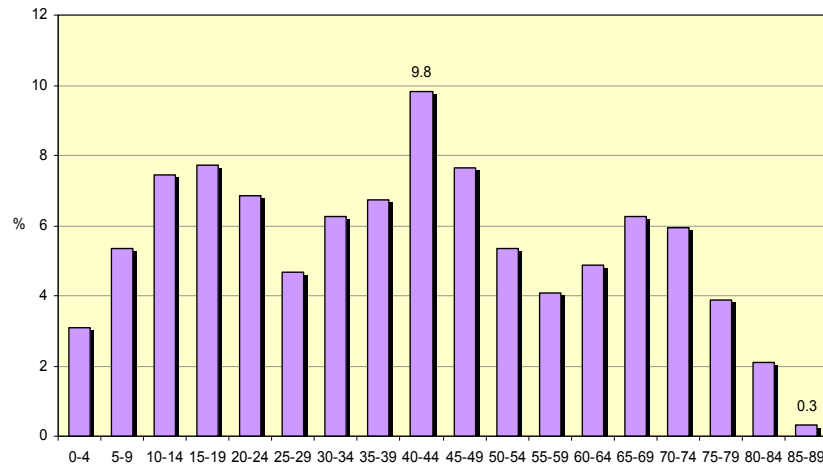
Prema petogodišnjim dobnim skupinama u općini Kamanje najbrojnije je stanovništvo u dobi od 40-44 godina kojih je 99 ili 9,8%, a slijede ono u dobi od 15-19 (78 ili 7,7%) i 45-49 (77 ili 7,6%) (tab. 13, sl. 6). Da bi lakše promotrili dobnu strukturu neke populacije grupiramo je najprije u dvije osnovne skupine, a to je mlado (u dobi 0-19) i staro (60 i više) stanovništvo.

Tablica 13. Stanovništvo općine Kamanje prema petogodišnjim dobnim grupama 2001. godine

Naselje	Ukupno	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	Nepoznato
Brlog Ozaljski	93	1	4	3	1	3	9	6	3	7	5	5	6	5	8	11	9	7	-	-
Kamanje	423	13	29	39	30	32	15	34	30	37	33	26	21	21	19	17	5	6	-	16
Mali Vrh Kamanjski	60	3	3	5	1	8	1	6	5	9	6	2	1	3	1	1	4	1	-	-
Orjakovo	220	7	8	12	27	20	12	2	11	20	23	12	5	9	17	11	16	5	2	1
Preseka Ozaljska	19	-	-	1	2	-	2	1	-	2	2	1	1	-	1	3	2	1	-	-
Reštovo	112	3	6	11	11	3	6	9	12	13	5	3	4	7	9	7	2	1	-	-
Veliki Vrh Kamanjski	81	4	4	4	6	3	2	5	7	11	3	5	3	4	8	10	1	-	1	-
Općina	1008	31	54	75	78	69	47	63	68	99	77	54	41	49	63	60	39	21	3	17

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Sl. 6. Udio stanovništva prema dobnim skupinama 2001.

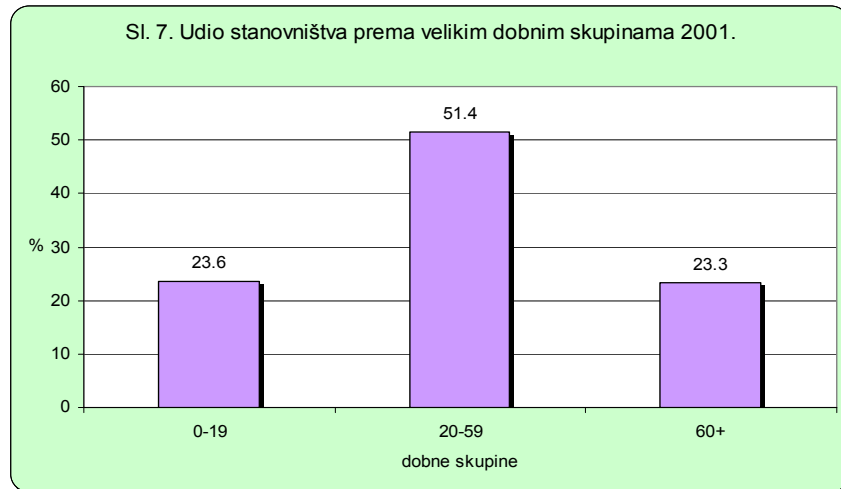
Zastupljenost mladog stanovništva (0-19 godina) koja iznosi 23,6% jest veća u općini Kamanje nego u Karlovačkoj županiji (20,7%), dok je udio starih (u dobi 60 i više) sa 23,3% nešto manji (u županiji iznosi 26,7%) (tab. 14, sl. 7 i 8). Pokazatelji ostarjelosti stanovništva, a to su indeks starosti (omjer broja starih na 100 mladih čija je kritična vrijednost 40%) od 98,7 te prosječna starost od 40,3 pokazuju povoljnije stanje od županijskog gdje indeks starosti iznosi 128,8, a prosječna starost 41,9 godina (tab. 14, sl. 8). U četiri naselja je veći broj starog, a u tri mladog dijela populacije. Starenje populacije javlja se kao posljedica snižavanja nataliteta i emigracije. Takva, ostarjela struktura stanovništva izaziva brojne posljedice. Ubrzano smanjuje bioreprodukciju i dovodi do prirodne depopulacije, no ta je «bolest» zahvatila većinu sela u svim regijama Hrvatske. Analize pokazuju da je proces starenja raširen u svim hrvatskim regijama i jedna je od nepovoljnijih značajki demografskog razvitka Hrvatske.

Tablica 14. Struktura stanovništva općine Kamanje po velikim dobnim skupinama i indeks starosti 2001. godine

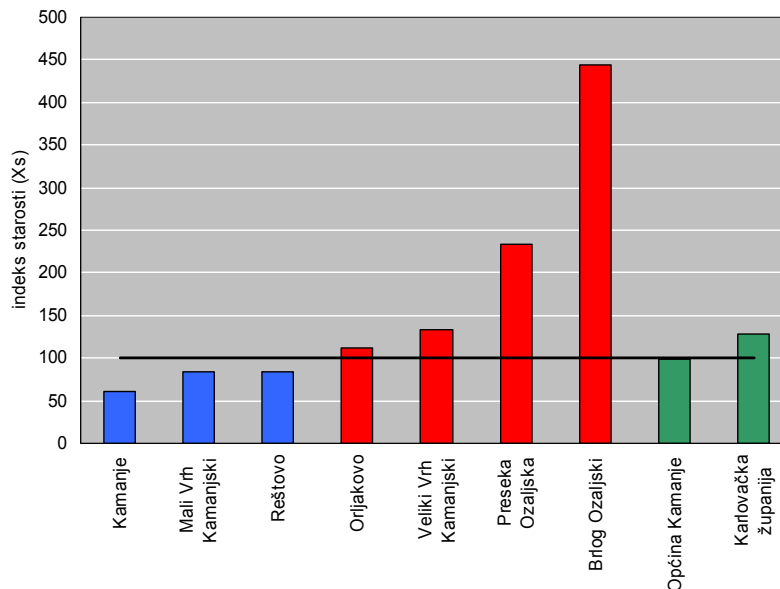
Naselje	Ukupno	0-19	%	20-59	%	60 i više	%	Indeks starosti (Xs)
Brlog Ozaljski	93	9	9,7	44	47,3	40	43,0	444,4
Kamanje	423	111	26,2	228	53,9	68	16,1	61,3
Mali Vrh Kamanjski	60	12	20,0	38	63,3	10	16,7	83,3
Orjakovo	220	54	24,5	105	47,7	60	27,3	111,1
Preseka Ozaljska	19	3	15,8	9	47,4	7	36,8	233,3
Reštovo	112	31	27,7	55	49,1	26	23,2	83,9
Veliki Vrh Kamanjski	81	18	22,2	39	48,1	24	29,6	133,3
Općina Kamanje	1008	238	23,6	518	51,4	235	23,3	98,7

Xs=P(60 i više)/P(0-19)x100

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Sl. 8. Indeks starosti stanovništva Općine Kamanje po naseljima i usporedba sa županijom 2001.

Za ocjenu radne sposobnosti i potencijala radnih resursa stanovništvo dijelimo na tri velike dobne grupe: predradni kontingent od 0-14 godina, radni kontingent od 15-64 godina za muškarce i 15-59 za žene i postradni kontingent – 65 i više godina za muškarce i 60 i više godina za žene. Stanovništvo prema radnoaktivnoj dobi pokazuje udio predradnog kontingenta od 15,9%, radnog od 61,3% te postradnog od 21,1% (tab. 15). U županiji je udio predradnog kontingenta (14,5%) i postradnog (23,6%) nešto niži, a radnog kontingenta identičan (61,3%).

Tablica 15. Dobna struktura stanovništva općine Kamanje prema skupinama radnih kontingenata 2001. godine

Naselje	Ukupno	predradni (0-14)		radni				postradni					
		ukupno	%	ukupno	M (15-64)	%	Ž (15-59)	%	ukupno	M (65 i više)	%	Ž (60 i više)	%
Brlog Ozaljski	93	8	8,6	49	28	57,1	21	42,9	36	13	36,1	23	63,9
Kamanje	423	81	19,1	265	140	52,8	125	47,2	61	23	37,7	38	62,3
Mali Vrh Kamanjski	60	11	18,3	40	18	45,0	22	55,0	9	2	22,2	7	77,8
Orljakovo	220	27	12,3	137	77	56,2	60	43,8	55	22	40,0	33	60,0
Preseka Ozaljska	19	1	5,3	11	4	36,4	7	63,6	7	2	28,6	5	71,4
Reštovo	112	20	17,9	68	37	54,4	31	45,6	24	7	29,2	17	70,8
Veliki Vrh Kamanjski	81	12	14,8	48	29	60,4	19	39,6	21	7	33,3	14	66,7
Općina Kamanje	1008	160	15,9	618	333	53,9	285	46,1	213	76	35,7	137	64,3

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Prema radnim resursima dobnu strukturu stanovništva dijelimo na predaktivnu (0-19), ekonomski aktivnu (20-64) i postaktivnu (65 i više). Populacija predaktivne dobi u općini je zastupljenija (23,6%) nego na županijskoj razini (20,7%); udio ekonomski aktivnih nešto je niži (56,3% prema županijskih 58,7%) kao i postaktivnog stanovništva (18,5% prema 19,9% u Karlovačkoj županiji) (tab. 16). Koeficijent ukupne dobne ovisnosti (k_D), kao pokazatelj opterećenosti stanovništva u radnoj dobi predstavlja srazmjer krajnjih radno neaktivnih generacija (0-14 i starijih od 65 godina) prema stanovništvu koje se nalazi u radnoj dobi (15-64 godina). Koeficijent dobne ovisnosti važan je instrument za analizu gospodarskih i socijalnih posljedica do kojih dovode specifična obilježja dobne strukture nekog stanovništva. Za općini Kamanje koeficijent dobne ovisnosti iznosi 53,6 ($346/645 \times 100$), što je gotovo identično onom u Karlovačkoj županiji od 53,0 ($48789/92081 \times 100$).

Tablica 16. Dobna struktura stanovništva općine Kamanje prema radnim resursima 2001. godine

Naselje	Ukupno	predaktivna		ekonomski aktivna		postaktivna	
		0-19	%	20-64	%	65+	%
Brllog Ozaljski	93	9	9,7	49	52,7	35	37,6
Kamanje	423	111	26,2	249	58,9	47	11,1
Mali Vrh Kamanjski	60	12	20,0	41	68,3	7	11,7
Orijakovo	220	54	24,5	114	51,8	51	23,2
Preseka Ozaljska	19	3	15,8	9	47,4	7	36,8
Reštovo	112	31	27,7	62	55,4	19	17,0
Veliki Vrh Kamanjski	81	18	22,2	43	53,1	20	24,7
Općina Kamanje	1008	238	23,6	567	56,3	186	18,5

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Odgojno – obrazovna dob populacije podrazumijeva podjelu na predškolsku i školsko obveznu dob (0-14), zatim srednjoškolsku dob (15-19) i studentsku (20-24). Najbrojnija je populacija u predškolskoj i školsko – obveznoj dobi (15,9%). Slijede srednjoškolska (7,7%) te redovna studentska (6,8%) (tab. 17).

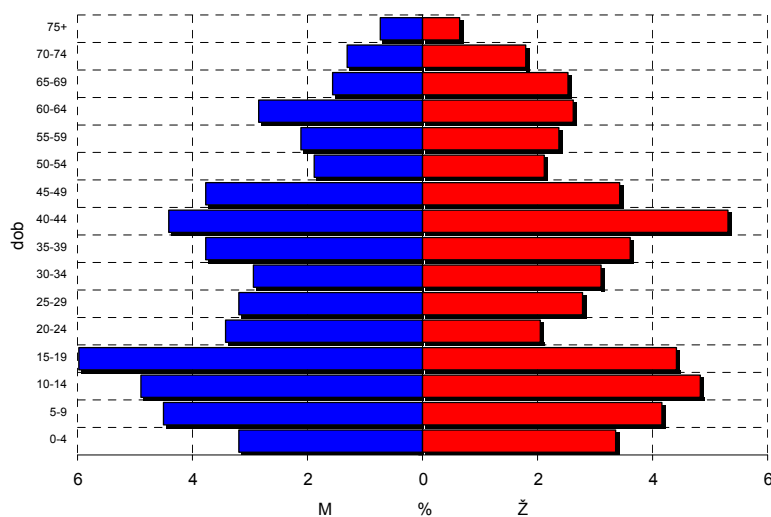
Tablica 17. Stanovništvo općine Kamanje u odgojno-obrazovnoj dobi 2001. godine

Naselje	Ukupno	predškolska i školsko-obvezna		srednjoškolska		redovna studentska	
		0-14	%	15-19	%	20-24	%
Brllog Ozaljski	93	8	8,6	1	1,1	3	3,2
Kamanje	423	81	19,1	30	7,1	32	7,6
Mali Vrh Kamanjski	60	11	18,3	1	1,7	8	13,3
Orijakovo	220	27	12,3	27	12,3	20	9,1
Preseka Ozaljska	19	1	5,3	2	10,5	-	-
Reštovo	112	20	17,9	11	9,8	3	2,7
Veliki Vrh Kamanjski	81	12	14,8	6	7,4	3	3,7
Općina Kamanje	1008	160	15,9	78	7,7	69	6,8

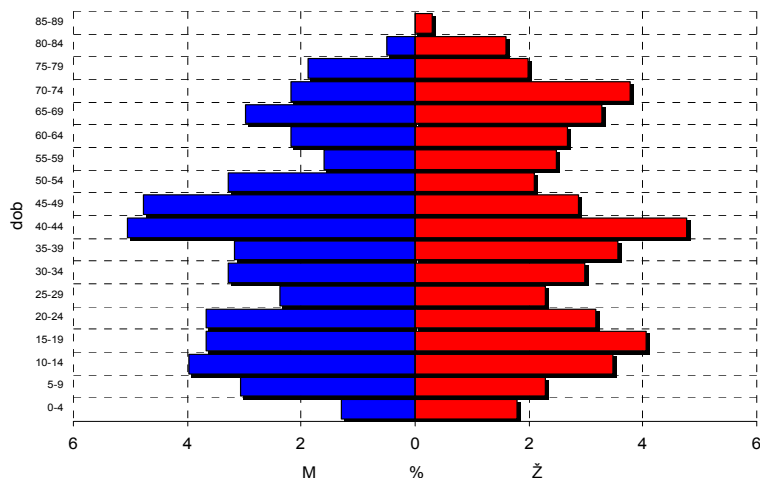
Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Analizu dobno-spolne strukture predočujemo pomoću dobne piramide ili piramide starosti. Usporedba stanja iz 1971. i 2001. jasno pokazuje suženje mladih dobnih skupina (baze piramide), a istovremeno proširenje starijih dobnih grupa tj. gornjeg dijela piramide (sl. 9 i 10). Veličina udjela triju karakterističnih dobnih skupina: «djece» (0-14 god.) 15,9%, «roditelja» (15-49) 49,7% i «praroditelja» (50 i više) 32,7% pokazuje da stanovništvo općine Kamanje pripada regresivnom (starom ili kontraktivnom) tipu dobne piramide.

Sl. 9. Dobno-polna struktura (dobna piramida) stanovništva Općine Kamanje 1971.

Sl. 10. Dobno-polna struktura (dobna piramida) stanovništva Općine Kamanje 2001.

Dnevne migracije

Dnevna migracija je oblik prostorne pokretljivosti povratnog kretanja pri čemu cirkulant (komutant) u kratkome razdoblju završava kretanje u istome mjestu u kojem ga je i započeo, ne mijenjajući pritom ni boravište ni prebivalište. Nazivamo ju još i cirkulacijom (kruženje, kolanje). Budući da se vremenski raspon cirkulacije najčešće odnosi na jednodnevno kruženje koristi se i naziv dnevna migracija. U njoj u pravilu sudjeluju radnici i školska populacija. Naselja Općine Kamanje nisu iznimka. Prema podacima popisa stanovništva 2001. godine, najveći broj dnevnih migranata svakako cirkulira zbog posla (tab. 18).

Među njima prevladavaju oni koji rade unutar Karlovačke županije (145 ili 56,2% svih dnevnih migranata). Velik udio predstavljaju i učenici koji čine 38,8% svih dnevnih migranata (tab. 18).

Tablica 18. Dnevni migranti 2001. godine

Naselje	Ukupno	zaposleni u		učenici			studenti
		u drugom naselju iste županije	u drugoj županiji	ukupno	osnovnih škola	srednjih škola	
Brlag Ozaljski	17	13	-	4	4	-	-
Kamanje	74	43	3	22	-	22	6
Mali Vrh Kamanjski	22	14	-	8	7	1	-
Orljakovo	68	34	1	32	17	15	1
Preseka Ozaljska	4	4	-	-	-	-	-
Reštovo	50	26	1	23	15	8	-
Veliki Vrh Kamanjski	23	11	-	11	6	5	1
Općina Kamanje	258	145	5	100	49	51	8

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001.:
Tabele 1.1.12. Dnevni i tjedni migranti po naseljima, DZS, Zagreb.

Sastav kućanstava

Kućanstvo je, kao socio-ekonomski okvir obitelji, nezaobilazna jedinica demografske analize nekog prostora. U Općini Kamanje, dolazi 309 kućanstava na 1008 stanovnika (2001. g.). Prema tome, prosječan broj članova po kućanstvu iznosio je 3,3 što je iznad županijskog prosjeka od 2,9 (tab. 19). Najbrojnija kućanstva su ona s četiri člana. Takvih je ukupno 73 ili 23,6%, a slijede ona s dva člana kakvih ima 65 ili 21,0% (tab. 19). Udio samačkih kućanstva iznosi 17,8% (55 ukupno) što je znatno ispod županijskog udjela koji iznosi 23,7%.

Tablica 19. Kućanstva prema broju članova 2001. godine

Naselje	Broj stanovnika	Kućanstva																	
		ukupno	obiteljska kućanstva prema broju članova										neobiteljska kućanstva						
			svoga	2	3	4	5	6	7	8 i više	broj kućanstava	ukupno članova	svoga	bračni par bez djece	bračni par s djecom	majka s djecom	otac s djecom	svoga	1 član
Brlag Ozaljski	93	35	26	9	9	5	1	1	-	1	8	30	12	13	3	2	9	9	-
Kamanje	423	128	108	27	22	33	10	12	4	-	-	122	31	78	9	4	20	19	1
Mali Vrh Kamanjski	60	20	15	2	5	4	4	-	-	-	-	17	4	11	1	1	5	5	-
Orljakovo	220	60	52	15	9	13	7	6	2	-	-	55	15	33	5	2	8	8	-
Preseka Ozaljska	19	7	6	3	1	1	1	-	-	-	-	6	2	2	-	-	1	1	-
Reštovo	112	34	28	7	3	10	6	1	1	-	-	29	6	20	2	1	6	6	-
Veliki Vrh Kamanjski	81	25	17	2	2	7	3	2	1	-	-	22	8	12	1	1	8	7	1
Općina Kamanje	1008	309	252	65	51	73	32	22	8	1	8	281	78	169	23	11	57	55	2

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

1.1.4.2. Obilježja, funkcije i sustav naselja

Na području Općine Kamanje nema naselja gradskih obilježja. Svih 7 naselja na području općine spadaju u kategoriju ostala naselja. Sjedište Općine smješteno je u naselju Kamanje u kojem su i koncentrirani javni i društveni sadržaji.

Naselje Kamanje je ujedno i najveće naselje Općine sa 423 stanovnika i za naše prilike ubraja se u mala naselja (200-499 st.). Osim Kamanja više od 200 stanovnika ima još samo naselje Orljakovo. Oba naselja smještena su uz glavnu prometnicu (Ž 3098).

Ostalih pet naselja pripadaju grupi sitnih naselja.

Karakteristično za naselja na području Općine je da gotovo i ne postoje zaselci, već je svako selo ujedno i naselje. Proces preobrazbe od naselja izrazito seoskih obilježja prema naseljima mješovitog tipa javlja se u naseljima Kamanje i Orljakovo, prvenstveno zbog razvoja malog i srednjeg poduzetništva. Ova su naselja izgubila i tradicijski oblik sela ovog područja. U ostalim naseljima nema tragova procesa preobrazbe od naselja izrazito seoskih obilježja prema naseljima mješovitog tipa.

1.1.4.3. Ocjena gospodarskoga stanja

Gospodarske djelatnosti

Gospodarstvo je dobro razvijeno i prilagođeno modernom usmjerenju ka privatnom poduzetništvu i manjim pogonima uglavnom "čistih" djelatnosti.

Česta su "mješovita domaćinstva" u kojima je jedan ili više članova zaposleno u nekoj firmi ili ustanovi, a poljoprivredom se bave kao dopunskom djelatnošću.

Od većih pogona tu se nalaze:

- UNIWELDE d.o.o. strojevi sa 75 zaposlenih
- PLETIX d.o.o. sa 90 zaposlenih
- KONFEKCIJA KLEMENIĆ sa 90 zaposlenih

Osim ovih, u Općini posluje još tridesetak manjih pogona i radnji sa 2 – 10 zaposlenih, a bave se proizvodnjom plastike, izradom čarapa, ugostiteljstvom, trgovinom autoprijevozom itd. U Općini nema formirane poslovne zone niti se ona planira u dogledno vrijeme, zbog niske stope nezaposlenosti.

Poljoprivreda

Prema podacima PP Karlovačke županije, u razdoblju od 1971. do 1991.g. Došlo je do gubitka poljoprivrednih površina Županije za cca 3,16%. Razmjerni dio odnosi se i na prostor Kamanja. Dio tog zemljišta izgubljen je prenamjenom u nepoljoprivredne svrhe, a dio je napušten i više se ne obrađuje. Glavninu poljoprivrednih resursa posjeduju obiteljska gospodarstva, dok na zemljištu u državnom vlasništvu nema organizirane proizvodnje. U ukupnom korištenju obradivog zemljišta prevladava ratarska proizvodnja (najčešće kukuruz), koja je gotovo cjelokupna u privatnom vlasništvu i uglavnom služi za potrebe obiteljskog gospodarstva, a u posljednje vrijeme bilježi stagnaciju. Stagnacija je zabilježena i u vinogradarstvu i voćarstvu. Veće površine pod vinogradima zadržale su se samo na području Velikog Vrha Kamanjskog, Brloga Ozaljskog i Preseke Ozaljske. Na cijelom području postoje samo dva registrirana veća poljoprivrednika koji se bave uzgojem svinja i mliječnih krava, sve za karlovačko tržište.

Vrtovi i okućnice obrađuju se isključivo za vlastite potrebe.

1.1.4.4. Ocjena društvenih funkcija

Škola

U središnjem naselju Kamanju djeluje osnovna škola sa 8 razreda i cca 130 učenika, kao područna škola škole u Žakanju. Djecu u školu vozi autobus privatnog prijevoznog poduzeća "Kladušan".

Zdravstvena zaštita

Na području Općine otvorena je privatna ambulanta i ljekarna.

Veterinarska zaštita

Veterinarska služba iz Ozlja pokriva područje cijele Općine Kamanje.

Predškolske ustanove

Za sada u Općini nema ustanove za predškolski odgoj, ali su pokrenute aktivnosti za što skorije otvaranje vrtića u središnjem naselju Kamanje. Trenutačno, djecu u vrtić u Ozlju odvoze roditelji jer nema ni organiziranog prijevoza.

Groblja

Na području Općine nalaze se dva groblja i to u Kamanju i Reštovu.

Dom za starije i nemoćne osobe

U Orljakovu nalazi se Dom za starije i nemoćne osobe.

Vatrogasna služba

Na području Općine nalazi se vatrogasna zajednica sa četiri (4) vatrogasna društva.

Lovačko društvo

Lovište koje se nalazi na području Općine zajedničko je sa općinom Ozalj, a o njemu brine lovačko društvo "FAZAN" sa sjedištem u Ozlju.

Ostalo

Na području Općine djeluje KUD "Kamanje", nogometni klub "Vrlovka" i planinarsko društvo "Vrlovka".

1.1.4.5. Ocjena stanja prirodnih i krajobraznih vrijednosti

Na području općine Kamanje dobro je očuvan prirodni kultivirani krajolik. Županijskim planom predviđena je zaštita dijela obalnog pojasa Kupe u kategoriji zaštićenih krajolika. Ovaj prostor unatoč neospornoj prirodnoj vrijednosti do danas nije u cijelosti valoriziran i stoga za njega nije detaljnije određena granica područja zaštite, pa ga je potrebno štiti kao posebni dio krajobraza, kroz uvjete uređenja i korištenja prostora.

Najpoznatiji spomenik prirodne baštine je već spomenuta spilja VRLOVKA, smještena na obali Kupe u neposrednoj blizini samog naselja Kamanje.

Emil Laszowski prvi ju je opširnije opisao 1839. g. u "Narodnim novinama". 1905. g. vrlo detaljno ju je u "Prirodnom zemljopisu Hrvatske" opisao Dragutin Hirc, koji se tom prilikom pozabavio i njenim životinjskim svijetom. Utvrdio je da u vodenim bazenima spilje ne obitava čovječja ribica o kojoj se do tada nagađalo, ali su se u njoj zadržavale velike kolonije šišmiša.

Potkraj 1927. g. skupina planinara pokrenula je aktivnosti za uređenje spilje, i tada su uređeni prilazi spilji i hodnici unutar spilje.

Zbog zanimanja za pećinu i opasnosti od oštećenja odlučeno je da se ona stavi pod zaštitu. Zaštitu je proveo Zavod za zaštitu prirode iz Zagreba rješenjem br. 192/3 – 1962. od 26. XI 1962, na osnovi čl. 40. Zakona o zaštiti prirode NN br. 19/60, u svojstvu zaštićenog objekta prirode kao spomenik prirode - spilja, te se određuje upis tog objekta u registar zaštićenih objekata. U registru zaštićenih objekata prirode Vrlovka je upisana pod registarskim brojem 83.

Ukupna dužina glavnog kanala pećine iznosi za sada 380 m. Vrlovka je formirana u debelo uslojenim jurskim vapnencima. U stijenama su vidljivi presjeci školjaka od kojih su naslage nataložene, što predstavlja rijetkost u pećinama. Erozioni rad vode oblikovao je najveće prostore, jer je kanal pećine zapravo odvodni sustav nekad intenzivnog dreniranja podzemnih voda s obronaka iznad Kamanja. Korozijom vapnenca naknadno se proširuju podzemne šupljine, a prokaplivanjem vode kroz relativno plitki nadsloj došlo je do stvaranja velikih količina kalcitnih tvorevina i prevlaka na stijenama kanala. Najpoznatija je takva tvorevina nazvana "plašt" koja je i simbol spilje.

Danas je spilja opremljena električnom rasvjetom, uređen je prilaz i turistička staza kroz spilju u dužini od 330 metara, a ulaz je zaštićen vratima, kako bi se spriječilo nekontrolirano ulaženje i moguće oštećivanje unutrašnjosti spilje.

U gornjem toku Kupe prema Orljakovu nalazi se još nekoliko manjih spilja, od kojih je najpoznatija Stankova spilja.

Cijeli južni dio Općine Kamanje je nenaseljen. Predio je planinski (Ribarova ravan 461 m.n.m.), obrastao gustim šumama i vrlo dobro očuvan.

1.1.4.6. Ocjena stanja kulturno – povijesnog naslijeđa

Na području općine Kamanje Zakonom o zaštiti kulturnih dobara dosad nije zaštićeno niti jedno kulturno dobro što će u slijedećem razdoblju trebati intenzivirati.

Županijskim planom evidentirano je još jedanaest (11) pojedinačnih kulturnih dobara.

BRLOG OZALJSKI	1. RURALNA CJELINA, E
KAMANJE	2. ŠPILJA VRLOVKA, arheološki lokalitet, E
	3. PN, arheološki lokalitet, E
	4. ŠPILJA SKADEN, arheološki lokalitet, E
	5. ŽUPNA CRKVA IMENA MARIJINOG, E
	6. KAPELA POKLONAC, E
	7. SPOMEN-PLOČA, palim borcima i ŽFT, E
ORLJAKOVO	8. STARI UTVRĐENI GRAD BRLOG, E
	9. MLIN, E
REŠTOVO	10. KAPELA POKLONAC, E
	11. CRKVA SV. FILIPA, E

Župna crkva Imena Marijinog u Kamanju – smještena je u samom centru naselja na povišenom mjestu. Građena je u duhu neoromanike i neogotike. Sagrađena je 1889. godine, iako je Kamanje postalo središtem župe 1789. godine. Unutrašnjost joj je nadsvođena češkim svodovima i oslikana 1895. godine. Ograda oko crkve izgrađena je šezdesetih godina dvadesetog stoljeća.

Kapela Sv. Filipa – smještena na prekrasnom vidikovcu iznad sela Reštova. Izgrađena je 1704. godine u stilu ranog baroka. Građena je u tradicionalnoj formi manjih sakralnih objekata ozaljskog kulturnog područja, s predvorjem, predpročeljem i preslicom za zvona, te nadsvođenim svetištem i tabulatom nad lađom. 1841. godine prizidana joj je sakristija, a preslica je zamijenjena zidanim zvonikom. Glavni oltar postavljen je 1765. godine, dok su bočni oltari iz 17. st.

Brlog Grad – prvi puta se spominje 1544. godine. Grad i posjed bili su u vlasništvu: Frankopana, Zrinskih, obitelji Dorotić, Gušić, Šubić Peranski, karlovačkog generala J. Rabatte, grofova Paradeiser i Petazzi, koji grade u 18. stoljeću gotovo potpuno novi dvor. Kasnije vlasnici postaju grofovi Keglević, obitelj pl. Šufflay, Laszowski, a na kraju ga kupuje obitelj Petrina. Nekadašnji kompleks od nekoliko jednokatnih zgrada s gradskom kapelicom, nakon 1893. pomalo propada. Nakon drugog svjetskog rata gotovo je sasvim porušen i danas postoji samo jednostavna zgrada sagrađena od jednog dijela dvora, u kojoj se nalaze još jedini izvorna ulazna vrata iz 18. st. i dijelovi podruma. Od nekadašnjeg perivoja nema više nikakvih tragova.

Osim ovih evidentiranih spomenika kulturne baštine, u svakom naselju Općine mogu se naći ostaci tradicionalne gradnje ovih prostora. Često se radi o malim seoskim kućama, najčešće drvenim prizemnicama ili kućama sa kamenim poluukopanim podrumom i drvenim visokim prizemljem. Krovovi su dvostrešni, kuće ponekad po dužoj stranici imaju trijem.

1.1.4.7. Prometna i komunalna infrastruktura

Promet

Cestovni promet

Cestovni promet u sadašnjem stanju uglavnom zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva. Gotovo sve prometnice su asfaltirane. Međukomunikacija naselja unutar općine je dobrim

dijelom zadovoljavajuća, iako postoje dijelovi općine koji su prilično izolirani. Dio lokalnih prometnica nije dostatne širine, a dio je potrebno obnoviti i popraviti.

Prometnice na području Općine su:

Županijske ceste

- **Ž 3097** – Ž 3098 – Krmačina – Vivodina – Dvorište Vivodinsko – Krašić (D 505) 0,270 km
- **Ž 3098** – Jurovski Brod (D6) – Kamanje – Ozalj (D 505) 16,7 km

Područjem Općine prolazi samo manji dio Ž 3097, odnosno njen južni dio od Ž 3098 do mosta preko Kupe.

Lokalne ceste

- **L 34017** – Ž 3098 – Reštovo 1,2 km
- **L 34018** – Kamanje (Ž 3098) – Police – Ozalj (Ž 3098) 8,3 km
- **L 34019** – Preseka Ozaljska – L 34018 1,1 km
- **L 34020** – Brlog Ozaljski – L 34018 1,1 km
- **L 34021** – Ž 3098 – Durlinci – Police (L34018) 2,8 km

Posljednja lokalna prometnica se nalazi većim dijelom izvan granice obuhvata, ali se na području Općine veže na Ž 3098.

Ostale ceste i putevi ulaze u kategoriju nerazvrstanih prometnica.

Autobusne linije

Na području općine postoji redovita autobusna linija koja prometuje na liniji između županijskog središta Karlovca i Ozlja te dalje prema Metliki u R. Sloveniji. Među naseljima Općine međusobno ne postoji organizirani prijevoz.

Za prijevoz školske djece u Kamanje u školu koristi se autobus privatnog prijevoznika "KLADUŠAN" samo u tu svrhu.

Željeznička pruga

Područjem Općine prolazi željeznička pruga **MP 213** Karlovac – Ozalj – državna Granica sa R. Slovenijom.

Na području Općine nalazi se jedan željeznički kolodvor za putnički promet: **Kamanje** i jedno željezničko stajalište: **Brlog Grad**.

Pošta

Jedinica poštanske mreže koja se nalazi u Kamanju za sada zadovoljava sve potrebe i ne planira se otvaranje novih kapaciteta u skorijoj budućnosti.

Telekomunikacije

Područje Općine Kamanje je pod kontrolom Telekomunikacijskog centra Karlovac i kvalitetno je pokriveno mrežom i objektima telekomunikacija. Sve ATC vezane na TK centar Karlovac sa područja bivše općine Ozalj imaju nivo lokalnog TK objekta i vezane su na regionalni TK objekt u Karlovcu. ATC Kamanje ima kapacitet priključaka 390. Kako postojeća mreža TK objekata zadovoljava potrebe nije u planu izgradnja novih već samo modernizacija postojećih telekomunikacijskih objekata.

Elektroopskrba

Cijelo područje Općine pokriveno je električnom mrežom. Distributer je "ELEKTRA" Karlovac. Općinom prolazi dalekovod 35 kV, iz smjera Ozlja do Jurovskog Broda u susjednoj općini Žakanje.

Elektroprijenosna mreža 10 kV na području bivše općine Ozalj sastoji se od nadzemnih dalekovoda 10 kV. Zbog velike dužine vodova od TS 30/10 kV Ozalj do pojedinih TS 10/0,4 kV znatni su padovi napona u mreži, tako da za sada ne postoji mogućnost lociranja većih potrošača u nekim dijelovima bivše općine.

Prema podacima DP Elektra – Karlovac, Pogon Ozalj na području Općine nalaze se slijedeće trafostanice:

Brlog	100 kVA
Kamanje 2	50 kVA
Uniweld	650 kVA
Kamanje 1	250 kVA
Kamanje 3	160 kVA
Orljakovo	100 kVA
Reštovo	50 kVA
JožaPlast	630 kVA
Mineral	160 kVA

Plinoopskrba

Na području Općine nema opskrbe plinom.

Vodoopskrba

Općina Kamanje pokrivena je vodovodnim sustavom "Ozalj" i ima 100%-tnu opskrbljenost potrošača vodom. Osnovno izvorište vodovoda "Ozalj" nalazi se na području sadašnje općine Ribnik, dok se centralna vodosprema "Breznik" nalazi na području općine Žakanje. Iz vodospreme Reštovo jedan krak vodi prema naseljima Orljakovo i Kamanje.

Odvodnja

Prema podacima iz Prostornog plana Karlovačke županije, odvodnja otpadnih i oborinskih voda iz naselja i gospodarskih zona nije riješena na zadovoljavajući način u cijeloj Županiji. Ovom problemu nije se do sada pridavala odgovarajuća briga, te su se odvodni sustavi gradili parcijalno i neorganizirano, prema shvaćanjima nužnosti. Većina naselja rješava prihvata otpadnih voda individualno putem septičkih jama. Septičke jame često nisu odgovarajuće vodonepropusnosti i kapaciteta, pa se prazne u podzemlje ili se prelijevaju u otvorene jarke i vodotoke.

Na području Županije, samo grad Karlovac ima donekle riješeno pitanje pročišćavanja otpadnih voda, ali i to je nedostatno. U drugim gradovima i općinama gotovo da nema sustavnih rješenja, ili su ona u začecima. U pojedinim općinskim središtima postoji još izgrađene kanalizacije, ali ona nije definirana odgovarajućom dokumentacijom pa je upitna njena kompatibilnost s budućim regionalnim sustavom odvodnje.

U Kamanju uz pogon "UNIWEDELDE" d.o.o. Postoji uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Radi se o bio-uređaju od 100 ES sa predtretiranjem fekalnih otpadnih voda.

Prilikom planiranja izgradnje budućih sustava odvodnje valja imati na umu kategoriju potencijalnih recipijenata. Za općinu Kamanje to je rijeka Kupa.

Prema novoj kategorizaciji voda objavljenoj u Državnom planu za zaštitu voda rijeka Kupa od izvora do Bubnjaraca ima I kategoriju, a od Bubnjaraca pa nadalje na području Općine Kamanje ima II kategoriju. Na rijeci Kupi uz naselje Kamanje smješten je profil za ispitivanje kvalitete u kojem se uzimaju parametri značajni za ocjenu kvalitete vode.

Postupanje s otpadom

Otpad sa područja Općine odvozi "Komunalno" poduzeće Ozalj na Karlovačku deponiju. Za sada se odvojeno prikuplja samo staklo, dok se papir i plastika ne prikupljaju. Glomazni otpad odvozi se 1 -2 puta godišnje, ovisno o potrebi.

1.1.4.8. Mogućnosti i ograničenja prostornog razvoja i uređenja

Mogućnosti razvoja

Mogućnosti za razvoj općine Kamanje ograničene su raspoloživim resursima i materijalnim sredstvima. Ovim Planom nastoji se realno sagledati potrebe i mogućnosti razvoja, kako bi se dobila što veća korist po stanovništvo, a nanijelo što manje štete u okolišu. Najveće mogućnosti otvaraju se na području seoskog i lovnog turizma, poljoprivrede – proizvodnja zdrave hrane, vinogradarstvu, voćarstvu – stare autohtone sorte voća, te naravno na vrlo razvijenom malom i srednjem poduzetništvu.

Ako je to ikako moguće, treba poticati razvoj "čistih" djelatnosti koje će u najmanjoj mogućoj mjeri opterećivati okoliš tijekom rada, ali i u slučaju kvara, požara ili druge akcidentne situacije. Svakako treba uzeti u obzir blizinu slovenske granice, željezničke pruge, ali i gradova Karlovca i Zagreba. Tako povoljan položaj i očuvan krajolik otvaraju mogućnosti za kombiniranje ugostiteljstva, trgovine, turizma, ali i plasiranje svojih proizvoda.

Ograničenja u korištenju zemljišta

Ograničenja u korištenju prostora općine Kamanje možemo svrstati u nekoliko osnovnih skupina:

1. Ograničenja uslijed prirodnih obilježja
2. Ograničenja uslijed zaštite kulturne, prirodne i krajobrazne baštine
3. Ograničenja uslijed magistralne, prometne i komunalne infrastrukture
4. Ograničenja uslijed nedovoljne prometne i komunalne opremljenosti.

Kod ograničenja uslijed prirodnih obilježja, prvenstveno treba obratiti pozornost na trusna područja, klizišta, te na poplavna područja. Općina Kamanje smještena je na seizmološki prilično nestabilnom području koje zahvaća gotovo cijeli njen prostor, a spada u VIII zonu potresa prema MCS.

Dio općine južno od poteza Drenovice (općina Žakanje) - Burnik – Dreske Drage, nalazi se u trećoj zoni vodozaštite.

Do sada na području nisu zabilježene poplave velikih razmjera, ali je prostor uz Kupu potencijalno ugroženo područje. Na području Općine nema većih vodotoka koji bi eventualno povećavali opasnost od poplava.

Na područjima zaštite kulturne, prirodne i krajobrazne baštine, ograničenja se odnose na novu izgradnju, koja ne mora biti apsolutno zabranjena, ali podliježe pojačanoj kontroli.

Slaba prometna povezanost pojedinih dijelova općine već se očituje u slabijoj naseljenosti izoliranih dijelova. Cijeli južni, planinski, dio Općine je nenaseljen. Također je prisutan i pritisak na širenje građevnih područja uz glavne prometnice, što nikako ne odgovara tradicijskoj gradnji i formiranju naselja u ovom području, a posebice u njegovom visinskom dijelu.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

Na prostoru Općine dulji vremenski period prisutno je izumiranje, pa se čine naponi da se taj trend zaustavi. Da bi se to postiglo potrebno je osmisliti mjere i poduzeti korake kako bi što više mladih ljudi ostalo trajno živjeti u Općini. Uvjeti za to su prvenstveno u osiguranju radnih mjesta, poreznoj politici, dobroj prometnoj povezanosti pojedinih dijelova općine međusobno, ali i sa većim gradovima i centrima, te opće poboljšanje uvjeta življenja.

Građevine od važnosti za Državu i Županiju su:

- Željeznička pruga II reda MP 213 Karlovac – Ozalj – državna granica sa R. Slovenijom
- Građevine na slivu rijeke Kupe (mlinovi)
- Kupa – dio obalnog pojasa

2.1. CILJEVI PROSTORNOGA RAZVOJA

Na temelju državne i županijske strategije prostornoga i gospodarskoga razvoja, na temelju Prostornoga plana Karlovačke županije, te na temelju Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/1999.) moguće je istaknuti najvažnije ciljeve prostornoga razvoja Županije:

- Urbanistički skladni i svim potrebnim društvenim sadržajima i infrastrukturnim sustavima opremljeni gradovi i općine;
- Snaženje gospodarstva na području općine, kao uvjeta razvitka cijele Županije;
- Izgradnja prometne i komunalne infrastrukture, kao preduvjeta gospodarskoga snaženja;
- Racionalno korištenje prirodnih izvora, osobito onih potrošivih, i time omogućiti budućim naraštajima njihovo korištenje;
- Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova prirodnoga ili kulturnoga krajolika;
- Povećanje vrijednosti, vrsnoće i izgleda okoliša;
- Stvaranje uvjeta za uključivanje u europske razvojne sustave;

Uz opće i strateške ciljeve razvoja postavljaju se i ciljevi prostornog razvoja problemskih prostornih cjelina:

- zaustavljanje negativnih demografskih kretanja
- funkcionalno osposobljavanje infrastrukturnih mreža (koristiti iste koridore za više vodova, smanjiti gubitke na postojećim instalacijama – npr. vodovod, osigurati prostor za planirani plinovod)
- vođenje politike naseljavanja nerazvijenih i slabo naseljenih područja (prvenstveno pograničnih i brdsko-planinskih)
- prilagođavanje gospodarstva uvjetima i osobitostima prostora

Stanovništvo predstavlja značajan čimbenik dugoročnog društveno-gospodarskog razvitka i korištenja prostora. Demografske prilike u Karlovačkoj županiji upućuju na djelovanje u cilju revitalizacije najugroženijih prostora gdje su demografska slika i procesi depopulacije izrazito nepovoljni te stvaranje pretpostavki za uravnoteženiji razvoj naselja u cilju ostvarivanja policentričnog razvitka.

Ruralna područja zauzimaju posebno mjesto u županijskom planu. Razlog depopulaciji ruralnih područja je prvenstveno nedostatna komunalna i društvena infrastruktura te iseljavanje u urbana područja posebno mlađeg stanovništva. Osnovni cilj obnove i razvoja sela svakako je poboljšanje uvjeta života izgradnjom potrebne infrastrukture, ostvarenje optimalnih uvjeta za

poljodjelsku proizvodnju, ostvarenje uvjeta društvene infrastrukture, uvođenje nepoljodjelskih djelatnosti u seoske obitelji (seoski turizam, prerada poljoprivrednih proizvoda na tradicionalan način, tradicionalni obrti i sl.). Usporavanje emigracije iz ruralnih područja potrebno je poticati mjerama poticanja ostanka ulaganjem u životni standard na selu, promicanjem temeljnih vrijednosti ruralnog naslijeđa, izgrađivanjem odnosa ravnopravnosti i međusobnog uvažavanja između sela i grada te njegovanjem afirmativnijeg odnosa prema seljacima i selu.

Poljoprivreda u strukturi županijskog plana, osim u svom primarnom obliku proizvodnje hrane čini i značajnu kariku za ostvarivanje i organizaciju funkcioniranja dijela gospodarstva na području Karlovačke županije, prije svega ugostiteljstva i turizma. Temeljna odrednica u svezi djelatnosti poljoprivrede koje se treba razvijati na području Županije treba biti proizvodnja za koju postoje realni agro uvjeti te postojanje tržišta. Težište poljoprivredne proizvodnje treba usmjeriti na proizvodnju zdrave hrane te ostalu proizvodnju uz okrupnjavanje parcela i pravilnu i racionalnu upotrebu sredstava zaštite.

Ugostiteljstvo i turizam prepoznati su kao temeljni znak Karlovačke županije i osnovica njezine prepoznatljivosti, a ujedno su sve ostale grane poput poljoprivrede, trgovine, dijela industrije i infrastruktura u njezinoj funkciji. Sukladno tome, potrebno je poticati razvoj svih resursno mogućih vrsta kontinentalnog turizma i to od zdravstvenog, vjerskog, izletničkog, tranzitnog, lovnog, ribolovnog i seoskog kao i uvođenje novih oblika (golf igrališta). Potrebno je iskoristiti položaj županije kao poveznice kontinentalne i primorske Hrvatske za razvoj tranzitnog turizma.

Trgovina je također grana djelatnosti kojoj je definiran prioritet u razvoju ali prije svega sa kvalitativnog aspekta. To znači da koncepcija razvoja trgovine mora biti usmjerena prema vanjskim potrošačima i temeljena na privlačnosti regije kao trgovačkog središta sa gravitacijski privlačnim asortimanom ponude, a ne na širenju broja trgovačkih jedinica (ekološki proizvodi).

Šumarstvo je prepoznato kao jedna od važnijih gospodarskih grana na području Županije. Potrebno je održati postojeće šume putem očuvanja i pravilnog gospodarenja, djelovati na očuvanju šuma u reprezentativnim ekološkim sustavima te provoditi pošumljavanje i regeneracije na određenim lokacijama. Potrebno je u šumama povećati udio bjelogorice, otpornije na ekološke promjene.

Zaštićeni dijelovi prirode daju se u prostornom planu Karlovačke županije kao osnovni zaštićeni dijelovi prirode, dok se na nižim razinama (prostorno-planska dokumentacija općina i gradova) mogu određivati potencijalna područja za stavljanje pod zaštitu pri čemu je potrebno utvrditi načine, uvjete i mjere korištenja prostora na lokalnoj razini.

Graditeljska baština kao vrijedan element okoliša Karlovačke županije zavrjeđuje i traži obnovu i očuvanje kroz pravilnu valorizaciju i određivanje budućih namjena te propisivanjem smjernica i mjera u planovima nižeg reda. Kod povijesnih urbanih i ruralnih cjelina traži se uspostavljanje uravnoteženog odnosa između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava kako bi se sačuvala povijesne vrijednosti kao osnova identiteta područja.

Krajolik je prepoznat kao posebna vrijednost za Karlovačku županiju. Očuvanje prirodnih predjela te ruralnih krajolika potrebno je odrediti smjernicama i mjerama i u prostorno-planskoj dokumentaciji općina i gradova te u planovima područja posebnih obilježja. Županijskim planom daju se smjernice i mjere očuvanja krajolika kao identiteta prostora:

- vrednovanje prirodne osnove cijelog prostora Županije
- očuvanje i isticanje vizualnih simboličkih i povijesnih značajki
- stvaranje ravnoteže između prirodnih i stvorenih elemenata okoliša
- infrastrukturne koridore potrebno je smještavati u zajedničke koridore i voditi računa o njihovom uklapanju u krajolik

- novu gradnju prvenstveno treba vršiti na nepopunjenom rezerviranom građevinskom području naselja te izbjegavati gradnje uz prometnice spajanjem građevinskih područja naselja (linijska gradnja).
- kroz provedbene odredbe prostorno planske dokumentacije potrebno je propisati uvjete gradnje tako da nova gradnja ne narušava vrijednost krajolika U očuvanju krajolika i identiteta područja potrebno je usmjeriti pažnju slici naselja i sela te raditi na očuvanju obilježja graditeljske baštine (tradicijski elementi, oblik parcele, smještaj građevina, tradicijski vrt i drugo).

Kulturna baština je posebno evidentirana i valorizirana u konzervatorskoj podlozi za prostorni plan Karlovačke županije. Osim pojedinačnih zaštićenih građevina pažnja je usmjerena i na zaštitu pojedinih skupnih tradicijskih elemenata. Tradicijska arhitektura u seoskim naseljima nestaje, a zamjenjuje je nova izgradnja, koja se u oblikovanju ne naslanja na karakteristične tradicionalne oblike regionalne arhitekture. Konkretnim je mjerama fiskalne politike i materijalnom stimulacijom potrebno očuvati postojeću tradicijsku arhitekturu i zadržati je u izvornoj namjeni: stambenoj i gospodarskoj.

Za sve povijesne građevine i sklopove koji se nalaze u naseljima koja nemaju svojstva kulturnog dobra, ili izvan njih, Županijski plan utvrđuje potrebu određivanja granica i zona zaštite, koje moraju obuhvatiti i kontaktnu zonu, kao i zonu ekspozicije.

Očuvanje i zaštitu preostalih građevina u selima koja doživljavaju brzu transformaciju, trebalo bi usmjeriti na zaštitu ambijenata, koje čine potezi od nekoliko tradicijskih okućnica.

Veliki broj primjera tradicijske arhitekture u malim zaseocima, udaljenim od većih prometnica zapušten je i bez namjene. Županijski plan predlaže izradu programa njihove revitalizacije koja bi ih uključila u turističke planove, pogotovo u blizini značajnijih turističkih naselja.

Područja kulturnog krajolika podrazumijevaju topografski definirana područja u kojima je prepoznatljiv kvalitetan suživot prirodnih struktura i graditeljske baštine. Kulturni krajolik je prostorna cjelina s očuvanim povijesnim, arheološkim, etnološkim, umjetničkim, kulturnim, socijalnim, prirodnim vrijednostima. Polazište vrednovanja kulturnog krajolika sastoji se u cjelovitom ispreplitanju svih ostvarenih vrijednosti, prirodnih i antropogenih. U županijskom se planu čitav prostor Karlovačke županije promatra kao jedinstvena kulturna regija, na čijim su pojedinim područjima u većoj ili manjoj mjeri očuvane vrijednosti koje ga definiraju.

2.1.1. RAZVOJ GRADOVA I NASELJA POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Razvoj Kamanja, kao lokalnog središta, i ostalih naselja na području Općine Kamanje, temelji se na zamislima iskazanim u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske. Ta se zamisao može ukratko prikazati kroz slijedeća polazišta:

- U cilju porasta nataliteta i prirodnog priraštaja poželjno je poticanje naseljavanja u lokalna središta, gdje valja poboljšati kakvoću življenja
- Na temelju opredjeljenja za policentrični razvitak republike Hrvatske potiče se razvitak srednjih i malih gradova. Razvitak treba ostvariti poticajnom investicijskom politikom i decentralizacijom gospodarskih činitelja za što treba osigurati prostorne preduvjete i izgradnju vrsnoga prometnoga, vodoopskrbnoga i energetskega sustava.
- Polazište za nasebinski ustroj treba biti planiranje mreže naselja pri čemu treba razvijati ili utemeljiti lokalna žarišta razvitka, kao uporišta za policentrični razvitak mreže gradskih središta.

Usmjeravanje urbanizacije ne smije počivati samo na mreži gradskih naselja, već težište mora biti i na mreži svih tipova lokalnih središta u ruralnim krajevima.

Upravo na ovoj zamisli počiva potreba da se Kamanje, kao lokalno središte razvije u nosioca pozitivnih promjena u Općini.

Valja izbjegavati usmjeravanje ili specijalizaciju na samo jednu djelatnost. Oživljavanje seoskih krajeva treba provoditi povezivanjem seoskih i gradskih gospodarstava i tako osnažiti pojedina područja i ublažiti depopulaciju.

- Manji gradovi kao subregionalna središta (a takav je Ozalj kojem gravitira općina Kamanje, kao njen nekadašnji sastavni dio) trebali bi se potvrditi u ulozi nositelja urbanizacije uz prevladavanje oskudne ponude životnih mogućnosti i nerazvijenosti institucija što umanjuje njihovu privlačnost.
- Područna i lokalna središta, kakvo je Kamanje, treba osposobiti da budu organizatori razvojnih promjena na većim lokalnim područjima. Kao osnovica njihove preobrazbe predlaže se primjena metoda reurbanizacije, revitalizacije i infrastrukturne rekonstrukcije s ciljem poboljšanja uvjeta života, učvršćivanja građanskoga životnoga stila te osposobljavanja tih naselja za ulogu lokalnih središta.
- Sela treba dugoročno ciljano i usmjeravano oživljavati. Treba prepoznati sela za koja postoji javni interes, sela gdje je javno zanimanje ograničeno samo na potporu u izgradnji najvažnije tehničke infrastrukture i sela koja ovise samo o autonomnoj motivaciji (lokalnim i privatnim sudionicima). Dio malih seoskih naselja, koja bi u budućnosti mogla ostati bez stalnih stanovnika, treba koristiti za povremeno stanovanje, seoski turizam i rekreaciju.

Od svih naselja u Općini, samo Kamanje udovoljava zahtjevima lokalnog središta.

Osnovni razlozi za to su kulturno-povijesni (župna crkva, pošta, ambulanta, škola), ali i razvojne mogućnosti kao što je smještaj u središtu Općine, te blizina željezničke pruge i većine glavnih prometnica te blizina Ozlja kao gradskog središta.

Pogranični položaj Općine valja usmjeriti i prema uspostavljanju međudržavne suradnje između stanovnika, tvrtki, sela, gradova i općina susjednih graničnih područja, industrijskoj kooperaciji, međusobnom zapošljavanju u radu slobodnih carinskih, industrijskih i trgovačkih zona.

2.1.1.1. Razvoj društvene infrastrukture

Društvena infrastruktura pripada skupini središnjih uslužnih funkcija koje su usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva koje ih koristi. Materijalni razvoj i životni standard stanovništva sve više ovisi o funkcionalnosti i efikasnosti društvenih djelatnosti.

Na području školstva za sada kapaciteti udovoljavaju potrebama na prostoru Općine.

Sport i rekreacija usko su vezani uz druge djelatnosti (odgoj i obrazovanje, zdravstvo, zabava), ali i uz stvaranje novih navika, potreba i mogućnosti stanovništva. Temelj za razvoj većeg broja sadržaja su sportske građevine, pa je nužno nadograđivati postojeći sustav sportskih objekata, od školskih sportskih dvorana i sportskih škola, objekata za rekreacijske aktivnosti do sportskih centara u funkciji natjecateljskog sporta. Prilikom planiranja treba iskoristiti komparativne prednosti pojedinih područja.

Na području zdravstva u Županiji postoje potrebni prostorni uvjeti za funkcioniranje i razvoj ove djelatnosti, pa se ne planira izgradnja dodatnih kapaciteta. U planu je osiguravanje boljih uvjeta za rad i suvremeno opremanje objekata.

2.1.1.2. Razvoj infrastrukturnih sustava

Poboljšanje postojećih i izgradnja novih infrastrukturnih sadržaja od primarne je važnosti za razvoj Općine Kamanje, a tako i cijele županije.

Promet

Prvenstveno treba poboljšati stanje svih prometnica te poboljšati povezanost svih dijelova općine sa općinskim središtem, kao i dijelove općine međusobno.

Pošta i telekomunikacije

U telekomunikacijskom i poštanskom prometu za sada je stanje zadovoljavajuće, pa HT isti, na području općine Kamanje, trenutno nema potrebe razvijati ni proširivati jer je postojeća infrastruktura dostatnog kapaciteta za desetljeće. Eventualne sitne nadogradnje postojeće TK mreže ne mogu se predvidjeti na mikro razini, a makro razina razvoja definirana je koridorima postojeće TK mreže.

Energetski sustav

U smislu elektroopskrbe radi se na poboljšanju postojeće mreže polaganjem novih kablova, kako bi se postigli sigurnosni i europski standardi. Na većem području Županije potrebno je provesti sanaciju naponskih prilika interpolacijom novih transformatorskih stanica 10(20)/0,4 kV sa rekonstrukcijom pripadajućih niskonaponskih mreža.

U smislu očuvanja energije treba promicati važnost toplinske izolacije zgrada.

Dobro bi bilo razmotriti i mogućnosti korištenja drugih izvora energije, kao npr. sunčane energije, bioenergije, energije vjetra i geotermalne energije. Strateški je cilj Županije primjenjivati takove energente koji će biti ekonomski, ali i ekološki najprihvatljiviji za individualnu potrošnju i za gospodarstvo u cijelosti. U tom pogledu opskrba plinom ima prioritetno značenje. Preduvjet je izgradnja plinovoda koja još nije realizirana.

U pogledu iskorištavanja vodnih snaga na slivu rijeke Kupe i njenih pritoka postoje značajni energetske potencijali koji bi bili interesantni za energetske korištenje. U tom smislu je izrađena dokumentacija kojom su analizirana određena područja za izgradnju elektrana. Eventualno realiziranje njihove izgradnje treba uskladiti sa zaštitom okoliša i priobalnog i pograničnog pojasa.

Vodnogospodarski sustavi

Razvoj vodoopskrbe polazi od potreba osiguranja dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo.

Kako je poznato, potrošnja vode redovito prati gospodarski i društveni razvoj područja koje se promatra, te u skladu s tim ima stalni trend porasta ovisno o stupnju stvarnog razvoja. Jedan od temeljnih kvalifikacijskih pokazatelja režima trošenja vode u vodoopskrbnom sustavu upravo je tzv. "jedinična" ili "specifična" potrošnja.

U prostorno- planskoj dokumentaciji potrebno je provoditi zamisao "održivog" gospodarenja vodama, kao i upravljanja sustavom vodoopskrbe.

2.1.2. RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA

Cilj ovoga Plana je, između ostaloga, i sagledavanje raspoloživih prirodnih izvora na promatranom prostoru, i njihovo racionalno korištenje jer su oni potrošivi.

Kako je to sveopći svjetski trend, doneseni su mnogobrojni zaključci i obimna dokumentacija iz koje proizlaze obveze, ali i preporučena djelovanja kako bi upravljanje prostorom postiglo svoj cilj.

2.1.2.1. Zamisao održivog razvitka

Održivi razvitak je naziv koji se danas u svijetu koristi kada se želi označiti i istaknuti razvitak koji ide u susret današnjim potrebama, ali uz osiguranje mogućnosti razvitka budućim naraštajima. Održivi razvitak ne ograničava gospodarski rast, ali on ne smije ugrožavati čovjekovo zdravlje, biljne i životinjske svojte, tijek prirodnoga razvitka i prirodna dobra. On je dakle, tehnički podoban, gospodarski provodljiv, društveno prihvatljiv i skrbi o okolišu.

Smisao je održivosti okoliša očuvanje prirodnih dobara. To znači da obnovljive tvari, vodne i energetske izvore ne trošimo brže nego što su ih prirodni sustavi u stanju obnoviti, a da

neobnovljive izvore ne trošimo brže nego što ih održivi obnovljivi izvori mogu nadoknaditi. Održivost okoliša podrazumijeva da količina oslobođenih štetnih tvari ne nadmašuje sposobnost zraka, vode i tla da ih preuzmu i prerade.

Pri provođenju zamisli o održivom razvitku valja se oslanjati na dokumente usvojene na Konferenciji Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju (UNCED, Rio de Janeiro, 1992.), Povelju europskih gradova i mjesta o održivosti (Olborška povelja) te na hrvatske propise.

U vrhu ciljeva ovakvog poimanja gospodarenja su: zaštita okoliša, racionalna potrošnja prirodnih resursa i energenata, širenje i izgradnja naselja u skladu sa potrebama, ali i sa prirodom.

Sveobuhvatno planiranje i upravljanje prostorom i okolišem

U modernom planiranju i upravljanju prostorom i okolišem, tijekom dugogodišnjeg iskustva (nažalost često stečenoga na pogreškama), te egzaktnim pokazateljima (izračun porasta stanovništva, procjene postojećih resursa, mjerenje emisija štetnih tvari itd.) nametnula se potreba sveobuhvatnog planiranja. U tom smislu valja realno sagledati mogućnosti određenog prostora i njegovu "sposobnost" da bez štete podnese razvojne zahtjeve modernog društva. Kako su i prostor i okoliš ograničeni, neophodno je integralno i sustavno planiranje i gospodarenje u njihovom korištenju.

Pod sustavom upravljanja prostorom i okolišem podrazumijevamo:

- društveni i gospodarski razvitak
- svrsishodno korištenje prirodnih izvora i kulturnoga nasljeđa
- zaštitu okoliša
- provedbu i kontrolu sustava upravljanja prostorom i okolišem

(Izvor: Črnjar, Mladen. 1997. Integralno planiranje i upravljanje okolišem i prostorom, u: Hrvatski prostor-temeljno nacionalno dobro, Zbornik radova okruglog stola, Zagreb: Urbanistički institut Hrvatske.)

Prilikom izrade ovog plana nastojalo se postupati u skladu sa svim načelima dobrog gospodarenja prostorom i okolišem te poštujući ideju da su opći interesi uvijek ispred interesa pojedinca (ili grupacije), ukoliko interesi tog pojedinca na bilo koji način ugrožavaju opći interes i dobrobit.

Štovanje prirodnoga i krajobraznoga nasljeđa

Svjedoci smo uništenja prirodnog i krajobraznog nasljeđa ne samo na našim prostorima, nego u svjetskim razmjerima. Dio toga je rezultat ubrzanog tehnološkog razvitka, širenja gradova, probijanja novih prometnica, ali i ratova i nekontroliranog korištenja kemijskih sredstava u poljodjelstvu. Hrvatska ima privilegiju da na relativno malom prostoru ima izuzetnu krajobraznu raznolikost, za sada još prilično dobro očuvanu. Upravo je to onaj činilac koji je izdvaja od nekog drugog prostora, i to je ono što, osim povoljne klime, čini bazu naše turističke ponude.

Prirodno i kulturno nasljeđe cijenimo kao prvovažno polazište u prostorno-planskom osmišljavanju.

Bogatstvo prirodnog i pejzažnog nasljeđa, kao i kulturno-povijesnoga, te svjetska nastojanja i spoznaje u zaštiti prirodne baštine zahtijevaju da s osobitom pozornošću pristupimo vrednovanju svega što je važno za prepoznatljivost i očuvanje izvornih ili naslijeđenih vrijednosti hrvatskoga krajolika. Očuvanje i skrb za prirodnu i pejzažnu baštinu, kao i ispravno korištenje spomenički vrijednih građevina i sklopova, važno je ne samo iz razloga očuvanja kulturnoga identiteta, nego i s gledišta svekolikoga napretka, poglavito gospodarskoga i turističkoga.

Kako općina Kamanje u cijelosti ima očuvan ruralni krajobraz i visoku kvalitetu zraka i vode, ovim Planom nastojalo se maksimalno sačuvati identitet prostora Općine Kamanje.

Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Prostor i okoliš su dvije nerazdružive komponente od općeg interesa. Osnovni cilj zaštite okoliša u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN br. 50/99) je učinkovito očuvanje prostora i postizanje veće i ujednačenije razine života. U ostvarivanju zaštite prostora opredjeljenje ja da se sve nove aktivnosti u prostoru usuglašavaju s naprednim europskim kriterijima, a da se postojeće stanje postupno sanira. Jedan od prioritetnih ciljeva je uspostava sustava podataka o prostoru kao podloge za pravovremeno i objektivno izvješćivanje o stanju u prostoru te za donošenje odluka o programima njegova uređenja.

Opći svjetski trend razvijanja ekološke svijesti potaknut ozbiljnim narušavanjem ekološke stabilnosti i izumiranjem brojnih biljnih i životinjskih vrsta, kao i ozbiljno smanjenje prirodnih resursa, rezultiralo je donošenjem određenih mjera za očuvanjem ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša.

Kako smo već napomenuli, Općina Kamanje spada u dobro očuvane prostore, pa se pri izradi ovog plana nastojalo u najvećoj mjeri rukovoditi nekim ekološkim načelima i iskustvima koja prelaze granice Općine Kamanje i poklapaju se sa ciljevima Karlovačke županije i cijele Hrvatske. Razmotrimo neke od njih:

Ekološka načela

Na području Općine Kamanje nužno je pridržavati se ekoloških načela:

- načelo prevencije, što podrazumijeva primjenu ekoloških kriterija u prostornom planiranju;
- načelo cjelovitosti, što podrazumijeva međutjecaj sa širim prostorom okoliša u cjelini;
- načelo očuvanja i unapređivanja postojećeg stanja;
- načelo ravnopravnosti razvoja, što podrazumijeva podjednaku vrsnoću okoliša u svim dijelovima prostora;
- načelo kooperacije/konsenzusa, što podrazumijeva povećanje demokratizacije odlučivanja;
- načelo tržišne regulacije, što znači da prostor ima cijenu koju korisnici moraju platiti u skladu s ekološkim činiteljima korištenja prostora.

Preporuke Svjetskog kongresa o zaštićenim područjima

Od dvadeset bitnih preporuka koje je prihvatio "Svjetski kongres o nacionalnim parkovima i zaštićenim područjima" održan 1992. g. u Caracasu ("Okoliš", br.26-27, 1993., str 14-15), izdvojiti ćemo deset koje su osobito primjenjive na promatrani prostor:

- jačanje podrške zaštićenim područjima što pretpostavlja odgoj i školovanje te stvaranje javnog mnijenja u korist zaštićenih područja;
- Među raznolikim svjetskim promjenama, koje ugrožavaju zaštićena područja, valja upozoriti da se djelotvorna zaštita biljnih i životinjskih svojta i staništa može osigurati jedino smanjenjem onečišćenja svih vrsta;
- očuvanje biološke raznovrsnosti važan je cilj zaštite okoliša;
- očuvanje zaštićenih područja nije moguće bez podrške i plodne suradnje s lokalnim zajednicama;
- Turizam može pomoći osigurati opstanak zaštićenim područjima, ali ako se razvija nepromišljeno i bez štovanja naslijeđenih krajobraznih vrijednosti tada može uništiti zaštićena područja;
- valja poticati privatne vlasnike zemljišta i nevladine organizacije da obave svoju ulogu u ponašanju u zaštićenim područjima;

- u budućnosti će se veća pozornost posvetiti obnovi staništa te biljnih i životinjskih svojta osobito doline Kupe;
- preživljavanje zaštićenih područja često je ovisno održavanju hidroloških procesa;
- osigurati vrijedna područja od posljedica loše izrađenih razvojnih i prostornih planova; potrebno je podizati kakvoću i poboljšati školovanje osoblja koje skrbi za zaštićene predjele i zaštićene građevine (jedna osoba u Općini trebala bi se stručno baviti problemima zaštite okoliša).

Biološka i krajobrazna raznolikost

Na skupštini Ujedinjenih naroda o okolišu i razvitku (UNCED) u Rio de Janeiru 1993.g. Predstavljen je svjetskoj javnosti Sporazum o biološkoj raznolikosti kojega je do sada potpisalo 157 zemalja, a među njima i Hrvatska. Sporazum je stupio na snagu 29. prosinca 1993. g. Hrvatska je postala punopravna potpisnica Sporazuma 5. siječnja 1997.godine. Obveza svake potpisnice Sporazuma je donošenje nacionalne strategije zaštite biološke raznolikosti i nacionalnog izvješća o stanju biološke raznolikosti, tj. Biljnih i životinjskih svojta i njihovog staništa.

Hrvatski državni sabor donio je 30. lipnja 1999.g. Strategiju i akcijski plan za zaštitu biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (NN 81/1999).

Jedno od temeljnih načela Strategije glasi: "Republika Hrvatska je svjesna da sveukupna biološka i krajobrazna raznolikost predstavlja njezinu temeljnu vrijednost i glavni resurs za daljnji razvitak. Cilj je Republike Hrvatske očuvati i unaprijediti postojeću biološku i krajobraznu raznolikost unutar zemlje, te pokušati vratiti dio izgubljenih svojti i staništa gdje je to moguće i opravdano".

Oslanjajući se na ovo načelo u Općini Kamanje nužno je zadržati sadašnji gotovo nenarušeni odnos šuma, livada i poljodjelskih površina.

To se može postići na slijedeći način:

- kontrolirati svaku moguću izgradnju na zaštićenom području doline rijeke Kupe
- U izgradnji obiteljskih kuća i drugih zgrada primjenjivati tradicijske građevne materijale, skrbeći o oblicima parcela i gabaritima
- očuvati prirodne livadne zajednice, nizinske i brdske, kao i još neregulirane prirodne potoke s izvornom florom i faunom
- obnoviti napuštene površine vinograda i voćnjaka
- sačuvati i obnoviti stare mlinice na Kupi, i po mogućnosti privesti ih nekoj namjeni (npr. u okviru turističke ponude)
- Sačuvati i obnoviti izvornu seosku graditeljsku cjelinu i ponuditi je u turističke svrhe (Brlog Ozaljski, Veliki Vrh Kamanjski).

Ekološki sustavi

U usporedbi sa stanjem u većini europskih zemalja, Hrvatska se odlikuje visokim stupnjem očuvanosti prirode, baš kao i raznolikošću ekoloških sustava i staništa.

Stanje šuma je uglavnom zadovoljavajuće. Za sada na ovom prostoru nije primijećeno odumiranje šuma kao posljedica zagađenja i kiselih kiša. Oko 95% šuma ima prirodni sastav.

Močvarne i povremeno plavljene riječne doline predstavljaju jednu od najvećih vrijednosti biološke i krajobrazne raznolikosti. To je ujedno i najugroženiji ekosustav u Hrvatskoj.

Travnjaci kao posljedica djelovanja čovjeka, predstavljaju poluprirodna staništa i vrlo su vrijedni.

Raznolikost staništa i ekosustava uzrokuje i izuzetnu raznolikost flore i faune. Nažalost, u Hrvatskoj ne postoji detaljna i stručna istraženost, pa time ni odgovarajuća opisanost ove teme u literaturi.

Genetska raznolikost

Zaštita biološke raznolikosti razumijeva i popisivanje i očuvanje zavičajnih sorti kultiviranih biljaka i pasmina udomaćenih životinja. U Hrvatskoj još nisu načinjeni cjeloviti popisi.

Kako je i navedeno u Nacionalnim strateškim ciljevima zaštite biološke raznolikosti koje valja primijeniti u što skorijoj budućnosti u cijeloj Karlovačkoj županiji su:

- Provesti cjelovito popisivanje svih činitelja biološke i krajobrazne raznolikosti
- Kartirati rasprostranjenost predjela i mjesta koja se odlikuju svojstvima biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Procijeniti stanje ugroženosti svih činitelja biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Izraditi i provesti akcijske planove zaštite ugroženih predjela, uvjeta i činitelja biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Nadgledati promjene tijekom vremena i mjeriti učinke provedbe akcijskih planova.
- Razviti mehanizme provedbe.

Očuvanje krajobraza

U Strategiji i akcijskom planu biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (NN 81/99.) navode se strateške smjernice, koje valja primijeniti i ugrađivati ih u prostorne planove županija, gradova i općina:

- Načiniti potanko vrednovanje bioloških, geoloških i kulturnih svojstava pojedinih tipova krajolika, te estetskih značajki koje proizlaze iz njihova međudjelovanja;
- Razraditi mehanizme očuvanja postojeće krajobrazne raznolikosti i ključnih značajki pojedinih tipova krajolika;
- Utjecati na javnost i vlast, kao i na vlasnike i korisnike zemljišta, kako bi ih se potaknulo na održavanje lokalne prepoznatljivosti krajolika;
- Poticati programe obnove i oživljavanja građevina tradicijske arhitekture, a prilikom planiranja novih gradnji uvažavati i uključivati elemente tradicijske arhitekture;

Zaštita ekoloških sustava i staništa

Vode: Nedostatak pitke vode postao je problem svjetskih razmjera. Hrvatska spada u malobrojne zemlje koje za sada raspolažu dovoljnim količinama čiste vode. U tom smislu valja sve snage uložiti u očuvanje i zaštitu kako podzemnih tako i nadzemnih voda. Podzemne vode prvenstveno valja štiti od kemijskog i biološkog zagađenja.

Nadzemne vode (rijeke, potoci, jezera i močvare), osim što predstavljaju lijep krajobrazni element, neobično su važni u ekološkom smislu, pa ih u njihovom prirodnom obliku treba sačuvati gdje god je to moguće.

Šume: Gospodarenje šumama i dalje temeljiti na načelima prirodnog sastava i prirodne obnove; Spriječiti smanjivanje šumskih površina i u njima strogo ograničiti svaku izgradnju;

Razraditi posebne mjere gospodarenja šumama koje su u sastavu različitih kategorija zaštićenih dijelova prirode; Istraživati prorijeđene i ugrožene vrste čije brojčano stanje ima tendenciju smanjenja, primjerice: nizinski brijest, pitomi kesten, voćkarice.

Travnjaci i oranice: Poljodjelskim zemljištem gospodariti uz osiguranje odgovarajućih prirodnih ekoloških uvjeta koji će zaštititi spontani biljni i životinjski svijet. Spriječiti isušivanje i očuvati vodni režim nizinskih i vlažnih travnjaka; Prilikom okrupnjavanja poljodjelskih površina očuvati

mrežu prirodnih i poluprirodnih staništa koja nisu zanimljiva s proizvodnog stajališta, posebno uz ceste, puteve i kanale. Na oranicama držati pokrivenost korova od 10% uz odgovarajuće tretiranje; Uvoditi i održavati važne dijelove staništa poput živica; Razvijati ekološko poljodjelstvo, te obnoviti i poticati razvoj sela na ekološki prihvatljivim oblicima poljodjelske proizvodnje; Odstraniti iz uporabe aktivne tvari (lindan, atrazin) te smanjiti uporabu insekticida širokog spektra i koristiti selektivne insekticide; Pobojšati kakvoću tla i sustavno pratiti stanje tla.

Ovim Planom određene su prostorne cjeline u kojima treba okoliš štiti u najvećoj mogućoj mjeri, (predjeli uz Kupu), kao i cjeline u kojima su dopušteni zahvati ali pod pojačanim nadzorom. Ekološki manje osjetljiva područja mogu se koristiti pod posebnim uvjetima, ili su već izgubila svoju ekološku funkciju pa su pogodna za daljnji razvoj i izgradnju.

Lokalna samouprava bi trebala pokrenuti provedbu odluke hrvatske vlade o izradi akcijskoga plana zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti, za svoje područje.

2.2. CILJEVI PROSTORNOGA RAZVOJA OPĆINSKOGA ZNAČAJA

Cilj prostornoga razvoja od općinskoga značaja je postizanje veće razvijenosti Općine, a to se može postići kroz:

- omogućavanje razvoja infrastrukturne opremljenosti kao osnove daljnjega razvoja općine (prometni sustav, energetske sustavi elektroopskrbe i plinoopskrbe, vodnogospodarski sustavi, sustav zbrinjavanja otpada);
- očuvanje ekološke stabilnosti, vrijednih dijelova okoliša i biološke raznolikosti;
- očuvanje vrijednosti i posebnosti krajobraza te prirodnih i kulturno-povijesnih sredina (“kulturni krajolik”);
- razvoj prostorne i gospodarske strukture u skladu sa idejom održivog razvitka (policentričan razvoj te grupiranje javnih sadržaja; odabir gospodarskih djelatnosti u skladu sa održivim razvojem);
- racionalno korištenje prostora (revizija potrebe za građevnim područjima u skladu sa demografskim studijama te planom gospodarskog razvoja općine);
- strukturiranje namjene površina kako bi se omogućio skladan demografski i gospodarski razvoj općine;
- razvoj postojećih i novih oblika gospodarstva na području općine: poljoprivredna gospodarstva, razvoj obrtništva, razvoj manjeg i srednjeg poduzetništva, poticanje razvoja turizma na seljačkim gospodarstvima;.

Opći cilj prostornoga razvoja općinskoga značaja je postizanje većeg stupnja razvijenosti, uz ostvarivanje svih načela održivog razvitka.

To ponajprije podrazumijeva:

- snažnije gospodarstvo
- povećanje zaposlenosti,
- demografski rast,
- razvoj naselja sa potrebnim društvenim sadržajima,
- dobru prometnu povezanost,
- dobru infrastrukturnu opremljenost.

Taj cilj moguće je ostvariti ako se osigura potrebna prostorno-planerska dokumentacija prostora, a zatim ako se sustavno radi na oživotvorenju postavljenih ciljeva.

Ovim Planom postavljaju se preduvjeti za prostorni razvoj, koji se ostvaruju:

- Vrednovanjem, preustrojtstvom i svrhovitim korištenjem postojećih građevina i materijalnih dobara, osobito onih napuštenih ili privremeno i povremeno korištenih u svrhu gospodarskoga oživljavanja;
- demografskim oživljavanjem, što je moguće ako se osiguraju gospodarski sigurni i dostojni uvjeti življenja uz potrebnu suvremenu prometnu i komunalnu opremljenost;
- Svrhovitim ustrojem općinskog područja, koji će pružiti mogućnosti gospodarskom razvitku, ali i osigurati sve potrebne društvene i kulturne sadržaje;
- Očuvanjem i povećanjem vrijednosti kakvoće prostora, što se postiže zaštitom i unapređenjem svih čimbenika prirodne i kulturne baštine zbog očuvanja identiteta, privlačnosti kraja i snaženja turističkih i s tim u svezi drugih gospodarskih djelatnosti;
- Uključivanjem promišljenoga i svrhovitoga sustava prometa u županijske, državne i europske sustave;

S gledišta korištenja općinskog prostora težište je na:

- Očuvanju fizičke i vizualne cjelovitosti krajolika, što se postiže ponajprije svrhovitim korištenjem zemljišta za izgradnju;
- Uvažavanju prirodnih značajki područja i spremnosti da se spriječi svako onečišćenje ili uništavanje prirodnih vrijednosti;
- Uvažavanjem naslijeđenog krajobraznog izgleda, kao cjeline djelovanja prirodnih i kulturnih činitelja.

Pri ostvarenju tih ciljeva valja voditi računa o:

- sprečavanju svakog onečišćenja okoliša ili uništenja prirodnih i kulturnih vrijednosti.
- optimalno iskoristiti komparativne prednosti i vrijednosti prostora općine Kamanje.

2.2.1. DEMOGRAFSKI I GOSPODARSKI RAZVOJ

2.2.1.1. Ciljevi demografskog razvoja

Osnovni demografski problemi proizlaze iz rasprostranjene depopulacije koja je po svojim svekolikim posljedicama izrazito negativna pojava koja se odražava na sve aktivnosti življenja. Na temelju provedene analize demografskog stanja i trendu demografskog razvoja koji iz nje proizlazi, ukoliko se ne bude provodila stimulativna populacijska politika od strane države negativni demografski trendovi napredovat će i u budućnosti jer demografske prilike su takve da ne pružaju mogućnost autonomne revitalizacije, tj. repopulacije. Pod užitim pojmom revitalizacije podrazumijevamo proces ponovnog povećanja broja stanovnika (kvantitativni aspekt) kao i sposobnost zadržavanja iste dinamike i u budućnosti (kvalitativni aspekt). Kako i sama riječ kaže radi se o ponovnom oživljavanju, što znači da slijedi nakon regresijskog ili stagnacijskog razdoblja. Budući da se demografska revitalizacija ostvaruje posredstvom demografske politike, osim autohtonih (mjesnih) snaga – lokalne samouprave, mora se uključiti i županijska, odnosno državna uprava. Kako se radi o pograničnom području, moguća je i uspostava međudržavne suradnje između stanovništva, lokalne samouprave i društveno-gospodarskog sektora u cilju razvitka. Neizostavan čimbenik u aktivnostima obnove i razvoja predstavlja i autonomna motivacija – lokalno stanovništvo.

Temeljeno na dosadašnjim demografskim trendovima iz najbliže prošlosti, uz izostanak poticajnih mjera, ukupno kretanje stanovništva Općine Kamanje i dalje će biti negativno. Projekcija kretanja broja stanovnika do 2020. godine sadrži dvije varijante. Prva varijanta predstavlja matematički model koji se temelji na pretpostavci dosadašnjeg općeg kretanja stanovništva u razdoblju 1991.-2001. (posljednje međupopisno desetljeće). Dakle radi se o «preslikavanju» prošlog demografskog razvitka u budućnost. Druga varijanta temelji se na prirodnom kretanju stanovništva u posljednjih pet godina 2000.-2004. i na relativnom neto migracijskom saldu 1991.-2001. Odabrane varijante temelje se na hipotezi da će bliža budućnost biti slična bliskoj prošlosti, a u skladu sa zakonitošću da kretanje broja stanovnika u kraćem razdoblju nije skokovito.

Tablica 20. Projekcija kretanja broja stanovnika općine Kamanje do 2020. godine

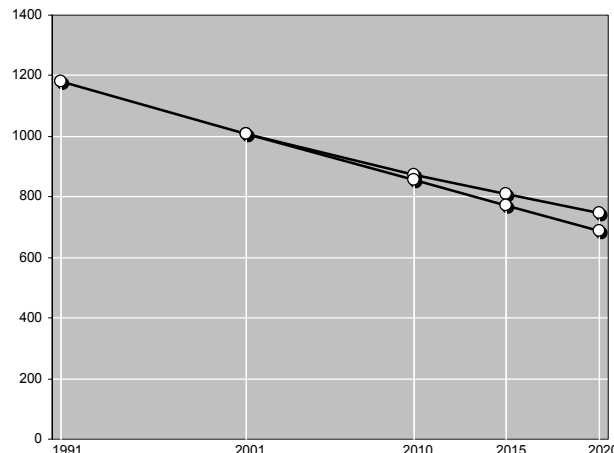
varijanta	godina projiciranja			promjena (%)		
	2010.	2015.	2020.	2001.-2010.	2001.-2015.	2001.-2020.
1.	875	809	748	-13,2	-19,7	-25,8
2.	857	773	689	-15,0	-23,3	-31,6

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS, Zagreb

Prema tom «scenariju», u bližoj budućnosti tj. 2010. godine općina Kamanje, po prvoj – «povoljnijoj» varijanti, imala bi oko 875 stanovnika, odnosno oko 860 prema drugoj. Za desetak godina, tj. 2015. prema prvoj varijanti u općini bi živjelo oko 800 stanovnika, odnosno oko 770 prema drugoj. Za petnaest godina ili 2020. prva varijanta govori da bi u općini živjelo oko 750 stanovnika po prvoj, odnosno oko 700 po drugoj varijanti. U odnosu na 2001. to znači smanjenje za oko 26% do 32% (tab. 20, sl. 11).

Sl. 11. Kretanje broja stanovnika 1991., 2001. i projekcije 2010.-2015.-2020.

S obzirom na postojeću demografsku situaciju i perspektivu, dimenzioniranje naselja (proširivanje građevinskog područja) nije opravdano. Kako se radi o području uz državnu granicu, osnaživanje funkcija naselja opravdano je i potrebno.

Budući da se radi o demografski ugroženom području, ljudski potencijal, kao ključni razvojni potencijal ovog područja, poprilično je sužen. Ciljevi demografskog razvoja kao integralne sastavnice sveobuhvatnog prostornog planiranja trebaju biti usmjereni na zadržavanje postojećeg stanovništva. Demografski ciljevi trebaju biti usmjereni prije svega na stimuliranje ostanka domorodne populacije (antiemigracijska politika), ali i stimuliranje pojačane biološke reprodukcije (pronatalitetna politika). Usporavanje emigracijskog vala moguće je postići mjerama poticanja ostanka ulaganjem u poboljšanje životnog standarda, promjenom percepcije o seoskom načinu života (promicanjem vrijednosti ruralnog nasljeđa) te poticanjem gospodarskog razvoja koje će u prvi plan stavljati male i srednje gospodarske strukture (npr. obiteljsko poduzetništvo). Osiguranje perspektive života i ostanka postojeće populacije, kao i njihovih budućih potomaka, treba biti vodeći cilj. Stoga valja posebnu pažnju i brigu usmjeriti ka djeci i mladeži. Provedba ankete među mladom populacijom o sklonosti ka napuštanju svoga kraja dodatno bi otkrila demografsku perspektivu, ali i smjernice za poduzimanje odgovarajućih mjera koje potiču ostanak. Taj kontingent stanovništva predstavlja ljudski potencijal općine (ali i šire zajednice), stoga valja mlade zaštititi od štetnih utjecaja, navika i ponašanja. Povezano s time, potrebno je razvijati svijest kod mladih generacija o nepovoljnom demografskom stanju u općini. Obitelj, kao osnovna društvena zajednica, treba uživati svu potporu društva, tako da u odgoju djece može pružiti kvalitativni maksimum.

2.2.1.2. Ciljevi gospodarskog razvoja

Razvoj prostorno-gospodarske strukture općine Kamanje treba polaziti s gledišta novog upravnog i prometno-geografskog položaja općine vodeći računa o državnim, županijskim i lokalnim interesima i ciljevima te aspiracijama stanovništva, oslanjajući se na prirodne i stvorene resurse te na postojeće gospodarske i društvene djelatnosti.

Prirodni resursi predstavljaju dobru osnovu za gospodarski razvitak ovog kraja. Treba optimalno valorizirati komparativne prednosti ovog područja i uskladiti razvitak ovog područja sa susjednim područjima.

Poljoprivreda

Poljoprivreda će i nadalje ostati dopunska djelatnost u Općini Kamanje. Osim u svom primarnom obliku proizvodnje hrane potrebno je poljoprivredu sagledavati i kao značajnu kariku za ostvarivanje i organizaciju funkcioniranja dijela gospodarstva na području Karlovačke županije, prije svega ugostiteljstva i turizma. Težište poljoprivredne proizvodnje treba usmjeriti na proizvodnju zdrave hrane te ostalu proizvodnju uz okrupnjavanje parcela i pravilnu i racionalnu upotrebu sredstava zaštite.

Tradiciju vinogradarstva treba unapređivati sadnjom plemenitih sorta grožđa i proizvodnjom vrsnih vina. Također treba poticati razborito gospodarenje šumama, osobito onima u privatnom vlasništvu.

Ugostiteljstvo i turizam

Općina Kamanje ubuduće treba razvijati specifične oblike ugostiteljsko-turističke ponude, prije svega onog dijela koji se oslanja na seoski turizam, lovni turizam, proizvodnju zdrave hrane te vinski turizam. Na taj način Općina će iskoristiti svoje postojeće prednosti u obliku očuvanog krajolika i uklopiti se u županijske planove razvoja turizma kao temeljnog znaka Karlovačke županije i osnovice njezine prepoznatljivosti. Sukladno tome, na području Općine Kamanje potrebno je poticati razvoj svih resursno mogućih vrsta kontinentalnog turizma, osobito različitih oblika alternativnog turizma.

Pojam *alternativni turizam* upotrebljava se za turizam koji je različit u odnosu na klasični, masovni, «konfekcijski» turizam. U alternativni turizam ubrajamo sve vrste turizma kod kojih se ponuda prilagođava pojedincima i manjim skupinama a ne masama turista i kod kojih je ponuda usmjerena na individualne potrebe. Ovakav vid turizma obilježava razvijanje «malih sustava» (manji pansioni, konobe i restorani autentičnog i intimnog ugođaja). To je turizam koji štuje ljudska mjerila okoline, njezin sklad i ekološke vrijednosti te nudi raznovrsnu ponudu koju karakterizira boravak u ekološki i estetski visokokvalitetnom ambijentu. Ponuda alternativnog turizma mora biti takva da posjetitelju omogućuje prožimanje i upoznavanje lokalne kulture i ljudi te da vodi brigu o zdravlju, ugodi i pojedinačnim željama i potrebama posjetitelja – turista. Ovakav vid turizma mora nuditi mentalni doživljaj *razlike* od vlastita života, novi i ugodan društveni ambijent, opuštenost i sl. Alternativni turizam je potraga za nečim drukčijim, potraga za autentičnim i individualnim doživljajem.

S obzirom na razvoj suvremenih tipova turizma predlaže se razvoj:

- ekoturizma
- kulturnog turizma
- tematskog turizma
- avanturističkog turizma

Ekoturizam – stvara mogućnosti za razvitak dosad turistički slabo razvijenih regija, ali i održavanje i financiranje zaštićenih područja. Kod ekoturizma razlikujemo dva bitna segmenta:

- male skupine s posebnim interesima za ekoturizam koji na taj način provode čitav odmor,
- veliki broj onih koji odlaze na «kratke izlete u prirodu»

Hrvatska ima izuzetne potencijale na tom području, ali prepreka značajnijem razvoju je što područja posebne prirodne vrijednosti nisu pripremljena i opremljena za prihvat i kvalitetan boravak većeg broja gostiju. Razvojem pješačke infrastrukture, sistema označavanja, odmorišnih punktova i adekvatnog prijevoza, značajno bi se unaprijedilo turistički potencijal područja.

Kulturni turizam – postaje sve značajniji dio ponude, jer gosti vrlo često tijekom odmora posjećuju spomenike kulture ili kulturne manifestacije. Za potpuno postizanje cilja nužna je kvalitetnija prezentacija kulturno – povijesnih spomenika i to:

- poboljšanjem sistema označavanja
- postavljanja putokaza i informativnih punktova
- atraktivnom prezentacijom kulturno-povijesnih spomenika
- otvaranjem muzeja i galerija

Maštovitim prezentiranjem kulturnih vrijednosti povećala bi se kvaliteta kulturno turističke ponude i kreirao **turizam doživljaja**

Osim nepokretnih kulturnih dobara (naselja, građevina, elemenata povijesne opreme naselja, područja s etnološkim sadržajima, krajolika koji sadrži povijesno karakteristične strukture, a koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru, i sl.) važno je napomenuti i važnost pokretnih kulturnih dobara (zbirke predmeta, crkveni inventar, etnografski predmeti, uporabni predmeti i sl.), ali i nematerijalne kulturne baštine.

Tematski turizam – bazira se na **3 – E principu (Entertainment, Exitement, Education / zabava, uzbuđenje, obrazovanje)** te uključuje turističku ponudu i sadržaje koji kombiniraju ta tri elementa.

Avanturistički turizam – kod nas je moguće razvijati kroz off-road i biciklističke ture, slobodno penjanje, let balonima, na rijeci Kupi – nešto mirniji cayaking te canuing i sl.

Ruralni (seoski) turizam je turizam na ruralnom (seoskom) području, odnosi se na cjelokupni seoski prostor a obuhvaća slijedeće vidove turističke ponude: turizam na seljačkom gospodarstvu, lovni turizam, ribolovni turizam, vjerski turizam, kulturni turizam, vinski turizam, gastronomski turizam, zdravstveni turizam, rezidencijalni turizam, zavičajni turizam, sportsko – rekreacijski turizam, avanturistički turizam, edukacijski turizam, tranzitni turizam, kamping turizam, prirodi blizak turizam, eko – turizam, mješovite vrste turizma te ostale vrste turizma (turističke vinske ceste, ostale ceste, putovi i staze i dr.)

Turizam na seljačkom gospodarstvu (seljački turizam): samo je jedan vid seoskog (ruralnog) turizma, a usluge mogu pružati građani (fizička osoba - turističko seljačko gospodarstvo), obrt ili trgovačko društvo.

Turističko seljačko gospodarstvo je domaćinstvo čiji članovi imaju prebivalište na selu, a njihovo privređivanje proizlazi iz vlastite poljoprivredne proizvodnje. Ugostiteljsko-turističke usluge su samo dopunska djelatnost osnovnoj poljoprivrednoj proizvodnji i mogu se pružati iz pretežito vlastite proizvodnje.

Seljačko domaćinstvo je seljačko gospodarstvo ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi i koje pruža ugostiteljske usluge u seljačkom domaćinstvu sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti.

Za prostor Općine Kamanje karakteristična je zdrava klima, nezagađen zrak i voda, odsutnost potencijalnih opasnosti (eksplozija, radijacija i sl.), očuvana priroda (očuvano graditeljsko naslijeđe te socio-kulturne značajke) te slikovit krajolik. Sve su ovo nužni preduvjeti za razvoj alternativnog turizma koje Općina Kamanje već danas zadovoljava. Daljnje su prednosti mogućnost slobodnog kretanja po okolici, razvijeni uvjeti za rekreaciju, rasonodu i posjete znamenitostima, dobra cestovna povezanost sela te razvijena infrastruktura.

Obrti te malo i srednje poduzetništvo

Na području Općine i dalje treba poticati razvoj obrta te srednjeg i malog poduzetništva, koji će i dalje ostati glavna gospodarska grana Općine.

Osnovni pravci razvoja u planiranom razdoblju će se uglavnom temeljiti na do sada formiranoj gospodarskoj strukturi, s tim što će razvoj pojedinih djelatnosti biti potrebno više potencirati nego do sada.

Kod utvrđivanja pravaca razvoja, trebalo bi se pridržavati slijedećih principa:

1. potenciranje razvoja u prvom redu onih djelatnosti za koje na ovom području ima najviše prirodnih uvjeta,
2. kod izgradnje novih kapaciteta voditi računa o ravnomjernom razvoju općine,
3. kod razmještaja gospodarskih djelatnosti voditi računa o rasprostranjenosti prirodnih resursa,
4. kod izgradnje novih kapaciteta i razvoja svih oblika gospodarskih aktivnosti voditi računa o kvaliteti angažiranih površina, kako bi se prostor što racionalnije koristio.

2.2.2. ODABIR PROSTORNO-RAZVOJNE STRUKTURE

Odabir prostorno-razvojne strukture područja Općine Kamanje nastavlja opću zamisao o prostorno-planskom, urbanističkom i krajobraznom uređenju Karlovačke županije koja se temelji na slijedećim postavkama:

- Policentričan razvoj naselja
- Očuvanje prepoznatljivosti naselja
- Očuvanje prirodne, krajobrazne i kulturno-povijesne prepoznatljivosti
- Omogućavanje raznolikih mogućnosti gospodarskog razvoja
- Vrsna prometna povezanost i komunalna opremljenost

Policentričan razvoj naselja. Naselja Općine Kamanje treba sagledavati u širem kontekstu mreže naselja ovoga dijela Karlovačke županije. Zbog blizine Karlovca kao središta Županije i Ozlja, teško je očekivati znatniji razvoj u smislu smještaja znatnijih gospodarskih i društvenih djelatnosti. Kako bi se osigurao policentrični razvoj naselja potrebno je osigurati pretpostavke za takav razvoj prostorno-gospodarske strukture općine Kamanje koja će omogućiti razvoj oslanjajući se na prirodne i stvorene resurse te na postojeće gospodarske i društvene djelatnosti.

Time se želi zadržati lokalno stanovništvo i odvratiti ga od preseljenja u druga gradska središta. Ostalim pogodnostima i upućivanjem stanovništva na ekološki i zdrav suvremen život, ali u duhu očuvanja tradicije, treba privući stanovništvo da živi izvan grada. Komunalna opremljenost naselja i standard stanovanja ne smiju i neće biti manji nego u gradovima, a prometni uvjeti i čistoća ambijenta su povoljniji, pa zasigurno neće biti otpora za stanovanje u okolici grada.

Očuvanje prepoznatljivosti naselja. Kordunska visoravan nikad nije imala jedan veliki grad i nikad sela nisu bila površinski velika i izdužena duž putova. Naselja su se sastojala iz niza graditeljski zgusnutih zaseoka, utopljenih u krajolik. Krajobrazno tkivo koje povezuje zaseoke i danas tvore voćnjaci, vrtovi, gajevi, šume, livade i oranice. Te označnice prepoznatljivosti tradicije naseobinskoga ustroja valja sačuvati i uobličiti na suvremen način. Zbog toga građevno područje naselja djeluje "izmrvljeno".

Površine građevnih područja naselja se znatnije ne povećavaju zbog nepovoljnih demografskih pokazatelja i zbog činjenice da je veliki dio postojećih građevnih područja do sada ostao neizgrađen.

Očuvanje prirodne, krajobrazne i kulturno-povijesne prepoznatljivosti. Prirodno, krajobrazno i kulturno-povijesno (poglavito graditeljsko) naslijeđe ne treba shvatiti samo kao iskaz kulturološke skrbi za baštinu i tradiciju, nego i kao jedno od izvorišta gospodarskoga razvoja.

Ruralni turizam i proizvodnja zdrave hrane imaju u bogatom nasljeđu jako uporište, koje treba promišljeno koristiti.

Raznolike mogućnosti gospodarskog razvoja. Ne planiraju se veći gospodarski predjeli jer su postojeći smješteni policentrično. Mali gospodarski pogoni (obrt, malo poduzetništvo, uslužne djelatnosti i sl.) moguće je smještavati u sklopu građevnoga područja naselja.

Vrsna komunalna opremljenost. Za gospodarski razvitak nužno je osigurati dobru opremljenost sa svim vrstama komunalne infrastrukture, te iznad svega dobru prometnu povezanost svih naselja međusobno te sa okolnom prometnom mrežom.

2.2.3. RAZVOJ NASELJA, DRUŠTVENE, PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prema *Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske* stambena i druga izgradnja treba se provoditi prvenstveno na dijelovima građevnih područja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom, te na nedovoljno ili neracionalno izgrađenim dijelovima naselja (ugradnjom, dogradnjom ili nadogradnjom).

2.2.3.1. Razvoj naselja

Za razvoj naselja treba predvidjeti dovoljno proširenja građevnoga područja za novu izgradnju novih zgrada, po mogućnosti šireći naselje u dubinu (stvarajući drugi i treći red kuća), a ne isključivo duž postojećih putova. Izgradnju naselja valja usmjeriti na štovanje tradicijskog graditeljstva što podrazumijeva čuvanje i obnovu starih kuća i gospodarskih zgrada, uklapanje novih zgrada u postojeći sklop građevina i novu suvremenu izgradnju od koje se očekuje da na prikladan način održi i pokaže neprekidnost prepoznatljive izgradnje. Osobitu skrb treba posvetiti estetskom uređenju naselja, odabiru građevnih materijala (izbjegavati materijale strane ovom krajoliku), obrisu naselja (visinama zgrada i njihovom smještaju na padini ili brežuljku), ulazima u naselje i zgradama koje su svojom veličinom vizualno jako uočljive.

Stambena i druga izgradnja

Osiguranje zemljišta za izgradnju obiteljskih kuća mora se temeljiti na racionalnim gustoćama naseljenosti primjerene regionalnim značajkama.

Očuvanju i obnovi (rekonstrukciji - građevnom preustrojstvu i sanaciji - popravcima) postojećih stambenih zgrada treba dati isto značenje kao i novim stambenim gradnjama (osobito u povijesnim cjelinama) i treba ih razvijati kao neprekidnu i predviđenu djelatnost).

2.2.3.2. Razvoj društvenih funkcija

Javne službe

Zgrade javnih službi trebaju slijediti gospodarski razvitak i potrebe stanovništva. U pravilu za zgrade javnih službi ne određuje se precizni smještaj, već predjeli u kojima je moguća izgradnja.

Zgrade za odgoj i obrazovanje

U Kamanju je ustanova za odgoj predškolske djece u planu, a škola zadovoljava potrebe. Ukoliko u bliskoj budućnosti poticaji demografskog razvoja budu davali pozitivne rezultate, valja razmotriti mogućnost otvaranja novih područnih osnovnih škola.

Zdravstvo i socijalna skrb

Osim postojeće ambulante u naselju Orljakovo, manje zgrade za zdravstvo i socijalnu skrb mogu se graditi i u ostalim građevnim područjima naselja, ako bi za njih bilo potrebe.

2.2.3.3. Izgradnja i uređenje prometnica

U svrhu međusobnog povezivanja pojedinih naselja te s ostalim važnijim mjestima u Županiji i preko njih sa Zagrebom na istoku, R. Slovenijom na sjeveru, i preko njih sa srednjom Europom, potrebno je većim dijelom obnoviti (proširiti, rekonstruirati, popraviti, asfaltirati) postojeće ceste značajne za lokalni promet i za dolazak do državnih i međunarodnih cesta. U cijelosti nove ceste lokalnoga značaja neće trebati predvidjeti jer postojeće ceste i putovi (neovisno o tehničkim osobitostima) zadovoljavaju potrebe stanovništva. Uz ceste treba planirati i izvesti nogostupe, osobito tamo gdje djeca idu u školu, crkvu ili prema autobusnim stajalištima.

2.2.3.4. Razvoj komunalne infrastrukture

Naselja treba opremiti svom potrebnom komunalnom infrastrukturom. Naselja su uglavnom opremljena vodom i strujom. Kanalizacije nema. Cilj treba biti da se u budućnosti izgradi adekvatni sustav odvodnje. Treba poboljšati opskrbu električnom energijom s ciljem da se smanji učestalost pada napona i da se smanji osjetljivost elektroopskrbe mreže prilikom lošega vremena. Treba planirati mjere poboljšanja telekomunikacijske mreže koja je doprla do svih naselja. Osobitu pozornost valja posvetiti odlaganju i sakupljanju otpada u cilju smanjenja onečišćenja okoliša i privikavanja stanovništva na razvrstavanje otpada i odvajanje iskoristivoga biootpada. Organiziranim sakupljanjem i odvozom otpada trenutno se prikupi oko polovice proizvedenog otpada. Županijskim planom predviđeno je da se do 2015. godine odvozom obuhvati oko 90% domaćinstava i sva industrija. Na županijskom nivou planira se plinifikacija područja, pa prilikom izrade planova prostornog uređenja treba rezervirati prostor za budući plinovod.

2.2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Jedno od temeljnih načela na kojem danas gradimo principe zaštite kulturne baštine je činjenica da je arhitektonski spomenik, bilo koje vrste i značenja, nedjeljivo povezan s okolinom, a time i širim prostorom. Na tim je principima definiran i novi segment zaštite kulturne baštine, a to je prostorna baština, odnosno kulturni krajolik. Pod pojmom prostorne baštine – kulturnog krajolika podrazumijevamo "topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti". Uz tradicionalni pojam zaštite spomenika kulture i prirode, već se u posljednjem desetljeću ravnopravno pojavljuje zaštita integralnih kulturnih i prirodnih dobara, odnosno valorizacija svih oblika proizvoda prirode i ljudske stvaralačke djelatnosti.

Smatrajući da kulturno i prirodno nasljeđe predstavlja harmoničnu cjelinu, čiji su elementi nedjeljivi, proširena je terminologija zaštite na pojmove zaštite kulturne i prirodne, odnosno prostorne baštine, kulturnog krajolika. U tom kontekstu valorizirani su krajolici i pejzažni predjeli Općine Kamanje, bilo da su prirodni okvir naselja, padine bregovitih predjela uz Kupu pokriveni šumama, bilo da su ljudskom rukom kultivirani predjeli u blizini naselja, odnosno povijesnog spomenika. Najveća vrijednost ovog područja je osim vrijednih primjera graditeljske baštine (npr. crkve Sv. Filipa) krajolik koji je sinteza pejzažno-reljefnih osobitosti i antropogenih djelatnosti. Nažalost, stupanj očuvanosti tradicijske, etnološke arhitekture je vrlo malen, a u izuzetno lijepom pejzažu dominira nova izgradnja ponekad nekvalitetnog oblikovanja. Zbog disperzivnog načina izgradnje, kuće su bez ikakvog reda rasute po terenu, što osim lošeg vizualnog učinka ima i negativne posljedice praktične i ekonomske naravi; provođenje infrastrukturnih koridora i instalacija na velikom području.

Iako se zaštita kulturne baštine provodi po posebnim zakonima, Prostorni plan je prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu. Osnovna opredjeljenja zaštite kulturne baštine, a time i identiteta prostora su:

- istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine, te poticanje stručne i znanstvene obrade, radi stručne zaštite ali i radi uključivanja u razvojne programe,
- zaštita mogućih arheoloških lokaliteta u skladu s načelima arheološke i konzervatorske struke,
- uspostava uravnoteženih odnosa između povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih naselja, radi očuvanja njihovih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja kojem pripadaju.

Europskom konvencijom o krajoliku, krajolikom se smatra područje izgled kojega je određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i ljudskih činitelja. Krajolik se mora shvatiti kao prostorno ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu, u kojoj valja poštivati načelo raznolikosti i posebnosti krajolika. Ciljevi i opredjeljenja su osigurati vitalni kvalitetni krajolik uz očuvanje i

naglašavanje identiteta pojedinih područja. Potrebno je prepoznati i sačuvati pojedine tipove krajolika, a u svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti propisuje se sljedeće:

- spriječiti daljnju neplansku izgradnju kuća i drugih građevina na krajobrazno izloženim mjestima,
- očuvati seoske krajolike i omogućiti razvitak sela uz oživljavanje seoskog gospodarstva, biopoljodjelstva, obrtništva, rukotvornih vještina, turizma te poticanje seoskog stanovanja kao mogućnosti izbora. Pri tom je važno očuvati sliku naselja i kultiviranog krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morfološke) i strukturalne značajke graditeljske baštine, prije svega: oblik parcele, smještaj građevina na parceli i tradicijski obiteljski vrt,
- izbjegavati pravocrtne regulacije vodotoka, a duž postojećih regulacija omogućiti opstanak i mjestimičnu obnovu bujnih vlažnih biotopa i ambijenata,
- duž međa čuvati živicu i pojedinačna stabla u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa spomeničkim obilježjima, zajedno sa svojim okolišem, moraju biti na kvalitetan način, sukladno njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim karakteristikama, uključeni u budući razvoj. To prije svega podrazumijeva:

- očuvanje povijesnih naselja, parcelacije i tradicijske arhitekture,
- očuvanje i obnovu preostalih primjera tradicijske (drvene i kamene) arhitekture, stambene i gospodarske, kao i svih povijesnih građevina spomeničkih svojstva, kao nositelja identiteta prostora,
- očuvanje povijesne slike prostora i karakterističnih vizura,
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicionalnih funkcija i sadržaja, poljoprivrednih kultura, vinograda i tradicionalnog načina obrade zemlje,
- zadržavanje i očuvanje karakterističnih toponima, naziva sela, zaselaka, i sl.
- očuvanje i obnovu svih građevina i sklopova s kulturno povijesnim obilježjima,
- zadržavanje povijesnih oblika komunikacija - starih cesta, pješačkih puteva i staza, često praćenih pokloncima i raspelima,
- istraživanje i prezentaciju arheoloških nalaza i mjesta.

U cilju očuvanja, zaštite i unapređenja kulturne i prirodne baštine Općine Kamanje, što znači očuvanje identiteta, naglašavamo načela zaštite koja bi trebala biti polazna osnova budućeg razvitka:

- kulturna i prirodna baština predstavlja temelj identiteta i dokaz je povijesnog kontinuiteta razvitka sredine pa ju je potrebno štititi od svake daljnje devastacije i degradacije njenih temeljnih vrijednosti
- osim pojedinačnih građevina, kulturnu baštinu čini i prostorna baština, koja je zajedničko djelo čovjeka i prirode, odnosno rezultat je ljudskog djelovanja kroz povijest
- osim vrednovanih građevina - reprezentativnih primjera određenog stila, (crkvi) kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene izgradnje, tradicijske kuće, koje bi kao nositelje identiteta, trebalo čuvati u izvornoj namjeni
- prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevinskih zona u kvalitetne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i gubitak samosvojnosti

Zaštita i obnova kulturno povijesnih i krajobraznih vrijednosti postavljaju se kao važan zadatak na kojem Karlovačka županija ali i cijela Hrvatska treba graditi svoj identitet. Kulturna baština Općine Kamanje posjeduje znatnu kulturno povijesnu, arhitektonsku, etnološku, arheološku i

dokumentarnu vrijednost, stoga se naročito naglašava potreba za njezinom skrbi i stručnim pristupom obnovi. Cilj izrade inventarizacije kulturno povijesnih i prostornih vrijednosti je prije svega njihova identifikacija, te izrada smjernica i uvjeta korištenja prostora, za djelovanje u prostoru i za pojedinačne graditeljske zahvate. Zaštita graditeljske baštine se provodi prema usvojenim načelima integralne zaštite prostora, ali i očuvanjem autentičnosti kroz obnovu izvornih obilježja građevine. Modaliteti zaštite određuju se prema kriteriju zoniranja, te prema propisanim mjerama zaštite. Za građevine najveće kulturno povijesne vrijednosti (crkvu Imena Marijinog i ostaci dvorca Brlog) potrebno je provesti konzervatorsko restauratorska istraživanja i dokumentiranje, prije bilo kakvih građevinskih zahvata na objektu ili njegovoj neposrednoj okolini.

2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE

2.3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA

U svrhu racionalnoga korištenja i zaštite prostora u predjelima predviđenim za uređenje naselja, u Plan su ugrađena sva pozitivna nastojanja suvremene teorije prostornoga planiranja s osobitim nastojanjem da se prostor i zemljište koristi krajnje svrsishodno, te da prostorno-planerske odluke budu razborite, stručno utemeljene i lišene nepotrebnih i neprihvatljivih političkih ili interesnih utjecaja.

Prema *Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske* racionalno korištenje odnosi se prvovažno na određivanje prostora za izgradnju na način da se ne smanjuju šumske i vrsne poljodjelske površine, da se omogući uređenje, korištenje i zaštita voda (podzemnih i nadzemnih) te tako da se poveća zaštita osobitih vrijednosti prostora i gospodarenje izvorima na održiv (štedljiv) način.

2.3.1.1. Europski pristup planiranju

Glavne težnje današnjega europskoga prostornog razvitka moguće je ukratko iskazati na sljedeći način:

- Prihvatiti pristup nadopunjavanja i suradnje mjesta (osobito susjednih mjesta i onih u sklopu istih zemljopisnih cjelina) kako bi se izbjeglo nepotrebno i skupo nadmetanje;
- Promicati oživljavanje postojećih umjesto osnivanja novih gradskih predjela;
- Ostvarivati novi razvoj sela obnovom urbano-ruralnih odnosa (razlika između gradskih i seoskih područja sve više nestaje) i promicanjem gospodarskih djelatnosti primjerenih ruralnim područjima;
- Očuvati različitost kulturnoga krajolika;
- Učvrstiti rijetko naseljena i izdvojena područja pristupom udruživanja javnih i privatnih djelatnosti u svrhu smanjenja ili zaustavljanja iseljavanja pučanstva iz ruralnih područja;
- Omogućiti razvitak prirodnog i održivog okoliša u područjima gdje se napuštanje zemljišta ne može izbjeći.

2.3.1.2. Svrsishodnost i razboritost u planiranju

Današnje vrijeme nije vrijeme sklono pretjeranim i neostvarivim prostorno-planerskim zamislima. Prostorom treba raspolagati i trošiti ga svrsishodno i u skladu s mogućnostima prostora i okoliša, kao i u skladu s gospodarskim mogućnostima.

Polazeći od postavki Strategije prostornoga uređenja Republike Hrvatske, koja upućuju na racionalno korištenje i zaštitu prostora, kao i od brojnih međunarodnih dokumenata koji promiču načela svrsishodnosti i razboritosti u planiranju i korištenju prirodnih izvora na Zemlji, u ovaj

Plan ugrađena su nastojanja da se prostor Općine Kamanje koristi krajnje racionalno i razborito. Za takav stav stvoreni su prostorno-planerski preduvjeti, a na Općini i njenim službama ostaje da planske odrednice što dosljednije oživotvore.

2.3.1.3. Ograničenja za širenje naselja

Razmjerno je velik broj čimbenika koji ograničavaju širenje naselja, odnosno izgradnju stambenih, ali i drugih građevina. Sva ograničenja, koja je bilo moguće spoznati tijekom izrade ovoga Plana uzeta su u obzir prilikom planiranja širenja naselja. Zbog nepostojanja i nemogućnosti izrade stručnih studija tijekom izrade Plana, mnogi od ovih činitelja su uzimani u obzir djelomično - na temelju obilaska terena i podataka koje je bilo moguće tom prilikom prikupiti. Ako se prilikom provedbe Plana utvrde precizna i na terenu uočljiva ograničenja, ne samo u Planu navedena nego i druga, potrebno je to zabilježiti i onemogućiti možebitnu izgradnju na takvim terenima.

Najznačajnija ograničenja za izgradnju su:

- šume (ucrtane su na temelju mjestopisnih zemljovida i drugih dostupnih karata; moguće je da postojeće stanje šuma zabilježeno na zemljovidima Plana ponegdje ne odgovara stanju u prirodi);
- vrijedna poljodjelska zemljišta
- predjeli zaštite kulturnoga i prirodnoga naslijeđa (građevine i površine za zaštitu ucrtani su na kartografskom dijelu Plana);
- klizišta;
- zemljišta nedovoljne nosivosti tla;
- strma zemljišta nagiba većeg od 30%;
- zemljišta s visokom podzemnom vodom i plavljene livade;
- zaštitni pojasevi tehničke infrastrukture
- zaštitni pojasevi izvorišta pitke vode
- zaštitni pojasevi rijeka, potoka i ostalih vodotoka, osobito onih koji imaju karakter povremenih bujica

2.3.2. UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRANI BROJ STANOVNIKA, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBILJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

2.3.2.1. Kriteriji za utvrđivanje građevnih područja naselja

Prilikom utvrđivanja granica građevnih područja naselja uzeti su u obzir sljedeći čimbenici:

1. Postojeća izgrađenost, neovisno o tome da li su kuće izgrađene s potrebnom dokumentacijom ili su bespravno izgrađene. Izrađivač Plana nije imao podatke koje su zgrade bespravno izgrađene, ali ne mali broj bio je izvan važećih granica građevnoga područja što upućuje na zaključak da su takve zgrade bespravno izgrađene. Gdje je to bilo stručno opravdano i prihvatljivo, takve su zgrade u pravilu bile uključivane unutar granica građevnih područja.

2. Stvarne potrebe i želje Općine, mjesnih odbora i građana. Tijekom izrade Plana prikupljane su želje i potrebe za proširenjem građevnih područja naselja. Većina zahtjeva je bila stručno

prihvatljiva i većina ih je još tijekom izrade Plana prihvaćeno. Demografski pokazatelji ne upućuju na potrebu znatnijih povećanja građevnih područja naselja.

3. Tradicijska obilježja naselja. Zamisao "razdrobljenoga" odnosno nejedinstvenoga građevnoga područja posljedica je želje da se sačuva prepoznatljivost tradicijskoga krajolika s manjim skupinama stambenih zgrada kako bi se ostvarila slika naselja utopljenih u krajolik (mozaik sela i zaseoka, voćnjaka, oranica, vrtova i gajeva). Da bi se to ostvarilo nužno je planirati *manju gustoću* da bi parcele bile veće i da bi udio voćnjaka, vrtova i gajeva bio znatan unutar obrisa naselja i unutar granice građevnoga područja.

4. Ograničenja uslijed prirodnih osobitosti. U predjelima gdje su utvrđena nepovoljna obilježja zemljišta za izgradnju nije predviđeno građevno područje.

5. Ograničenja uslijed vrijednosti i posebnosti krajobraza, te prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina. U predjelima prepoznatljivih krajolika te vrijednoga prirodnoga i kulturno-povijesnoga naslijeđa izgradnja je onemogućena ili je svedena na mjeru koja je primjerena stupnju zaštite. Na planu građevnih područja ucrtani su predjeli i granice zaštite kulturnoga i prirodnoga naslijeđa iz razloga da izdavanje lokacijskih i građevnih dozvola bude djelotvornije i u provedbi jednostavnije. Prilikom izdavanja lokacijske i građevne dozvole za zgrade i građevine u ovim predjelima potrebno je ishoditi suglasnost nadležnih državnih institucija za zaštitu kulturne baštine te zaštite prirode i okoliša u Zagrebu.

6. Zaštitni pojasevi tehničke infrastrukture. Zaštitni pojasevi tehničke infrastrukture u pravilu su izvan granica građevnih područja. Tamo gdje ti pojasevi prolaze naseljem, na tim mjestima nije moguća izgradnja zgrada, ali se preporuča koristiti na neki drugi dozvoljeni način, te odgovarajuće krajobrazno oblikovanje u svrhu uređenja i ljepšeg izgleda naselja.

U nastavku je dan **pregled površina građevinskih područja** (po naseljima) prema ovom Planu i prema Prostornom planu (bivše) Općine Ozalj. Uz površine pojedinih građevnih područja dat je indeks povećanja/smanjenja.

Naselje	površina GP prema PP (bivše) općine Ozalj	građevinsko područje naselja		građ. područje izvan granica građ. područja PP (bivše) općine Ozalj									
		građevinsko područje naselja		sport i rekreacija		turistička namjena		gospodarska namjena		povećanje		smanjenje	
		IZGR.	NEIZGR.	IZGR.	NEIZGR.	IZGR.	NEIZGR.	IZGR.	NEIZGR.	IZGR.	NEIZGR.	%	%
Kamanje	852100	268638	47407	10478	0	0	2850	0	18516	0	32862	7,6%	70,5%
Orljakovo	394566	173192	19367	8383	1014	0	9764	0	4270	15695	0	9,9%	61,1%
Brlag Ozaljski	145054	60410	6663	3024	0	0	0	0	0	0	0	2,1%	55,8%
Mali Vrh Kamanjski	66224	37719	4165	12464	0	0	0	0	0	0	0	18,8%	55,6%
Preseka Ozaljska	59509	17736	1942	483	0	0	0	0	7281	0	0	13,0%	80,0%
Reštovo	311464	102389	11370	5760	0	0	0	0	0	0	0	1,8%	65,3%
Veliki Vrh Kamanjski	159264	48592	5481	4901	0	0	0	0	0	0	0	3,1%	69,1%
Općina Kamanje	1988181	708676	96395	45493	1014	0	12614	0	30067	15695	32862	6,9%	66,4%

2.3.2.2. Mogući graditeljski zahvati unutar građevnoga područja

U sklopu građevnoga područja pojedinih naselja (ako to detaljnijim planom nije drukčije određeno) moguća je izgradnja ili obnova:

- Stambenih zgrada;
- Stambeno-poslovnih zgrada (stambene zgrade sa uslužnim, trgovačkim i drugim čistim djelatnostima koje su prihvatljive u neposrednoj blizini stanovanja);
- Gospodarskih zgrada (obrtničke radionice, manji proizvodni pogoni i manje zgrade za uzgoj stoke u sklopu stambenih parcela);
- Zgrada javne namjene ili s javnim sadržajima;

- Uslužnih djelatnosti (društvene, trgovačke i turističke djelatnosti, samostalno ili povezano sa stanovanjem).

Unutar građevnoga područja moguće je graditi nove zgrade ili obnavljati i prilagođavati postojeće gospodarske zgrade u svrhu obrtničkih radionica i poslovnih sadržaja, ako nije ugrožen život i rad ostalih stanovnika naselja i ako to uvjeti zaštite kulturne i prirodne baštine dozvoljavaju. Takve građevine u pravilu treba graditi na stambenim građevnim parcelama, po mogućnosti u dubini parcela i u sklopu stambeno-gospodarskih seoskih domaćinstava. Posebnu pozornost treba obratiti oblikovanju manjih proizvodnih pogona koja ne smije biti standardna i mora se svojim oblikovanjem uklapati u sliku naselja. Obrtničke i manje proizvodne zgrade u naseljima, kao i sve ostale nove ili obnovljene postojeće zgrade, moraju se skladno uklopiti u tradicijsku sliku naselja i krajolika.

2.3.3. UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

2.3.3.1. Načela uređenja naselja - očuvanje prepoznatljivosti

Zamisao ovoga Plana, između ostaloga, je prostorni razvitak naselja na način da se očuva samosvojnost tradicijskoga krajolika s manjom gustoćom izgrađenosti, s manjim sklopovima stanovanja isprepletenim sa šumarcima, gajevima, voćnjacima, livadama, oranicama i vinogradima. Da bi se to ostvarilo planirana su "razdrobljena" građevna područja u namjeri da se spriječe površinom veliki i u neprekinutom nizu predugački predjeli stanovanja. U naseljima se očekuje ekološki odnos prema krajoliku što zahtijeva prilagodbu prirodnim uvjetima stvarnoga smještaja naselja i širega prostora, te suzdržavanje od neopravdanih i nepromišljeno glomaznih zgrada. Posebnu pozornost treba posvetiti uređenju biciklističkih i pješačkih staza odvojenih od kolnika glavnih državnih i županijskih cesta u naseljima kroz koja prolaze te prometnice.

Prema *Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske za oživljavanje seoskih područja* potrebno je učiniti sljedeće:

- S ciljem zaustavljanja napuštanja sela treba stvarati pravno-gospodarski povoljne uvjete rada, a osobito poticati opstanak i razvoj početno malim ali sigurnim ulaganjima u životni standard sela, uključujući kulturne i rekreacijske potrebe stanovništva;
- Promicati temeljne vrijednosti seoskoga nasljeđa, duhovnih i materijalnih dobara i tradicije te obogaćivati veze grada i sela;
- Osigurati uvjete za izgradnju stambenih zgrada zadovoljavajuće kakvoće, ali uz dužnu pozornost prema tradicijskom graditeljstvu koja se iskazuje ponajprije kroz štovanje mjerila, oblika i graditeljskih materijala;
- Potrebno je osigurati suvremeni infrastrukturni standard. Telekomunikacije i informatika osnova su za željene promjene u seoskom prostoru pa njihov razvoj treba posebno podupirati jer će umanjiti mnoge prednosti grada pred selom;
- Težiti da prihodi i standard življenja bude u skladu s onim u razvijenim područjima, a uvjeti života seoskoga stanovništva približi uvjetima gradskoga stanovništva;
- Proizvodnja na seoskom području mora se temeljiti na korištenju prednosti proizvodnje i usluga na selu, kao što su primjerice: organsko-biološki proizvedena i prerađena hrana, ručno izrađeni predmeti i turizam na seljačkim gospodarstvima.

Prilikom planiranja proširenja sela mora se posvetiti pozornost zadržavanju slike sela, odnosno njegovoj slici grupiranosti (zbijenosti). Postojeći oblici građevnih parcela u Karlovačkoj županiji su vrlo različiti: od izduženih pravilnih do nepravilnih oblika, što je najčešće uvjetovano konfiguracijom terena, načinom poljoprivredne proizvodnje i imovinskim odnosima, ali i drugim čimbenicima. Tradicijska kuća Kordunske visoravni, ili gornjeg Pokuplja ne stoji sama na građevnoj parceli, već su na parceli smještene pomoćne i druge gospodarske zgrade. Budući

da su gospodarske prilike na selu izmijenjene te da na selu ne žive, a i ne moraju živjeti, ljudi koji se isključivo bave poljoprivredom, namjena drugih zgrada ne mora biti vezana uz poljoprivredu. Prateće zgrade mogu poslužiti i drugim svrhama, primjerice: obrtu, seoskom turizmu, manjoj proizvodnoj ili poslovnoj djelatnosti i sl. Ukoliko se planira gradnja nove kuće na građevnoj parceli, koja se nalazi unutar postojećega naselja, potrebno je štovati postojeće prostorne odnose u naselju. Svaka nova građevina mora se podrediti tipu naselja i to vezano na volumen građevine, građevne i regulacijske linije, kao i na vrstu, nagib i smjer krovišta, a sve u cilju da ga smisaono nadograđuje. Sagledavajući zgradu na građevnoj parceli, znatnu pozornost valja posvetiti oblikovanju pročelja: veličina i oblik prozora, veličina i oblik krovnih prozora, terasa na krovu, veličina i oblik vrata, oblikovanje dimnjaka i dr.) i oblikovanju pomoćnih građevina na parceli (oblik i veličina krovišta, oblik i veličina otvora i sl.).

Uređenje dvorišta (okućnice) valja uskladiti s tradicijskim izgledom. Od drveća u dvorištu je najčešće sađen orah, dok je od uresnoga gmlja uz ogradu prema ulici vrlo često sađen jorgovan. Važni činitelji uređenja dvorišta su: izbor i način sadnje bilja, vrsta i oblikovanje ograda i popločenje.

2.3.3.2. Preporuke za uređenje komunalne infrastrukture

Da bi se očuvala prepoznatljivost naselja u duhu tradicije i očuvanja tipične slike krajolika potrebno je posvetiti pozornost uređenju komunalne infrastrukture u naseljima. To se odnosi i na estetski izgled, koji je vrlo često narušen uslijed uporabe uobičajenih i estetski nedovoljno promišljenih građevina i rješenja komunalne infrastrukture. Najčešće se manje komunalne građevine (trafostanice, plinske podstanice i dr.) postavljaju estetski neusklađeno sa slikom ulice tako da su vizualno pretjerano uočljive i nepotrebno nametljive u naselju ili krajoliku. Valjalo bi uložiti napore u cilju unapređenja izgleda naselja sa prikladnim komunalnim uređenjem.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

Zamisao prostornoga uređenja Općine Kamanje uvjetovan je polazištima za planiranje (navedena u poglavlju 1) nastojeći ostvariti ciljeve prostornoga razvoja i uređenja (navedena u poglavlju 2) omogućavajući svekoliki demografski, gospodarski i društveni razvoj uvažavajući sva ograničenja koja postoje.

Plan se temelji na štovanju prirodnih, krajobraznih, kulturno-povijesnih i drugih naslijeđenih vrijednosti i na nastavljanju vrijedne i korisne tradicije gospodarenja i svekolikoga čovjekova djelovanja u ovome kraju. Ovim Planom nisu predviđene i nisu dozvoljene one djelatnosti čovjeka koje bi mogle ugroziti, oštetiti ili obezvrjediti stoljećima stvaran kulturni krajolik po kojemu je prostor Općine postao prepoznatljiv. Nisu dozvoljene niti one djelatnosti i ponašanja pojedinaca ili zajednice koje ne skrbe za zaštitu okoliša i ne jamče siguran i zdrav život budućim naraštajima. Polazi se od shvaćanja da želimo i moramo na najbolji mogući način odrediti pravila ponašanja u prostoru temeljeći ih na principima održivoga razvitka, da moramo koliko je god to moguće udovoljiti potrebama današnjih stanovnika, ali i da ne smijemo zaboraviti na buduće naraštaje koji imaju puno pravo baštiniti sve ono što su naraštaji i prije nas stoljećima stvarali misleći i na budućnost.

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostorni plan Općine Kamanje pridržava se općih smjernica za određivanje namjene površina iz Prostornog plana Karlovačke županije. Radi se o generalnoj podjeli na površine za poljoprivredu, infrastrukturu i daljnji razvoj naselja i gospodarskih djelatnosti u nizinskom dijelu; površine za poljoprivredne djelatnosti (vinogradarstvo, voćarstvo, stočarstvo) te za razvoj većih ruralnih naselja na brežuljkastim predjelima te šumske površine namijenjene šumarstvu, turizmu i rekreaciji u gorskim predjelima i uz rijeku Kupu.

Veličine naselja na području Općine kreću se u rasponu od naselja sa 435 – 113 stanovnika (Kamanje, Orljakovo, Reštovo) do naselja koja broje nekoliko desetaka stanovnika (Brlog Ozaljski – 93, Veliki Vrh Kamanjski – 81, Mali Vrh Kamanjski – 60), pa do Preseke Ozaljske sa svega 16 stanovnika. Građevinska područja naselja koja imaju manje od 100 stanovnika u pravilu nisu povećavana (osim u slučajevima zahtjeva koji su ocijenjeni kao opravdani).

Općina Kamanje, kao ruralno područje, zahtijeva mjere koje će zaustaviti daljnju depopulaciju. Razlog depopulaciji ruralnih područja je prvenstveno nedostatna komunalna i društvena infrastruktura, nedostatak radnih mjesta, te iseljavanje u urbana područja posebno mlađeg stanovništva. Ovo se može zaustaviti poboljšanjem uvjeta života izgradnjom potrebne infrastrukture, ostvarenjem optimalnih uvjeta za poljodjelsku proizvodnju, ostvarenjem uvjeta društvene infrastrukture te uvođenjem nepoljodjelskih djelatnosti u seoske obitelji (seoski turizam, prerada poljoprivrednih proizvoda na tradicionalan način, tradicionalni obrti i sl.).

Kako bi Kamanje doseglo razinu centraliteta koja mu po županijskom planu pripada (*Lokalno središte – Inicijalno razvojno središte*) ovim planom predviđa se razvoj društvene infrastrukture usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva koje ih koristi.

Na području razvoja prometa ovaj Plan ne predviđa veće nove zahvate. Na području cestovnog prometa potrebno je ulagati u obnovu i rekonstrukciju postojećih cesta na području općine, posebno se to odnosi na uređenje nogostupa i potrebna proširenja na pojedinim dijelovima.

Infrastrukturni sustavi razvijati će se na način poboljšanja postojeće mreže (telekomunikacije, elektroopskrba, vodoopskrba) ili uključivanja u buduće projekte rješenja većih infrastrukturnih sustava na razini Županije (plinoopskrba, odvodnja).

Ovaj plan predviđa da će malo i srednje poduzetništvo **ostati glavna grana** gospodarstva na području Općine Kamanje.

Poljoprivreda, osim u svom primarnom obliku proizvodnje hrane treba poticati procese koji će težište poljoprivredne proizvodnje usmjeriti na proizvodnju zdrave hrane te ostalu proizvodnju uz okrupnjavanje parcela i pravilnu i racionalnu upotrebu sredstava zaštite.

Potrebno je poticati razvoj svih resursno mogućih vrsta kontinentalnog turizma, osobito različitih oblika ruralnog turizma.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

3.2.1. ORGANIZACIJA PROSTORA, OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Temeljne odrednice organizacije prostora općine Kamanje slijede iz usvojenih ciljeva razvoja u prostoru na županijskoj i općinskoj razini. U cilju zaštite i racionalnijeg korištenja prostora vrši se temeljno razgraničavanje prostora općine na područja pretežito namijenjena izgradnji (građevinska područja, izgrađena i neizgrađena) te negrađevinska područja (samo iznimno i ograničeno gradiva). Ovime se naglašava razlika između pretežito izgrađenih prostora namijenjenih potrebama rasta i razvoja stanovništva i gospodarstva od prostora koje se štiti i održava zbog vrijednih resursa prirodne sredine (šume, poljoprivredno zemljište, prostori posebnih prirodnih vrijednosti namijenjenih rekreaciji, lokaliteti i zone vrijedne kulturne baštine itd.) i ukupne ekološke ravnoteže. Osim toga i jedno i drugo područje dopušta utvrđivanje prostornih koridora namijenjenih tehničkoj infrastrukturi (promet, elektroopskrba, vodoopskrba, telekomunikacije itd.).

U Prostornom planu Općine Kamanje određene su slijedeće osnovne namjene prostora:

Površine za razvoj i uređenje naselja (građevinska područja naselja):

- izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja.

Površine za razvoj i uređenje izvan naselja:

- gospodarska namjena - pretežito proizvodna,
- gospodarska namjena - pretežito poslovna,
- ugostiteljsko-turistička namjena,
- sportsko-rekreacijska namjena,
- poljoprivredno tlo kategorije "osobito vrijedna obradiva tla",
- poljoprivredno tlo kategorije "ostala obradiva tla",
- šume isključivo osnovne namjene,
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište,
- groblje.

Infrastrukturni sustavi

- Cestovni promet – javne ceste,
- Pošta i javne telekomunikacije,
- Energetski sustavi,
- Vodoopskrbni sustav.

Prostori namijenjeni za građevinska područja

Građevinsko područje predstavlja one dijelove prostora unutar obuhvata PPUO Kamanje koji su predviđeni za izgradnju i uređenje naselja, a sastoje se od izgrađenih i neizgrađenih dijelova u funkciji daljnjeg razvoja naselja.

U *predjelima namijenjenim za razvoj i uređenje naselja* predviđene su namjene stanovanja, te javnih i društvenih sadržaja. U sklopu stanovanja moguća je u manjoj mjeri gospodarska i poslovna namjena, što je potanko utvrđeno u Odredbama za provođenje.

Prostori izvan građevinskih područja

U *predjelima za izgradnju izvan naselja* predviđena je **gospodarska namjena** u sjeveroistočnom dijelu Kamanja uz Ž-3098 i Ž-3097 (postojeća), u naselju Orljakovo (postojeća) te u naselju Kamanje (planirana). **Sportsko-rekreacijska namjena** predviđena je u sjeveroistočnom dijelu naselja Kamanje (postojeća), u centralnom dijelu naselja Kamanje (planirana), a uređenje kupališta predviđa se u Orljakovu. **Turistička namjena** predviđena je uz rijeku Kupu u blizini Vrlovke u Kamanju te u naseljima Orljakovo i Preseka Ozaljska. Potanki uvjeti za izgradnju navedeni su u Odredbama za provođenje.

Predjeli izvan građevinskih područja namijenjeni su za šume i poljoprivredu, a izgradnja je moguća samo za neke građevine (primjerice: klijeti, vinogradarski podrumi, planinarski i lovački domovi, vidikovci i sl.) uz zadovoljavanje uvjeta određenih u Odredbama za provođenje Plana.

U obuhvatu Plana nalaze se dva postojeća groblja u naselju Kamanje i Reštovu, koja će i nadalje služiti svojoj namjeni budući da zadovoljavaju potrebe Općine.

U *koridorima infrastrukturnih sustava* predviđena je izgradnja cesta, dalekovoda, plinovoda, drugih infrastrukturnih vodova i drugih infrastrukturnih građevina. Podrobnije obrazloženje infrastrukturnih sustava navedeno je u poglavlju *Razvoj infrastrukturnih sustava* i u Odredbama za provođenje ovoga Plana.

Za sve grupe namjena utvrđeni su *predjeli sa ograničenjima u korištenju*. To su: predjeli zaštite prirodnih i krajobraznih vrijednosti, predjeli zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti, pojedinačni zaštićeni ili evidentirani spomenici kulture, vodozaštitno područje i obuhvati obvezne izrade prostornih planova.

Izgradnja izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja na prostoru općine Kamanje može se odobravati izgradnja građevina koje po svojoj namjeni zahtijevaju položaj izvan građevinskog područja, kao što su:

- infrastrukturne građevine (prometne, komunalne, energetske),
- športske, rekreacijske i zdravstvene građevine,
- vinogradarske klijeti,
- vojne i druge građevine od interesa za obranu i zaštitu od elementarnih nepogoda,
- stambene i gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti (stambeno-gospodarski kompleksi - farme, građevine za uzgoj životinja - tovilišta; spremišta, vinarije, vinske podrumi u vinogradima, te sušare u voćnjacima, ostave za poljoprivredni alat i strojeve, spremišta u šumama, plastenici).

Izgradnja športskih, rekreacijskih i zdravstvenih građevina izvan građevinskog područja može se vršiti samo ukoliko isti koriste specifične prirodne resurse dotične lokacije. Za ovakve sadržaje potrebno je izraditi detaljni plan uređenja sa dokazom da planirani sadržaji neće narušiti estetske i bioekološke vrijednosti okruženja te definiranje mogućnosti odgovarajućeg pristupa.

Izvan građevinskog područja na poljoprivrednom zemljištu mogu se graditi stambeno-gospodarski sklopovi (farme), koji predstavljaju grupe zgrada s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem. Potanki uvjeti za izgradnju navedeni su u Odredbama za provođenje.

3.2.2. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA

Red. broj	Naziv općine	Oznaka	Ukupno ha	% od površine županije	stan/ha ha/stan*			
	OPĆINA KAMANJE							
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA							
1.1.	Građevinska područja	GP	81,8050	0,02	12,32			
	izgrađeni dio GP		72,2518					
	neizgrađeni dio (planirano proširenje)		9,5532					
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja		17,1737	0,00	58,69			
	gospodarska - proizvodna	I	7,5912					
	gospodarska - poslovna	K	1,3072					
	ugostiteljsko - turistička namjena	T	4,4088					
	športsko - rekreacijska namjena	R	3,8665					
1.3.	Poljoprivredne površine	P	414,0000	0,11*	0,41			
	osobito vrijedno obradivo tlo	P1	17,0000					
	ostala obradiva tla	P3	397,0000					
1.4.	Šumske površine	Š	779,0000	0,21*	0,77			
	- gospodarske šume		779,0000					
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	177,8466	0,05*	0,18			
1.6.	Vodene površine	V	10,0000	0,00*	0,01			
	- vodotoci		10,0000					
1.7.	Ostale površine		1,1747	0,00*	0,00			
	- groblje	G	1,1747					
	općina	ukupno	1481,00	0,41*	1,47			
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE							
2.1.	Zaštićena prirodna baština		419,9966	0,12*	0,42			
	- značajni prirodni krajobraz - prijedlog	ZK	343,5482					
	- značajni kultivirani kajobraz - ZPP	KK	76,4484					
2.2.	Zaštićena graditeljska baština		0	0,00*	0,00			
	zona B							
	zona C							
	naselja u zoni vizualne izloženosti							
	općina	ukupno	419,9966	0,12	0,42			
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA							
3.2.	Energija		MW MWh	ne iskazuje se				
3.3.	Voda		u 1000m3 u 1000m3					
3.4.	Mineralne sirovine		jed. mjere za sirovinu					
	općina	ukupno			0			
		Naselje	stanovnici '2001.	površina GP u m2	povećanje za granično područje	udio NI GP	izgrađeno GP	u crtano neizgrađeno GP
	središnje naselje	Kamanje	423	296100	325710	15%	268638	47407
	naselja od 200 do 500 stanovnika	Orljakovo	220	176000	193600	10%	173192	19367
	ostala naselja	Brlog Ozaljski	93	83700		10%	60410	6663
		Mali Vrh Kamanjski	60	54000		10%	37719	4165
		Preseka Ozaljska	19	17100		10%	17736	1942
		Reštovo	112	100800		10%	102389	11370
		Veliki Vrh Kamanjski	81	72900		10%	48592	5481
	Općina Kamanje		1.008	847810			708676	96395

Građevinska područja naselja utvrđena se na temelju kriterija određenih PP Karlovačke županije na način:

- maksimalna površina temelji se na određenoj maksimalnoj površini građevinskog područja po stanovniku 2001 g.,
- odnosu izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja, određen je maksimalnim dozvoljenim udjelom neizgrađenog dijela u ukupnoj površini građevinskog područja,
- Normativ najveće propisane površine GP po stanovniku povećan je u naseljima koja se nalaze u graničnom području,
- naselja u pravilu nisu širena duž prometnih pravaca državnog i županijskog značaja.

Građevinsko područje naselja povećano je u odnosu na PP Karlovačke županije kod naselja, kod kojih je izgrađeni dio građevinskog područja bio veći od maksimalne površine ukupnog građevinskog područja po stanovniku 2001.g. U tim je naseljima zadržan propisan udio neizgrađenog dijela, u odnosu na izgrađeni dio.

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. PRIKAZ GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

Ovim Planom stvoreni su svi potrebni prostorno-planski preduvjeti za razvoj raznolikih gospodarskih djelatnosti na području Općine Kamanje. Uvjeti za smještaj i izgradnju zgrada gospodarskih djelatnosti navedeni su u Odredbama za provođenje ovoga Plana. Pod gospodarskom namjenom smatraju se sljedeće namjene: proizvodna (industrijska, zanatska), poslovna (uslužna, trgovačka, komunalno-servisna) te ugostiteljsko-turistička namjena.

	Naselje	namjena	građevinsko područje izvan naselja	
			postojeća	planirano
središnje naselje	Kamanje	proizvodna I	21078	39139
		ugostiteljsko-turistička T	0	32537
		poslovna K	7456	5616
naselja od 200 do 500 stanovnika	Orljakovo	proizvodna I	15695	0
		ugostiteljsko-turistička T	0	4270
	ukupno	proizvodna I	36773	39139
		ugostiteljsko-turistička T	0	36807
		poslovna K	7456	5616
	Općina Žakanje		44229	81562

Najveće grupiranje proizvodnih i poslovnih namjena predviđeno je u naseljima Kamanje i Orljakovo. Novoplanirane zone su u naseljima: proizvodne namjene na granici Kamanja i Brloga Ozaljskog (3,9 ha) te poslovne namjene u centru Kamanja (0,56 ha).

U građevnim područjima namijenjenim za razvoj naselja, moguće su u sklopu stambenih predjela ili u posebno određenim predjelima djelatnosti obrta, malog poduzetništva, te uslužnih i trgovačkih djelatnosti. Potanki uvjeti za izgradnju zgrada u svrhu gospodarskih djelatnosti u naseljima određeni su Odredbama za provođenje ovoga Plana. U mnogim seoskim naseljima, osobito onima koja su očuvala tradicijska obilježja, postoje dobri uvjeti za razvoj seoskoga i seljačkoga turizma.

Ugostiteljsko-turističke zone planirane su u naseljima Kamanje: uz sportske terene (0,6 ha) i uz Vrlovku (2,7 ha) te manja zona u naselju Orljakovo (0,4 ha).

Ugostiteljsko-turističku zonu "Vrlovka", koja se nalazi u neposrednoj blizini geološkog spomenika prirode "Spilja Vrlovka", treba koncipirati tako da se spriječi bilo kakav negativan utjecaj na spomenik prirode. Građevine etno sela treba grupirati na što većoj udaljenosti od ulaza u spilju (na južnom dijelu turističke zone). U sjevernom dijelu turističke zone mogu se

planirati građevine koje će biti u funkciji posjećivanja spilje (informacije, prodaja ulaznica, ukoliko navedeno već nije riješeno na katastarskoj čestici ulaza u spilju).

Detaljni uvjeti za izgradnju u ovim područjima navedeni su u Odredbama za provođenje ovoga Plana.

Velike su mogućnosti za gospodarski razvoj izvan građevnih područja. Šume omogućuju gospodarenje šumskim zemljištem. Poljodjelsko zemljište omogućuje razvoj poljodjelstva, osobito vinogradarstva, voćarstva i proizvodnju zdrave hrane.

3.3.2. PRIKAZ DRUŠTVENIH DJELATNOSTI (MREŽA JAVNIH SADRŽAJA)

Zgradama društvenih djelatnosti smatramo zgrade namijenjene školstvu, zdravstvu, socijalnoj skrbi, kulturi, fizičkoj kulturi, upravi, vatrogasnoj službi, vjerske građevine i sl. Glavnina zgrada društvenih djelatnosti danas je smještena u sjedištu Općine, u mjestu Kamanje.

Postojeća *ambulanta* u Orljakovu zadovoljava današnje i sagledive buduće potrebe stanovništva. U sklopu područja mješovite namjene pojedinih naselja moguće je, ako bi se pokazalo potrebnim, izgraditi dodatne ambulante.

Na području Općine za sada ne postoji ustanova predškolskog odgoja, ali je planirana u centralnom naselju Kamanje. Ukoliko bi se ukazala potreba za dodatnim kapacitetima, izgradnja novog vrtića moguća je unutar građevinskog područja.

Postojeća osnovna škola za sada zadovoljava potrebe. Ukoliko bi se ukazala potreba za novom školom, njezina je izgradnja moguća unutar građevinskog područja naselja.

Postojeća *pošta* nalazi se u Kamanju i ona će zadovoljavati i buduće potrebe Općine.

Osim postojećih *crkvi* i *vjerskih zgrada* nisu određena mjesta za moguće nove zgrade.

Dom za starije i nemoćne osobe u Orljakovu za sada zadovoljava potrebe, u slučaju potrebe izgradnja je moguća unutar građevinskog područja naselja.

Ovim planom dopušta se na području mješovite namjene naselja izgradnja građevina namijenjenih društvenim djelatnostima. Veličina građevinskih područja naselja je više nego dovoljna za izgradnju građevina i uređenje prostora ovih namjena.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. UVJETI KORIŠTENJA I UREĐENJA PROSTORA

Uređivanje prostora unutar obuhvata ovog dokumenta prostornog uređenja kao što je izgradnja građevina, uređivanje zemljišta, te obavljanje drugih djelatnosti iznad, na ili ispod površine zemlje može se obavljati isključivo u suglasju s ovim Planom, odnosno postavkama koje iz njega proizlaze.

Načelno, uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora mogu se shvatiti kao sustav složen od:

- propisanih uvjeta za korištenje određenih dijelova prostora,
- određenih mjera za uređivanje pojedinih prostora,
- područja posebite zaštite dijelova Općine.

Područja posebnih uvjeta korištenja

Ova područja obuhvaćaju zone za koje se propisuje izrada i donošenje detaljnijih planova uređenja.

Urbanistički plan uređenja planiran je za centralni dio Općine Kamanje.

Do donošenja ovog urbanističkog plana uređenja moguća je izgradnja nužnih infrastrukturnih građevina te revitalizacija, rekonstrukcija, dogradnja, sanacija, restitucija i održavanje postojećih građevina.

Detaljne planove uređenja treba donijeti za:

- područje planirane zone gospodarske namjene u Kamanju,
- za ugostiteljsko – turističku zonu Vrlovka,
- za ugostiteljsko – turističku zonu Preseka Ozaljska,
- područje groblja Kamanje.

Do donošenja detaljnih planova uređenja nije dopuštena nikakva izgradnja unutar granica propisanih planova.

Područja posebnih uvjeta zaštite

Režim zaštite područja prirodnog nasljeđa obuhvaća sve vrijedne šumske, poljodjelske i parkovne prostore. Obuhvaća zaštitu krajobraza i to prirodnog, kultiviranog, odnosno područja izrazitih prirodnih i ruralnih krajobraznih vrijednosti, te obuhvaća zaštićene spomenike i objekte prirode.

Uvjeti korištenja i mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti su slijedeći:

- ograničiti širenje građevinskih područja prema temeljnim krajobraznim i prirodnim vrijednostima,
- u područjima krajobraznih i prirodnih vrijednosti nije moguća izgradnja koja se dozvoljava izvan građevinskih područja,
- za sve graditeljske zahvate, rekonstrukcije postojećih, zakonski izgrađenih građevina u području prirodnih vrijednosti potrebno je ishoditi suglasnost nadležnog Ministarstva,
- u predjelima zaštićenog krajobraza nisu dozvoljene djelatnosti i zahvati kojima bi se narušila obilježja i vrijednosti zbog kojih je provedena zaštita,
- zabraniti pošumljavanje područja prirodnih travnjaka, a poticati intenzivno korištenje travnjaka, kao livada košanica ili pašnjaka, i općenito održavanje ugroženih tipova travnjaka,
- smanjiti upotrebu pesticida i umjetnih gnojiva, a gdje god je to moguće poticati biološko poljodjelstvo,
- radi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti na oranicama treba čuvati rubne dijelove staništa: živice, pojedinačna stabla, skupine stabala, lokve, bare i livadne pojaseve,
- u predjelima vinograda, stare drvene klijeti treba sačuvati, a nove treba graditi po obliku i veličini slično tradicijskim klijetima i to samo uz pretpostavku postojanja vinogradarske djelatnosti na parceli (sukladno člancima 77. i 78. Odredbi za provođenje),
- održavati i revitalizirati primarne agrarne, odnosno ruralne funkcije,
- Za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost / prirodnu vrijednost predviđenu za zaštitu, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti.
- Ekološki vrijedna područja koja se nalaze na području Općine treba sačuvati i vrednovati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06).

- Na području Općine Kamanje utvrđeni su ugroženi i rijetki tipovi staništa (mješovite hrastovo-grabove šume i čiste grabove šume; srednjeeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične šume breze) za koje treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:
 - u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
 - u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih stabala, osobito stabala s dupljama);
 - pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sustav; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi;
 - očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama.
- Područje obuhvata prostornog plana uređenja Općine Kamanje nalazi se u preliminarnoj Nacionalnoj ekološkoj mreži Hrvatske (NEN) i to kao dio koridora NEN-a, a odnosi se na rijeku Kupu.

Režim zaštite područja kulturnog naslijeđa podrazumijeva:

- režim zaštite kulturnog dobra koji obuhvaća režim zaštite naselja i dijelova naselja kulturno-povijesno spomeničkih i ambijentalnih vrijednosti, te režim zaštite arheološke zone, pojedinog arheološkog nalazišta, sakralne, civilne i slične građevine,
- režim zaštite okolnog prostora oko kulturnog dobra obuhvaća režim zaštite prostornog sklopa kao složenog oblika zaštite. Sklop predstavlja jedinstvenu oblikovnu cjelinu građevine ili građevina naselja i izvornog ili modificiranog neposrednog okolnog prirodnog prostora u kojem je određena građevina ili su građevine naselja tijekom vremena nastale. Vrlo je važno zaštititi građevinu, ali i prostor u kojem je ona nastala, kao jednu funkcionalnu i oblikovnu cjelinu, odnosno sklop.

3.4.2. ZAŠTITA PRIRODNOG NASLIJEĐA

Na području obuhvata Prostornog plana uređenja općine Kamanje temeljem Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 30/94, 72/94 i 70/05 i 139/08) postoji zaštićeni geomorfološki spomenik prirode – spilja Vrlovka.

Vrlovka

Vrlovka, ulaz

U kategoriji značajnog krajobraza – prirodnog predjele, predlaže se za zaštitu dolina rijeke Kupe te jugoistočno brdsko područje Općine (Ribareva ravan – šire područje vrha Vodenica).

U kategoriji značajnog krajobraza – kultiviranog predjela, predlaže se za zaštitu vinorodno područje oko Reštova, Malog Vrha Kamanjskog i Velikog Vrha Kamanjskog.

Uz navedena područja, ističu se i vidikovci u Velikom Vrhu Kamanjskom i u Reštovu kod crkve Sv. Filipa.

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN br. 30/94, 72/94 i 70/05 i 139/08) značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno-povijesne vrijednosti, ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje, namijenjen odmoru i rekreaciji ili osobito vrijedni krajobraz utvrđen sukladno Zakonu o zaštiti prirode U značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.

Dolina rijeke Kupe - izuzetno slikovit i ekološki vrijedan krajobraz sa rijekom koja na tom dijelu prostora još ima karakteristike planinske rijeke i kvalitetu II kategorije. Na pojedinim dijelovima nalaze se sedrene barijere i slapovi, dok su se na obali zadržali ostaci starih mlinica.

Orljakovo, rijeka Kupa

Vrlovka, rijeka Kupa

Ribareva ravan, šire područje vrha Vodenica – jugoistočno, nenastanjeno brdsko područje Općine obraslo visokim šumama. Taj prostor nalazi se u vodozaštitnoj zoni.

Vidikovac Sv. Filip –ranobarokna kapela Sv. Filipa podignuta na uzvisini iznad naselja Reštovo, od koje se pruža pogled na okolne brežuljke i susjednu R. Sloveniju.

Vidikovci u Velikom Vrhu Kamanjskom – istaknuti dijelovi u naselju sa kojih se pruža pogled na vinograde i šumarke, kao i na niže dijelove naselja sa očuvanim tradicionalnim kućama.

Reštovo, vidikovac

Veliki Vrh Kamanjski, vidikovac

Smjernice za zaštitu:

- U predjelima značajnog krajobraza nisu dozvoljene djelatnosti i zahvati kojima bi se narušila obilježja i vrijednosti zbog kojih je provedena zaštita.
- Poželjno je obilježiti ulaz obavještajnom pločom u predio značajnoga krajobraza. Na prikladan vizualan način valjalo bi označiti zanimljiva i prepoznatljiva mjesta, kao što su vrela, rijeke i potoci, zaštićene biljne svojte, mjesta za ribolov i dr.
- Kroz zaštićene predjele ne bi trebali ići niti infrastrukturni pojasevi.
- Spriječiti sakupljanje i branje biljaka.

3.4.3. ZAŠTITA KULTURNOG NASLIJEĐA

Nepokretna kulturna dobra na području Općine Kamanje sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. osnovna podjela po vrstama kulturnih dobara je slijedeća:

- 1.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi
- 2.0. Sakralne građevine
- 3.0. Etnološka baština
- 4.0. Arheološka područja i lokaliteti
- 5.0. Memorijalne građevine
- 6.0. Povijesne komunikacije
- 7.0. Kulturni krajolik

Pravni status zaštite obuhvaćen je slijedećim kategorijama:

- R registrirano kulturno dobro, upisano u Registar
 P preventivno zaštićeno kulturno dobro
 PPO zaštita prostornim planom.

U sklopu valorizacije kulturnih dobara, pojedinačne građevine i sklopovi u koje pripadaju i civilne, gospodarske i sakralne građevine, te arheološka baština, vrednovane su kategorijama:

- 1 – nacionalnog
- 2 – regionalnog,
- 3 – lokalnog značenja.

Na području općine Kamanje nema kulturnih dobara od internacionalnog i nacionalnog značaja.

Vrednovanjem zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti u prostoru prema suvremenim europskim standardima predložene su za zaštitu i slijedeće vrste: povijesne komunikacije, etnološka baština i kulturni krajolik.

U svrhu izrade Elaborata stanja u prostoru za kulturnu baštinu provedena je reambulacija terena na cijelom području.

Postojeći popis kulturnih dobara za područja općine Kamanje prije reambulacije terena dopunjen je u priloženoj tabeli pod oznakom (N) novo evidentirano, novim građevinama koje imaju status evidentiranog kulturnog dobra, ali je i za njih kao i za postojeće objekte izvršen prijedlog kategorizacije i prijedlog pravne zaštite na nivou ovog elaborata.

U tom smislu dopunjen je popis povijesnih civilnih građevina i sklopova s jednim (1) novim objektom, tri (3) gospodarske građevine, a popis etnološke baštine s dvadeset (20) novih građevina.

Posebno je valoriziran kulturni krajolik (6) i povijesne komunikacije (1).

3.4.3.1. Popis nepokretnih kulturnih dobara Općine Kamanje

TUMAČ OZNAKA

KARTOGRAFSKA OZNAKA	STANJE ZAŠTITE	VALORIZACIJA	PRIJEDLOG MJERE ZAŠTITE
OG – Obrambena građevina	R - Registracija	1 - Nacionalni značaj	R - Registracija
CG - Civilna građevina	P - Preventivna zaštita	2 - Regionalni značaj	P - Preventivna zaštita
GG – Gospodarska građevina	E - Evidencija	3 - Lokalni značaj	PPO - Prostornim planom općine
SG - Sakralna građevina	N - Novo evidentirano		
EG - Etnološka građevina			
AL - Arheološki lokalitet			
AP - Arheološko područje			
PK – Povijesna komunikacija			
KK – Kulturni krajolik			

1.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi

		kartografska oznaka	status zaštite	prijedlog kategorije	prijedlog zaštite
1.1.	Obrambene građevine				
1.1.1.	Orljakovo, Stari grad Brlog	OG 01	E	2	PPO
1.2.	Civilne građevine				
1.2.1.	Kamanje, stambena kurija	CG 01	N	3	PPO
1.3.	Gospodarske građevine				
1.3.1.	Mali Vrh Kamanjski 6, gospodarske građevine	GG 01	N	3	PPO
1.3.2.	Veliki Vrh Kamanjski bb, his	GG 02	N	3	PPO
1.3.3.	Veliki Vrh Kamanjski 10, his	GG 03	N	3	PPO

2.0. Sakralne građevine

2.0.1.	Kamanje, župna crkva Imena Marijina	SG 01	E	2	P
2.0.2.	Kamanje, kapela poklonac Srca Isusova	SG 02	E	3	PPO
2.0.3.	Reštovo, crkva sv. Filipa	SG 03	E	2	R
2.0.4.	Reštovo, kapela poklonac Majke Božje	SG 04	E	3	PPO

3.0. Etnološka baština

3.0.1.	Brlog Ozaljski 8, tradicijska kuća	EG 01	N	3	PPO
3.0.2.	Brlog Ozaljski 9, tradicijska kuća	EG 02	N	3	PPO
3.0.3.	Brlog Ozaljski 10, tradicijska kuća	EG 03	N	3	PPO
3.0.4.	Brlog Ozaljski 22, tradicijska okućnica	EG 04	N	2	P
3.0.5.	Brlog Ozaljski 23, tradicijska kuća	EG 05	N	3	PPO
3.0.6.	Brlog Ozaljski 24, tradicijska okućnica	EG 06	N	2	P
3.0.7.	Brlog Ozaljski 29, tradicijska okućnica	EG 07	N	3	PPO
3.0.8.	Brlog Ozaljski 39, tradicijska kuća	EG 08	N	3	PPO
3.0.9.	Brlog Ozaljski 41, tradicijska kuća	EG 09	N	2	P
3.0.10	Kamanje, tradicijska kuća	EG 10	N	2	P
3.0.11	Preseka 6, tradicijska okućnica	EG 11	N	3	PPO
3.0.12	Preseka 7, tradicijska kuća	EG 12	N	3	PPO
3.0.13	Reštovo 10, tradicijska okućnica	EG 13	N	3	PPO
3.0.14	Reštovo 21, tradicijska okućnica	EG 14	N	3	PPO
3.0.15	Reštovo 33, tradicijska okućnica	EG 15	N	3	PPO
3.0.16	Reštovo 53, tradicijska okućnica	EG 16	N	3	PPO
3.0.17	Reštovo 54, tradicijska okućnica	EG 17	N	3	PPO
3.0.18	Veliki Vrh Kamanjski 9, tradicijska okućnica	EG 18	N	3	PPO
4.0.19	Veliki Vrh Kamanjski 20, tradicijska okućnica	EG 19	N	3	PPO
4.0.20	Veliki Vrh Kamanjski bb, tradicijska okućnica	EG 20	N	3	PPO

4.0. Arheološka područja i lokaliteti

4.0.1.	Kamanje, Špilja Vrlovka	AL 01	E		
4.0.2.	Orljakovo, Stari grad Brlog	AL 02	E		

5.0. Memorijalne građevine

5.0.1.	Kamanje, spomen ploča na zgradi škole (NOB)	MG 01	E	3	PPO
5.0.2.	Orljakovo, Stari grad Brlog, spomen ploča E. Laszowskom	MG 02	N	2	PPO

6.0. Povijesna komunikacija

6.0.1	Željeznička pruga Karlovac – Bubnjarci - Metlika	PK 01	N	3	PPO
-------	--	-------	---	---	-----

7.0. Kulturni krajolik

7.0.1.	rijeka Kupa s oranicama	KK 01	N	2	PPO
7.0.2.	špilja Vrlovka	KK 02	N	2	PPO
7.0.3.	vinogradi oko Reštova	KK 03	N	2	PPO
7.0.4.	vinogradi oko Velikog Vrh Kamanjskog	KK 04	N	2	PPO
7.0.5.	Veliki Vrh Kamanjski, vidikovac	KK 05	N	2	PPO
7.0.6.	Reštovo i crkva sv. Filipa, vidikovac	KK 06	N	2	PPO
7.0.7.	vinogradima, šumama i zbijenim naseljima (Veliki i Mali Vrh Kamanjski, Reštovo), kontinuirani potezi uz ceste	KK 07	N	2	PPO

Nepokretna kulturna dobra navedena u Popisu koji slijedi, imaju svojstva kulturnog dobra, i podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, bez obzira na njihov trenutni pravni status zaštite. Pravni status zaštite obuhvaćen je sljedećim kategorijama:

- R kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
- P kulturno dobro zaštićeno rješenjem o preventivnoj zaštiti
- PR prijedlog za upis u Registar
- ZPP zaštita prostornim planom

Evidencijom i vrednovanjem zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti u prostoru, sukladno suvremenim europskim načelima i standardima zaštite, predložene su za zaštitu i sljedeće vrste: gospodarske građevine s postrojenjima, te grobne – memorijalne građevine i dijelovi kulturnoga krajolika. Kulturni krajolik podrazumijeva područja oblikovana ljudskom rukom tijekom povijesti, očuvana do danas, a svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru.

3.4.3.2. Mjere i uvjeti zaštite integralnih kulturno - povijesnih i prirodnih vrijednosti

Opći uvjeti i načela zaštite

Planirani razvoj općine treba temeljiti na uvažavanju i racionalnom korištenju temeljnih vrijednosti prostora, očuvanju kulturno povijesnih obilježja i prostornih vrijednosti što podrazumijeva:

- revalorizaciju svih zatečenih vrijednosti i planiranje održivog razvoja prema najvišim strukovnim kriterijima, uz kvalitetnu zaštitu utvrđenih vrijednosti zaštitu i očuvanje prirodnog i kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora,
- zadržavanje karakterističnih toponima, naziva sela, zaselaka, brda, potoka i izvora u kojima se ponekad kriju povijesna značenja,
- očuvanje i revitalizacija starih sela i zaselaka arhitektonske, etnološke i ambijentalne vrijednosti s pripadajućom parcelacijom,
- obnova tradicijskog graditeljstva, drvenih tradicijskih kuća, stambenih i gospodarskih sklopova, te mlinova,
- očuvanje prirodnih značajki kontaktnih područja uz pojedinačne građevine i sklopove (izvori, vodotoci, šume, špilje, kultivirane površine),

- očuvanje izvornih i tradicijskih poljoprivrednih kultura, ekološkog načina obrade zemlje i autohtonog stočarstva, te proizvodnje hrane,
- očuvanje i obnavljanje izvornih običaja kao materijalnih i nematerijalnih oblika kulturne baštine.

Opće odredbe i upravni postupak pri zaštiti nepokretnih kulturnih dobara

Odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i obnove kulturne baštine definiraju se iz zakonskih odredbi:

- Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN br. 69/99. 151/03. i 157/03.)
- Zakona o prostornom uređenju (NN 68/98. 61/00. 32/02. 100/04.)
- Zakona o gradnji (NN 52/99. 175/03.)
- Obavezna uputa o zoniranju zaštićenih povijesnih cjelina gradova i ostalih naselja prijedlog Pravilnika o zoniranju (2002.) Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine Zagreb (1995, 1998)
- Uputa o načinu utvrđivanja sustava mjera zaštite za nepokretna kulturna dobra predložene za upis u Registar kulturnih dobara (2004.)
- Uputa za vrednovanje kulturnih dobara predloženih za upis u Registar kulturnih dobara RH (2004.).
- Pravilnik o registru kulturnih dobara RH (37/2001).

Zakonskim odredbama utvrđuju se obvezni upravni i neupravni postupci, te način i oblici zahvata u zaštićenim cjelinama, na pojedinačnim građevinama i građevinskim sklopovima, arheološkim lokalitetima i zonama, te u kontaktnim područjima (parcelama, kultiviranim ili prirodnim krajolicima koji okružuju spomeničku baštinu).

Posebni konzervatorski postupak provodi se za slijedeće zahvate na građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima : održavanje postojećih građevina, dogradnje, preoblikovanja, adaptacije na povijesnim građevinama, rušenja, nova gradnja na zaštićenim parcelama ili predjelima, radovi na arheološkim lokalitetima.

Za sve radnje za koje je ovim planom utvrđena obveza zaštite nadležna ustanova za zaštitu kulturne baštine (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu) utvrđuje slijedeće:

- posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole i izvan lokacijske dozvole),
- prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole i izvan građevinske dozvole),
- konzervatorski i arheološki nadzor u svim fazama radova.

Kategoriju zaštićenih kulturnih dobara imaju sve građevine koje su u ovom Planu registrirani spomenici (R) i preventivno zaštićeni (P), odnosno one koje će s vremenom dobiti taj status. Ovim prostornim planom predlaže se režim zaštite za sve elaborirane građevine.

Za sve vrijednije građevine, zone i lokalitete utvrđene provedenom inventarizacijom na ovom planu, a koje su ovim planom predložene za zaštitu (preventivna zaštita, registracija), nadležno tijelo Ministarstva kulture pokrenut će postupak zaštite po službenoj dužnosti.

Mjere zaštite za povijesne građevine, sklopove i područja

Prema utvrđenom prijedlogu zaštite potrebno je utvrditi i odgovarajuće akte o pravnoj zaštiti objekata i njihove kontaktne zone.

Na prostoru oko povijesnih građevina uspostavlja se zona neposredne zaštite kao zona ekspozicije prostora, uz sprječavanje nove izgradnje u njihovoj neposrednoj blizini.

1.0. Povijesne civilne građevine

Kao nositelje identiteta prostora održava se radovima konzervacije uz čuvanje i obnovu izvornog izgleda i oblikovanja i radovima građevinske sanacije. Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito s okolišem (pristup, dvorište, vrt, voćnjak, perivoj, drvored).

1.1. Obrambene građevine

Nekada obrambeni grad, danas obiteljska okućnica s glavnom zgradom, gospodarskim povijesnim i novim građevinama, podijeljenim vlasništvom, nalazi se u nezavidnom stanju. Upitna je njegova obnova u izvornom stanju pa tako i zakonska zaštita kao kulturno dobro.

1.1.1. Orljakovo, Stari grad Brlog

1.2.1. Kamanje, stambena kurija

1.2. Civilne građevine i sklopovi

Stambena kurija u Kamanju ispod župne crkve, nalazi se u vrlo lošem stanju, bez očuvane okućnice i pomoćnih građevina. Predlaže se njezin otkup i hitna obnova temeljem prethodnih istraživanja, te prenamjena u muzejske i turističke svrhe. Nalazi se na vrlo povoljnom mjestu gdje s ostalim centralnim sadržajima može podići kvalitetu naselja.

1.3. Gospodarske građevine

Vrlo mali broj očuvanih pojedinačnih građevina (dva hisa i jedan gospodarski objekt) ipak nisu jedini, budući su ostali u sklopu cjelovitih okućnica uvršteni u etnološku baštinu. Svakako ih treba sačuvati i obnoviti.

1.3.1. Mali Vrh Kamanjski 6, gospodarska građevina

1.3.2. Veliki Vrh Kamanjski bb, his

2.0. Sakralne građevine

2.0.1. Kamanje, Župna crkva Imena Marijina

2.0.2. Kamanje, kapela poklonac Srca Isusova

Sakralne građevine su također malobrojne i neistražene. Ističe se crkva sv. Filipa u Reštovu, koju treba istražiti i obnoviti zajedno s vrijednim inventarom. Oko svih treba sačuvati okoliš, a neprimjerene elemente urbane opreme ukloniti ili zamijeniti adekvatnim novim.

Izvan naselja Veliki Vrh Kamanjski nalazi se lokacija (prema pričama mještana) kapele sv. Fabijana i Sebastijana iz 17. st., što bi trebalo dodatno istražiti i prezentirati.

Konzervatorsko restauratorska istraživanja i sustavna obnova svih sakralnih objekata, naročito crkve sv. Filipa u Reštovu, te istraživanje lokacije kapele sv. Fabijana i Sebastijana u Velikom Vrhu Kamanjskom.

2.0.3. Reštovo, crkva sv. Filipa

2.0.4. Reštovo, kapela poklonac Majke Božje

3.0. Etnološka baština

Etnološku baštinu sa svim tradicijskim elementima organizacije parcele, vrste objekata i njihovog oblikovanja treba dodatno istražiti i dokumentirati, te utvrditi mjere zaštite i obnove u svrhu turističke prezentacije. S obzirom na veličinu općine relativno je veliki broj dobro očuvanih okućnica. Prioritetno je rješavanje imovinsko pravnih odnosa, koji su u velikoj mjeri uzrokovali propadanje ove vrste baštine.

3.0.1. Brlog Ozaljski 8, tradicijska kuća

3.0.2. Brlog Ozaljski 9, tradicijska kuća

Najvećim dijelom očuvane su cijele okućnice, najviše u Brlogu Ozaljskom i Reštovu. Ističu se okućnice u povijesnim naseljima, u Brlogu Ozaljskom (8, 22, 24, 41) i u Kamanju. Za sve je specifično malo mjerilo gradnje i autohtoni materijali za sve građevine.

3.0.3. Brlog Ozaljski 10, tradicijska kuća

3.0.5. Brlog Ozaljski 23, tradicijska kuća

3.0.6. Brlog Ozaljski 24, tradicijska okućnica

3.0.11. Preseka 6, tradicijska okućnica

3.0.12. Preseka 7, tradicijska kuća

3.0.14. Reštovo 21, tradicijska okućnica

3.0.15. Reštovo 33, tradicijska okućnica

3.0.16. Reštovo 53, tradicijska okućnica

3.0.17. Reštovo 54, tradicijska okućnica

3.0.18. Veliki Vrh Kamanjski 9, tradicijska okućnica

3.0.19. Veliki Vrh Kamanjski 20, tradicijska okućnica

3.0.20. Veliki Vrh Kamanjski bb, tradicijska okućnica

Povijesna naselja

Sva naselja nastala su na odvojcima putova, prilagođeni prirodnoj konfiguraciji terena i mogućnostima gradnje, što je rezultiralo zbijenom strukturo, malim okućnicama i malim građevina autohtone tipologije i materijala gradnje.

Centralno naselje Kamanje sa župnom crkvom treba urbanistički osmisliti, pri tom ističući sve povijesne elemente poput župne crkve, župnog dvora, stare škole, kurije, a uz redizajn ili gradnju zamjenske građevine u centru naselja za upravne funkcije. Potrebno je ukloniti sve neadekvatne elemente urbane opreme koji nagrđuju prostor (betonski kandelabri, neprimjerena rasvjeta, ograde, opločenja).

Kamanje

Za naselje treba izraditi detaljniji plan uređenja uz prethodna istraživanja.

U Brlogu Ozaljskom i Reštovu očuvale su se male arhaične jezgre naselja sa svim elementima, ali u vrlo lošem stanju, jer su kuće ili napuštene ili je u njima siromašno stanovništvo, uglavnom starci. Ipak treba pronaći način da se te strukture očuvaju i spriječi njihovo uklanjanje.

4.0. Arheološka područja i lokaliteti

Reambulacija arheološke baštine na prostoru općine Kamanje za potrebe ovog plana nije izvršena. Do sada su evidentirana dva lokaliteta.

Stoga je za sve veće zahvate u prostoru potrebno prethodno zatražiti posebne uvjete ove Uprave, te osigurati dodatna istraživanja u prostoru.

4.0.1. Kamanje, Špilja Vrlovka, nadzemni dio

5.0. Memorijalna baština

Memorijalne građevine su malobrojne i na području općine evidentirane su samo dvije spomen ploče. Potrebno je predvidjeti dodatno obilježavanje mjesta povijesnih događaja, znamenitih ličnosti i sl.

5.0.1. Kamanje, spomen ploča na zgradi škole (NOB)

5.0.2. Orljakovo, Stari grad Brlog, spomen ploča E. Laszowskom

6.0. Povijesna komunikacija

Trasa povijesne komunikacije željezničke pruge značajna je za razvoj turizma i treba poduprijeti njezinu obnovu. Povezanost općine sa susjednim općinama i Slovenijom važna je za razvoj turizma i gospodarstva.

7.0. Kulturni krajolik

Prostorna baština, odnosno kulturni krajolik, označava područje izraženog kvalitetnog spoja kulturne baštine i prirodnih osobitosti prostora. Kroz kulturni krajolik očitavamo identitet prostora kroz međudjelovanje čovjeka i prostora. Stoga je u tim područjima važno očuvati, rekultivirati i revitalizirati utvrđene i prepoznate vrijednosti kroz odrednice održivog razvoja (eko turizam, proizvodnja zdrave hrane i slično).

Prostornim planom potrebno je zaštititi i krajolik i ekspoziciju prostora koja utječe na ukupnu vrijednost prostora i krajolika.

U dijelovima općine Kamanje gdje su prisutni antropogeni faktori, prostor poprima vrijednost kulturnog krajolika u raznim oblicima.

7.1. Kultivirani krajolik

Cijeli prostor općine ima vrlo kvalitetnu dimenziju kultiviranog krajolika, s obrađenim površinama i u nizinskim i brežuljkastim predjelima. Ističu se prostori uz rijeku Kupu, špilja Vrlovka, vinogradi oko Reštova i Velikog Vrha Kamanjski.

Sve zahvate u prostoru treba provoditi maksimalno usklađene s postojećim vrijednostima. Izgradnja novih građevina u postojećim građevinskim zonama treba biti proporcionalna povijesnim gabaritima naselja, ili pojedinačnih građevina.

7.0.4. Veliki Vrh Kamanjski, vinogradi

7.2. Vidikovci

Istaknute točke u prostoru s kojih se sagledava cjelovitost šireg prostora i s kojih se pružaju izuzetne vizure treba sačuvati sa širim okruženjem u izvornom stanju, uz minimalna uređenja i opremanja klupama, dalekozorima, informativnim tablama i sl., te obilježiti odgovarajućom vizualnom signalizacijom od glavnih putova. Ističu se lokacije kod sela Veliki Vrh Kamanjski i Reštova te crkve sv. Filipa.

7.3. Vizure u kontinuiranim potezima

Zahvaljujući slikovitim reljefnim formama i otvorenosti prostora kojim prolaze ceste i putovi, ostvaruju se slikovite vizure na prostore naročito u višim predjelima s vinogradima, šumama i zbijenim naseljima. (Veliki i Mali Vrh Kamanjski, Reštovo).

Smjernice za istraživanja i obradu

Prioritetna mjera zaštite je utvrđivanje vlasništva i vlasničkih obveza, odgovarajuća namjena i uključivanje u razvojne programe općine i županije.

Na cijelom terenu u svim naseljima, neovisno o ocjeni vrijednosti cjelovitoga naselja, dokumentirati i poduprijeti očuvanje i obnovu do danas očuvanih pojedinačnih okućnica ili vrijednih zgrada, naročito u starim sačuvanim jezgrama Brloga O. i Reštova.

Konzervatorsko restauratorska istraživanja i sustavna obnova svih sakralnih objekata, naročito crkve sv. Filipa u Reštovu.

Vrednovanje kulturnog bogatstva u arheološkom smislu potrebno je provesti u cijelosti .

Dokumentacija arheoloških zona i lokaliteta je prvi korak u zaštiti, valorizaciji i istraživanju arheoloških zona i lokaliteta te bi svakako bilo potrebno napraviti sustavnu dokumentaciju arheoloških zona i lokaliteta.

Smjernice za revitalizaciju kulturne baštine i prezentaciju u sustavu turističke ponude

Postojeće turističke potencijale treba adekvatno i kvalitetno prezentirati :

- stvaranje mreže biciklističkih staza i ruta, planinarskih staza na području općine i povezivanje s ostalim općinama,
- obnova sakralnih građevina i razvoj vjerskog turizma,
- obnova tradicijskih okućnica i povijesnih naselja za seoski turizam
- obnova centralnog naselja uz prethodnu izradu detaljnijeg plana uređenja i povijesnog istraživanja
- prezentacija špilje Vrlovke u cijelosti

- obnova autohtonih zanata, škole u prirodi, proizvodnja hrane
- razvoj amaterskih kulturno umjetničkih društava.

Općinu Kamanje treba uključiti u projekte ECOVAST-a za sela i male gradove i međunarodne razvojne programe radi financiranja i stručne pomoći.

Na nivou općine i dalje razvijati projekt Putovi baštine – s obje strane rijeke Kupe i turističku zonu po Kupi i Žumberku, koji donose povezanost s ostalim općinama i susjednom republikom Slovenijom.

Što se tiče zgrada i ambijenta, od samoga početka razvijanja seoskoga turizma treba uvjetovati temeljne smjernice kao što su:

- pripadajuće stambene i gospodarske zgrade u funkciji turizma trebaju biti tradicijskoga graditeljstva ili ako su nove onda ih je potrebno maksimalno uskladiti sa značajkama narodnoga graditeljstva koje su karakteristične za istovrsne objekte,
- vanjski i unutrašnji ambijent kuća osmisliti u duhu kulture kraja (ne imitirati neka druga podneblja).
- predlaže se, osim obnove i revitalizacije zgrada, obnoviti okućnice s autohtonim raslinjem, revitalizirati tradicijske vrtove, agrar, rukotvorstva, znanja i tradicijske vještine te daljnje očuvanje uz mogućnost prezentacije u edukativnoj, turističkoj i kulturnoj ponudi općine, kraja, županije.

U cjelokupnom prostoru, u kulturnom krajoliku i općem dojmu kraja i slike naselja, svakako je izvorno narodno graditeljstvo dragocjen resurs.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAV

3.5.1.1. Cestovni promet

Područjem Općine Kamanje prolaze slijedeće razvrstane javne ceste:

Županijske ceste

- Ž 3098 – Jurovski Brod (D 6) - Kamanje – Ozalj (D 505)
- Ž-3097 – Ž-3098 – Krmačina – Vivodina – Dvorište Vivodinsko - Krašić

Lokalne ceste

- L-34017 – Ž-3098 – Reštovo
- L-34018 – Kamanje (Ž-3098) – Police – Ozalj (Ž-3098)
- L-34019 – Preseka Ozaljska – L-34018
- L-34020 – Brlog Ozaljski – L-34018
- L-34021 – Ž-3098 – Durlinci – Police (L-34018)

Nerazvrstane prometnice.

U zaštitnom pojasu javne ceste mogu se graditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima a predviđene projektom ceste (cestarske kuće, skladišta i odlagališta, benzinske postaje, servisi, parkirališta i odmorišta itd. Prije izdavanja lokacijske dozvole za ove objekte potrebno je zatražiti uvjete nadležne uprave za ceste. U zaštitnom pojasu javne ceste može se formirati negrađivi dio građevinske parcele sa niskim zelenilom i ogradom, uz ispunjenje uvjeta koji će se zatražiti od nadležne uprave za ceste.

Prostornim planom predlaže se izgradnja i uređenje biciklističkih staza uz sve glavne prometnice, ukoliko to postojeća izgradnja dozvoljava.

Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti na temelju odobrenja nadležne uprave za ceste u postupku izdavanja lokacijske dozvole ili izrade detaljnijih dokumenata prostornog uređenja.

Prostorni plan predviđa daljnji razvoj sustava javnog prijevoza koji treba pokrivati mrežu javnih i dijela nerazvrstanih cesta. Uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje autobusnih stajališta na javnim cestama određuju propisi doneseni temeljem Zakona o javnim cestama.

3.5.1.2. Željeznički promet

Ovim Prostornim planom zadržava se postojeća trasa i koridor željezničke pruge MP II reda 213 Karlovac – Ozalj – Kamanje – državna Granica sa R. Slovenijom – (Metlika) te putnički kolodvor Kamanje i stajalište Brlog Grad, a planira se rekonstrukcija s ciljem osiguranja tehničkih elemenata primjerenih standardima za međunarodne pruge.

Razvoj, rekonstrukcija i održavanje željezničke pruge na području općine Kamanje treba biti u skladu s potrebama i mogućnostima Karlovačke županije i općine Kamanje.

3.5.1.3. Poštanski i telekomunikacijski promet

Postojeći poštanski ured u naselju Kamanje zadovoljava potrebe općine.

Telekomunikacijski promet se odvija preko Bazne postaje u Kamanju koja je spojena na javnu TK mrežu 2 Mbit/s prijenosnim sustavom. Sustav javnih telekomunikacija je prikazan na kartografskom prikazu 2B. Navedena infrastruktura se u pravilu postavlja na za to pogodne lokacije, koje se utvrđuju sukladno posebnim propisima.

Sve mjesne i međumjesne telekomunikacijske veze (mrežni kabeli, svjetlovodni i koaksijalni kabeli) u pravilu se trebaju polagati u koridorima postojećih odnosno planiranih prometnica.

Izgradnja mreže i građevina telekomunikacijskog sustava određuje se lokacijskim dozvolama na temelju Prostornog plana te uvjeta nadležne ustanove.

Zaštitni koridor postojećih i novih kabelskih sustava iznosi 1,0 m u kojem treba izbjegavati gradnju drugih objekata. U slučaju potrebe gradnje drugih objekata te ekonomske opravdanosti, postojeće trase TK kabela moguće je premještati. Za buduće trase TK kabela nije potrebna rezervacija koridora, već će se njihova gradnja prilagođavati postojećoj i planiranoj izgrađenosti, a od zračne TK linije potrebno je osigurati koridor širine 2,0 m.

3.5.2. Energetski sustav

Ciljevi razvoja elektroenergetskog sustava

Osnovna zadaća kod izrade plana razvoja elektroenergetskog sustava na nekom području je dimenzioniranje vodova i postrojenja na način, da se zadovolje sve planirane potrebe za energijom. Pri tom je potrebno osigurati kvalitetne i stabilne uvjete napajanja potrošača svih kategorija. Obavezno se uzimaju u obzir sva prirodna, povijesna, kulturna i gospodarstvena obilježja područja na kojima se nalaze ili se planira izgraditi elektroenergetske objekte, kao i ekonomski kriteriji za izgradnju i eksploataciju istih.

Najveće zahvate je potrebno napraviti na mreži 10(20) kV i 0,4 kV te pripadajućim postrojenjima. Da bi se omogućio normalan razvoj naselja i gospodarstva potrebno je:

- izgraditi vodove 20 kV do novih stambenih i gospodarskih zona;
- izgraditi trafostanice 10(20)/0,4 kV u novim zonama;
- izgraditi mrežu 0,4 kV u novim zonama;

- izgraditi vodove 20 kV i TS 10(20)/0,4 kV u postojećim zonama, radi priključka novih potrošača i poboljšanja pouzdanosti, sigurnosti i kvalitete napajanja;
- rekonstruirati dio postojećih vodova i postrojenja iz istih razloga kao u prethodnoj točki.

Nadzemne vodove srednjeg napona (35, 20, 10 kV) treba, koliko to tehnički i ekonomski kriteriji dozvoljavaju, izmjestiti iz stambenih zona ili ih izvesti kao podzemne.

Uvjeti za određivanje trasa elektroenergetske mreže

Za razvoj elektroenergetske mreže potrebno je osigurati lokacije za izgradnju trafostanica i koridore dalekovoda.

1. Koridori nadzemnih vodova 20 kV trebaju prolaziti izvan stambenih zona. Postojeće nadzemne vodove 10 kV u gušće naseljenim zonama treba izmjestiti ili kablirati.
2. Trase podzemnih vodova 10(20) kV treba smjestiti uz rubove prometnica, u zelenom pojasu ili pločniku. Pri tom treba voditi računa o minimalnim udaljenostima kabela od ostalih elektroenergetskih i drugih komunalnih instalacija, što je određeno odgovarajućim tehničkim propisima.
3. Lokacije trafostanica treba odabrati tako da imaju osiguran pristup vozilom radi izgradnje, održavanja i upravljanja. Pri tom se treba držati propisanih minimalnih udaljenosti od susjednih objekata. Trafostanice 10(20)/0,4 kV se u pravilu postavljaju u središte konzuma, tako da se osigura kvalitetno napajanje do krajnjih potrošača na izvodima.

Prema strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske (karta elektroprivrednih postrojenja) moguća je izgradnja hidroelektrane «HE Božakovo».

Tok rijeke Kupe može podijeliti na uzvodan dio (uzvodno od Kamanja) i nizvodan dio. Uzvodni dio koji se proteže od naselja Orljakovo do nekoliko kilometara uzvodno od Kamanja rijeka Kupa protječe kroz kanjon. Izlaskom iz kanjona rijeka protječe užom dolinom bez značajnijeg geodetskog pada.

Za hidroenergetsko iskorištavanje interesantan je dio koji protječe kroz kanjon. Zbog kanjona moguće je izgraditi branu i napraviti uspor do livada koje se nalaze ispod naselja Orljakovo. Grubo se procjenjuje da bi se izgradnjom pribranske elektrane na opisan način, moglo dobiti na ovom potezu oko 1 MW snage, odnosno oko 4 GWh električne energije.

Preostali mogući hidropotencijal na ovoj općini je onaj vezan uz potok Kamenicu. Za ovaj potok nisu poznati ni pad ni protok tako da se ovdje ne mogu navesti nikakve procjene. Taj potencijal još treba ispitati.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

3.5.3.1. Vodoopskrba

Sva domaćinstva priključena su na vodovod koji je dio vodoopskrbnog sustava Ozalj.

Ovim područjem prolazi opskrbni cjevovod. Izvorište se nalazi u općini Ribnik, dok se vodosprema nalazi u Reštovu, odakle se dalje razvodi do potrošača.

3.5.3.2. Odvodnja

Odvodnja otpadnih voda vrši se neorganizirano i bez stručnog nadzora. Domaćinstva koriste sabirne jame. Samo u centralnom naselju Kamanje postoji uređaj za pročišćavanje otpadnih voda od 100 ES, za potrebe pogona «Uniwelde»d.o.o.

Potrebno je pokrenuti niz aktivnosti kako bi se na području Općine adekvatno riješio problem otpadnih voda. Za sada je izrađeno idejno rješenje za centralni dio Općine.

Razlikujemo tri vrste voda sa ovih područja: otpadne vode sastava sličnog kućanskim otpadnim vodama, tehnološke otpadne vode i oborinske vode. U skladu s tim tehnološke otpadne vode se

prije ispuštanja u fekalnu kanalizaciju moraju pročititi do razine kućanskih otpadnih voda. Pojedine tehnološke vode odnosno otpadne vode iz različitih pogona treba zasebno rješavati i pročišćavati, a nikako ne miješati prije pročišćavanja, odnosno moraju se individualno pročišćavati. U slučaju povezivanja sa kanalizacijom fekalnih voda, otpadne vode koje se priključuju na ovaj sustav moraju se pročititi do razine kojom je kvaliteta efluenta bolji od kvaliteta tipičnih kućanskih otpadnih voda.

Oborinske vode sa parkirališta ili slivnih područja pojedinih pogona u kojima se koriste štetne tvari treba pojedinačno lokalno pročititi prije priključenja na jedinstveni sustav oborinske kanalizacije.

S obzirom na nepoznati sastav pojedinih zona i dinamiku njihovog razvoja, u sadašnjem trenutku se ne može detaljnije odrediti potreban stupanj pročišćavanja i mjesto ispuštanja pročišćenih voda. Isto se treba rješavati od slučaja do slučaja, u skladu sa zahtjevima nadležnih sanitarnih, vodoprivrednih i drugih službi poslije izrade odgovarajuće studije utjecaja na okoliš.

Prema preporukama Europske agencije za okoliš i Europskog udruženja za zaštitu voda, u ruralnim područjima (u ovom slučaju izvan središta Općine) kućanske otpadne vode obiteljskih stambenih zgrada odvođe se u sabirne i septičke jame, a otpadne vode iz grupe stambenih objekata, većih stambenih objekata, hotela, restorana i sl. obrađuju se na malim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda.

Mali uređaji za pročišćavanje otpadnih voda većih individualnih objekata ili grupe objekata koriste iste osnovne procese obrade koji se koriste i na većim komunalnim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda.

Septička jama (taložnica) najčešći je oblik prihvata sanitarnih otpadnih voda iz pojedinačnih objekata, uz zadovoljenje higijenskih uvjeta. U dobro projektiranoj septičkoj jami voda se pročišćava i tako otklanja opasnost za zdravlje, pa bi se djelomično pročišćene otpadne vode iz septičkih jama pojedinačnih objekata, uz potreban oprez i nadzor, mogle ispuštati u okoliš. Naravno, septička jama ne može pročititi otpadne vode do zakonom propisanih vrijednosti, pa je primjena septičke jame preporučljiva samo kao privremeno rješenje do izgradnje biljnog uređaja ili do izgradnje integralne mreže odvodnje otpadnih voda za cijelo naselje.

Sabirne jame su nepropusni bazeni, čiji je kapacitet dovoljan za sve otpadne vode domaćinstva koje se nakupe u vremenu između dva pražnjenja uz pomoć cisterne za odvoz na obradu u fekalnu stanicu. Jama se mora graditi bez ispusta i preljeva i mora biti na mjestu do kojeg je moguć pristup vozilima za pražnjenje jame. Sabirne jame se prazne u autocisterne koje odvoze otpadne vode do fekalne stanice. S obzirom da je sabirna jama tek međufaza na putu otpadnih voda javnog sustava odvodnje (fekalne stanice), u njih je dozvoljeno ispuštati samo sanitarne otpadne vode. Eventualno postojeće tehnološke vode moraju se prije ispuštanja u sabirnu jamu pročititi prema kriterijima važećima za javnu kanalizaciju. Sabirna jama ne služi za pročišćavanje otpadnih voda već samo za skupljanje otpadnih voda.

3.5.3.3. Zaštita voda

Uređenje vodotoka i voda

Zaštita voda, odnosno uređenje vodotoka i voda, provodi se na temelju Zakona o vodama (NN 107/95 i 150/05) i Državnoga plana za zaštitu voda (NN 8/99). Glavni je cilj zaštite voda očuvanje vrsnoće voda i zdravlja ljudi. Da bi kakvoća voda bila zadovoljavajuća potrebno je poduzeti sljedeće mjere za očuvanje kakvoće voda:

- Zabraniti izgradnju na područjima izvorišta pitke vode (bilo da se koriste ili bi se mogli koristiti u budućnosti za javnu vodoopskrbu);
- Zabraniti ili ograničiti izgradnju na predjelima zaštite prirode i krajolika;
- Ograničiti izgradnju i obavljanje djelatnosti na malim vodotocima gdje ispuštanje otpadnih voda može imati utjecaj na kakvoću voda i pored primjene potrebnih mjera zaštite;

- Zabraniti ispuštanje opasnih tvari iz stavka 2. članka 3 *Uredbe o opasnim tvarima u vodama*;

Da bi se spriječilo ili smanjilo onečišćenje voda potrebno je poduzeti sljedeće mjere:

- Izgraditi sustav javne odvodnje;
- Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz sustava javne odvodnje;
- Spriječiti odlaganje krupnoga otpada, strvina, industrijskoga otpada i svih drugih vrsta otpada u vodotoke;
- Smanjiti opterećenje otpadnim vodama iz raznih tehnoloških procesa i prilagoditi sastav otpadnih voda dopuštenim vrijednostima opasnih i drugih tvari;
- Zamijeniti postojeću tehnologiju s boljim i čistijim tehnologijama u tehnološkim procesima gdje opasne i druge tvari onečišćuju vode;
- Donijeti program mjera za smanjenje onečišćenja voda od agrotehničkih sredstava;
- Urediti erozijska područja i spriječiti ispiranja gradnjom regulacijskih vodnih građevina, pošumljavanjem, pravilnom obradom tla, i pravilnom uporabom agrotehničkih sredstava u proizvodnji bilja;
- Izgraditi i opremiti odlagališta svih vrsta otpada na način da zadovoljavaju tehničko-tehnološke uvjete, osobito iz *Pravilnika o uvjetima za postupanje s otpadom* (NN 123/97.) i *Uredbe o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom* (NN 32/98.);

Zaštita od poplava i bujica

Zaštita od poplava i bujica uređeno je Zakonom o vodama (NN 7/95 i 150/05) Potrebno ih je rješavati sustavno u sklopu vodnogospodarske djelatnosti, a na temelju vodnogospodarske osnove. Provođit će se prema dokumentu *Dugoročni plan razvoja vodoprivrede Hrvatske od 1986. do 2005. godine* kojim je predviđeno cjelovito uređenje bujičnih slivova i tokova.

Da bi se opasnost i posljedice poplava sveli na što manju mjeru, potrebno je učiniti sljedeće:

- Istražiti i mjeriti režim voda i erozijske pojave na terenu, te voditi katastar bujica u sklopu vodnogospodarskog katastra i karte bujičnih tokova i erozija. Ovisno o rezultatima istraživanja poduzeti djelotvorne mjere zaštite;
- Redovito čistiti korita i obale vodotoka od krutog i krupnog otpada;
- Graditeljskim, krajobraznim i tehničkim mjerama uređivati vodotoke tamo gdje je to potrebno, ali na način da se uklopi u krajolik svojom linijom toka, materijalima i ostalim tehničkim pojedinostima;

U cilju zaštite od erozije valjalo bi učiniti sljedeće:

- Popisati i kartirati terene osjetljive na eroziju, odnosno zabilježiti one terene koji su već erozijom uništeni ili oštećeni;
- Utvrditi čimbenike koji u većoj mjeri pridonose eroziji tla i odrediti djelotvorne mjere s ciljem da se nepovoljno djelovanje čovjeka svede na što manju mjeru (primjerice, trebalo bi oranične površine nagiba 15-300 prevesti u trajne travnjake);
- Napraviti plan poboljšanja i pošumljavanja onih terena koji su uništeni erozijom ili su možebitni erozivni tereni (svi tereni s nagibom od 300);
- Djelotvornim zahvatima smanjiti mogućnost nepovoljnoga djelovanja brdskih voda.

3.6. POSTUPANJE S OTPADOM

Postupanje s otpadom, prava, obveze i odgovornosti jedinica lokalne samouprave i uprave te pravnih i fizičkih osoba u postupanju s otpadom, prema načelima zaštite okoliša, međunarodnog prava i najbolje svjetske prakse, određeni su Zakonom o otpadu.

Prema mjestu nastanka, otpad se svrstava na komunalni i tehnološki otpad, a prema svojstvima na opasni i inertni otpad.

Komunalni otpad – otpad koji nastaje u kućanstvima i čišćenjem javnih površina, kao i dio otpada koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima, a sličan je otpadu iz kućanstava. Temeljem Studije gospodarenja komunalnim otpadom, postupanje s otpadom predviđa se temeljiti na:

- Prikupljanju i ponovnom korištenju iskoristivog otpada;
- Trajnom sigurnom skladištenju i uništavanju štetnog i opasnog otpada.

Prikupljanje otpada trebalo bi se vršiti u odvojene posude:

- Čelične pocinčane kante kapaciteta 110 litara – individualna domaćinstva (jednostambena);
- Mali zatvoreni čelični pocinčani kontejneri kapaciteta 1100 litara za višestambene građevine ili manje gospodarske pogone / cjeline;
- veliki otvoreni čelični kontejneri kapaciteta 5000 litara – za potrebe sezonskih kampanja odvoza krupnog otpada, kao i za prvu fazu sakupljanja otpada u ruralnim naseljima;
- Prihvatni depo – Kontejneri kapaciteta 5 do 15 m³ – kao centralno mjesto prikupljanja otpada manjih naselja.

Otpad sa područja Općine Kamanje i nadalje će se zbrinjavati na odlagalištu u Karlovcu.

Na području naselja Orljakovo planirana je privremena lokacija za odlaganje komunalnog otpada u slučaju ratnih opasnosti i elementarnih nepogoda koja bi se po završetku događaja sanirala.

Tehnološki otpad – nastaje u proizvodnim procesima u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima, a po količinama, sastavu i svojstvima razlikuje se od komunalnog otpada. Razvrstava se prema svojstvima i mjestu nastanka u 20 grupa i za njega se vodi katalog. Opasni otpad u katalogu ima oznaku zvjezdice (*). Sav ostali otpad također se razvrstava i odvojeno prikuplja kako bi se iskoristio otpad koji ima vrijedna svojstva. Kao posebne kategorije otpada u propisima se izdvajaju ambalažni otpad te otpadna ulja, koja se također u većim količinama javljaju kao tehnološki otpad.

Opasni otpad - otpad koji sadrži tvari koje imaju svojstva eksplozivnosti, reaktivnosti, zapaljivosti, nagrizanja, nadražljivosti, toksičnosti, infektivnosti, kancerogenosti, mutagenosti, teratogenosti, ekotoksičnosti, otpuštanja otrovnih plinova kemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom ili druga svojstva štetnosti, a utvrđen je dodacima I, II i III zakona o ratifikaciji Konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (NN M. U. br. 3/94). Prilikom prikupljanja i postupanja s otpadom, ovaj se otpad mora izdvojiti i s njim se postupati sukladno posebnim odredbama koje se odnose na opasni otpad.

Kako je postupanje s opasnim otpadom djelatnost od interesa za R. Hrvatsku, provođenje mjera postupanja s opasnim otpadom koje će biti utvrđene Strategijom zaštite okoliša (u izradi osigurava Vlada.

Za Karlovačku županiju predviđene su tri lokacije za građevine za postupanje s opasnim otpadom, ali ni jedna se ne nalazi na području Općine Kamanje.

Mjere za organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom obuhvaćaju: 1. smanjenje nastanka otpada, 2. mjere korištenja otpada i 3. sigurno odlaganje neiskoristivog otpada sa svim prethodnim i pratećim mjerama i postupcima osiguranja od bilo koje vrste štetnog djelovanja.

3.7. SPREČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 82/1994.) okoliš je *prirodno okruženje (zrak, voda, tlo, biljni i životinjski svijet, itd.) kao i okruženje koje je stvorio čovjek (gradovi, naselja, prometnice, kultura, itd.)*. Uređenje, korištenje i zaštitu okoliša ovaj zakon shvaća kao *skup isprepletenih mjera i akcija uključivo planiranje, valoriziranje i upotrebu svih resursa okoliša, određivanje stupnja njihovog opterećenja, bilanciranje, utvrđivanje učinkovitih mjera zaštite, itd.*

Prema Zakonu o prostornom uređenju prostor je *cjelokupna fizička, prirodna i po čovjeku stvorena osnova koja se u skladu s gospodarskim i drugim potrebama obnavlja, razvija i zaštićuje u trajnom procesu prostornog uređenja.*

U Strategiji prostornoga uređenja Republike Hrvatske iz 1997. godine navedeno je da *prostor Republike Hrvatske treba razvijati uvažavanjem i svrhovitim korištenjem prirodnih izvora, prirode i kulturnih dobara u planiranju gospodarskoga razvitka i potreba stanovništva.*

Od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku je učinkovito ustrojavanje sustava zaštite okoliša na razini državne uprave te lokalne samouprave i uprave. U Deklaraciji o zaštiti okoliša u Hrvatskoj, koju je Sabor donio 1992. godine, sadržano je čvrsto opredjeljenje za izgradnju pravnog sustava u skladu s međunarodnim ugovorima te europskim i svjetskim standardima kojima će se u cijelosti osigurati trajna, sustavna i učinkovita zaštita okoliša. Nadležna državna institucija za poslove zaštite okoliša je *Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša*, ustrojena 1994. godine. U županijama su ustrojene uredi za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

Osnovni kriterij prostornoga planiranja treba biti kakvoća okoliša. U svrhu učinkovitoga planiranja utvrđene su na početku izrade Plana polazne okolnosti, primjerice:

- Opterećenost i dosadašnja ugroženost prostora, odnosno stupanj očuvane kakvoće te nosivi kapaciteti prostora;
- Stanje, nedostaci i potreba opremljenosti tehničkom infrastrukturom;
- Prirodne i stvorene vrijednosti koje treba zaštititi uvođenjem određene razine zaštite.

Ključna područja djelovanja u zaštiti okoliša su područja gospodarstva i korištenja prirodnih izvora. Najvažniji cilj u *gospodarstvu* treba biti modernizacija i uvođenje suvremenih tehnologija koje će smanjiti i odstraniti štetne utjecaje, odnosno takva tehnologija koja će osigurati gospodarske učinke u granicama dopustivih opterećenja okoliša. U području *infrastrukture i komunalnim djelatnostima* potrebno je provesti modernizaciju, ponajprije pročišćavanje otpadnih voda, izvedbu sustava odvodnje koji osigurava nepropusnost, te sustavno zbrinjavanje otpada (odvajanje i prikupljanje korisnoga otpada, posebna skrb za opasni otpad, štednja vode i energije). *Krajobraz* treba čuvati provođenjem mjera zaštite prirodne i kulturne baštine te očuvanjem kulturne i prirodne fizionomije krajolika u cjelini. U *poljodjelstvu* treba težiti smanjenju upotrebe štetnih kemijskih sredstava i očuvanju kakvoće poljodjelskoga zemljišta. U *vodnom gospodarstvu* potrebno je provoditi mjere zaštite voda i suvremenih načela korištenja voda s namjerom očuvanja prirodnoga ustroja.

3.7.1. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 82/94 i 128/99), gradovi i općine dužni su izraditi program zaštite okoliša za ona područja koja je potrebno posebno zaštititi radi očuvanja kulturno-povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti. Izradi programa zaštite prethodi izrada Izvješća o stanju okoliša. Sastavni dio programa zaštite okoliša trebaju biti i Mjere postupanja s otpadom.

Mjere zaštite okoliša uključuju:

- mjere zaštite voda (osobito izvorišta pitke vode),
- zaštitu tla
- zaštitu kakvoće zraka
- zaštitu od buke
- vatrogasnu zaštitu
- zaštitu okoliša mjerama krajobraznoga i graditeljskog oblikovanja

3.7.1.1. Zaštita voda

Mjerama zaštite treba sačuvati vode koje su još čiste, zaustaviti trend pogoršanja kakvoće voda saniranjem ili uklanjanjem izvora onečišćenja, osigurati poboljšanje ekoloških funkcija vode, tamo gdje su one narušene, te osigurati racionalno korištenje voda, a time i skladan i postojan razvoj. Zaštita izvorišta voda za piće prioriteta je.

Prostor zone sanitarne zaštite izvorišta Obrh nalazi se na južnom dijelu područja općine, a prikazane su na kartografskom prikazu br. 3b. "Uvjeti korištenja i zaštite prostora – područja posebnih ograničenja u korištenju" u mj 1: 25.000.

Mjere za sprečavanje i smanjivanje onečišćenja podzemnih i voda su:

- Za izgradnju građevina koje se grade u neposrednoj blizini vodotoka, potrebno je ishoditi uvjete za izgradnju od nadležnih državnih institucija za gospodarenje vodama u skladu s pozitivnim zakonskim propisima i standardima.
- Zabranjuje se podizanje ograda i potpornih zidova, odnosno izvođenje drugih radova koji bi mogli smanjiti propusnu moć korita vodotoka, onemogućiti čišćenje i održavanje vodotoka ili ga ugroziti na neki drugi način.
- Otpadne vode iz domaćinstva, u naseljima bez kanalizacijske mreže, moraju se prije upuštanja u okoliš pročititi izgradnjom trodijelnih septičkih jama s kontroliranim ispuštanjem u recipijent.
- Otpadne vode, koje ne odgovaraju propisima o sastavu i kvaliteti voda moraju se, prije upuštanja u kanalizacijski sustav naselja ili recipijent, pročititi predtretmanom do tog stupnja da ne budu štetne za taj sustav i recipijent.
- Kod izgradnje novih ili asfaltiranja postojećih prometnica idejnim i izvedbenim projektima predvidjeti otjecanje i pročišćavanje oborinskih i otpadnih voda s kolnika prije nego što se ispuštaju u obližnje tlo ili vodotoke.
- Zabranjuje se pranje automobila te drugih vozila i strojeva te odlijevanje vode onečišćene deterdžentima, odlaganje tehnološkog i drugog otpada na zelene površine duž prometnica.

3.7.1.2. Zaštita tla

Za očuvanje i korištenje kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta za poljodjelsku i stočarsku svrhu određuju se slijedeće mjere:

- smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe,
- poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane,
- prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama – stočarstvo, pčelarstvo, povrćarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo,
- temelj trebaju biti obiteljska poljodjelska gospodarstva, a posebice u stočarstvu gdje se posebno treba poticati rast s 10 i više stočnih jedinica.

U postupku uređivanja prostora i građenja treba poštivati uvjete kojima se sprečava erozija tla, odnosno onemogućavaju zahvati u prostoru kojima se uzrokuje nestabilnost tla i stvaranje klizišta.

3.7.1.3. Zaštita zraka

Zaštita zraka provodi se sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 178/04), uz obvezno provođenje mjera za sprečavanje i smanjivanje onečišćenja zraka. Nije dozvoljeno prekoračenje preporučene vrijednosti kakvoće zraka propisane Uredbom o preporučenim i graničnim vrijednostima kakvoće zraka (NN 101/96 i 2/97), niti ispuštanje u zrak onečišćujuće tvari u količini i koncentraciji višoj od propisane Uredbom o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN 140/97, 100/04).

Negativni utjecaj na kakvoću zraka od gospodarskih aktivnosti mora se spriječiti izborom i načinom rada gospodarskih namjena te oblikovanjem gospodarskih namjena. Visokom tehnologijom i kontrolom gospodarskih aktivnosti treba zadovoljiti standarde kakvoće zraka sukladno Zakonu o zaštiti zraka.

3.7.1.4. Zaštita od buke

Na području obuhvata Plana, mjere zaštite od buke potrebno je provoditi sukladno Zakonu o zaštiti od buke (NN 20/03) i Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi borave i rade (NN 145/04).

Mjere zaštite od prekomjerne buke provode se:

- lociranjem objekata i postrojenja koji mogu biti izvor prekomjerne buke na odgovarajuću udaljenost od stambenih i javnih građevina,
- ograničavanjem ili zabranom rada objekata i postrojenja koja su izvor buke ili utvrđivanjem posebnih mjera i uvjeta za njihov rad,
- regulacijom prometa u svrhu zabrane ili ograničenja protoka vozila ili isključenjem iz prometa određenih vrsta vozila.

3.7.1.5. Zaštita i sanacija ugroženih dijelova okoliša

PPUO Kamanje određuje prostore Općine Kamanje na kojima je došlo do ugrožavanja okoliša, i to prostori, u kojima je ugroženo tlo: zemljišta (koja se obrađuju) uz magistralne ceste zagađena teškim metalima, zagađenje kemijskim preparatima koji se koriste u poljoprivredi te tla ugrožena erozijom.

Unutar građevinskog područja, odnosno u njegovoj neposrednoj blizini, ne mogu se graditi građevine koje bi svojim postojanjem ili upotrebom ugrožavale život i rad ljudi ili vrijednost okoliša.

Potrebno je sustavno kontrolirati sve poslovne i gospodarske pogone te manje zanatske radionice u pogledu mogućnosti onečišćenja zraka, vode i odlaganja otpada.

3.7.2. MJERE POSEBNE ZAŠTITE

3.7.2.1. Sklanjanje ljudi

Do donošenja novih propisa o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti potrebno je u suradnji s nadležnim državnim tijelom primjenjivati Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora ("Narodne novine" br. 29/83, 36/85, 42/86 u dijelu koji nije u suprotnosti sa važećim odredbama Zakona o unutarnjim poslovima), te osobito uvažavati da se prostor Općine ubraja u VIII⁰ seizmičnosti po MCS.

U skladu s "Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu" (NN 2/91.) područje općine Kamanje ne podliježe određivanju zona ugroženosti i izgradnji skloništa i drugih objekata za zaštitu stanovništva.

3.7.2.2. Zaštita od potresa

Protupotresno projektiranje građevina kao i građenje treba provoditi sukladno važećem Zakonu o građenju i postojećim tehničkim propisima.

Do izrade nove seizmičke karte Županije, protupotresno projektiranje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama.

Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres, te će se za njih, tj. za konkretnu lokaciju obaviti detaljna seizmička, geomehanička i geofizička istraživanja.

Važne građevine su građevine društvene i ugostiteljsko – turističke namjene, energetske građevine i sl.

Kod rekonstrukcije starijih građevina koje nisu projektirane u skladu s propisima za protupotresno projektiranje i građenje izdavanje dozvola uvjetovati ojačavanjem konstruktivnih elemenata na djelovanje potresa.

3.7.2.3. Zaštita od rušenja

Ceste i ostale prometnice treba zaštititi posebnim mjerama od rušenja zgrada i ostalog zaprečavanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara.

3.7.2.4. Zaštita od požara

Osnovne preventivne mjere zaštite temelje se na Procjeni ugroženosti od požara i Planu zaštite od požara te važećoj zakonskoj regulativi i pravilima tehničke prakse iz područja zaštite od požara.

U cilju zaštite od požara potrebno je:

- donijeti Plan zaštite od požara općine Kamanje,
- tijekom izgradnje, rekonstrukcije i poboljšanja stanja vodoopskrbne mreže planirati i izvesti odgovarajuću hidrantsku mrežu tamo gdje nije izvedena,
- graditi građevine većeg stupnja vatrootpornosti, graditi protupožarne zidove i izvoditi dodatne mjere zaštite - vatrodajava, pojačan kapacitet hidrantske mreže i dr.,
- održavati postojeće i graditi nove protupožarne putove.

2. STRUČNE PODLOGE

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANJE

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KAMANJE

sa smanjenim sadržajem

Demografska studija

IZRADIO: IVAN ZUPANC, prof.

ZAGREB, siječanj 2006.

POLAZIŠTA

OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE

Ocjena demografskog stanja

Broj stanovnika temeljni je pokazatelj popisa stanovništva. Tijekom prošlosti primjenjivale su se uglavnom dvije osnovne definicije ukupnog stanovništva nekog područja: koncepcija tzv. stalnog (rezidencijalnog) stanovništva ili *de iure* koncepcija i koncepcija tzv. prisutnog stanovništva ili *de facto*. Stalnim stanovništvom nekog naselja smatraju se sve osobe koje su na tom području imale mjesto stalnog boravišta, bez obzira na to jesu li u trenutku popisa bile prisutne ili ne. Prisutnim stanovništvom u nekom naselju smatraju se sve osobe koje su u trenutku popisa bile prisutne na tom području, bez obzira na to imaju li tamo stalan boravak ili ne.

Valja napomenuti da je promijenjena definicija ukupnog stanovništva u popisu iz 2001. godine. Osnovna razlika definicije stanovništva, u odnosu na popis iz 1991., kao i u odnosu na popise koji su provedeni poslije Drugoga svjetskog rata jest da u ukupan broj stanovnika 2001. nisu uključene osobe koje su imale prijavljeno prebivalište na području Republike Hrvatske, a boravile su u inozemstvu godinu dana i duže i nisu imale tijesnu ekonomsku vezu s kućanstvom u zemlji. U popisu iz 2001. prvi put u ukupno stanovništvo uključene su osobe koje su boravile godinu dana i duže u Republici Hrvatskoj bez obzira na to jesu li imale prijavljeno prebivalište.

Na opće ili ukupno kretanje stanovništva utječu prirodno i mehaničko/migracijsko kretanje stanovništva. Utjecaj i djelovanje ekonomskih, društvenih, političkih i socio-psiholoških čimbenika na prirodno i mehaničko kretanje indirektno se reflektira na ukupno kretanje stanovništva. Ukupno kretanje stanovništva na nekom području može rezultirati porastom broja stanovnika, stagnacijom broja stanovnika ili smanjenjem (depopulacijom).

Općina Kamanje ima 7 samostalnih statističkih naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali Vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Reštovo i Veliki Vrh Kamanjski. Prema posljednjem popisu pučanstva iz 2001. godine na tom području živjelo je 1008 stanovnika što čini 0,71% stanovništva Karlovačke županije. U Karlovačkoj županiji, od ukupno 5 gradova i 17 općina, samo su dvije općine manje brojem stanovnika: Ribnik (583 st.) i Saborsko (860 st.). Na državnoj razini, prema veličini iskazanoj brojem stanovnika, samo je 30 općina manje, od ukupno 550 općina i gradova. Prema tome, Općinu Kamanje svrstavamo u male općine Republike Hrvatske jer je 5,5% općina manje, a 94,4% veće brojem stanovnika. Prosječna veličina naselja iznosi 144 stanovnika, dok je županijski prosjek 224 stanovnika. Najveće naselje je Kamanje sa 423 žitelja ili 42% stanovništva cijele općine, a najmanje Preseka Ozaljska u kojoj je popisano 19 stanovnika. Za naše prilike, Kamanje i Orljakovo (220 st.) su mala naselja (to su naselja veličine 200-499 st.), a sva ostala pripadaju grupi sitnih naselja (naselja veličine 0-199 st.). Veličinu naselja treba sagledavati u svjetlu činjenice da je određena veličina naselja pretpostavka punijeg života, osobito društvenog. Takva naseljska struktura nepovoljno djeluje na suvremena demografska zbivanja i procese. Naime, što je naselje manje to je veća vjerojatnost da će postati još manje.

Demografski razvoj

Osnovni demografski problemi proizlaze iz rasprostranjene depopulacije koja je po svojim svekolikim posljedicama izrazito negativna pojava koja se odražava na sve aktivnosti življenja. Na temelju provedene analize demografskog stanja i trendu demografskog razvoja koji iz nje proizlazi, ukoliko se ne bude provodila stimulatívna populacijska politika od strane države negativni demografski trendovi napredovat će i u budućnosti jer demografske prilike su takve da ne pružaju mogućnost autonomne revitalizacije, tj. repopulacije. Pod užim pojmom revitalizacije podrazumijevamo proces ponovnog povećanja broja stanovnika (kvantitativni aspekt) kao i sposobnost zadržavanja iste dinamike i u budućnosti (kvalitativni aspekt). Kako i sama riječ kaže radi se o ponovnom oživljavanju, što znači da slijedi nakon regresijskog ili stagnacijskog razdoblja. Budući da se demografska revitalizacija ostvaruje posredstvom demografske politike, osim autohtonih (mjesnih) snaga – lokalne samouprave, mora se uključiti i županijska, odnosno državna uprava. Kako se radi o pograničnom području, moguća je i uspostava međudržavne suradnje između stanovništva, lokalne samouprave i društveno-gospodarskog sektora u cilju razvitka. Neizostavan čimbenik u aktivnostima obnove i razvoja predstavlja i autonomna motivacija – lokalno stanovništvo.

Temeljeno na dosadašnjim demografskim trendovima iz najbliže prošlosti, uz izostanak poticajnih mjera, ukupno kretanje stanovništva Općine Kamanje i dalje će biti negativno. Projekcija kretanja broja stanovnika do 2020. godine sadrži dvije varijante. Prva varijanta predstavlja matematički model koji se temelji na pretpostavci dosadašnjeg općeg kretanja stanovništva u razdoblju 1991.-2001. (posljednje međupopisno desetljeće). Dakle radi se o «preslikavanju» prošlog demografskog razvitka u budućnost. Druga varijanta temelji se na prirodnom kretanju stanovništva u posljednjih pet godina 2000.-2004. i na relativnom neto migracijskom saldu 1991.-2001. Odabrane varijante temelje se na hipotezi da će bliža budućnost biti slična bliskoj prošlosti, a u skladu sa zakonitošću da kretanje broja stanovnika u kraćem razdoblju nije skokovito.

Prema tom «scenariju», u bližoj budućnosti tj. 2010. godine općina Kamanje, po prvoj – «povoljnijoj» varijanti, imala bi oko 875 stanovnika, odnosno oko 860 prema drugoj. Za desetak godina, tj. 2015. prema prvoj varijanti u općini bi živjelo oko 800 stanovnika, odnosno oko 770 prema drugoj. Za petnaest godina ili 2020. prva varijanta govori da bi u općini živjelo oko 750 stanovnika po prvoj, odnosno oko 700 po drugoj varijanti. U odnosu na 2001. to znači smanjenje za oko 26% do 32% (tab. 20, sl. 11).

S obzirom na postojeću demografsku situaciju i perspektivu, dimenzioniranje naselja (proširivanje građevinskog područja) nije opravdano. Kako se radi o području uz državnu granicu, osnaživanje funkcija naselja opravdano je i potrebno.

Budući da se radi o demografski ugroženom području, ljudski potencijal, kao ključni razvojni potencijal ovog područja, poprilično je sužen. Ciljevi demografskog razvoja kao integralne sastavnice sveobuhvatnog prostornog planiranja trebaju biti usmjereni na zadržavanje postojećeg stanovništva. Demografski ciljevi trebaju biti usmjereni prije svega na stimuliranje ostanka domorodne populacije (antiemigracijska politika), ali i stimuliranje pojačane biloške reprodukcije (pronatalitetna politika). Usporavanje emigracijskog vala moguće je postići mjerama poticanja ostanka ulaganjem u poboljšanje životnog standarda, promjenom percepcije o seoskom načinu života (promicanjem vrijednosti ruralnog nasljeđa) te poticanjem

gospodarskog razvoja koje će u prvi plan stavljati male i srednje gospodarske strukture (npr. obiteljsko poduzetništvo). Osiguranje perspektive života i ostanka postojeće populacije, kao i njihovih budućih potomaka, treba biti vodeći cilj. Stoga valja posebnu pažnju i brigu usmjeriti ka djeci i mladeži. Provedba ankete među mladom populacijom o sklonosti ka napuštanju svoga kraja dodatno bi otkrila demografsku perspektivu, ali i smjernice za poduzimanje odgovarajućih mjera koje potiču ostanak. Taj kontingent stanovništva predstavlja ljudski potencijal općine (ali i šire zajednice), stoga valja mlade zaštititi od štetnih utjecaja, navika i ponašanja. Povezano s time, potrebno je razvijati svijest kod mladih generacija o nepovoljnom demografskom stanju u općini. Obitelj, kao osnovna društvena zajednica, treba uživati svu potporu društva, tako da u odgoju djece može pružiti kvalitativni maksimum.

Izvori:

Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.

Popis stanovništva i stanova 1971., Pol i starost-I deo: rezultati po naseljima i opštinama, knjiga VIII, SZS, Beograd, 1973.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., www.dzs.hr

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001.: Tabele 1.1.9. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima, DZS, Zagreb.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001.: Tabele 1.1.12. Dnevni i tjedni migranti po naseljima, DZS, Zagreb.

Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS, Za

KONZERVATORSKA PODLOGA ZA POTREBE IZRADE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE KAMANJE

**IZRADILE: Branka Križanić, dipl.ing.arh.
Tatjana Horvatić, dipl.pov.umjet.**

KARLOVAC, 2006.

2.2. TABELARNI POPIS NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA PO VRSTAMA OPĆINE KAMANJE

TUMAČ OZNAKA

KARTOGRAFSKA OZNAKA	STANJE ZAŠTITE	VALORIZACIJA	PRIJEDLOG MJERA ZAŠTITE
OG – Obrambena građevina	R - Registracija P - Preventivna zaštita	1 - Nacionalni značaj 2 - Regionalni značaj	R - Registracija P - Preventivna zaštita
CG - Civilna građevina	E - Evidencija	3 - Lokalni značaj	PPO-Prostornim planom općine
GG – Gospodarska građevina	N - Novo evidentirano		
SG - Sakralna građevina			
EG - Etnološka građevina			
AL - Arheološki lokalitet			
AP - Arheološko područje			
PK – Povijesna komunikacija			
KK – Kulturni krajolik			

1.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi

		kartografska oznaka	status zaštite	prijedlog kategorije	prijedlog zaštite
1.1.	Obrambene građevine				
1.1.1.	Orljakovo, Stari grad Brlog	OG 01	E	2	PPO
2.1.	Civilne građevine				
2.1.1.	Kamanje, stambena kurija	CG 01	N	3	PPO
3.2.	Gospodarske građevine				
3.2.1.	Mali Vrh Kamanjski 6, gospodarske građevine	GG 01	N	3	PPO
3.2.2.	Veliki Vrh Kamanjski bb, his	GG 02	N	3	PPO
3.2.3.	Veliki Vrh Kamanjski 10, his	GG 03	N	3	PPO

2.0. Sakralne građevine

2.0.1.	Kamanje, župna crkva Imena Marijina	SG 01	E	2	P
2.0.2.	Kamanje, kapela poklonac Srca Isusova	SG 02	E	3	PPO
2.0.3.	Reštovo, crkva sv. Filipa i Jakova	SG 03	E	2	R
2.0.4.	Reštovo, kapela poklonac Majke Božje	SG 04	E	3	PPO

3.0. Etnološka baština

3.0.1.	Brllog Ozaljski 8, tradicijska kuća	EG 01	N	3	PPO
3.0.2.	Brllog Ozaljski 9, tradicijska kuća	EG 02	N	3	PPO
3.0.3.	Brllog Ozaljski 10, tradicijska kuća	EG 03	N	3	PPO
3.0.4.	Brllog Ozaljski 22, tradicijska okućnica	EG 04	N	2	P
3.0.5.	Brllog Ozaljski 23, tradicijska kuća	EG 05	N	3	PPO
3.0.6.	Brllog Ozaljski 24, tradicijska okućnica	EG 06	N	2	P
3.0.7.	Brllog Ozaljski 29, tradicijska okućnica	EG 07	N	3	PPO
3.0.8.	Brllog Ozaljski 39, tradicijska kuća	EG 08	N	3	PPO
3.0.9.	Brllog Ozaljski 41, tradicijska kuća	EG 09	N	2	P
3.0.10.	Kamanje, tradicijska kuća	EG 10	N	2	P
3.0.11.	Preseka 6, tradicijska okućnica	EG 11	N	3	PPO
3.0.12.	Preseka 7, tradicijska kuća	EG 12	N	3	PPO
3.0.13.	Reštovo 10, tradicijska okućnica	EG 13	N	3	PPO
3.0.14.	Reštovo 21, tradicijska okućnica	EG 14	N	3	PPO
3.0.15.	Reštovo 33, tradicijska okućnica	EG 15	N	3	PPO
3.0.16.	Reštovo 53, tradicijska okućnica	EG 16	N	3	PPO
3.0.17.	Reštovo 54, tradicijska okućnica	EG 17	N	3	PPO
3.0.18.	Veliki Vrh Kamanjski 9, tradicijska okućnica	EG 18	N	3	PPO
4.0.19.	Veliki Vrh Kamanjski 20, tradicijska okućnica	EG 19	N	3	PPO
4.0.20.	Veliki Vrh Kamanjski bb, tradicijska okućnica	EG 20	N	3	PPO

5.0. Arheološka područja i lokaliteti

5.0.1.	Kamanje, Špilja Vrlovka	PL 01	E		
5.0.2.	Orljakovo, Stari grad Brlog	PL 02	E		

6.0. Memorijalne građevine

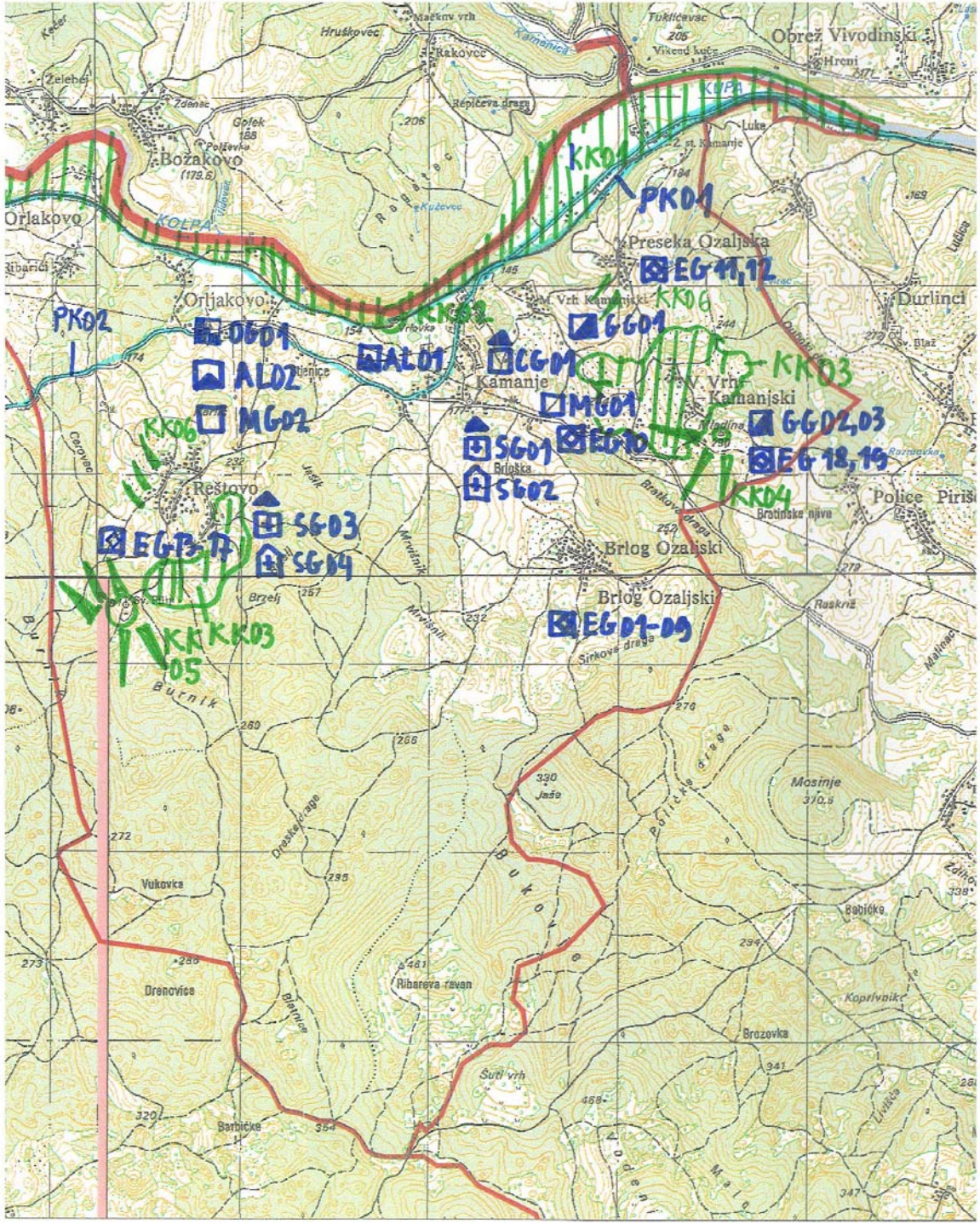
6.0.1.	Kamanje, spomen ploča na zgradi škole (NOB)	MG 01	E	3	PPO
6.0.2.	Orljakovo, Stari grad Brlog, spomen ploča E. Laszowskom	MG 02	N	2	PPO

7.0. Povijesna komunikacija

7.0.1.	Željeznička pruga Karlovac – Bubnjarci - Metlika	PK 01	N	3	PPO
--------	--	-------	---	---	-----

8.0. Kulturni krajolik

8.0.1.	rijeka Kupa s oranicama	KK 01	N	2	PPO
8.0.2.	špilja Vrlovka	KK 02	N	2	PPO
8.0.3.	, vinogradi oko Reštova i Velikog Vrha Kamanjskog	KK 03	N	2	PPO
8.0.4.	Veliki Vrh Kamanjski , vidikovac	KK 04	N	2	PPO
8.0.5.	Reštovo i crkva sv. Filipa i Jakova, vidikovac	KK 05	N	2	PPO
8.0.6.	vinogradima, šumama i zbijenim naseljima (Veliki i Mali Vrh Kamanjski, Reštovo), kontinuirani potezi uz ceste	KK 06	N	2	PPO

3 LITERATURA I IZVORI

LITERATURA I IZVORI

- Korenčić, M. (1979): Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857-1971, JAZU, Zagreb.
- Hrženjak, J., Lokalna samouprava i uprava u Republici Hrvatskoj, Informator, Zagreb 1993.
- Kušen, E.-Štambuk, M.-Žimbek, T., Uređenje, obnova i razvoj ruralnog prostora, Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zavod za prostorno planiranje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske, Zagreb, 1995.
- Lajić, I. - Nejašmić, I. - Radica, T., Demografska obilježja i procesi u Hrvatskoj, studija, Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske, Zagreb, prosinac, 1994.
- prof. dr. Rauš, Đ., dipl. inž. Dundović, J, Šume u Hrvatskoj, šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, "Hrvatske šume" javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem Republike Hrvatske, P.O. Zagreb, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1999.
- Vresk, M.-Radica, T., Naselja Republike Hrvatske, studija, Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zavod za prostorno planiranje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske, Zagreb, travanj 1995.
- "Nacionalni program demografskog razvitka Republike Hrvatske", Ministarstvo razvitka i obnove Republike Hrvatske, Zagreb, srpanj 1997. (prihvaćeno na Saboru Republike Hrvatske 18. siječnja 1996.)
- Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 1981, Stanovništvo po naseljima, općinama i zajednicama općina, Dokumentacija 553, RZS SRH, Zagreb, 1984.
- Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 31. ožujak 1991, Stanovništvo prema narodnosti po naseljima, Dokumentacija 881, DZS, Zagreb, 1992.
- Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 31. ožujak 1991, Stanovništvo prema spolu i starosti po naseljima, Dokumentacija 882, DZS, Zagreb, 1994.
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001., CD-ROM, DZS, Zagreb, 2001. Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS; Zagreb.
- Tabele 1.1.9. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima, DZS, zagreb.
- Tabele 1.1.12. Dnevni i tjedni migranti po naseljima, DZS, Zagreb.
- Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS, Zagreb.
- Površine županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Državna geodetska uprava, Zagreb, 2002.
- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zavod za prostorno planiranje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske, Zagreb, srpanj 1997.
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zavod za prostorno planiranje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske, Zagreb, svibanj 1999.
- Krajolik - Sadržajna i metodološka podloga Krajobrazne osnove Hrvatske, Zavod za prostorno planiranje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske - Zavod za ukrasno bilje i krajobraznu arhitekturu Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Biblioteka Uređenja prostora, Zagreb, rujna 1999.
- Prostorni plan Karlovačke županije, srpanj, 2001.

- Prostorni plan (bivše) Općine Ozalj, prosinac 1982.
- Osnove korištenja i zaštite prostora bivše općine Ozalj, prosinac 1994.
- Izmjene i dopune PPO Ozalj, građevinska i komunalna zona, veljača 1997.
- Agronomski glasnik, Hrvatsko agronomsko društvo Zagreb, Zagreb, svibanj-lipanj, 1995.
- Biološka i krajobrazna raznolikost Hrvatske, Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša, Zagreb, prosinac, 1999.
- Ostali podaci raznih državnih institucija na razini države, županije i općine.

ZAKONI I PROPISI

- Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN br. 76/07)
- Zakon o prostornom uređenju (NN br. 30/94, 68/98 i 61/00, 32/02, 100/04)
- Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04)
- Zakon o gradnji (NN br. 100/04)
- Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 90/92, 29/94 i 10/97)
- Zakon o zaštiti prirode (NN br. 30/90, 72/94, 70/05.)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN br. 82/94, 128/99)
- Zakon o zaštiti od buke (NN br. 20/03)
- Zakon o zaštiti zraka (NN br. 178/04)
- Zakon o šumama (NN br. 52/90, 5/91, 9/91, 61/91, 26/93, 76/93)
- Zakon o otpadu (NN br. 151/03)
- Zakon o telekomunikacijama (NN br. 53/94, 122/03, 158/03, 60/04)
- Zakon o lovu (NN br. 10/94, 22/94, 44/98, 29/99)
- Zakon o vodama (NN br. 107/95)
- Uredba o klasifikaciji voda (NN br. 77/98)
- Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja, opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama (NN br. 40/99, 6/01, 14/01)
- Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN br. 145/04)
- Uredba o preporučenim i graničnim vrijednostima kakvoće zraka (NN br. 101/96, 2/97)
- Plan intervencija u zaštiti okoliša (NN br. 82/99)
- Pravilnik o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i dr. objekti za zaštitu (NN br. 2/91, 74/93)

4. ZAHTJEVI I MIŠLJENJA

REPUBLIKA HRVATSKA

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za prostorno uređenje,
građenje i zaštitu okoliša

Križanićeva 11, 47000 Karlovac tel/fax (047) 611-224

Klasa: 350-02/08-02/35
UrBroj: 2133/1-07-01-09-04
Karlovac, 18.08.2009.

Općina Kamanje
Kamanje bb
47282 Kamanje

U skladu s odredbama čl. 98. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07) te Ovlaštenja Župana Kl: 010-01/08-01/100, Urbroj: 2133-09/01-08-01 od 12.05.2008. godine i mišljenjem Zavoda za prostorno uređenje Karlovačke županije Kl: 350-02/02-09-01, Urbroj: 09-01/MM od 10.07.2009. godine daje se

SUGLASNOST

na nacrt konačnog prijedloga Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja općine Kamanje sa smanjenim sadržajem uz uvrštenje slijedećih izmjena i dopuna:

A) Uskladenost s Prostornim planom karlovačke županije.

1. Obzirom da je na snazi Prostorni plan Karlovačke županije donesen na sjednici Županijske skupštine održanoj 14.10.2008. godine, bilo bi potrebno zamijeniti kartografske prikaze PPKŽ izvodcima iz važećih karata;
2. Potrebno je izbaciti šume gospodarske namjene iz površina za razvoj i uređenje izvan naselja (čl. 4 Odredbi) pošto ta odredba nije u duhu definicija danih PPKŽ;
3. Hidrocentrala «Božakovo» (čl. 8.) nije definirana planom višeg reda kao niti PPUO Kamanje
4. Minimalne površine građevinskih čestica za općinu Kamanje ne mogu biti manje od 250 m² (PPKŽ 7.11);
5. Nije određena lokacija na kojoj bi u slučaju ratnih opasnosti i elementarnih nepogoda bilo moguće i privremeno odlaganje komunalnog otpada, a koja bi se po završetku tih događanja sanirala;

B) Uskladenost sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji

1. Definicije koje su određene Zakonom brisati iz Odredbi (npr. čl. 20, 25, 26 Odredbi i drugi)
2. Čl. 5, točka 3 odredbi onemogućuje formiranje građevinske parcele van granica građevinskih područja, što je u suprotnosti sa ostalim odredbama PPUO Kamanje – predlaže se brisati ili promijeniti

3. Obzirom da Zakon predviđa izradu detaljnih planova uređenja samo u svrhu komasacije, predlaže se da se svih planirani DPU za područja na kojima se ne planira komasacija zamijene sa UPU.
4. Za prirodnu i kulturnu baštinu za koju nije proglašena zaštita temeljem resornih zakona, a koje se štite ovim Planom, potrebno je u Plan unijeti sve mjere zaštite, pošto se za istu ne provodi postupak dobivanja posebnih uvjeta nadležnih službi.

Obrazloženje

Općina Kamanje podnijela je zahtjev za suglasnost na Prostorni plana uređenja općine Kamanje sa smanjenim sadržajem. Nakon dostavljene tražene dopune elaborata, u postupku je zatraženo i dobiveno mišljenje Zavoda za prostorno uređenje Karlovačke županije o usklađenosti sa Izmjenama i dopunama Prostornog plana Karlovačke županije. Izvršen je i uvid u priloženi elaborat Plana te do sada dobivena mišljenja/suglasnosti, nakon čega se mogla izdati tražena suglasnost, u skladu sa Zakonom.

Kako je suglasnost uvjetovana određenim dopunama, prije usvajanja Plana, iste je potrebno unijeti u elaborat koji se usvaja.

Sa poštovanjem,

Privremeni pročelnik

Marko Maradin, dipl.inž.arh.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 200

Klasa: 350-02/07-01/35
Ur. Broj: 525-03-07-02
Zagreb, 04. svibanj 2007.

OPĆINA KAMANJE
JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL

Primljeno: 08.05.2007		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
350-01/05-01/03	21	
Urudžbeni broj	Pril.	Vrij.
2133/02-01-06-44		

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANJE
OPĆINSKO VLIJEĆE

Predmet: Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje
- prethodno mišljenje, daje se

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva - Uprava šumarstva temeljem članka 37. stavak 4. Zakona o šumama („Narodne novine“ broj: 140/05. i 82/06.) u predmetu Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje, donosi

prethodno mišljenje

Nakon pregleda elaborata Prostornog plana, daje se pozitivno mišljenje na Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje.

Dostaviti:

1. Naslovu,
2. Uprava šumarstva-ovdje,
3. Pismohrana.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Uprava za zaštitu kulturne baštine
Konzervatorski odjel u Karlovcu
Klasa: 612-08/07-10/3007
Urbroj: 532-04-12/2-07-2
Karlovac, 05.05.2007.

OPĆINA KAMANJE
Općinsko poglavarstvo
KAMANJE

PREDMET: Konačni prijedlog prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim
sadržajem
- suglasnost

Uvidom u konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim
sadržajem izrađenim od strane tvrtke APE d.o.o. iz Zagreba, utvrđujemo da je Plan uskladen
sa sustavom mjera zaštite kulturnih dobara, te se izdaje suglasnost temeljem članka 56. a u
svezi s člankom 6. stavkom 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN br. 59/99,
151/03, 157/03).

PO OVLAŠTENJU MINISTRA:
PROČELNICA:
Marinka Mužar, prof.

DOSTAVITI:
1) Ovaj Odjel, ovdje
2) Pismohrana

REPUBLIKA HRVATSKA

URED DRŽAVNE UPRAVE U
KARLOVAČKOJ ŽUPANIJU

Služba za gospodarstvo

Klasa: 320-02/07-04/4
Ur.broj: 2133-03-01-07-02
Karlovac, 07.05.2007.

KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANJE
Jedinstveni upravni odjel

Predmet: Konačni prijedlog prostornog plana uređenja Općine Kamanje
sa smanjenim sadržajem, mišljenje – dostavlja se

Temeljem čl. 17. st. 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 66/01, 87/02, 48/05 i 90/05) dostavlja se mišljenje o gospodarskom statusu zemljišta u postupku donošenja prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem, kako slijedi:

Uvidom u dostavljenu prostorno – plansku dokumentaciju razvidno je da su se planom nastojale realno sagledati potrebe i mogućnosti razvoja, te je pretpostavljeno da se najveće mogućnosti otvaraju, između ostalog, u području poljoprivrede – proizvodnji zdrave hrane, vinogradarstvu i voćarstvu. Proširivanje građevinskog područja nije opravdano, a u Odredbama za provođenje PP sasvim precizno se navodi da se građevinsko područje ne može širiti na intenzivno obrađivana poljoprivredna zemljišta i druga vrijedna poljodjelska zemljišta, odnosno određene su mjere (čl. 136) za očuvanje i korištenje kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta.

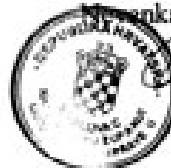
Pretpostavljamo da katastarskim česticama državnog poljoprivrednog zemljišta nije, prema Programu raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, promijenjena namjena.

Sukladno narečenom i obavljanju poslova i zadaća u ovoj Službi, odnosno provjerom da li je predmetni konačni prijedlog Prostornog plana uređenja općine Kamanje usklađen s planom višeg reda, može se dati pozitivno mišljenje.

S poštovanjem,

Pomoćnik predstojnika

Blanka Dvoržak, dipl.oec.

Blanka Dvoržak

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Uprava za zaštitu prirode
klasa: 613-07/06-497/50
ur. broj: 532-08-03-1-07-6
Zagreb, 28. lipnja 2007.

KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANIJE
Jedinstveni upravni odjel
Kamanje 3h
47282 KAMANJE

Predmet: Konažni prijedlog PPUO Kamanje
-prezentna suglasnost

Veza: vaša klasa: 350-01/05-01/03
ur. broj: 3/3522-01-06-43

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode zaprimila je vaš zahtjev za izdavanje suglasnosti na Konažni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje.

U vidom u dostavljenoj dokumentaciji – Konažni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje koji je izradila tvrtka „APF“ d.o.o. iz Zagreba, Ditaarska 39, ranije dane uvjete i mjere zaštite prirode klasa: 613-07/06-497/50, ur. broj: 532-08-02-1/1-06-4 od 27. svibnja 2006. i dokumentaciju koja se čuva u Ministarstvu kulture, Upravi za zaštitu prirode, navedeno je sljedeće.

Na nekoliko mjesta u Konažnom prijedlogu PPUO Kamanje treba prije usvajanja izvršiti izmjene i nadopune kako slijedi:

U tekstualni dio PPUO Kamanje potrebno je u potpunosti ugraditi ranije utvrđene uvjete i mjere zaštite prirode posebice one koji se odnose na zaštićenu prirodnu vrijednost – spomenik prirode geološki „Spilja Vrljovka“ (Odradbe za provođenje poglavlje 7.2. Zaštita krajolika i prirodnih vrijednosti (članak 17. i 18.)).

U poglavlju 1.1.2.2. Resursne značajke – Prirodna i krajolopna baština treba navesti da se na području Općine nalazi „Spilja Vrljovka“ koja je zbog svojih prirodnih vrijednosti zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 70/95) u kategoriji: spomenik prirode – geomorfološki.

U poglavlju 3.3.1. Gospodarska namjena – Ugoštinjstvo-turistička namjena (članak 65.) treba popisati mjere koje će onemogućiti bilo kakav utjecaj na zaštićenu prirodnu vrijednost geološki spomenik prirode „Spilja Vrljovka“ koji se nalazi u neposrednoj blizini turističke zone „Vrljovka“. Građevine oko sela treba grupirati na što većoj udaljenosti od ulaza u spilju (na južnom dijelu turističke zone). U sjevenom dijelu turističke zone mogu se planirati građevina koja će biti u funkciji poštovanja spilje (infotunelja, predjela ulaznica, ukoliko navedeno već nije riješeno na katastarskoj čestici u zgr. u spilju).

Na ostale dijelove Konačnog prijedloga Prostornog plana uređenja Opštine Kuzanjica namirno primjedbi te sukladno članku 124. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 78/05) daje se

prethodnu suglasnost

na navedeni konačni prijedlog uz obavezni da se prije usvajanja mora nadopuniti gore navedenim primjedbama. O provedenim izmjenama potrebno je izvijestiti Ministarstvo kulture, Upravu za zaštitu prirode.

Pomoćnik ministra

Zoran Šikić

Prilog: PPUO Kuzanjica

Dostavja se:

1. Neshovi
2. Tvrdonja
3. Pismohrana

REPUBLICA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 200

Klasa: 350-02/07-01/69
Ur. broj: 525-09-A.B.P./07-02
Zagreb, 29. kolovoza 2007.

APE D.O.O.
DINARSKA 39
ZAGREB

**Predmet: Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje
dopis - dostavlja se -**

Na vaš broj:
Klasa:
Ur.broj: 141/07-02
od Zagreb, 14. svibnja 2007.

Primljeno: 525 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva: 15.5.2007.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, temeljem članka 17. stavka 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ('NN' 66/01, 87/02, 48/05 i 90/05) u predmetu zahtjeva **APE d.o.o., Zagreb** - za izdavanje mišljenja - na **KONAČNI PRIJEDLOG PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE KAMANJE** daje

MIŠLJENJE

Područje Općine Kamanje nalazi zauzima 14,81 km² ili 0,4% površine Karlovačke županije, i u svom sastavu ima 7 naselja i to: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali Vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Reštovo i Veliki Vrh Kamanjski.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u Općini Kamanje je 414 ha prema Konačnom prijedlogu PPU Općine Kamanje od čega je 17 ha uvršteno u 'vrlo vrijedna obradiva tla' ili P1 kategoriju i 397 ha uvršteno u 'ostala obradiva tla' ili P3 kategoriju.

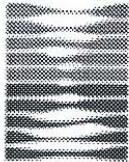
Konačnim prijedlogom PPU Općine Kamanje predviđena su građevinska područja naselja površine 81,8 ha i izgrađene strukture izvan građevinskog područja naselja površine 17,17 ha. Ovo Ministarstvo nije suglasno sa širenjem građevinskog područja na površine poljoprivrednog zemljišta P1 kategorije. Također, građevinsko područje se ne može širiti na površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države sve dok Općina Kamanje ne dobije suglasnost ovog Ministarstva na Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Ovo Ministarstvo smatra da je potrebno izmijeniti članak 77. Odredbi za provođenje na način da je najmanja površina na kojoj se može graditi vinogradarska klijet (tlocrtne površine 45 m2) 1500 m2.

O tome obavijest:

1. Županijski zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije
Karlovac
2. Općina Kamanje
Kamanje
3. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Zavod za prostorno uređenje
Zagreb
Ulica Republike Austrije 20
4. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Uprava za inspekcijske poslove
Odjel inspekcijskog nadzora prostornog uređenja
Zagreb
Ulica Republike Austrije 20
5. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva
Uprava poljoprivrede
Odjel inspekcijskih poslova u poljoprivredi - ovdje
6. Dokumentacija
7. Arhiva - ovdje

HRVATSKE VODE
VODNOGOSPODARSKI ODJEL ZA
VODNO PODRUČJE SLIVA SAVE
pravna osoba za upravljanje vodama
ZAGREB, PP 153

telefonska centrala: 01/63 07 333
direktor: 01 /61 51 781
fax: 01 /61 54 479

KLASA: 350-02/ 07-01/ 0000020
URBROJ: 374-21-1-07-4
Zagreb, 29.kolovoz 2007. godine

APE d.o.o.
Dinarska 39
10 000 ZAGREB

PREDMET: PPUO KAMANJE – sa smanjenim sadržajem
- mišljenje o sukladnosti Konačnog prijedloga, gore navedenog plana, s planovima vodnog gospodarstva

Uvidom u Konačni prijedlog PPUO Kamanje – sa smanjenim sadržajem, a na temelju članka 21. Zakona o vodama (N.N. 107/95 i 150/05) konstatiramo da je Plan sukladan planovima vodnog gospodarstva.

Prilog: Konačni prijedlog Plana

S poštovanjem!

Direktor VGO Sava:
Gorazd Hafner, dipl.ing.grad.

Dostaviti:

- Naslov
- Referada, ovdje
- Arhiva, ovdje

Žiro račun: 2360000-1400132424 Zagrebačka banka
MBS 080081787 Trgovački sud u Zagrebu, MBPS 1209361 Državni zavod za statistiku

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
ZAGREB

**UPRAVA ZA MATERIJALNE RESURSE
SLUŽBA ZA NEKRETNINE, GRADITELJSTVO
I ZAŠTITU OKOLIŠA**

KLASA: 350-02/09-01/45
URBROJ: 512M3-020202-09-*2*

Zagreb, 18. ožujka 2009.

APE d.o.o.
Ozaljska 61/1. kat
10000 ZAGREB

**PREDMET: Prostorni plan uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem,
očitovanje, dostavlja se-**

VEZA: Vaš dopis broj: 064/09-02 od 06. ožujka 2009.

Dopisom iz veze dostavili ste na mišljenje konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem.

Temeljem odredbi članka 18. Zakona o obrani (N.N. broj 33/02 i 58/02) i Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (N.N. broj 175/03), obavještavamo vas da na području obuhvata plana nema zona posebne namjene te smo suglasni sa konačnim prijedlogom Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem.

SZ
Muid

S poštovanjem,

NAČELNIK

bojnik
Vladimir Požgajčić, dipl.ing.grad.

Dostaviti:

- naslovu
- pismohrana

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Uprava za zaštitu prirode
klasa: 612-07/06-49/150
ur. broj: 532-08-02-1/1-06-4
Zagreb, 24. svibnja 2006.

KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANJE
KAMANJE

Predmet: Prostorni plan uređenja Općine Kamanje
-uvjeti zaštite prirode, dostavlja se

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode zaprimila je dopis tvrtke APE d.o.o. iz Zagreba, Dinarska 39 kojim su zatražili izdavanje uvjeta zaštite prirode i dostavljanje podataka o zaštićenim dijelovima prirode koji su im potrebni radi izrade Prostornog plana uređenja Općine Kamanje.

Uvidom u dokumentaciju koja se čuva u Ministarstvu kulture, Upravi za zaštitu prirode utvrđeno je da se na području Općine Kamanje nalazi jedna prirodna vrijednost zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine broj 70/05): spomenik prirode geomorfološki – spilja Vrlovka.

Sukladno članku 124. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine br. 70/05) Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode utvrđuje slijedeće

uvjete i mjere zaštite prirode

1. Prostorni plan treba propisati zaštitu prirode kroz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitu prirodnih vrijednosti, a to su zaštićena područja, zaštićene svojte te zaštićeni minerali i fosili.
2. U cilju očuvanja prirodne biološke raznolikosti treba očuvati postojeće šumske površine, šumske rubove, živice koje se nalaze između obradivih površina, te zabraniti njihovo uklanjanje; osobito treba štiti područja prirodnih vodotoka i vlažnih livada.
3. Prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka sa ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda (nastanak bujica i erozije) treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka.
4. U cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti mora se izvršiti analiza krajobraza, istaknuti posebnosti krajobraza, utvrditi problemska područja i trendove koji ugrožavaju krajobrazne vrijednosti te u skladu s tim planirati izgradnju koja neće narušiti izgled krajobraza, a osobito treba od izgradnje štiti panoramski vrijedne točke te vrhove uzvisina.
5. Treba provesti istraživanje kako bi se utvrdilo da li postoje posebno vrijedni dijelovi prirode koji će se zaštititi temeljem Zakona o zaštiti prirode ili odredbama prostornog plana, te utvrditi njihovu vrijednost, na osnovu toga provesti postupak stavljanja pod zaštitu i odrediti mjere zaštite.
6. Treba zabraniti sve radnje kojima se na prirodnim vrijednostima predloženim za zaštitu umanjuje prirodna vrijednost odnosno narušavaju svojstva zbog kojih se predlaže zaštita.
7. Prije bilo kakvih zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima i prirodnim vrijednostima predviđenim za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i staništa.
8. Pri oblikovanju građevina (posebice onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagodene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.

9. Za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost / prirodnu vrijednost predviđenu za zaštitu, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti.
10. Za građenje i izvođenje radova, zahvata i radnji potrebno je zatražiti uvjete zaštite prirode i/ili dopuštenje nadležnog tijela državne uprave sukladno Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine 70/05).
11. Na spomeniku prirode spilji Vrlovki i u njegovoj neposrednoj blizini koja čini sastavni dio zaštićenog područja nisu dopuštene radnje koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednost.
12. Zabranjeno je oštećivati, uništavati i iznositi sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne arheološke i druge nalaze te mijenjati stanišne uvjete u objektu, njegovu nadzemlju i neposrednoj blizini.
13. Za sve aktivnosti u speleološkom objektu potrebno je ishoditi dopuštenje nadležnog tijela državne uprave.
14. Ekološki vrijedna područja koja se nalaze na području Općine treba sačuvati i vrednovati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te mjerama za očuvanje stanišnih tipova.
15. Na području Općine Kamanje utvrđena su ugrožena i rijetka staništa (mješovite hrastovo grabove i čiste grabove šume te Srednjeeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze) za koje treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:
 - treba očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip te zaštićene i strogo zaštićene divlje svojte što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama i osiguranje prikladne brige za njihovo očuvanje te sustavno praćenje stanja (monitoring).
 - u gospodarenju šumama treba očuvati šumske čistine (livade, pašnjake i dr.) i šumske rubove, produljiti sječivu zrelost gdje je to moguće, prilikom dovršnog sijeka ostavljati manje neposječene površine, ostavljati zrela, stara i suha stabala, izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu.
16. Rijeka Kupa i područje uz rijeku Kupu uključeno je u koridor preliminarne nacionalne ekološke mreže (NEN), a neposredno uz njenu sjevernu granicu ali izvan obuhvata plana nalazi se jezgra preliminarne nacionalne ekološke mreže Žumberak – Samoborsko gorje.

Gore utvrđene uvjete i mjere zaštite prirode potrebno je ugraditi u PPUO Kamanje (posebice u Odredbe za provođenje poglavlje 6.0. *Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara*).

Molimo da nam dostavite jedan primjerak Nacrta prostornog plana (tekstualni i kartografski dio) kako bi se utvrdilo na koji su način obrađena poglavlja vezana uz zaštitu prirode. Nakon uvida u dostavljeno biti će dane primjedbe na Nacrt prostornog plana te će naknadno, ukoliko je potrebno, biti izdani dodatni uvjeti i mjere zaštite prirode.

Ujedno napominjemo da sukladno članku 124. stavak 2 Zakona o zaštiti prirode prostorni planovi koji obuhvaćaju posebno zaštićena područja ne mogu biti doneseni bez prethodne suglasnosti Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode.

Privitak: Podaci o zaštićenom dijelu prirode

Dostavlja se:

1. Naslovu
2. Evidencija
3. Pismohrana

Na znanje: APE d.o.o. ✓
Dinarska 39, Zagreb

(7)

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA
ZAVOD ZA ZAŠTITU PRIRODE
Z A G R E B

Opatička ul.8. tel. 54-700

Broj: 192/5-1962.

Zagreb, 26.XI 1962.

Na osnovu člana 40. Zakona o zaštiti prirode
/"Narodne novine" br.19/60./ Zavod za zaštitu prirode u Zagrebu
donosi

R J E Š E N J E

Utvrđuje se da špilja Vrlovka u Brlog-gradu kod
Ozlja na kat. čest. br.1159/1 /ulaz u špilju/ broj posjed.lista
419 k.o.Ozaljski Brlog vlasništvo društveno koje koristi kao uzur-
piranu česticu Lončar Blaž iz Kamanje kbr.6. i Lončar Jure Fili-
pov iz Kamanje kbr.9. ima svojstvo zaštićenog objekta prirode kao
spomenik prirode- špilja, te se određuje upis tog objekta u re-
gistar zaštićenih objekata prirode.

U ovoj špilji ne smiju se uništavati špiljski ukre-
si i ne smiju se vršiti nikakvi zahvati u špilji bez prethodnog
odobrenja ovog Zavoda.

Nakon pravomoćnosti rješenja će se dostaviti Ko-
tarskom sudu u Karlovcu, radi njegovog upisa u zemljišne knjige.

Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo
izvršenje.

O b r a z l o ž e n j e

Komisija zavoda za zaštitu prirode određena rje-
šenjem br. 94/1-1962. od 8.VI 1961. ustanovila je:

Špilja Vrlovka kod Ozlja je značajan speleološki
objekt. Duga je 315 m i ispunjena velikom količinom različitih si-
ga, koje su karakteristične po svojoj morfologiji. U špilji je sve
do njenog kraja uređena staza, pa je omogućeno nesmetano posjećiva-
nje. Osim turističke atrakcije Vrlovka je interesantna zbog pale-
ontološkog materijala i materijala za proučavanje iz geologije,
hidrogeologije i meteorologije.

NOC Ozalj pod brojem: 02-4802/1-1962. od 13.XI
1962.god. suglasio se je da se špilja Vrlovka stavi pod zaštitu.

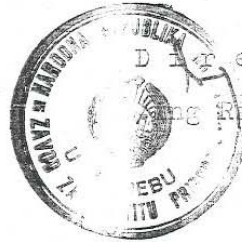
Na osnovu izloženog, a temeljem člana 4.tač.3.čla-
na 9 i 30. Zakona o zaštiti prirode, te čl.8. i 11. Pravilnika o
registraciji zaštićenih objekata prirode /"Narodne novine" br.1/61.
riješeno je kao u dispozitivu.

Protiv ovog rješenja dozvoljena je žalba Savjetu
za kulturu NRH u roku od 15 dana od dana prijema. žalba se preda-

je Zavodu za zaštitu prirode u Zagrebu.

O tome obavijest:

1. Lončar Blaž, Kamanje br. 6.
kod Ozlja
2. Lončar Jure Filipov, Kamanje
br. 9 kod Ozlja
3. Narodni odbor općine,
Odsjek za opću upravu i
društvene službe-Ozalj
4. Narodni odbor kotara,
Odjel za društvene službe,
Karlovac
5. prof. Iva Vrbanić, povjerenik
za zaštitu prirode, Karlovac
Gradski muzej.
6. Planinarsko društvo "Dubovac",
Karlovac
7. Zavod za zaštitu prirode, Zagreb,
registar zaštićenih objekata prirode.
8. Kotarski sud, Karlovac .

Direktor:

Ang. Ratko Kevo/

U ovom rješenju navedeni zaštićeni objekti prirode
upisan je u registar zaštićenih objekata prirode pod reg. br. 83

Zagreb, 5. XII 1962.

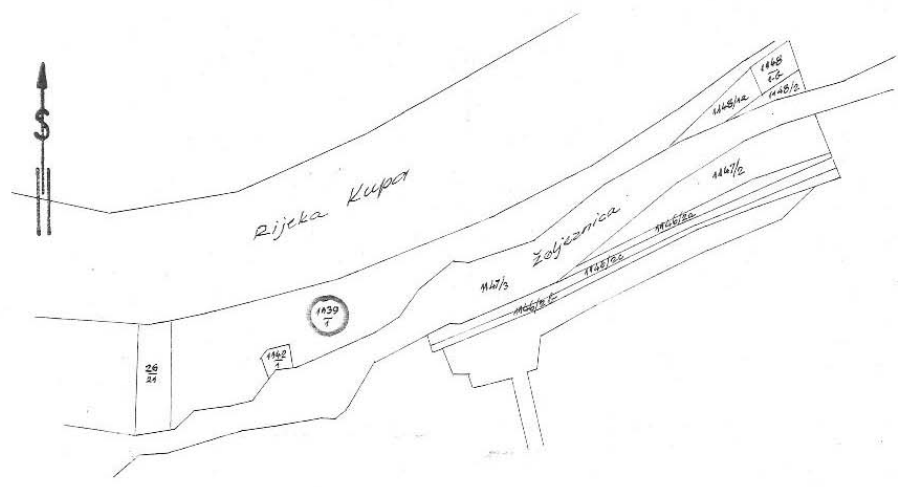
Povjerenik službenika:

1

KOTAR Karlovaca
KATAST. OPĆINA Ozalj: Brlog
BROJ LISTA KAT. PLANA 4

URED ZA KATASTAR Ozalj
PRIJAVNI LIST BROJ _____

KOPIJA KATASTARSKOG PLANA
MJERILO 1: 2880

U Karlovacu, dne 9. 11. 1952.

Prisrtao:

HEP OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
SEKTOR ZA IZGRADNJA I INVESTICIJE
Služba za pripremu izgradnje i izgradnju

10000 ZAGREB, Kupska 4
TELEFON - 01/63 22 111
TELEFAX - 01/63 22 277
ŽIRO RAČUN - 2340009-1110177451
POŠTA - 10001 - ZAGREB - SERVIS
MATIČNI BROJ - 1924427
<http://www.hep.hr>

APE d.o.o.

10 000 ZAGREB
Ozaljska 11, Zagreb

VAŠ BROJ I ZNAK:

NAŠ BROJ I ZNAK: **32-2513/05.JM.**

DATUM: **09.12.2005.**

Predmet:

PRIJEDLOG PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE KAMANJE
- očitovanje na zahtjev za prethodnu raspravu

Poštovani,

Temeljem Vašeg zahtjeva zaprimljenog 07.12.2005. godine, po predmetu definiranja posebnih uvjeta, mišljenja, suglasnosti, potvrda ili drugih akta u postupku prijedloga Prostornog plana uređenja Općine Kamanje, a nakon pregleda stručne dokumentacije, neposredne komunikacije sa izrađivačima PPUO-a Kamanje (APE d.o.o.- Zagreb) i obavljenog pregleda stručne dokumentacije o stvarnom stanju u prostoru HEP Operator prijenosnog sustava d.o.o., Sektor za izgradnju i investicije u sklopu svojih nadležnosti unutar HEP-Grupe, utvrđuje da

NEMA POSEBNIH UVJETA

obzirom na objekte prijenosne mreže (dalekovodi i transformatorske stanice napona 110, 220 i 400 kV) koji se nalaze u našoj nadležnosti.

Prethodni je zaključak donesen na temelju:

1. Uvida u pogonsku i tehničku dokumentaciju Prijenosnog područja Zagreb, kojim je utvrđeno da se unutar granica PPUO Kamanje, ne nalaze elektroenergetski vodovi i postrojenja napona 400, 220 i 110 kV.
2. Pregleda planske i projektne dokumentacije Službe za pripremu izgradnje i izgradnju, kada je utvrđeno da se u prostoru plana uređenja ne planira izgradnja objekata visokonaponske mreže.

Prema strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske (karta elektroprivrednih postrojenja) planirana je izgradnja hidroelektrane «HE Božakovo». Za detaljnije informacije vezane uz planiranje i izgradnju HE «Božakovo», možete se obratiti **HEP- Proizvodnja d.o.o.**

ČLAN HEP GRUPE

NAPOMENA: Ovo očitovanje o posebnim uvjetima odnosi se na objekte prijenosne mreže (dalekovodi i transformatorske stanice napona 110, 220 i 400 kV). U svrhu kompletiranja Vašeg zahtjeva, posebne uvjete, suglasnost ili mišljenje potrebno je zatražiti i od drugih organizacijskih cijelina HEP-a:

HEP – Proizvodnja d.o.o.
Ulica Grada Vukovara 37, 10 000 ZAGREB

HEP – Distribucija d.o.o.
DP "Elektra" – Karlovac
Vladka Mačeka 44, 47 000 KARLOVAC

i to za vodove i postrojenja koji se nalaze u okviru njihovih nadležnost, a koji su prisutni u području planiranih zahvata.

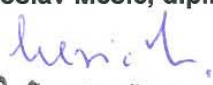
S poštovanjem,

Prilog:

1. Kartografski prikaz Općine Kamanje, M=1:25 000,
2. Isječak Karte strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, van mjerila.

DIREKTOR

Miroslav Mesić, dipl. ing. el.

HEP - Operator prijenosnog sustava d.o.o.
ZAGREB, Kupska 4

Co:

1. Služba za pripremu izgradnje i izgradnju
2. Odjel za pripremu izgradnje, prof. Moser
3. PrP – Zagreb
4. Arhiva

PPUO KAMANJE KARLOVAČKA ŽUPANIJA

M=1:25 000

5. IZVJEŠĆE O PRETHODNOJ RASPRAVI

**REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA**

**OPĆINA KAMANJE
OPĆINSKO POGLAVARSTVO**

Klasa: 350-01/05-01/03
Ur.broj: 2133/22-01-06-18
Kamanje, travan, 2006.

**Predmet: Izvješće o prethodnim raspravama u postupku izrade Nacrta prijedloga
Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem**

U postupku izrade Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem (u daljnjem tekstu PPUO) održana je jedna prethodna rasprava i to 21. ožujka godine s početkom u 9,00 sati, godine u prostorijama Društvenog doma Kamanje u Kamanju, Kamanje 105. Rasprava je provedena sukladno članku 3. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN br. 101/98).

Na prethodnu raspravu održanu pisanim pozivom pozvani su.

- Vijećnici Općine
- Ministarstvo kulture
Uprava za zaštitu kulturne baštine
Konzervatorski odjel u Karlovcu
- Ministarstvo kulture
Uprava za zaštitu prirode
- MUP – PU Karlovačka
Odjel zajedničkih i upravnih poslova
- Karlovačka županija
Županijski zavod za prostorno planiranje i zaštitu okoliša
- Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji
Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša i graditeljstvo
- Županijska uprava za ceste
- HŽ Hrvatske željeznice d.o.o.
Razvoj i investicije
- Hrvatske vode
VGI «Kupa» Karlovac
- Hrvatske šume
Uprava šuma Karlovac
- T- HT d.d.

TK centar Karlovac

- Udruga pokretnih komunikacija Hrvatske
- Hrvatska pošta d.d.

Poštansko središte Karlovac

- HEP – Sektor za tehničku potporu – Prijenos
Služba za pripremu izgradnje i izgradnju
- HEP D.P. «Elektra Karlovac»
Pogon Ozalj
- Komunalno Ozalj d.o.o.

Iz popisa sudionika prethodne rasprave koji su sastavni dio zapisnika sa prethodnih rasprava vidljivo je tko se od pozvanih sudionika odazvao pozivu.

Prethodnu raspravu vodio je Damir Mateljan, prof., načelnik Općine Kamanje – nositelja izrade plana.

Na prethodnoj raspravi obrazloženje nacrtu prijedloga PPUO Kamanje sa smanjenim sadržajem iznijele su Mirela Čordaš, dipl.ing.arh. i Sandra Jakopec, dipl.ing.arh. predstavnice APE d.o.o iz Zagreba – stručnog izrađivača plana.

O prethodnoj raspravi sačinjen je Zapisnik koji su sastavni dio ovog Izvješća.

Predlaže se Općinskom poglavarstvu da na temelju ovog Izvješća i Nacrta prijedloga plana utvrdi Prijedlog PPUO Kamanje sa smanjenim sadržajem za javnu raspravu te zaduži nositelja izrade plana da istu provede u roku od 15 dana.

Načelnik Općine Kamanje:

Damir Mateljan, prof.

Prilog – Zapisnik s prethodne rasprave

**REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA**

**OPĆINA KAMANJE
JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL**

Klasa: 350-01/05-01/03
Ur.broj:2133/22-01-06-19
Kamanje, travanj 2006.

**Predmet: prethodna rasprava o Nacrtu prijedloga
Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem
ZAPISNIK**

Sukladno članku 3. i članku 5. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN br. 101/98), dana 11. ožujka 2006. godine, poziv da prisustvuju prethodnoj raspravi o Nacrtu prijedloga Prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem (u daljnjem tekstu PPUO) upućen je tijelima državne uprave, pravnim osobama s javnim ovlastima, upravnim tijelima državne, županijske i općinske uprave, te predstavnicima mjesnog odbora.

Sukladno članku 3. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN br. 101/98) provedena je prethodna rasprava o nacrtu prijedloga PPUO Kamanje sa smanjenim sadržajem. Prethodna rasprava je održana 21. ožujka 2006. godine u prostorijama Društvenog doma u Kamanju, Kamanje 105. Prethodna rasprava je započela u 9.00 sati.

Pozivu da prisustvuje prethodnoj raspravi odazvalo se osmero (8) sudionika kako slijede,

- o "APE" d.o.o. Zagreb (izrađivač),
- o Općina Kamanje,
- o Hrvatske šume d.o.o.
- o T – HT
- o Županijska Uprava za ceste
- o Županijski zavod za prostorno uređenje i zaštitu prirode
- o Služba za prostorno uređenje i graditeljstvo
- o HŽ – razvoj i investicije

O nemogućnosti prisustvovanja prethodnoj raspravi pismeno ili usmeno su se očitovali:

- o Uprava za zaštitu kulturne baštine (Konzervatorski odjel u Karlovcu)

U sastavu ovog Zapisnika sadržan je popis sudionika koji su se odazvali pozivu na prethodnu raspravu (popis u prilogu).

ZAPISNIK

Načelnik općine Kamanje, gospodin D. Mateljan pozdravio je sve nazočne goste i otvorio raspravu vezanu uz Prostorni plan općine Kamanje sa smanjenim sadržajem.

Gosp. T. Rebrović, direktor Županijske uprave za ceste iznio je podatke o dužini županijskih cesta na području općine Kamanje, njihovu stanju te o planu njihove rekonstrukcije te na kraju zaključio kako je broj odnosno dužina županijskih cesta na području općine Kamanje dovoljan te se osim rekonstrukcije neće ići u daljnju izgradnju.

Gosp. L. Milinković voditelj Uprave šuma ispostave Ozalj, iznio je podatke o veličini šuma na području općine Kamanje koje su u vlasništvu države i što je u odnosu na privatne šume mali broj. Istaknuo je potrebnu suradnju općine i Hrvatskih šuma, upravo i kroz prostorni plan na očuvanju i pametnoj eksploataciji šuma na području općine Kamanje.

Gosp. Ž. Biondić predstavnik HŽ-a iznio je podatke o pruzi i ostaloj željezničkoj infrastrukturi na području općine Kamanje uz naglasak da HŽ žele sačuvati postojeću prugu, modernizirati je i održavati postojeću željezničku infrastrukturu.

Gosp. I. Jazvac predstavnik T-HT-a centra Karlovac, iznio je podatke o telefonskoj mreži i infrastrukturi koja u potpunosti zadovoljava potrebe korisnika općine Kamanje.

U raspravu su se još uključile gospođa J. Kihalić i gospođa I. Kajfež-Pavlović predstavnice Službe za prostorno planiranje odnosno Županijskog zavoda za prostorno planiranje i zaštitu okoliša.

Nakon provedene rasprave Mirela Ćordaš je prisutne pozvala da sve prijedloge, primjedbe i sugestije dostave izrađivaču Plana kako bi se izradio što kvalitetniji prijedlog PPUO Kamanje sa smanjenim sadržajem za javnu raspravu. Prethodna rasprava okončana je u 10,30 sati.

Prilog – Popis sudionika

Zapisničar:

Anja Matešić

6. IZVJEŠĆE O JAVNOJ RASPRAVI I IZVJEŠĆE O PONOVNOJ JAVNOJ RASPRAVI

IZVJEŠĆE O JAVNOJ RASPRAVI

na Prijedlog Prostornog plana uređenja općine Kamanje sa smatranim sadržajem

Općinsko poglavništvo općine Kamanje je temeljem članka 4. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN br. 10./93), te članka 11. Statuta općine Kamanje (OG broj općine Kamanje 13/05) provelo javne rasprave o prijedlogu Prostornog plana uređenja općine Kamanje sa smatranim sadržajem s pripadajućim tekstualnim i grafičkim dijelom. Prijedlog Plana izradila je tvrtka «APD» d.o.o. Zagreb.

Javna rasprava trajala je 30 dana, u vremenu od 13. svibnja do 13. lipnja 2006. godine.

Javna rasprava objavljena je u javnom tisku – u Karlovačkom listu broja 6. svibnja 2006. godine, te izvještena na oglasnoj ploči općine Kamanje.

Također je temeljem članka 5. navedene Uredbe, posebna obavijest dostavljena tijelima državne uprave, ugovornim tijelima županije, te pravnim osobama s javnim ovlastima koji osiguravaju podatke za potrebe izrade prostornih planova, te njihovim odborima općine Kamanje, kao i svim članovima Općinskog poglavništva i Općinskog vijeća.

Javni uvid u Prijedlog Prostornog plana organiziran je u navedenom vremenu od 3. svibnja do 13. lipnja 2006. godine u prostorijama Društvenog doma u Kamanju, Kamanje 103, Kamanje, od 07,00 – 15,00 sati, gdje su se mogle dobiti i potrebne informacije. U prostoru javnog uvida bila je na vidljivom mjestu izložena knjiga primjedbi.

Javno zlaganje o Prijedlogu Prostornog plana sa stručnim obrazloženjem izradivača održano je 17. svibnja 2006. godine u 17,00 sati u prostorijama Društvenog doma u Kamanju.

Na javnom zlaganju bilo je razložno 11 osoba – građana i predstavnika institucija, a prema popisu i zapisniku u prilogu ovog izvješća.

Pismena rješenja, prijedlozi i primjedbe na prijedlog prostornih planova mogli su se dostaviti u krajnjem roku za zaključivanje javne rasprave, odnosno do 2. lipnja 2006. godine.

Po završetku javnog uvida konstatirano je da je za vrijeme rasprave u knjigu za primjedbe došlo 22 upisa, a pismenih primjedbi 5. Izradivač plana sve primjedbe je obradio i predložio odgovore. Preslika odgovora nalazi se u prilogu ovog izvješća.

PRILOG:

1. zapisnik s javne rasprave
2. prijedlog odgovora na primjedbe

ČEVIK

Marko Muckler, prir

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA

OPĆINA KAMANJE
JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL

Klasa: 350-01/05-01/01
Cr. broj: 1133/22-01-06-26
L. Kamanje, 17. svibnja 2006.

**PREDSJETNIK JAVNO IZLAGANJE O PRIJEDLOGU PLANA ZA JAVNU RASPRAVU
ZAPISNIK**

Sukladno članku 7. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (osrednjen broj: 201/98), dan: 17. svibnja 2006. god. u Ombudsmanovom domu u Kamanju, Kamanje 105 održao je javno izlaganje o Prijedlogu plana za javnu raspravu na početkom u 17:00 sati.

O javnom izlaganju, putem Jedinstvenog upravnog odjela pismenim putem obaviještene su sljedeće institucije: Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji, Karlovačka županija; Županijski zavod za prostorno planiranje, Karlovačka županija – Županijska uprava za gospodarstvo, Županijska uprava za ceste, Hrvatske vođe – VGH «Kupa» Karlova, T-IT d.o.o., TK centar Karlova, HEP D.P. «Elektra» Karlova – Pogan Ozalj, Hrvatska šume – Uprava šuma Karlova, Komunalno Ozalj d.o.o., Mjesni odbori na području općine Kamanje i APE d.o.o. Zagreb. Također, o javnom izlaganju, obaviještani su članovi Općinskog vijeća i Općinskog poglavarstva općine Kamanje, a putem oglašnih ploča i web stranice općine informirani su rješitelji i udruge s područja općine Kamanje.

Javnom izlaganju prisustvovali su predstavnice APF d.o.o.: Sandra Jakopac i Mirela Čordaš, Damir Matešljan, članovi Općinskog poglavarstva Josip Klemarić i Stjepan Maršić te Anira Matešić – zapisničar.

Načelnik, Damir Matešljan pozdravio je nazočne, a predstavnice APF-a d.o.o. izvijele su o napredku izrade Prostornog plana, ciljeva prostornog razvoja, plan prostornog uređenja te upoznale prisutne sa odredbama za provođenje.

Kako na javnom izlaganju nije bilo primjedbi i prijedloga u zapisnik, napomenuto je kako je krajnji rok do kojeg građani, udruge i institucije mogu podnijeti prijedloge i primjedbe na Prijedlog plana za javnu raspravu 13. lipnja 2006. godine.

Nakon provedenog izlaganja, Damir Matešljan zahvalio je prisutnima te je javno izlaganje okončano u 18:30 sati.

Zapisničar:

ANIRA MATEŠIĆ

Zagreb, 26.06.2006.

Broj: 160/06-02

OPĆINA KAMANJE
Općinsko poglavarstvo
KAMANJE

**Predmet: Prijedlog PPUO Kamanje sa smanjenim sadržajem
odgovori na prijedloge i primjedbe**

Sukladno članku 6. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN br. 101/98) javna rasprava o prijedlogu prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa smanjenim sadržajem održana je u razdoblju od 13.05. do 13.06.2006. godine. Primjedbe i prijedlozi na prijedlog plana mogli su se dostaviti do 13.06.2006. godine.

Prije izrade plana zaprimljen je slijedeći zahtjev:

1. MARKOVIĆ MARIO, Kamanje 5H, Kamanje

11. Zahtjev za uvrštenje k.č. 677/3, 667 i 668 k.o. Police Pirišće u građevinsko područje, odnosno na k.č. 677/3 je izgrađena kuća (posjeduje građevinsku dozvolu), a za k.č. 667 se traži mogućnost izgradnje gospodarske građevine.

Navedeni zahtjev za k.č. 677/3 je već prihvaćen.

Izgradnja gospodarskih građevina za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti, definirana je čl. 76. Odredbi za provođenje i glasi:

Ostale poljodjelske građevine

(1) *Na poljoprivrednom zemljištu, vinogradima i voćnjacima min. veličine 1000 m² može se graditi spremište za alat, oruđe i strojeve površine tlocrtne projekcije do 15 m².*

(2) *Na poljoprivrednom zemljištu većem od 2000 m² može se graditi poljodjelska kućica površine tlocrtne projekcije do 25 m²,*

(3) *Dopuštena visina građevina iz stavka (1) i (2) ovog članka je prizemlje (P) s mogućnošću gradnje podruma, s time da visina vijenca građevine mjerena od konačno zaravnatog i uređenog terena uz zgradu na njegovom najnižem dijelu, pa do vijenca građevine može iznositi najviše 3,0 m. Krovnište mora biti dvostrešno između 35° i 45° pokriveno crijepom, a sljeme krova mora biti paralelno sa slojnicama. Građevine se ne priključuju na prometnu i komunalnu infrastrukturu.*

Odgovori na primjedbe i zahtjeve pristigle tijekom javne rasprave

2. JANKO MATEŠEVAC, Kamanje

12. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1735/2 i 1736/1 k.o. Police Pirišće u građevinsko područje.

Dio k.č. 1736/1 uvršten je u izgrađeni dio građevinskog područja. Za ostalo zahtjev se ne prihvaća jer se čestice nalaze izvan građevinskog područja naselja, bez osiguranog kolnog pristupa (k.č. 1935/1 i južni dio k.č. 1736/1). Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

3. MILKA RADAKOVIĆ, Kamanje

13. Zahtjev za uvrštenje k.č. 259/4 i 263/2 k.o. Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se ne prihvaća. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

4. ZVONKO PETRINA, Kamanje

14. Zahtjev za uvrštenje k.č. 293/15 k.o. Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se djelomično prihvaća, odnosno uvršten je južni dio čestice. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

5. VLASTA PETRINA, Kamanje

15. Zahtjev za uvrštenje k.č. 29/2, 1134 i 1135 k.o. Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Sjeverozapadni dio k.č. 1134 je već uvršten u građevinskog područja.

Navedeni zahtjev za k.č. 1135 se ne prihvaća, jer nema osiguran kolni pristup. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

Za k.č. 29/2 zahtjev se djelomično prihvaća, odnosno cca 30 m uz prometnicu prema grafičkom prilogu, jer nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

6. IVAN BREGAR, Kamanje

16. Zahtjev za uvrštenje k.č. 14/4 i 14/1 k.o. Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se djelomično prihvaća, odnosno uvršten je sjeverni dio čestica. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

7. DUBRAVKA TURKOVIĆ, Kamanje

17. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1073/1, 1073/2, 1073/3, 1160/4 i 1073/6 k.o. Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Cijela k.č. 1160/4 i zapadni dio k.č. 1073/6 su već uvrštene u građevinskog područja naselja – izgrađeni dio, dok je istočni dio k.č. 1073/1, 1073/2 i 1073/3 uvršten u neizgrađeni dio građevinskog područja. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja, odnosno uvrštavanje cijelih čestica.

8. KATICA SEKULIĆ, Jaškovo 33B, Ozalj

18. Zahtjev za korigiranjem građevinskog područja u naselju Veliki Vrh (k.o. Police Pirišće), na način na k.č. 1613 je izgrađena kuća, a k.č. 1611 je njena okućnica, k.č. 1614, 1615, 1616, 1601/1 i dio 1618 su izgrađene – gospodarske građevine, a za k.č. 1617/1, 1617/2, 1619 i dio k.č. 1618 su neizgrađene i za njih se traži uvrštenje u građevinsko područje.

Zahtjev za korekcijom izgrađenog dijela građevinskog područja se prihvaća.

Navedeni zahtjev za k.č. 1617/1, 1617/2 i 1618 se prihvaća, dok za k.č. 1619 nije moguće prihvatiti jer su Prostornim planom Karlovačke županije određeni strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

9. MARIJAN PERIĆAK, Kamanje 61, Kamanje

19. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1070 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se djelomično prihvaća, odnosno uvršten je sjeveroistočni dio čestice uz prometnicu. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

10. DRAGICA BORKOVIĆ, Orljakovo 10, Kamanje

20. Zahtjev za uvrštenje k.č. 24/8, 18/1, 52, 51, 58/2a i 56/1 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

K.č. 51 i južni dio k.č. 52 te dio k.č. 58/2a već su uvrštene u građevinsko područje naselja – izgrađeni dio.

Navedeni zahtjev za k.č. 18/1 i 24/8 se ne prihvaća, dio parcele je šumsko zemljište. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

11. PETAR BORKOVIĆ, Orljakovo 1c, Kamanje

21. Zahtjev za uvrštenje k.č. 19/1 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se prihvaća, prema grafičkom prilogu.

12. BLAŽ LADIKA, Kamanje 56b, Kamanje

22. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1137 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se djelomično prihvaća, odnosno uvršten je zapadni dio čestice. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

13. ANA LADIKA, Kamanje 60, Kamanje

23. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1108 i 1106/1 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se ne prihvaća, parcele nemaju osiguran pristup sa javne prometne površine. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga su ovim Planom neizgrađeni dijelovi građevinskog područja utvrđeni u dijelovima već formiranih naselja i u njihovoj neposrednoj blizini. S obzirom da se parcele nalaze izvan naselja nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

14. ŽELJKO ŽUPČIĆ, Durlinci 11

24. Zahtjev za uvrštenje k.č. 956/1 k.o Police Pirišće u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se prihvaća.

15. ZDRAVKO NOVOSEL, Kamanje

25. Zahtjev za uvrštenje k.č. 921/1 k.o Police Pirišće u građevinsko područje.

Istočni dio k.č. 921/1 k.o. Police Pirišće je već uvršten u građevinsko područje naselja – izgrađeni dio.

16. JOSIP PETRINA, Kamanje

26. Zahtjev za uvrštenje k.č. 292/21 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se ne prihvaća. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga su ovim Planom neizgrađeni dijelovi građevinskog područja utvrđeni u dijelovima već formiranih naselja i u njihovoj neposrednoj blizini. S obzirom da se tražena parcela nalaze izvan naselja nema mogućnosti za daljnje proširenje građevinskog područja.

17. DRAGO PETRINA, Kamanje

27. Zahtjev za uvrštenje k.č. 264/12 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se ne prihvaća. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga su ovim Planom neizgrađeni dijelovi građevinskog područja utvrđeni u dijelovima već formiranih naselja i u njihovoj neposrednoj blizini. Navedena parcela se nalazi izvan naselja između željezničke pruge i Kupe.

18. LJUBICA VELIČAN, Kamanje

28. Zahtjev za uvrštenje k.č. 249/7a i 253 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se ne prihvaća. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga su ovim Planom neizgrađeni dijelovi građevinskog područja utvrđeni u dijelovima već formiranih naselja i u njihovoj neposrednoj blizini. Navedena parcela se nalazi izvan naselja u blizini rijeke Kupe.

19. DRAGO NOVOSEL, Kamanje

29. Zahtjev za uvrštenje k.č. 24/38 k.o. Ozaljski Brlog u građevinsko područje, odnosno na čestici je kuća u izgradnji.

Navedeni zahtjev se prihvaća, k.č. 24/38 k.o. Ozaljski Brlog je uvrštena u građevinsko područje naselja – izgrađeni dio.

20. RUDOLF PRISELAC, Kamanje 51A, Kamanje

30. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1116 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se djelomično prihvaća za istočni dio čestice prema grafičkom prilogu. Prostornim planom Karlovačke županije određeni su strogi kriteriji za formiranje neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja, stoga nema mogućnosti za uvrštenje cijele čestice.

21. JANKO MOROG, Kamanje

31. Zahtjev za uvrštenje cijele k.č. 927 k.o Police Pirišće u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se prihvaća izuzev sjeverozapadnog dijela parcele (širine 6 – 7,5 m).

22. RUDOLF PRISELAC, Kamanje 43, Kamanje

32. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1131/2 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se prihvaća. Cijela parcela je uvrštene u građevinskog područja naselja – izgrađeni dio.

23. STJEPAN PRAHOVIĆ, Kamanje

33. Zahtjev za uvrštenje k.č. 1166/2, 1166/1 i 1167 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Čestice se nalazi unutar zone zaštite prirode i arheološke zone, stoga je moguće uvrštenje samo južnog dijela k.č. 1166/2 i 1166/1.

24. LIDIJA BATUŠIĆ, Kamanje 90, Kamanje

34. Zahtjev za uvrštenje k.č. 31/2 k.o Ozaljski Brlog u građevinsko područje.

Navedeni zahtjev se prihvaća.

25. "DINELA", Kamanje 1b, Kamanje

35. Zahtjev za formiranje zone turističke namjene prema grafičkom prilogu.

Navedeni zahtjev za formiranje zone turističke namjene se prihvaća prema grafičkom prilogu za čestice smještene u naselju Preseka.

Čestice u naselju Veliki Vrh Kamanjski nije moguće uvrstiti u ugostiteljsko-turističku namjenu jer se nalazi u području Značajnog prirodnog krajobraza – područje vinograda.

Ostale opisane aktivnosti mogu se obavljati izvan građevinskog područja.

25. EMIL BREGAR, Kamanje bb, Kamanje

36. 1. primjedba se odnosi na prenamjenu površina ostalih obradivih tla u površine šume i šumska zemljišta.

Šume na području Općine spadaju u *Europsko – sjevernoameričku šumsku regiju, Europsku subregiju. Asocijacije na prostoru spadaju u Medioeuropske, brežuljkaste mezofilne i acidofilne šume hrasta kitnjaka. Na području Općine zastupljene su slijedeće asocijacije:*

- *Luzulo – Quercetum, Hieracio racemosi – Quercetum petraeae i Festuco drymeiae – Quercetum petraeae*
- *Castanetum sativae*
- *Epimedio – Carpinetum betuli*

*Radi se o stabilnim šumskim zajednicama prirodno razvijenim na podlozi, koje spontano razvijaju podmladak. Ne preporuča se unošenje većih količina slabije prilagođenih vrsta na područje, stoga **nije moguće** unošenje crnogoričnih kultura.*

Stanje šuma u Hrvatskoj – «U europskim razmjerima, stanje šuma u Hrvatskoj je dobro. Znatno bolje nego u većini zemalja zapadne i srednje Europe, zahvaljujući prvenstveno načinu gospodarenja šumama koji daje prednost prirodnome sastavu šuma. Prirodni sastav ima 95% šumskih sastojina, a šumske površine nisu se smanjile posljednjih stotinjak godina» («Biološka i krajobrazna raznolikost Hrvatske» (Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša, Zagreb, prosinac 1999.)).

Ostala obradiva tla u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske treba privesti njihovoj primarnoj namjeni, a **ne pošumiti**.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske propisala je slijedeće:

- *Orijentacija i prednost poljodjelstva treba biti u zadovoljavanju potreba zemlje, uključujući i one u ponudi vanjskom tržištu specifičnih primarnih proizvoda i prerađevina višeg stupnja proizvedenih na ekološki povoljan način, kojima će se ostvariti najveća moguća dobit.*
- *Potreban je novi pristup u utvrđivanju boniteta tla uz uvažavanje svih parametara vezanih uz plodnost i zaštitu tla, treba djelotvornije štititi poljodjelsko zemljište te smanjiti ili onemogućiti korištenje kvalitetnog plodnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe, sprječavati daljnje povećanje izloženosti eroziji i sanirati razna klizišta na poljodjelskom zemljištu.*

- Treba zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava i depopulaciju vrijednih prostora, sprječavati daljnje cjepkanje zemljišnih površina, poticati povećavanje zemljišnog posjeda te bolje iskorištavati postojeće i privoditi svrsi do sada neobrađene i zapuštene poljodjelske površine, što se posebno odnosi u područjima od posebnog interesa za državu (npr. ratom razorena područja, otoci, pogranična područja, brdsko-planinska područja te najvrednija agrarna područja u zemlji).

Krajobrazna diferencijacija, pogotovo ona na planerskoj razini, obično nije sama sebi svrhom. Njen glavni cilj najčešće je vrednovanje krajolika, a i to opet kao sveukupnog vrednovanja prostora. («Krajolik» Sadržajna i metoda podloga, Krajobrazne osnove Hrvatske (RH Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Zavod za prostorno planiranje – knjiga 1, Zagreb, listopad 1999.)).

Kao mogući kriteriji za vrednovanje krajolika najčešće se navode:

- raznolikost – raznovrsnost
- posebnost – rijetkost – jedinstvenost
- atraktivnost – slikovitost
- tipičnost – karakterističnost (za pojedinačni kraj, županiju, regiju).

37. 2. primjedba se odnosi na izmjenu granica naselja.

Područje Općine definirano je Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj te njegovim izmjenama i dopunama (NN 124/97, 68/98, 50/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00, 127/00, 92/01, 79/02, 83/02, 25/03, 107/03). Zadnjim Izmjenama i dopunama ovog Zakona (NN 107/03) formirana je Općina Kamanje u čiji sastav su ušla naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Rešetovo i Veliki Vrh Kamanjski.

Granice naselja (sukladno ovom Zakonu) nije moguće mijenjati bez propisane zakonske procedure.

38. 3. primjedba se odnosi na ucrtavanje infrastrukturnih koridora (prometnice, odvodnja otpadnih voda)

Infrastrukturni sustavi i mreže ucrtani su na sljedećim grafičkim listovima plana:

1.A. Korištenje i namjena površina –	
Površine za razvoj i uređenje	1:25000
2.A. Infrastrukturni sustavi i mreže -	
Promet	1:25000
2.B. Infrastrukturni sustavi i mreže -	
Pošta i telekomunikacije	1:25000
2.C. Infrastrukturni sustavi i mreže -	
Vodnogospodarski sustav	1:25000
4. Građevinska područja naselja	1:5000

Na listovima 2A i 4. detaljno je prikazan **sustav prometnica** na području Općine, iako se radi o Prostornom planu uređenja sa smanjenim sadržajem, koji temeljem Pravilnika o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04) ne sadrži kartografske prikaze 2A-2C u mjerilu 1:25.000 već su oni priloženi kao izvod iz PP Karlovačke županije.

Odvodnja otpadnih voda - S obzirom na nepoznati sastav pojedinih zona i dinamiku njihovog razvoja, u sadašnjem trenutku se ne može detaljnije odrediti potreban stupanj pročišćavanja i mjesto ispuštanja pročišćenih voda. Isto se treba rješavati od slučaja do slučaja, u skladu sa

zahtjevima nadležnih sanitarnih, vodoprivrednih i drugih službi poslije izrade odgovarajuće studije utjecaja na okoliš.

Prema preporukama Europske agencije za okoliš i Europskog udruženja za zaštitu voda, u ruralnim područjima kućanske otpadne vode obiteljskih stambenih zgrada odvođe se u sabirne i septičke jame, a otpadne vode iz grupe stambenih objekata, većih stambenih objekata, hotela, restorana i sl. obrađuju se na malim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda. Mali uređaji za pročišćavanje otpadnih voda većih individualnih objekata ili grupe objekata koriste iste osnovne procese obrade koji se koriste i na većim komunalnim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, stoga su ovim Planom definirani uvjeti za izgradnju mreže odvodnje otpadnih voda.

Ukoliko dođe do izgradnje zajedničkog sustava odvodnje za pojedino naselje ili dijelove naselja s centralnim uređajem za pročišćavanje, točan položaj trasa fekalne i oborinske kanalizacije odrediti će se na bazi glavnih projekata kanalizacijske mreže.

39. 4. primjedba se odnosi na izmještanje poslovne zone.

Predložena lokacija za zonu proizvodne namjene nalazi se u Području Zaštite prirodne baštine – značajni prirodni krajobraz predložen za zaštitu, rijeka Kupa (granica je ucrтана na listovima: 3.A. Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja posebnih uvjeta korištenja u mj. 1:25000 i 4. Građevinska područja naselja u mjerilu. 1:5000.

Zona proizvodne namjene locirana je na način da se nalazi više od 50 m udaljena od Građevinskog područja naselja, izvan područja zaštite prirodne i kulturne baštine, vrijednog poljoprivrednog i šumskog zemljišta te da je omogućen pristup na javnu prometnu površinu.

40. 5. primjedba se odnosi na veličinu ugostiteljsko-turističke namjene (etno selo).

Nije moguće smanjenje ugostiteljsko-turističke zone jer je ista definirana na način da omogućava smještaj Etno sela sa pratećim sadržajima, prateće sadržaje špilje Vrlovka, javne prometne površine (prometnice i parkirališta) te zelene površine.

Za ovu zonu obavezna je izrada Detaljnog plana uređenja.

41. 6. primjedba traži izgradnju škole sa svim sadržajima (gimnastička dvorana i drugo).

Osnovna škola nalazi se unutar naselja Kamanje, a ucrтана je unutar područja javne i društvene namjene (crveno). S obzirom na konfiguraciju terena nije moguće planirati izgradnju sportske dvorane uz školu (sjeverno), stoga je dvorana planirana južno od postojeće prometnice (unutar zone sporta i rekreacije – zeleno).

42. 7. primjedba odnosi se na ucrтavanje groblja u Reštovu.

Primjedba se prihvaća.

43. 8. primjedba traži ucrтavanje plinovoda.

Prostorni plan uređenja Općine Kamanje je plan sa smanjenim sadržajem, za koji su podaci o Infrastrukturnim sustavima preuzeti iz PP Karlovačke Županije. S obzirom da na području Općine prema Prostornom planu županije nema planova za izgradnjom plinske mreže ista nije ni ucrтана.

Klasa: 350-01/05-01/03
Ur.broj: 2133/22-01-09-60
U Kamanju, 25. ožujka 2008.

U postupku izrade Prostornog plana uređenja Općine Kamanje, a temeljem članka 91. i 92. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“ broj 76/07, 38/09) stručni izrađivač APE d.o.o. iz Zagreba i Jedinstveni upravni odjel Općine Kamanje kao nositelj izrade, izradili su

I Z V J E Š Ć E

o ponovljenoj javnoj raspravi o Prijedlogu
Prostornog plana uređenja Općine Kamanje

Općinsko poglavarstvo Općine Kamanje donijelo je zaključak kojim se utvrdio prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje - za javnu raspravu i zadužilo ovaj Jedinstveni upravni odjel Općine Kamanje da provede javnu raspravu, sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji.

Sukladno zaključku Općinsko poglavarstvo Općine i temeljem članka 86, 87. i 93., a u svezi odredbe članka 325. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Jedinstveni upravni odjel proveo je ponovnu javnu raspravu o prijedlogu Prostornog plana uređenja Općine Kamanje u vremenu **14. ožujka do 21. ožujka 2008.** U navedenom vremenu prijedlog Plana bio je izložen u prostorijama Općine Kamanje, Kamanje bb, 47 282 Kamanje, gdje se nalazila knjiga primjedbi i gdje se održavalo dežurstvo općinskih službenika radi davanja potrebnih pojašnjenja.

O održavanju javne rasprave javnost je upoznata putem objave oglasa u „Novom listu“, dana 21.02.2008. godine i postavljanjem obavijesti na svim oglasnim pločama, web stranici i drugim uobičajenim mjestima na području Općine Kamanje.

Također je temeljem članka 87. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07) posebna obavijest dostavljena slijedećim tijelima i osobama: URED DRŽAVNE UPRAVE U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI, KARLOVAČKA ŽUPANIJA, Županijski zavod za prostorno planiranje, KARLOVAČKA ŽUPANIJA, Županijska uprava za gospodarstvo, ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE, HRVATSKE VODE, VGI «Kupa» Karlovac, T-HT d.d., TK centar Karlovac, HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o., Pogon Ozalj, HRVATSKE ŠUME, Uprava šuma Karlovac, Komunalno Ozalj d.o.o., te mjesnim odborima općine Kamanje kao i članovima Općinskog vijeća i Općinskog poglavarstva općine Kamanje.

U objavi o održavanju javne rasprave određen je **21. ožujka 2008. god** kao zadnji dan primanja primjedbi na izloženi prijedlog Plana.

Tijekom ponovne javne rasprave Prijedlog prostornog plana izložen na javnom uvidu sadržavao je priloge prema članku 84. Zakona o prostornom uređenju i gradnji te prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“ broj 106/98, 39/04 i 163/04).

1. TEKSTUALNI DIO (Odredbe za provođenje)

1. OPĆE ODREDBE
2. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE
3. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA
4. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI
5. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI
6. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA
7. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I I KULTURNIH DOBARA
8. POSTUPANJE S OTPADOM
9. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ
10. MJERE PROVEDBE PLANA
11. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

2. GRAFIČKI DIO (kartografski prikazi)

1. Korištenje i namjena površina, 1:25000
- 2.A. Infrastrukturni sustavi i mreže – promet, 1:25000
- 2.B. Infrastrukturni sustavi i mreže – pošta i telekomunikacije, 1:25000
- 2.C. Infrastrukturni sustavi i mreže – vodnogospodarski sustav i odlaganje otpada, 1:25000
- 3.A. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - područja posebnih uvjeta korištenja, 1:25000
- 3.B. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - područja posebnih ograničenja u prostoru, 1:25000
- 3.C. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite, 1:25000
- 4.A – 4.C. Građevinskih područja naselja, 1:5000

3. OBVEZNI PRILOZI

1. OBRAZLOŽENJE PROSTORNOG PLANA
2. STRUČNE PODLOGE

U prostoriji javnog uvida bila je izložena numerirana i ovjerena knjiga primjedbi.

Pismena očitovanja, prijedlozi, primjedbe i mišljenja na Prijedlog plana mogli su se dostaviti u krajnjem roku do 21. ožujka 2008. godine.

Do isteka roka nije zaprimljena niti jedna primjedba.

IZVJEŠĆE PRIPREMILI :

1. Za stručnog izrađivača, APE d.o.o. Zagreb
Mirela Čordaš, dipl.ing.arh.
2. Za nositelja izrade, Jedinствени upravni odjel Općine Kamanje, Kamanje BB, Kamanje.

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KAMANIJE
OPĆINSKO POGLEVARSTVO

Klasa: 350-0/06-01/09
Urb. broj: 21/2007/01/05/17
Komanje, 21. veljače 2008.

Na temelju članka 93. i članka 95. stavka 4. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Službeni glasnik broj 76/07) i članka 24. Statuta Općine Kamanje (Glasnik Općine Kamanje broj 15/05), Općinsko poglavarstvo Općine Kamanje objavljuje:

**POKRETNU JAVNU RASPRAVU O KONAČNOM PRIJEDLOGU PROSTORNOG
PLANA UREĐENJA OPĆINE KAMANJE ZA SVETIJEŠKI SAHARŠAČJEM**

1. Otvore se javna rasprava o Konačnom prijedlogu prostornog plana uređenja Općine Kamanje sa sažetom sadržajom koji je u tekstualnom i grafičkom dijelu utvrdilo Općinsko poglavarstvo na 7. sjednici od 18. siječnja 2008. godine.
2. Javni vid o Konačnom prijedlogu prostornog plana Općine Kamanje sa sažetom sadržajem trajat će 8 (osam) dana, od 14. ožujka do 21. ožujka 2008. god., a može se obaviti za trajanja javne rasprave svakoga radnog dana od 7.00-15.00 sati u prostorijama Jedinstvenog upravnog tijela, Kamanje BB, Kamanje.
3. Primjedbe i prijedlozi na Prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kamanje mogu se davati do 21. ožujka 2008. godine na sljedeći način:
 - tijelu državne uprave, upravna tijela županije, općina i gradova te pravne osobe s javnom ovlaštenja dostavljaju pisмено odličavanje Općini Kamanje, Kamanje BB, 47 282 Kamanje. Ako se do zaključivanja ne dostavi pisмено odličavanje, smatra se da nema primjedbi.
 - građani i udruge,
 - upisivanjem prijedloga i primjedbi u knjigu primjedbi koja se nalazi uz konačni Prijedlog plana na javnoj raspravi.
 - upućivanjem pismenih prijedloga i primjedbi Općini Kamanje.

Prijedlozi i primjedbe koji nisu čitko napisani i potpisani imenom i prezimenom, uz adresu podnosioca neće se uzeti u obzir u pripremi izvješća o javnoj raspravi.

NAČELNIK,
Damir Mateljan, povel.

7. EVIDENCIJA O POSTUPKU IZRADE I DONOŠENJA

OPĆINA KAMIANJE
UPRAVNI ODJEL

Klasa: 350-01/05-01/01
 Urbroj: 3137/02-01/07
 O.L. Lica: jg, njg, 1035

Temeljem članka 58. stavka 2. članka 61. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine", br. 76/07) javno istovjetno uređuje Općina Kamianje, u sastavu zgrade: donošenje Prostornog plana uređenja Općine Kamianje sa smanjenim sadržajem (posloj: PPUOK), koji je:

**EVIDENCIJU POSTUPKA IZRADE I DONOŠENJA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE
 KAMIANJE SA SMANJENIM SADRŽAJEM (PPUOK)**

07.05.2005.	Općina Kamianje pristupila je izradi PPUOK-a u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju ("Narodne novine" br. 30/04, 63/08, 61/09, 32/02 i 100/04).
26.10.2005.	Odluka Općinskog vijeća o raspisivanju natječaja za izradu Prostornog plana uređenja Općine Kamianje sa smanjenim sadržajem.
29.11.2005.	Poziv za prikupljanje ponuda Odluka Općinskog vijeća o odabiru najpovoljnije ponude od tvrtke APF d.o.o. Zagreb, broj ponude br. 280/05-01. Kriterij za odabir na povoljnije ponude bila je prihvatljiva ponuda s najnižom porudžbinom čijenom.
29.12.2005.	Zaključen i govori o odabirnim izračunom o izradi PPUOK-a APF d.o.o. Zagreb, Dinarska 38, (Klasa: 350-01/05-01/05, Urbroj: 2133/22-01/05-11)
prosinac 2005. – siječanj 2006.	Dostavljeni zahtjevi za detmiranje podataka, zahtjeva, mišljenja i razvojnih programa: - MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu - MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu prirode, Zagreb - MUP - PU Karlovačka, Odjel za općinski i upravni poslove - KARLOVAČKA ŽUPANIJA, Županijski zavod za prostorno planiranje i zaštitu okoliša - URED DRŽAVNE UPRAVE U KARLOVAČKOJ ŽUPANJI, Služba za prostorno uređenje zaštitu okoliša i građevinstvo - ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE, Karlovac - HŽ HRVATSKE ŽELJZNICE d.o.o., Razvoj investicije Zagreb - HRVATSKE VODE VO "Kupa" Karlovac - HRVATSKE ŠLIME, Uprava šuma Karlovac - I – HT d.d., TK centar Karlovac - UDRUGA POKRETNIH KOMUNIKACIJA HRVATSKE, Zagreb - HRVATSKA POŠTA d.d., Poštansko uredište Karlovac - HFP – Sektor za tehničku pomoć – PR JENOS – Služba za pripremnu izgradnju i izgradnju, Zagreb - HEP D.P. "ELEKTRA KARLOVAC", Pogor Gral - KOMERCIJALNO OZAJM d.o.o. - Lovačko i ribolovno društvo
15.02.2006.	Izrađen Načrt prijedloga plana PPUOK
03.03.2006.	Sastanak u Uredu župana – Izrada i donošenje prostornih planova
06.03.2006.	Zatraženi izvještaji o zaštiti prirode od Ministarstva kulture – Uprava za zaštitu prirode i Ministarstva kulture – Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela Karlovca

09.03.2006.	Pozivi za tijela i osobe određenim posebnim propisima za odaziv na prethodnu raspravu
21.03.2006.	Prethodna rasprava održana u Kamanju u prostorijama Državnog doma sa početkom u 9:00 sati
travanj 2006.	Zapisnik o prethodnoj raspravi i, nastupku izrade Načelnog prijedloga PPUOK Kamanje Dostavljen podaci zahtjeva i mišljenja Izradivaču PPUOK-a HEP OPS d.o.o. Sektor za izgradnju i investicije, Kupuska 4 Zagreb
01.04.2006.	Izvišće o prethodnim raspravama u nastupku izrade Načelnog prijedloga PPUOK Kamanje
21.04.2006.	Dostavljen podaci T-Coma o (K) telelokalama Izradivaču PPUOK-a.
21.04.2006.	Dostava dokumentacije Foglavarstvu općine Kamanje radi utvrđivanja Prirodoga PPUOK.
01.05.2006.	Zaključak o Izradivanju. Prijedloga PPUOK
04.05.2006.	Posebna obavijest/odaziv o javnoj raspravi upućen uziv na 15 adresa nadležnih tijela i osoba, te mjesnim odborima (klasa: 050-01/05-01/01, u broju: 2133/22-01-06-21)
06.05.2006.	Oglas o održavanju javne rasprave objavljen na lokalno uobičajen način, to na internetskoj stranici, oglasnoj ploči općine Kamanje te u dnevnom tisku, a čar cvačk lista
13.05.2006.	Početak javne rasprave
17.05.2006.	Javno zaganje održano u prostorijama Društvenog doma u Kamanju s početkom u 17:00 sati
23.05.2006.	Dostava uvjeta zaštite prirode od strane Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode (KLASA: 612-07/06-49/150, LRBRLOJ: 512-08-02-111-36-4)
13.06.2006.	Kra. Javnog tijela i Rok za dostavu pisanih odlovažja, mišljenja, primjedbi prijedloga na prijedlog PPUOK-a
06.06.2006.	Općinsko foglavarstvo na sjednici razmatralo i prihvatilo Izvišće sa javne rasprave sa utvrđenim odgovorima
18.07.2006.	Općinsko foglavarstvo utvrdilo konačni prijedlog PPUOK-a
20.07.2006.	Dostavljen pisane obavijesti sudionicima javne rasprave sa odgovorima na dostavljena primjedbi i odlovažja
travanj-svibanj 2007.	Konačni prijedlog PPUOK-a dostavljen tijelima i osobama određenim posebnim propisima radi davanja mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji – Služba za gospodarstvo (26.04.2007.) 2. Ministarstvo kulture – Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu (26.04.2007.) 3. Ministarstvo kulture – Uprava za zaštitu prirode Zagreb (26.04.2007.) 4. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Zagreb (26.04.2007.) temeljem Zakona o šumama 5. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Sava, Karlovac (26.04.2007.) 6. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Zagreb (15.05.2007.) temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu.
11.04.2007.	Završljena karta staništa od Državnog zavoda za zaštitu prirode
06.05.2007.	Završeno prethodno mišljenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Zagreb
11.05.2007.	Završena suglasnost Ministarstva kulture - Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu
11.05.2007.	Završeno mišljenje Ureda državne uprave u Karlovačkoj županiji – Služba za gospodarstvo
05.07.2007.	Završena prethodna suglasnost Ministarstva kulture – Uprava za zaštitu prirode

08.03.2007.	Zaprmična mišljenja Hrvatskih vođa, Vojnogospodarski odjel za vodno područje sliva Sava, Zagreb Zaprmična mišljenja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Zagreb
18.10.2007.	Zahtjev za izdavanje suglasnosti Ujedi državne uprave u Karlovačkoj županiji Službi za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, gradnja javno i inovativno pravne odnose - Ispostava Ozalj
21.02.2008.	Oglas o natjevanju - ponovno javne rasprave (objavljen na lokalnoj i općinskoj razini) to na interloškoj stranici, oglašeno: ploči općine Kamenitele u dnevnom tisku "Novi list"
21.02.2008.	Posebna obavijest poziva u Ponovno javnoj raspravi (obavijest poziva na 15. art. 103. na JLBZ, Služba - osoba, te mijenja odobrenje) (KLASA: 350-0109-01.05 I. RSR/OJ 2133/22-01-08-50)
14.03.2008.	Početak Ponovno javne rasprave
21.03.2008.	Kis, ponovno javne rasprave i rok za dostavu pisanih odobrenja, mišljenja, prijedloga i prijedloga.
26.03.2008.	Općinsko poglavarstvo na sjednici razmatralo i prihvaćilo izvješće sa ponovno javne rasprave sa utvrdjenim dogovorima te uvrđilo naći komadnog prijedloga PPUOK-a.
26.05.2008.	Zahtjev za izdavanje suglasnosti Karlovačkoj županiji - Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnja i zaštitu okoliša, Karlovac
30.05.2008.	Zahtjev za dopunom Zahtjeva Upravnog tijela za prostorno uređenje, gradnja i zaštitu okoliša
01.06.2008.	Dostava copune dokumentaciji za izdavanje suglasnosti na PPUOK Karlovačkoj županiji - Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnja i zaštitu okoliša
10.07.2009.	Ponovljeni zahtjev za izdavanje suglasnosti na PPUOK Karlovačkoj županiji - Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnja i zaštitu okoliša
10.03.2009.	Zahtjev za izdavanje mišljenja Ministarstva obrane, Uprava za materijalne resurse, Zagreb
11.03.2009.	Zahtjev za izdavanje mišljenja Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Podružni ured za zaštitu i spašavanja Karlovac
18.03.2009.	Odobrenje Ministarstva obrane, Uprava za materijalne resurse, Zagreb
09.04.2009.	Dostava copune dokumentaciji za izdavanje suglasnosti na PPUOK Karlovačkoj županiji - Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnja i zaštitu okoliša
20.08.2009.	Zaprmična Suglasnost Karlovačke županije - Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnja i zaštitu okoliša

8. SAŽETAK ZA JAVNOST ZA PONOVDNU JAVNU RASPRAVU

UVOD

Općina Kamanje dio je Karlovačke županije. Karlovačka županija formirana je temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj te njegovim izmjenama i dopunama (NN 124/97, 68/98, 50/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00, 127/00, 92/01, 79/02, 83/02, 25/03, 107/03) a kao njen sastavni dio općina Žakanje. Zadnjim Izmjenama i dopunama ovog Zakona (NN 107/03) formirana je Općina Kamanje u čiji sastav su ušla naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Rešetovo i Veliki Vrh Kamanjski, koja su do tada bili u sastavu Općine Žakanje. Pozivom na odredbe članka 23 i 24 Zakona o prostornom uređenju (NN br. 30/94, 68/98, 61/00,32/02 i 100/04) propisana je obveza izrade Prostornog plana uređenja općina, pa tako i općine Kamanje.

Općina Kamanje sklopila je ugovor o izradi PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE KAMANJE sa smanjenim sadržajem sa poduzećem APE d.o.o. iz Zagreba, Dinarska 39.

Sukladno donesenom Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN br. 106/98, 39/04 i 163/04) započeto je sa izradom Prostornog plana uređenja općine Kamanje.

Za potrebe izrade Plana izrađene su studije:

- e) Demografska studija
- f) Elaborat stanja kulturnih dobara na području Općine Kamanje 2006. godine

i korištena je slijedeća dokumentacija:

- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN br.50/99),
- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske,
- Prostorni plan Karlovačke županije, (Glasnik Karlovačke županije 26/01, 33/01 i 16/02)
- Šumsko gospodarska osnova,
- Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru (2006),
- Prostorni plan (bivše) općine Ozalj, (Službeni glasnik, 4/82),
- Izmjene i dopune Prostornog plana općine Ozalj, (Službeni glasnik, 9/92),
- Izmjene i dopune Prostornog plana (bivše) općine Ozalj, (Glasnik Karlovačke Županije 23/97),

U postupku izrade Plana, nadležnim javnim poduzećima dostavljeni su izvadci iz Plana kako bi se pribavila njihova mišljenja. Tijekom izrade Plana kontinuirano se surađivalo s predstavnicima općine i županije.

POLAZIŠTA

OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Smještaj veličina i geoprometni položaj

Općina Kamanje je smještena u zapadnom dijelu Karlovačke županije. Na zapadu i na jugu graniči sa općinom Žakanje, na istoku graniči sa općinom Ozalj, a na sjeveru međunarodnu granicu sa Republikom Slovenijom čini rijeka Kupa.

Općina Kamanje zauzima 14,81 km² ili 0,4 % površine Karlovačke županije, a u svom sastavu ima 7 naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Rešetovo i Veliki Vrh Kamanjski.

Cijela Općina Kamanje ima ruralni karakter. Naselja su smještena na vapnenačkoj zaravni prema rijeci Kupi, okružena prirodnim obraštajem šumaraka i livada, te kultiviranim površinama pod vinogradima, vrtovima i voćnjacima. Uočljivo je da se veći broj naselja razvio na blagim padinama orijentiranim prema koritu Kupe, na približno 145 m.n.v. (Orljakovo) – 290 m.n.v. (Veliki Vrh Kamanjski). Na tom prostoru nalaze se i sva veća naselja u Općini (Kamanje, Orljakovo i Rešetovo). Središnji prostor Općine sa glavnim naseljem Kamanjem (244 m.n.v.) nalazi se na nešto povišenijem terenu koji se uzdiže prema jugu, pa se tako Ribareva ravan nalazi na 461 m.n.v.

Posebna pogodnost u prometnoj povezanosti Općine je pruga drugog reda MP 213 Karlovac – Ozalj – državna granica sa R. Slovenijom. Područjem Općine Kamanje prolazi županijska cesta (Ž3098)– Jurovski Brod – Ozalj.

Prirodne svojstvenosti kraja

Prostor općine Kamanje spada u krajobraznu jedinicu Kordunska zaravan. Geološka podloga ravničarskog područja sačinjena je pretežito od krupnozrnih kvartarnih slabo propusnih taložina koje postupno prelaze u bazensko područje klastičnih naslaga iz tercijara. Područje općine Kamanje ima obilježja umjerene kontinentalne klime bez jače izraženih nepovoljnosti. Magla je moguća tijekom cijele godine. Snježnih padavina ima prosječno 23 dana u godini. Reljef u Kamanju bitno utječe na smjer vjetrova. Cijelu Karlovačku županiju karakterizira sliv rijeke Kupe, koji obuhvaća područje ukupne površine od 6.400 km².

Južni dio Općine Kamanje nalazi se u vodozaštitnom području.

Osnovni tipovi tala koja se javljaju na području Općine Kamanje su: tla brežuljkasto-brdovitog reljefa na diluvijalnim i neoplIOCenskim ilovačama, ponegdje pijescima. I tla krša na tvrdim vapnencima, dolomitima, koluvijalnim i reliktnim crvenicama. Na području Općine zastupljene su šume- šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena i ilirska šuma hrasta kitnjaka i običnoga graba. Sukladno očuvanosti biljnog pokrova u općini Kamanje, razvijen je i prirodni životinjski svijet.

PROSTORNO – RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

Potencijal prostora Općine Kamanje, za ukupni gospodarski, društveni i kulturni razvoj ogleda se u nekoliko povoljnih, odnosno nepovoljnih čimbenika:

- Prostor i okoliš sa svojim resursima i elementima koji se u njemu pojavljuju i koji predstavljaju prirodni temelj svakog života i razvitka. Prostor i okoliš su ograničeni i neponovljivi.
- Stanovništvo – broj struktura, teritorijalna raspodjela, osobine, način života i njegove potrebe.
- Sustav zajedničkog života stanovništva, mreža naselja.
- Povezanost pojedinih područja općine međusobno i sa širim državnim prostorom cestovnim, željezničkim i drugim infrastrukturnim sustavima.
- Postojeće gospodarske jedinice razmještene u prostoru, njihova proizvodna i uslužna funkcija.
- Sustav društvenih službi i njihove građevine – obrazovanje, kultura, zdravstvo, socijalna skrb i dr.
- Organizacija od Države do sustava lokalne uprave i samouprave, koja funkcionalno i hijerarhijski sudjeluje u procesu donošenja odluka važnih za tijek zajedničkoga života i razvitka.
- geopolitički položaj, gospodarsko i strateško okruženje.

OCJENA DEMOGRAFSKOG STANJA

Ocjena demografskog stanja rađena je temeljem podataka popisa stanovništva od 1948 do 2001. godine.

Kretanje broja stanovnika općine Kamanje 1948.-2001. po naseljima

Naselje	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
Brlag Ozaljski	296	305	277	197	164	142	93
Kamanje	240	230	233	295	365	450	423
Mali Vrh Kamanjski	86	93	88	84	76	74	60
Orljakovo	156	195	179	194	189	219	220
Preseka Ozaljska	120	123	115	75	53	51	19
Reštovo	318	297	271	234	153	165	112
Veliki Vrh Kamanjski	120	106	115	144	102	78	81

Indeks promjene broja stanovnika općine Kamanje 1948.-2001. po naseljima

Naselje	1953/1948.	1961/1953.	1971/1961.	1981/1971.	1991/1981.	2001/1991.
Brlag Ozaljski	103,0	90,8	71,1	83,2	86,6	65,5
Kamanje	95,8	101,3	126,6	123,7	123,3	94,0
Mali Vrh Kamanjski	108,1	94,6	95,5	90,5	97,4	81,1
Orljakovo	125,0	91,8	108,4	97,4	115,9	100,5
Preseka Ozaljska	102,5	93,5	65,2	70,7	96,2	37,3
Reštovo	93,4	91,2	86,3	65,4	107,8	67,9
Veliki Vrh Kamanjski	88,3	108,5	125,2	70,8	76,5	103,8

CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

Na prostoru Općine dulji vremenski period prisutno je izumiranje, pa se čine naponi da se taj trend zaustavi. Da bi se to postiglo potrebno je osmisliti mjere i poduzeti korake kako bi što više mladih ljudi ostalo trajno živjeti u Općini. Uvjeti za to su prvenstveno u osiguranju radnih mjesta, poreznoj politici, dobroj prometnoj povezanosti pojedinih dijelova općine međusobno, ali i sa većim gradovima i centrima, te opće poboljšanje uvjeta življenja.

Temeljeno na dosadašnjim demografskim trendovima iz najbliže prošlosti, uz izostanak poticajnih mjera, ukupno kretanje stanovništva Općine Kamanje i dalje će biti negativno. Projekcija kretanja broja stanovnika do 2020. godine sadrži dvije varijante. Prva varijanta predstavlja matematički model koji se temelji na pretpostavci dosadašnjeg općeg kretanja stanovništva u razdoblju 1991.-2001. (posljednje međupopisno desetljeće). Dakle radi se o «preslikavanju» prošlog demografskog razvitka u budućnost. Druga varijanta temelji se na prirodnom kretanju stanovništva u posljednjih pet godina 2000.-2004. i na relativnom neto migracijskom saldu 1991.-2001. Odabrane varijante temelje se na hipotezi da će bliža budućnost biti slična bliskoj prošlosti, a u skladu sa zakonitošću da kretanje broja stanovnika u kraćem razdoblju nije skokovito.

Tablica 20. Projekcija kretanja broja stanovnika općine Kamanje do 2020. godine

varijanta	godina projiciranja			promjena (%)		
	2010.	2015.	2020.	2001.-2010.	2001.-2015.	2001.-2020.
1.	875	809	748	-13,2	-19,7	-25,8
2.	857	773	689	-15,0	-23,3	-31,6

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, DZS, Zagreb.
Tablogrami rođeni i umrli po naseljima, DZS, Zagreb

S obzirom na postojeću demografsku situaciju i perspektivu, dimenzioniranje naselja (proširivanje građevinskog područja) nije opravdano. Kako se radi o području uz državnu granicu, osnaživanje funkcija naselja opravdano je i potrebno.

Razvoj **prostorno-gospodarske strukture** općine Kamanje treba polaziti s gledišta novog upravnog i prometno-geografskog položaja općine vodeći računa o državnim, županijskim i lokalnim interesima i ciljevima te aspiracijama stanovništva, oslanjajući se na prirodne i stvorene resurse te na postojeće gospodarske i društvene djelatnosti.

Prirodni resursi predstavljaju dobru osnovu za gospodarski razvitak ovog kraja. Treba optimalno valorizirati komparativne prednosti ovog područja i uskladiti razvitak ovog područja sa susjednim područjima.

Poljoprivreda će i nadalje ostati dopunska djelatnost u Općini Kamanje. Osim u svom primarnom obliku proizvodnje hrane potrebno je poljoprivredu sagledavati i kao značajnu kariku za ostvarivanje i organizaciju funkcioniranja dijela gospodarstva na području Karlovačke županije, prije svega ugostiteljstva i turizma. Težište poljoprivredne proizvodnje treba usmjeriti na proizvodnju zdrave hrane te ostalu proizvodnju uz okrupnjavanje parcela i pravilnu i racionalnu upotrebu sredstava zaštite.

Općina Kamanje ubuduće treba razvijati specifične oblike **ugostiteljsko-turističke ponude**, prije svega onog dijela koji se oslanja na seoski turizam, lovni turizam, proizvodnju zdrave hrane te vinski turizam. Na taj način Općina će iskoristiti svoje postojeće prednosti u obliku očuvanog krajolika i uklopiti se u županijske planove razvoja turizma kao temeljnog znaka Karlovačke županije i osnovice njezine prepoznatljivosti. Sukladno tome, na području Općine Kamanje potrebno je poticati razvoj svih resursno mogućih vrsta kontinentalnog turizma, osobito različitih oblika alternativnog turizma.

Na području Općine i dalje treba poticati **razvoj obrta te srednjeg i malog poduzetništva**, koji će i dalje ostati glavna gospodarska grana Općine.

Kod utvrđivanja pravaca razvoja, trebalo bi se pridržavati slijedećih principa:

- potenciranje razvoja u prvom redu onih djelatnosti za koje na ovom području ima najviše prirodnih uvjeta,

- kod izgradnje novih kapaciteta voditi računa o ravnomjernom razvoju općine,
- kod razmjesta gospodarskih djelatnosti voditi računa o rasprostranjenosti prirodnih resursa,
- kod izgradnje novih kapaciteta i razvoja svih oblika gospodarskih aktivnosti voditi računa o kvaliteti angažiranih površina, kako bi se prostor što racionalnije koristio.

ODABIR PROSTORNO-RAZVOJNE STRUKTURE

Odabir prostorno-razvojne strukture područja Općine Kamanje nastavlja opću zamisao o prostorno-planskom, urbanističkom i krajobraznom uređenju Karlovačke županije koja se temelji na slijedećim postavkama:

- Policentričan razvoj naselja
- Očuvanje prepoznatljivosti naselja
- Očuvanje prirodne, krajobrazne i kulturno-povijesne prepoznatljivosti
- Omogućavanje raznolikih mogućnosti gospodarskog razvoja
- Vrsna prometna povezanost i komunalna opremljenost

Policentričan razvoj naselja. Naselja Općine Kamanje treba sagledavati u širem kontekstu mreže naselja ovoga dijela Karlovačke županije. Zbog blizine Karlovca kao središta Županije i Ozlja, teško je očekivati znatniji razvoj u smislu smještaja znatnijih gospodarskih i društvenih djelatnosti. Kako bi se osigurao policentrični razvoj naselja potrebno je osigurati pretpostavke za takav razvoj prostorno-gospodarske strukture općine Kamanje koja će omogućiti razvoj oslanjajući se na prirodne i stvorene resurse te na postojeće gospodarske i društvene djelatnosti. Time se želi zadržati lokalno stanovništvo i odvratiti ga od preseljenja u druga gradska središta. Ostalim pogodnostima i upućivanjem stanovništva na ekološki i zdrav suvremen život, ali u duhu očuvanja tradicije, treba privući stanovništvo da živi izvan grada. Komunalna opremljenost naselja i standard stanovanja ne smiju i neće biti manji nego u gradovima, a prometni uvjeti i čistoća ambijenta su povoljniji, pa zasigurno neće biti otpora za stanovanje u okolici grada.

Očuvanje prepoznatljivosti naselja. Kordunska visoravan nikad nije imala jedan veliki grad i nikad sela nisu bila površinski velika i izdužena duž putova. Naselja su se sastojala iz niza graditeljski zgusnutih zaseoka, utopljenih u krajolik. Krajobrazno tkivo koje povezuje zaseoke i danas tvore voćnjaci, vrtovi, gajevi, šume, livade i oranice. Te označnice prepoznatljivosti tradicije naseobinskoga ustroja valja sačuvati i uobličiti na suvremen način. Zbog toga građevno područje naselja djeluje "izmrvljeno". Površine građevnih područja naselja se znatnije ne povećavaju zbog nepovoljnih demografskih pokazatelja i zbog činjenice da je veliki dio postojećih građevnih područja do sada ostao neizgrađen.

Očuvanje prirodne, krajobrazne i kulturno-povijesne prepoznatljivosti. Prirodno, krajobrazno i kulturno-povijesno (poglavito graditeljsko) naslijeđe ne treba shvatiti samo kao iskaz kulturološke skrbi za baštinu i tradiciju, nego i kao jedno od izvorišta gospodarskoga razvoja.

Ruralni turizam i proizvodnja zdrave hrane imaju u bogatom naslijeđu jako uporište, koje treba promišljeno koristiti.

Raznolike mogućnosti gospodarskog razvoja. Ne planiraju se veći gospodarski predjeli jer su postojeći smješteni policentrično. Mali gospodarski pogoni (obrt, malo poduzetništvo, uslužne djelatnosti i sl.) moguće je smještavati u sklopu građevnoga područja naselja.

Vrsna komunalna opremljenost. Za gospodarski razvitak nužno je osigurati dobru opremljenost sa svim vrstama komunalne infrastrukture, te iznad svega dobru prometnu povezanost svih naselja međusobno te sa okolnom prometnom mrežom.

PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

Zamisao prostornoga uređenja Općine Kamanje uvjetovan je polazištima za planiranje nastojeći ostvariti ciljeve prostornoga razvoja i uređenja omogućavajući svekoliki demografski, gospodarski i društveni razvoj uvažavajući sva ograničenja koja postoje.

Plan se temelji na štovanju prirodnih, krajobraznih, kulturno-povijesnih i drugih naslijeđenih vrijednosti i na nastavljanju vrijedne i korisne tradicije gospodarenja i svekolikoga čovjekova djelovanja u ovome kraju. Ovim Planom nisu predviđene i nisu dozvoljene one djelatnosti čovjeka koje bi mogle ugroziti, oštetiti ili obezvrijediti stoljećima stvaran kulturni krajolik po kojemu je prostor Općine postao prepoznatljiv. Nisu dozvoljene niti one djelatnosti i ponašanja pojedinaca ili zajednice koje ne skrbe za zaštitu okoliša i ne jamče siguran i zdrav život budućim naraštajima. Polazi se od shvaćanja da želimo i moramo na najbolji mogući način odrediti pravila ponašanja u prostoru temeljeći ih na principima održivoga razvitka, da moramo koliko je god to moguće udovoljiti potrebama današnjih stanovnika, ali i da ne smijemo zaboraviti na buduće naraštaje koji imaju puno pravo baštiniti sve ono što su naraštaji i prije nas stoljećima stvarali misleći i na budućnost.

Ovaj plan predviđa da će malo i srednje poduzetništvo **ostati glavna grana** gospodarstva na području Općine Kamanje.

Poljoprivreda, osim u svom primarnom obliku proizvodnje hrane treba poticati procese koji će težište poljoprivredne proizvodnje usmjeriti na proizvodnju zdrave hrane te ostalu proizvodnju uz okrupnjavanje parcela i pravilnu i racionalnu upotrebu sredstava zaštite.

Potrebno je poticati razvoj svih resursno mogućih vrsta kontinentalnog turizma, osobito različitih oblika ruralnog turizma.

ORGANIZACIJA PROSTORA, OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

U Prostornom planu Općine Kamanje određene su slijedeće osnovne namjene prostora:

Površine za razvoj i uređenje naselja (građevinska područja naselja):

- izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja.

Površine za razvoj i uređenje izvan naselja:

- gospodarska namjena - pretežito proizvodna,
- gospodarska namjena - pretežito poslovna,
- ugostiteljsko-turistička namjena,
- sportsko-rekreacijska namjena,
- poljoprivredno tlo kategorije "osobito vrijedna obradiva tla",
- poljoprivredno tlo kategorije "ostala obradiva tla",
- šume isključivo osnovne namjene,
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište,
- groblje.

Infrastrukturni sustavi

- Cestovni promet – javne ceste,
- Pošta i javne telekomunikacije,
- Energetski sustavi,
- Vodoopskrbni sustav.

Prostori namijenjeni za građevinska područja

Građevinsko područje predstavlja one dijelove prostora unutar obuhvata PPUO Kamanje koji su predviđeni za izgradnju i uređenje naselja, a sastoje se od izgrađenih i neizgrađenih dijelova u funkciji daljnjeg razvoja naselja.

U *predjelima namijenjenim za razvoj i uređenje naselja* predviđene su namjene stanovanja, te javnih i društvenih sadržaja. U sklopu stanovanja moguća je u manjoj mjeri gospodarska i poslovna namjena, što je potanko utvrđeno u Odredbama za provođenje.

Prostori izvan građevinskih područja

U *predjelima za izgradnju izvan naselja* predviđena je **gospodarska namjena** u sjeveroistočnom dijelu Kamanja uz Ž-3098 i Ž-3097 (postojeća), u naselju Orljakovo (postojeća) te u naselju Kamanje (planirana). **Sportsko-rekreacijska namjena** predviđena je u sjeveroistočnom dijelu naselja Kamanje (postojeća), u centralnom dijelu naselja Kamanje (planirana), a uređenje kupališta predviđa se u Orljakovu. **Turistička namjena** predviđena je uz rijeku Kupu u blizini Vrlovke u Kamanju te u naseljima Orljakovo i Preseka Ozaljska. Potanki uvjeti za izgradnju navedeni su u Odredbama za provođenje.

Predjeli izvan građevinskih područja namijenjeni su za šume i poljoprivredu, a izgradnja je moguća samo za neke građevine (primjerice: klijeti, vinogradarski podrumi, planinarski i lovački domovi, vidikovci i sl.) uz zadovoljavanje uvjeta određenih u Odredbama za provođenje Plana.

U obuhvatu Plana nalaze se dva postojeća groblja u naselju Kamanje i Reštovu, koja će i nadalje služiti svojoj namjeni budući da zadovoljavaju potrebe Općine.

U *koridorima infrastrukturnih sustava* predviđena je izgradnja cesta, dalekovoda, plinovoda, drugih infrastrukturnih vodova i drugih infrastrukturnih građevina. Podrobnije obrazloženje infrastrukturnih sustava navedeno je u poglavlju *Razvoj infrastrukturnih sustava* i u Odredbama za provođenje ovoga Plana.

Za sve grupe namjena utvrđeni su *predjeli sa ograničenjima u korištenju*. To su: predjeli zaštite prirodnih i krajobraznih vrijednosti, predjeli zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti, pojedinačni zaštićeni ili evidentirani spomenici kulture, vodozaštitno područje i obuhvati obvezne izrade prostornih planova.

Izgradnja izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja na prostoru općine Kamanje može se odobravati izgradnja građevina koje po svojoj namjeni zahtijevaju položaj izvan građevinskog područja, kao što su:

- infrastrukturne građevine (prometne, komunalne, energetske),
- športske, rekreacijske i zdravstvene građevine,
- vinogradarske klijeti,
- vojne i druge građevine od interesa za obranu i zaštitu od elementarnih nepogoda,
- stambene i gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti (stambeno-gospodarski kompleksi - farme, građevine za uzgoj životinja - tovilišta; spremišta, vinarije, vinske podume u vinogradima, te sušare u voćnjacima, ostave za poljoprivredni alat i strojeve, spremišta u šumama, plastenici).

Izgradnja športskih, rekreacijskih i zdravstvenih građevina izvan građevinskog područja može se vršiti samo ukoliko isti koriste specifične prirodne resurse dotične lokacije. Za ovakve sadržaje potrebno je izraditi detaljni plan uređenja sa dokazom da planirani sadržaji neće narušiti estetske i bioekološke vrijednosti okruženja te definiranje mogućnosti odgovarajućeg pristupa.

Izvan građevinskog područja na poljoprivrednom zemljištu mogu se graditi stambeno-gospodarski sklopovi (farme), koji predstavljaju grupe zgrada s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem. Potanki uvjeti za izgradnju navedeni su u Odredbama za provođenje.

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA

Red. broj	Naziv općine OPĆINA KAMANJE	Oznaka	Ukupno ha	% od površine županije	stan/ha ha/stan*			
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA							
1.1.	Građevinska područja	ukupno	GP	81,8050	0,02	12,32		
	izgrađeni dio GP	ukupno		72,2518				
	neizgrađeni dio (planirano proširenje)			9,5532				
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja	ukupno		17,1737	0,00	58,69		
	gospodarska - proizvodna	I		7,5912				
	gospodarska - poslovna	K		1,3072				
	ugostiteljsko - turistička namjena	T		4,4088				
	športsko - rekreacijska namjena	R		3,8665				
1.3.	Pojloprivredne površine	ukupno	P	414,0000	0,11*	0,41		
	osobito vrijedno obradivo tlo	P1		17,0000				
	ostala obradiva tla	P3		397,0000				
1.4.	Šumske površine	ukupno	Š	779,0000	0,21*	0,77		
	- gospodarske šume			779,0000				
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	ukupno	PŠ	177,8466	0,05*	0,18		
1.6.	Vodene površine	ukupno	V	10,0000	0,00*	0,01		
	- vodotoci			10,0000				
1.7.	Ostale površine	ukupno		1,1747	0,00*	0,00		
	- groblje	G		1,1747				
	općina	ukupno		1481,00	0,41*	1,47		
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE							
2.1.	Zaštićena prirodna baština			419,9966	0,12*	0,42		
	- značajni prirodni krajobraz - prijedlog	ZK		343,5482				
	- značajni kultivirani kajobraz - ZPP	KK		76,4484				
2.2.	Zaštićena graditeljska baština			0	0,00*	0,00		
	zona B							
	zona C							
	naselja u zoni vizualne izloženosti							
	općina	ukupno		419,9966	0,12	0,42		
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA							
3.2.	Energija			MW MWh	ne iskazuje se			
3.3.	Voda			u 1000m3 u 1000m3				
3.4.	Mineralne sirovine			jed. mjere za sirovinu				
	općina	ukupno				0		
		Naselje	stanovnici '2001.	površina GP u m2	povećanje za granično područje	udio NI GP	izgrađeno GP	uclrano neizgrađeno GP
	središnje naselje	Kamanje	423	296100	325710	15%	268638	47407
	naselja od 200 do 500 stanovnika	Orljakovo	220	176000	193600	10%	173192	19367
	ostala naselja	Brlag Ozaljski	93	83700		10%	60410	6663
		Mali Vrh Kamanjski	60	54000		10%	37719	4165
		Preseka Ozaljska	19	17100		10%	17736	1942
		Reštovo	112	100800		10%	102389	11370
		Veliki Vrh Kamanjski	81	72900		10%	48592	5481
		Općina Kamanje	1.008	847810			708676	96395

Građevinska područja naselja utvrđena se na temelju kriterija određenih PP Karlovačke županije na način:

- maksimalna površina temelji se na određenoj maksimalnoj površini građevinskog područja po stanovniku 2001 g.,
- odnosu izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja, određen je maksimalnim dozvoljenim udjelom neizgrađenog dijela u ukupnoj površini građevinskog područja,
- Normativ najveće propisane površine GP po stanovniku povećan je u naseljima koja se nalaze u graničnom području,
- naselja u pravilu nisu širena duž prometnih pravaca državnog i županijskog značaja.

Građevinsko područje naselja povećano je u odnosu na PP Karlovačke županije kod naselja, kod kojih je izgrađeni dio građevinskog područja bio veći od maksimalne površine ukupnog građevinskog područja po stanovniku 2001.g. U tim je naseljima zadržan propisan udio neizgrađenog dijela, u odnosu na izgrađeni dio.

PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

	Naselje	namjena	građevinsko područje izvan naselja	
			postojeća	planirano
središnje naselje naselja od 200 do 500 stanovnika	Kamanje	proizvodna I	21078	39139
		ugostiteljsko-turistička T	0	32537
		poslovna K	7456	5616
	Orljakovo	proizvodna I	15695	0
		ugostiteljsko-turistička T	0	4270
	ukupno	proizvodna I	36773	39139
		ugostiteljsko-turistička T	0	36807
		poslovna K	7456	5616
	Općina Žakanje		44229	81562

Najveće grupiranje proizvodnih i poslovnih namjena predviđeno je u naseljima Kamanje i Orljakovo. Novoplanirane zone su u naseljima: proizvodne namjene na granici Kamanja i Brloga Ozaljskog (3,9 ha) te poslovne namjene u centru Kamanja (0,56 ha).

U građevnim područjima namijenjenim za razvoj naselja, moguće su u sklopu stambenih predjela ili u posebno određenim predjelima djelatnosti obrta, malog poduzetništva, te uslužnih i trgovačkih djelatnosti. Potanki uvjeti za izgradnju zgrada u svrhu gospodarskih djelatnosti u naseljima određeni su Odredbama za provođenje ovoga Plana. U mnogim seoskim naseljima, osobito onima koja su očuvala tradicijska obilježja, postoje dobri uvjeti za razvoj seoskoga i seljačkoga turizma.

Ugostiteljsko-turističke zone planirane su u naseljima Kamanje: uz sportske terene (0,6 ha) i uz Vrlovku (2,7 ha) te manja zona u naselju Orljakovo (0,4 ha).

Ugostiteljsko-turističku zonu "Vrlovka", koja se nalazi u neposrednoj blizini geološkog spomenika prirode "Spilja Vrlovka", treba koncipirati tako da se spriječi bilo kakav negativan utjecaj na spomenik prirode. Građevine etno sela treba grupirati na što većoj udaljenosti od ulaza u spilju (na južnom dijelu turističke zone). U sjevernom dijelu turističke zone mogu se planirati građevine koje će biti u funkciji posjećivanja spilje (informacije, prodaja ulaznica, ukoliko navedeno već nije riješeno na katastarskoj čestici ulaza u spilju).

Detaljni uvjeti za izgradnju u ovim područjima navedeni su u Odredbama za provođenje ovoga Plana.

Velike su mogućnosti za gospodarski razvoj izvan građevnih područja. Šume omogućuju gospodarenje šumskim zemljištem. Poljodjelsko zemljište omogućuje razvoj poljodjelstva, osobito vinogradarstva, voćarstva i proizvodnju zdrave hrane.

PRIKAZ DRUŠTVENIH DJELATNOSTI (MREŽA JAVNIH SADRŽAJA)

Zgradama društvenih djelatnosti smatramo zgrade namijenjene školstvu, zdravstvu, socijalnoj skrbi, kulturi, fizičkoj kulturi, upravi, vatrogasnoj službi, vjerske građevine i sl. Glavnina zgrada društvenih djelatnosti danas je smještena u sjedištu Općine, u mjestu Kamanje.

Postojeća *ambulanta* u Orljakovu zadovoljava današnje i sagledive buduće potrebe stanovništva. U sklopu područja mješovite namjene pojedinih naselja moguće je, ako bi se pokazalo potrebnim, izgraditi dodatne ambulante.

Na području Općine za sada ne postoji ustanova predškolskog odgoja, ali je planirana u centralnom naselju Kamanje. Ukoliko bi se ukazala potreba za dodatnim kapacitetima, izgradnja novog vrtića moguća je unutar građevinskog područja.

Postojeća osnovna škola za sada zadovoljava potrebe. Ukoliko bi se ukazala potreba za novom školom, njezina je izgradnja moguća unutar građevinskog područja naselja.

Postojeća *pošta* nalazi se u Kamanju i ona će zadovoljavati i buduće potrebe Općine.

Osim postojećih *crkvi* i *vjerskih zgrada* nisu određena mjesta za moguće nove zgrade.

Dom za starije i nemoćne osobe u Orljakovu za sada zadovoljava potrebe, u slučaju potrebe izgradnja je moguća unutar građevinskog područja naselja.

Ovim planom dopušta se na području mješovite namjene naselja izgradnja građevina namijenjenih društvenim djelatnostima. Veličina građevinskih područja naselja je više nego dovoljna za izgradnju građevina i uređenje prostora ovih namjena.

UVJETI KORIŠTENJA I UREĐENJA PROSTORA

Uređivanje prostora unutar obuhvata ovog dokumenta prostornog uređenja kao što je izgradnja građevina, uređivanje zemljišta, te obavljanje drugih djelatnosti iznad, na ili ispod površine zemlje može se obavljati isključivo u suglasju s ovim Planom, odnosno postavkama koje iz njega proizlaze.

Načelno, uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora mogu se shvatiti kao sustav složen od:

- propisanih uvjeta za korištenje određenih dijelova prostora,
- određenih mjera za uređivanje pojedinih prostora,
- područja osobite zaštite dijelova Općine.

Područja posebnih uvjeta korištenja

Ova područja obuhvaćaju zone za koje se propisuje izrada i donošenje detaljnijih planova uređenja.

Urbanistički plan uređenja planiran je za centralni dio Općine Kamanje.

Do donošenja ovog urbanističkog plana uređenja moguća je izgradnja nužnih infrastrukturnih građevina te revitalizacija, rekonstrukcija, dogradnja, sanacija, restitucija i održavanje postojećih građevina.

Detaljne planove uređenja treba donijeti za:

- područje planirane zone gospodarske namjene u Kamanju,
- za ugostiteljsko – turističku zonu Vrlovka,
- za ugostiteljsko – turističku zonu Preseka Ozaljska,
- područje groblja Kamanje.

Do donošenja detaljnih planova uređenja nije dopuštena nikakva izgradnja unutar granica propisanih planova.

Područja posebnih uvjeta zaštite

Režim zaštite područja prirodnog nasljeđa obuhvaća sve vrijedne šumske, poljodjelske i parkovne prostore. Obuhvaća zaštitu krajobraza i to prirodnog, kultiviranog, odnosno područja izrazitih prirodnih i ruralnih krajobraznih vrijednosti, te obuhvaća zaštićene spomenike i objekte prirode.

Uvjeti korištenja i mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti su slijedeći:

- ograničiti širenje građevinskih područja prema temeljnim krajobraznim i prirodnim vrijednostima,
- u područjima krajobraznih i prirodnih vrijednosti nije moguća izgradnja koja se dozvoljava izvan građevinskih područja,
- za sve graditeljske zahvate, rekonstrukcije postojećih, zakonski izgrađenih građevina u području prirodnih vrijednosti potrebno je ishoditi suglasnost nadležnog Ministarstva,
- u predjelima zaštićenog krajobraza nisu dozvoljene djelatnosti i zahvati kojima bi se narušila obilježja i vrijednosti zbog kojih je provedena zaštita,

- zabraniti pošumljavanje područja prirodnih travnjaka, a poticati intenzivno korištenje travnjaka, kao livada košanica ili pašnjaka, i općenito održavanje ugroženih tipova travnjaka,
- smanjiti upotrebu pesticida i umjetnih gnojiva, a gdje god je to moguće poticati biološko poljodjelstvo,
- radi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti na oranicama treba čuvati rubne dijelove staništa: živice, pojedinačna stabla, skupine stabala, lokve, bare i livadne pojaseve,
- u predjelima vinograda, stare drvene klijeti treba sačuvati, a nove treba graditi po obliku i veličini slično tradicijskim klijetima i to samo uz pretpostavku postojanja vinogradarske djelatnosti na parceli (sukladno člancima 77. i 78. Odredbi za provođenje),
- održavati i revitalizirati primarne agrarne, odnosno ruralne funkcije,
- Za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost / prirodnu vrijednost predviđenu za zaštitu, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti.
- Ekološki vrijedna područja koja se nalaze na području Općine treba sačuvati i vrednovati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06).
- Na području Općine Kamanje utvrđeni su ugroženi i rijetki tipovi staništa (mješovite hrastovo-grabove šume i čiste grabove šume; srednjeeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične šume breze) za koje treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:
 - u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
 - u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oboreni stabala, osobito stabala s dupljama);
 - pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sustav; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi;
 - očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama.
- Područje obuhvata prostornog plana uređenja Općine Kamanje nalazi se u preliminarnoj Nacionalnoj ekološkoj mreži Hrvatske (NEN) i to kao dio koridora NEN-a, a odnosi se na rijeku Kupu.

Režim zaštite područja kulturnog naslijeđa podrazumijeva:

- režim zaštite kulturnog dobra koji obuhvaća režim zaštite naselja i dijelova naselja kulturno-povijesno spomeničkih i ambijentalnih vrijednosti, te režim zaštite arheološke zone, pojedinog arheološkog nalazišta, sakralne, civilne i slične građevine,
- režim zaštite okolnog prostora oko kulturnog dobra obuhvaća režim zaštite prostornog sklopa kao složenog oblika zaštite. Sklop predstavlja jedinstvenu oblikovnu cjelinu građevine ili građevina naselja i izvornog ili modificiranog neposrednog okolnog prirodnog prostora u kojem je određena građevina ili su građevine naselja tijekom vremena nastale. Vrlo je važno zaštititi građevinu, ali i prostor u kojem je ona nastala, kao jednu funkcionalnu i oblikovnu cjelinu, odnosno sklop.

3.4.2. ZAŠTITA PRIRODNOG NASLIJEĐA

Na području obuhvata Prostornog plana uređenja općine Kamanje temeljem Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 30/94, 72/94 i 70/05 i 139/08) postoji zaštićeni geomorfološki spomenik prirode – spilja Vrlovka.

U kategoriji značajnog krajobraza – prirodnog predjele, predlaže se za zaštitu dolina rijeke Kupe te jugoistočno brdsko područje Općine (Ribareva ravan – šire područje vrha Vodenica).

U kategoriji značajnog krajobraza – kultiviranog predjela, predlaže se za zaštitu vinorodno područje oko Reštova, Malog Vrha Kamanjskog i Velikog Vrha Kamanjskog.

Uz navedena područja, ističu se i vidikovci u Velikom Vrhu Kamanjskom i u Reštovu kod crkve Sv. Filipa.

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN br. 30/94, 72/94 i 70/05 i 139/08) značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno- povijesne vrijednosti, ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje, namijenjen odmoru i rekreaciji ili osobito vrijedni krajobraz utvrđen sukladno Zakonu o zaštiti prirode U značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.

Dolina rijeke Kupe - izuzetno slikovit i ekološki vrijedan krajobraz sa rijekom koja na tom dijelu prostora još ima karakteristike planinske rijeke i kvalitetu II kategorije. Na pojedinim dijelovima nalaze se sedrene barijere i slapovi, dok su se na obali zadržali ostaci starih mlinica.

Ribareva ravan, šire područje vrha Vodenica – jugoistočno, nenastanjeno brdsko područje Općine obraslo visokim šumama. Taj prostor nalazi se u vodozaštitnoj zoni.

Vidikovac Sv. Filip –ranobarokna kapela Sv. Filipa podignuta na uzvisini iznad naselja Reštovo, od koje se pruža pogled na okolne brežuljke i susjednu R. Sloveniju.

Vidikovci u Velikom Vrhu Kamanjskom – istaknuti dijelovi u naselju sa kojih se pruža pogled na vinograde i šumarke, kao i na niže dijelove naselja sa očuvanim tradicionalnim kućama.

ZAŠTITA KULTURNOG NASLIJEĐA

Nepokretna kulturna dobra na području Općine Kamanje sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. osnovna podjela po vrstama kulturnih dobara je slijedeća:

- 1.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi
- 2.0. Sakralne građevine
- 3.0. Etnološka baština
- 4.0. Arheološka područja i lokaliteti
- 5.0. Memorijalne građevine
- 6.0. Povijesne komunikacije
- 7.0. Kulturni krajolik

Pravni status zaštite obuhvaćen je slijedećim kategorijama:

- R registrirano kulturno dobro, upisano u Registar
 P preventivno zaštićeno kulturno dobro
 PPO zaštita prostornim planom.

U sklopu valorizacije kulturnih dobara, pojedinačne građevine i sklopovi u koje pripadaju i civilne, gospodarske i sakralne građevine, te arheološka baština, vrednovane su kategorijama:

- 1 – nacionalnog
- 2 – regionalnog,
- 3 – lokalnog značenja.

Popis nepokretnih kulturnih dobara Općine Kamanje

TUMAČ OZNAKA

KARTOGRAFSKA OZNAKA	STANJE ZAŠTITE	VALORIZACIJA	PRIJEDLOG MJERE ZAŠTITE
OG – Obrambena građevina	R - Registracija	1 - Nacionalni značaj	R - Registracija
CG - Civilna građevina	P - Preventivna zaštita	2 - Regionalni značaj	P - Preventivna zaštita
GG – Gospodarska građevina	E - Evidencija	3 - Lokalni značaj	PPO - Prostornim planom općine
SG - Sakralna građevina	N - Novo evidentirano		
EG - Etnološka građevina			
AL - Arheološki lokalitet			
AP - Arheološko područje			
PK – Povijesna komunikacija			
KK – Kulturni krajolik			

1.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi

		kartografska oznaka	status zaštite	prijedlog kategorije	prijedlog zaštite
1.1.	Obrambene građevine				
1.1.1.	Orljakovo, Stari grad Brlog	OG 01	E	2	PPO
1.2.	Civilne građevine				
1.2.1.	Kamanje, stambena kurija	CG 01	N	3	PPO
1.3.	Gospodarske građevine				

1.3.1.	Mali Vrh Kamanjski 6, gospodarske građevine	GG 01	N	3	PPO
1.3.2.	Veliki Vrh Kamanjski bb, his	GG 02	N	3	PPO
1.3.3.	Veliki Vrh Kamanjski 10, his	GG 03	N	3	PPO

2.0. Sakralne građevine

2.0.1.	Kamanje, župna crkva Imena Marijina	SG 01	E	2	P
2.0.2.	Kamanje, kapela poklonac Srca Isusova	SG 02	E	3	PPO
2.0.3.	Reštovo, crkva sv. Filipa	SG 03	E	2	R
2.0.4.	Reštovo, kapela poklonac Majke Božje	SG 04	E	3	PPO

3.0. Etnološka baština

3.0.1.	Brlag Ozaljski 8, tradicijska kuća	EG 01	N	3	PPO
3.0.2.	Brlag Ozaljski 9, tradicijska kuća	EG 02	N	3	PPO
3.0.3.	Brlag Ozaljski 10, tradicijska kuća	EG 03	N	3	PPO
3.0.4.	Brlag Ozaljski 22, tradicijska okućnica	EG 04	N	2	P
3.0.5.	Brlag Ozaljski 23, tradicijska kuća	EG 05	N	3	PPO
3.0.6.	Brlag Ozaljski 24, tradicijska okućnica	EG 06	N	2	P
3.0.7.	Brlag Ozaljski 29, tradicijska okućnica	EG 07	N	3	PPO
3.0.8.	Brlag Ozaljski 39, tradicijska kuća	EG 08	N	3	PPO
3.0.9.	Brlag Ozaljski 41, tradicijska kuća	EG 09	N	2	P
3.0.10.	Kamanje, tradicijska kuća	EG 10	N	2	P
3.0.11.	Preseka 6, tradicijska okućnica	EG 11	N	3	PPO
3.0.12.	Preseka 7, tradicijska kuća	EG 12	N	3	PPO
3.0.13.	Reštovo 10, tradicijska okućnica	EG 13	N	3	PPO
3.0.14.	Reštovo 21, tradicijska okućnica	EG 14	N	3	PPO
3.0.15.	Reštovo 33, tradicijska okućnica	EG 15	N	3	PPO
3.0.16.	Reštovo 53, tradicijska okućnica	EG 16	N	3	PPO
3.0.17.	Reštovo 54, tradicijska okućnica	EG 17	N	3	PPO
3.0.18.	Veliki Vrh Kamanjski 9, tradicijska okućnica	EG 18	N	3	PPO
4.0.19.	Veliki Vrh Kamanjski 20, tradicijska okućnica	EG 19	N	3	PPO
4.0.20.	Veliki Vrh Kamanjski bb, tradicijska okućnica	EG 20	N	3	PPO

4.0. Arheološka područja i lokaliteti

4.0.1.	Kamanje, Špilja Vrlovka	AL 01	E		
4.0.2.	Orljakovo, Stari grad Brlag	AL 02	E		

5.0. Memorijalne građevine

5.0.1.	Kamanje, spomen ploča na zgradi škole (NOB)	MG 01	E	3	PPO
5.0.2.	Orljakovo, Stari grad Brlag, spomen ploča E. Laszowskom	MG 02	N	2	PPO

6.0. Povijesna komunikacija

6.0.1	Željeznička pruga Karlovac – Bubnjarci - Metlika	PK 01	N	3	PPO
-------	--	-------	---	---	-----

7.0. Kulturni krajolik

7.0.1.	rijeka Kupa s oranicama	KK 01	N	2	PPO
7.0.2.	špilja Vrlovka	KK 02	N	2	PPO
7.0.3.	vinogradi oko Reštova	KK 03	N	2	PPO
7.0.4.	vinogradi oko Velikog Vrha Kamanjskog	KK 04	N	2	PPO
7.0.5.	Veliki Vrh Kamanjski, vidikovac	KK 05	N	2	PPO
7.0.6.	Reštovo i crkva sv. Filipa, vidikovac	KK 06	N	2	PPO
7.0.7.	vinogradima, šumama i zbijenim naseljima (Veliki i Mali Vrh Kamanjski, Reštovo), kontinuirani potezi uz ceste	KK 07	N	2	PPO

R kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
 P kulturno dobro zaštićeno rješenjem o preventivnoj zaštiti
 PR prijedlog za upis u Registar
 ZPP zaštita prostornim planom

Za sve vrijednije građevine, zone i lokalitete utvrđene provedenom inventarizacijom na ovom planu, a koje su ovim planom predložene za zaštitu (preventivna zaštita, registracija), nadležno tijelo Ministarstva kulture pokrenut će postupak zaštite po službenoj dužnosti.

RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Cestovni promet

Područjem Općine Kamanje prolaze slijedeće razvrstane javne ceste:

Županijske ceste

- Ž 3098 – Jurovski Brod (D 6) - Kamanje – Ozalj (D 505)
- Ž-3097 – Ž-3098 – Krmačina – Vivodina – Dvorište Vivodinsko - Krašić

Lokalne ceste

- L-34017 – Ž-3098 – Reštovo
- L-34018 – Kamanje (Ž-3098) – Police – Ozalj (Ž-3098)
- L-34019 – Preseka Ozaljska – L-34018
- L-34020 – Brlog Ozaljski – L-34018
- L-34021 – Ž-3098 – Durlinci – Police (L-34018)

Nerazvrstane prometnice.

U zaštitnom pojasu javne ceste mogu se graditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima a predviđene projektom ceste (cestarske kuće, skladišta i odlagališta, benzinske postaje, servisi, parkirališta i odmorišta itd. Prije izdavanja lokacijske dozvole za ove objekte potrebno je zatražiti uvjete nadležne uprave za ceste. U zaštitnom pojasu javne ceste može se formirati negrađivi dio građevinske parcele sa niskim zelenilom i ogradom, uz ispunjenje uvjeta koji će se zatražiti od nadležne uprave za ceste.

Prostornim planom predlaže se izgradnja i uređenje biciklističkih staza uz sve glavne prometnice, ukoliko to postojeća izgradnja dozvoljava.

Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti na temelju odobrenja nadležne uprave za ceste u postupku izdavanja lokacijske dozvole ili izrade detaljnijih dokumenata prostornog uređenja.

Prostorni plan predviđa daljnji razvoj sustava javnog prijevoza koji treba pokrivati mrežu javnih i dijela nerazvrstanih cesta. Uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje autobusnih stajališta na javnim cestama određuju propisi doneseni temeljem Zakona o javnim cestama.

Željeznički promet

Ovim Prostornim planom zadržava se postojeća trasa i koridor željezničke pruge MP II reda 213 Karlovac – Ozalj – Kamanje – državna Granica sa R. Slovenijom – (Metlika) te putnički kolodvor Kamanje i stajalište Brlog Grad, a planira se rekonstrukcija s ciljem osiguranja tehničkih elemenata primjerenih standardima za međunarodne pruge.

Razvoj, rekonstrukcija i održavanje željezničke pruge na području općine Kamanje treba biti u skladu s potrebama i mogućnostima Karlovačke županije i općine Kamanje.

Poštanski i telekomunikacijski promet

Postojeći poštanski ured u naselju Kamanje zadovoljava potrebe općine.

Telekomunikacijski promet se odvija preko Bazne postaje u Kamanju koja je spojena na javnu TK mrežu 2 Mbit/s prijenosnim sustavom. Sustav javnih telekomunikacija je prikazan na kartografskom prikazu 2B. Navedena infrastruktura se u pravilu postavlja na za to pogodne lokacije, koje se utvrđuju sukladno posebnim propisima.

Sve mjesne i međumjesne telekomunikacijske veze (mrežni kabeli, svjetlovodni i koaksijalni kabeli) u pravilu se trebaju polagati u koridorima postojećih odnosno planiranih prometnica. Izgradnja mreže i građevina telekomunikacijskog sustava određuje se lokacijskim dozvolama na temelju Prostornog plana te uvjeta nadležne ustanove.

Energetski sustav

Najveće zahvate je potrebno napraviti na mreži 10(20) kV i 0,4 kV te pripadajućim postrojenjima. Da bi se omogućio normalan razvoj naselja i gospodarstva potrebno je:

- izgraditi vodove 20 kV do novih stambenih i gospodarskih zona;
- izgraditi trafostanice 10(20)/0,4 kV u novim zonama;
- izgraditi mrežu 0,4 kV u novim zonama;

- izgraditi vodove 20 kV i TS 10(20)/0,4 kV u postojećim zonama, radi priključka novih potrošača i poboljšanja pouzdanosti, sigurnosti i kvalitete napajanja;
- rekonstruirati dio postojećih vodova i postrojenja.

Vodoopskrba

Sva domaćinstva priključena su na vodovod koji je dio vodoopskrbnog sustava Ozalj.

Ovim područjem prolazi opskrbeni cjevovod. Izvorište se nalazi u općini Ribnik, dok se vodosprema nalazi u Reštovu, odakle se dalje razvodi do potrošača.

Odvodnja

Odvodnja otpadnih voda vrši se neorganizirano i bez stručnog nadzora. Domaćinstva koriste sabirne jame. Samo u centralnom naselju Kamanje postoji uređaj za pročišćavanje otpadnih voda od 100 ES, za potrebe pogona «Uniwelde»d.o.o.

Potrebno je pokrenuti niz aktivnosti kako bi se na području Općine adekvatno riješio problem otpadnih voda. Za sada je izrađeno idejno rješenje za centralni dio Općine.

Razlikujemo tri vrste voda sa ovih područja: otpadne vode sastava sličnog kućanskim otpadnim vodama, tehnološke otpadne vode i oborinske vode. U skladu s tim tehnološke otpadne vode se prije ispuštanja u fekalnu kanalizaciju moraju pročititi do razine kućanskih otpadnih voda. Pojedine tehnološke vode odnosno otpadne vode iz različitih pogona treba zasebno rješavati i pročišćavati, a nikako ne miješati prije pročišćavanja, odnosno moraju se individualno pročišćavati. U slučaju povezivanja sa kanalizacijom fekalnih voda, otpadne vode koje se priključuju na ovaj sustav moraju se pročititi do razine kojom je kvaliteta efluenta bolji od kvaliteta tipičnih kućanskih otpadnih voda.

Oborinske vode sa parkirališta ili slivnih područja pojedinih pogona u kojima se koriste štetne tvari treba pojedinačno lokalno pročititi prije priključenja na jedinstveni sustav oborinske kanalizacije.

Prema preporukama Europske agencije za okoliš i Europskog udruženja za zaštitu voda, u ruralnim područjima (u ovom slučaju izvan središta Općine) kućanske otpadne vode obiteljskih stambenih zgrada odvođe se u sabirne i septičke jame, a otpadne vode iz grupe stambenih objekata, većih stambenih objekata, hotela, restorana i sl. obrađuju se na malim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda.

Zaštita voda

Zaštita voda, odnosno uređenje vodotoka i voda, provodi se na temelju Zakona o vodama (NN 107/95 i 150/05) i Državnoga plana za zaštitu voda (NN 8/99). Glavni je cilj zaštite voda očuvanje vrsnoće voda i zdravlja ljudi. Da bi kakvoća voda bila zadovoljavajuća potrebno je poduzeti sljedeće mjere za očuvanje kakvoće voda:

- Zabraniti izgradnju na područjima izvorišta pitke vode (bilo da se koriste ili bi se mogli koristiti u budućnosti za javnu vodoopskrbu);
- Zabraniti ili ograničiti izgradnju na predjelima zaštite prirode i krajolika;
- Ograničiti izgradnju i obavljanje djelatnosti na malim vodotocima gdje ispuštanje otpadnih voda može imati utjecaj na kakvoću voda i pored primjene potrebnih mjera zaštite;
- Zabraniti ispuštanje opasnih tvari iz stavka 2. članka 3 *Uredbe o opasnim tvarima u vodama*;

Da bi se spriječilo ili smanjilo onečišćenje voda potrebno je poduzeti sljedeće mjere:

- Izgraditi sustav javne odvodnje;
- Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz sustava javne odvodnje;
- Spriječiti odlaganje krupnoga otpada, strвина, industrijskoga otpada i svih drugih vrsta otpada u vodotoke;
- Smanjiti opterećenje otpadnim vodama iz raznih tehnoloških procesa i prilagoditi sastav otpadnih voda dopuštenim vrijednostima opasnih i drugih tvari;
- Zamijeniti postojeću tehnologiju s boljim i čistim tehnologijama u tehnološkim procesima gdje opasne i druge tvari onečišćuju vode;
- Donijeti program mjera za smanjenje onečišćenja voda od agrotehničkih sredstava;

- Urediti erozijska područja i spriječiti ispiranja gradnjom regulacijskih vodnih građevina, pošumljavanjem, pravilnom obradom tla, i pravilnom uporabom agrotehničkih sredstava u proizvodnji bilja;
- Izgraditi i opremiti odlagališta svih vrsta otpada na način da zadovoljavaju tehničko-tehnološke uvjete, osobito iz *Pravilnika o uvjetima za postupanje s otpadom* (NN 123/97.) i *Uredbe o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom* (NN 32/98.);

Zaštita od poplava i bujica uređeno je Zakonom o vodama (NN 7/95 i 150/05) Potrebno ih je rješavati sustavno u sklopu vodnogospodarske djelatnosti, a na temelju vodnogospodarske osnove. Provođit će se prema dokumentu *Dugoročni plan razvoja vodoprivrede Hrvatske od 1986. do 2005. godine* kojim je predviđeno cjelovito uređenje bujičnih slivova i tokova.

Da bi se opasnost i posljedice poplava sveli na što manju mjeru, potrebno je učiniti sljedeće:

- Istražiti i mjeriti režim voda i erozijske pojave na terenu, te voditi katastar bujica u sklopu vodnogospodarskog katastra i karte bujičnih tokova i erozija. Ovisno o rezultatima istraživanja poduzeti djelotvorne mjere zaštite;
- Redovito čistiti korita i obale vodotoka od krutog i krupnog otpada;
- Graditeljskim, krajobraznim i tehničkim mjerama uređivati vodotoke tamo gdje je to potrebno, ali na način da se uklopi u krajolik svojom linijom toka, materijalima i ostalim tehničkim pojedinostima;

U cilju zaštite od erozije valjalo bi učiniti sljedeće:

- Popisati i kartirati terene osjetljive na eroziju, odnosno zabilježiti one terene koji su već erozijom uništeni ili oštećeni;
- Utvrditi čimbenike koji u većoj mjeri pridonose eroziji tla i odrediti djelotvorne mjere s ciljem da se nepovoljno djelovanje čovjeka svede na što manju mjeru (primjerice, trebalo bi oranične površine nagiba 15-300 prevesti u trajne travnjake);
- Napraviti plan poboljšanja i pošumljavanja onih terena koji su uništeni erozijom ili su možebitni erozivni tereni (svi tereni s nagibom od 300);
- Djelotvornim zahvatima smanjiti mogućnost nepovoljnoga djelovanja brdskih voda.

POSTUPANJE S OTPADOM

Postupanje s otpadom, prava, obveze i odgovornosti jedinica lokalne samouprave i uprave te pravnih i fizičkih osoba u postupanju s otpadom, prema načelima zaštite okoliša, međunarodnog prava i najbolje svjetske prakse, određeni su Zakonom o otpadu.

Prema mjestu nastanka, otpad se svrstava na komunalni i tehnološki otpad, a prema svojstvima na opasni i inertni otpad.

Komunalni otpad – otpad koji nastaje u kućanstvima i čišćenjem javnih površina, kao i dio otpada koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima, a sličan je otpadu iz kućanstava. Temeljem Studije gospodarenja komunalnim otpadom, postupanje s otpadom predviđa se temeljiti na:

- Prikupljanju i ponovnom korištenju iskoristivog otpada;
- Trajnom sigurnom skladištenju i uništavanju štetnog i opasnog otpada.

Prikupljanje otpada trebalo bi se vršiti u odvojene posude:

- Čelične pocinčane kante kapaciteta 110 litara – individualna domaćinstva (jednostambena);
- Mali zatvoreni čelični pocinčani kontejneri kapaciteta 1100 litara za višestambene građevine ili manje gospodarske pogone / cjeline;
- veliki otvoreni čelični kontejneri kapaciteta 5000 litara – za potrebe sezonskih kampanja odvoza krupnog otpada, kao i za prvu fazu sakupljanja otpada u ruralnim naseljima;
- Prihvatni depo – Kontejneri kapaciteta 5 do 15 m³ – kao centralno mjesto prikupljanja otpada manjih naselja.

Otpad sa područja Općine Kamanje i nadalje će se zbrinjavati na odlagalištu u Karlovcu.

SPREČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 82/1994.) okoliš je *prirodno okruženje (zrak, voda, tlo, biljni i životinjski svijet, itd.) kao i okruženje koje je stvorio čovjek (gradovi, naselja, prometnice, kultura, itd.)*. Uređenje, korištenje i zaštitu okoliša ovaj zakon shvaća kao *skup isprepletenih mjera i akcija uključivo planiranje, valoriziranje i upotrebu svih resursa okoliša, određivanje stupnja njihovog opterećenja, bilanciranje, utvrđivanje učinkovitih mjera zaštite, itd.*

Prema Zakonu o prostornom uređenju prostor je *cjelokupna fizička, prirodna i po čovjeku stvorena osnova koja se u skladu s gospodarskim i drugim potrebama obnavlja, razvija i zaštićuje u trajnom procesu prostornog uređenja*.

U Strategiji prostornoga uređenja Republike Hrvatske iz 1997. godine navedeno je da *prostor Republike Hrvatske treba razvijati uvažavanjem i svrhovitim korištenjem prirodnih izvora, prirode i kulturnih dobara u planiranju gospodarskoga razvitka i potreba stanovništva*.

Od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku je učinkovito ustrojavanje sustava zaštite okoliša na razini državne uprave te lokalne samouprave i uprave. U Deklaraciji o zaštiti okoliša u Hrvatskoj, koju je Sabor donio 1992. godine, sadržano je čvrsto opredjeljenje za izgradnju pravnog sustava u skladu s međunarodnim ugovorima te europskim i svjetskim standardima kojima će se u cijelosti osigurati trajna, sustavna i učinkovita zaštita okoliša. Nadležna državna institucija za poslove zaštite okoliša je *Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša*, ustrojena 1994. godine. U županijama su ustrojene uredi za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

Osnovni kriterij prostornoga planiranja treba biti kakvoća okoliša. U svrhu učinkovitoga planiranja utvrđene su na početku izrade Plana polazne okolnosti, primjerice:

- Opterećenost i dosadašnja ugroženost prostora, odnosno stupanj očuvane kakvoće te nosivi kapaciteti prostora;
- Stanje, nedostaci i potreba opremljenosti tehničkom infrastrukturom;
- Prirodne i stvorene vrijednosti koje treba zaštititi uvođenjem određene razine zaštite.

Ključna područja djelovanja u zaštiti okoliša su područja gospodarstva i korištenja prirodnih izvora. Najvažniji cilj u *gospodarstvu* treba biti modernizacija i uvođenje suvremenih tehnologija koje će smanjiti i odstraniti štetne utjecaje, odnosno takva tehnologija koja će osigurati gospodarske učinke u granicama dopustivih opterećenja okoliša. U području *infrastrukture i komunalnim djelatnostima* potrebno je provesti modernizaciju, ponajprije pročišćavanje otpadnih voda, izvedbu sustava odvodnje koji osigurava nepropusnost, te sustavno zbrinjavanje otpada (odvajanje i prikupljanje korisnoga otpada, posebna skrb za opasni otpad, štednja vode i energije). *Krajobraz* treba čuvati provođenjem mjera zaštite prirodne i kulturne baštine te očuvanjem kulturne i prirodne fizionomije krajolika u cjelini. U *poljodjelstvu* treba težiti smanjenju upotrebe štetnih kemijskih sredstava i očuvanju kakvoće poljodjelskoga zemljišta. U *vodnom gospodarstvu* potrebno je provoditi mjere zaštite voda i suvremenih načela korištenja voda s namjerom očuvanja prirodnoga ustroja.